F.E. HODGSON BURNETT

Grădina tăinuită

EDITURA ARTA GRAFICĂ

FRANCES ELIZA HODGSON BURNETT

Grădina tainuită

În românește de: CIREAȘA GRECESCU

Editura ARTA GRAFICA
București 1992

CUPRINS

N-are cine să mai vină! 5
Cumetrița Mary cea pidosnică 9
Peste mlaștini 15
Marta 19
Plînsul pe coridor 31
«Plînge cineva — e cineva aici care plînge!» 36
Ghela grădinii 41
«Măcăleandrul arată calea 46
Cea mai ciudată casă în care a viețuit vreodată cineva 52
Dickon 59
Ca un cuib de sturz 68
«Pot să am o palmă de loc?» 74
«Eu sînt Colin» 81
Copilul Rajah 90
E vremea cuiburilor 99
Cînd spune Mary: «Nu vreau!» 109
Nevricale 115
«Îi musai să nu mai pierdem vremea» 121
«A sosit» 128
«O să trăiesc veșnic — veșnic-veșnic!» 137
Ben Weatherstaff 143
La asfințitul soarelui 151
Magie 156
«Lasă-i să rîdă!» 166
Cortina 175
«Iaca, Maică-mea!» 181
În grădină 189

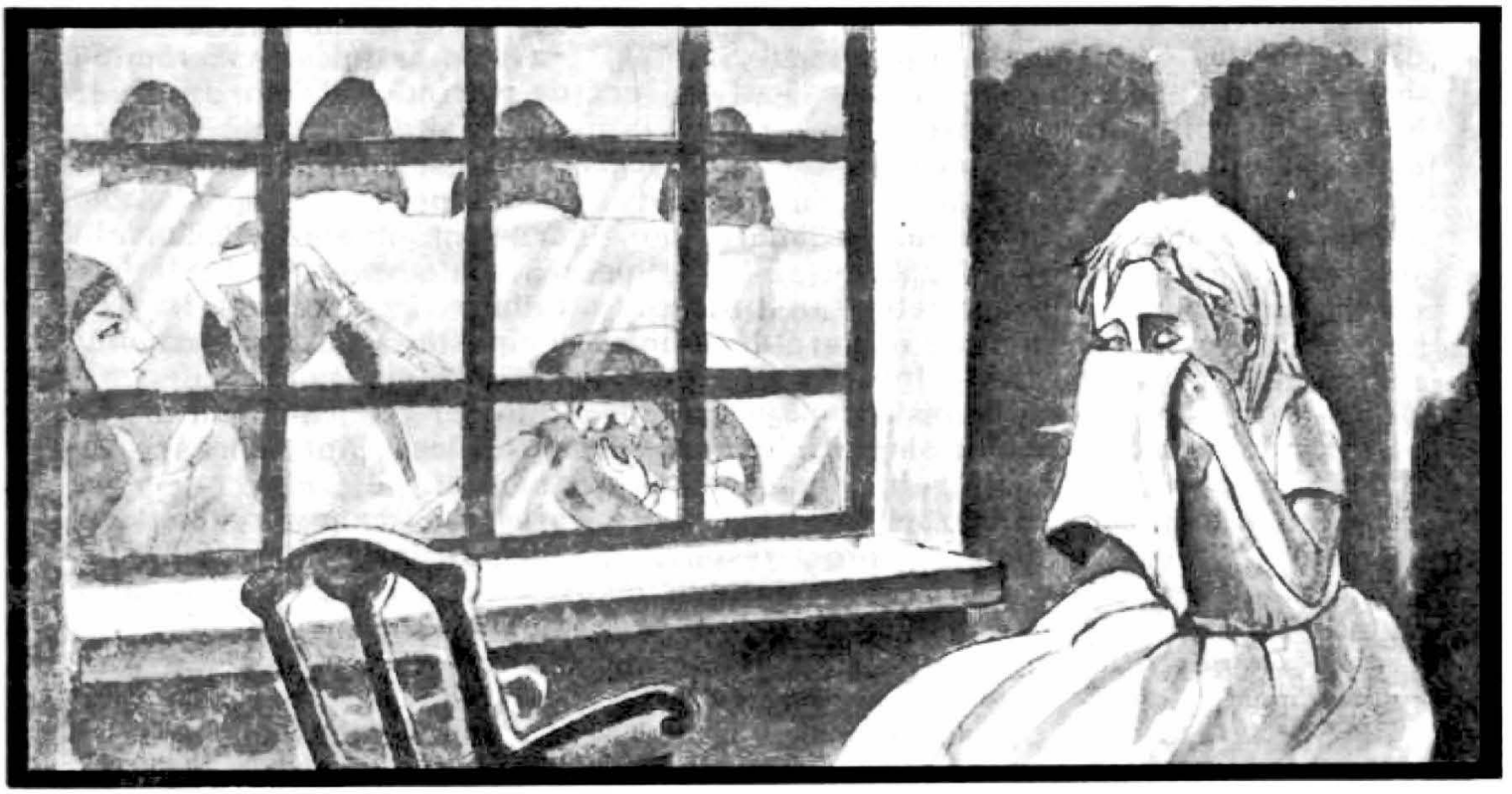

I

N-are cine să mai vină!

Cînd Mary Lennox a plecat la Misselthwaite Manor, la unchiul ei, în casa căruia urma să locuiască, toţi erau de părere că e cel mai uricios copil din lume. Şi era foarte adevărat. Avea obrăjorul firav şi trupuşorul slăbuţ; părul bălai, cu firul subţire; mutrişoara încruntată. Faţa-i era galbenă ca şi pletele, fiindcă, născută în India, fusese mereu bolnavă. Tatăl ei deţinuse un post important în administraţia engleză a Indiei şi fusese întotdeauna un om ocupat şi suferind. Mama ei, o făptură deosebit de frumoasă, n-avea altă grijă decît să se distreze, petrecîndu-şi timpul în tovărăşia unor oameni veseli. Nu-şi dorise deloc o fetiţă aşa că, de îndată ce Mary a venit pe lu-

me, a încredințat-o unei ayah, cum li se spune dădacelor indiene, căreia i s-a dat de înțeles că, pentru a fi pe placul Stăpînei, era bine ca micuța să rămînă departe de privirile mamei. Așa s-a făcut că, încă de pe cînd era doar un prunc bolnăvicios, plingăreț și uritel, Mary a trăit la o parte; și a urmat să trăiască astfel și după ce a devenit o copilă, tot bolnăvicioasă și irascibilă, pășind mărunt de colo pînă colo. Nu-și amintea să fi văzut vreodată prin preajmă alt chip mai apropiat decît cel măsliniu al dădacei sau figurile întunecate ale celorlalți slujitori localnici, care se grăbeau să-i împlinească toate voile, căci Stăpina s-ar fi supărat dacă țipetele fetiței ar fi ajuns s-o tulbure. De-aceea, pe la vreo șase ani, Mary devenise peste măsură de tiranică și egoistă. Tînăra guvernantă englezoaică, angajată ca s-o învețe carte, ajunsese să n-o mai poată suferi pînă-ntr-atît, încît și-a dat demisia după primele trei luni, iar cele care i-au urmat n-au răbdat-o nici măcar o singură lună. Ca urmare, dacă Mary însăși n-ar fi dorit să învețe a citi, alfabetul i-ar fi rămas necunoscut.

Într-o dimineață îngrozitor de caldă, fetița, care avea acum aproape nouă ani, s-a trezit din somn foarte prost dispusă și indispoziția ei a crescut cînd a băgat de seamă că la capul patului nu se afla dădaca, ci o altă slujnică.

— Ce cauți tu aici? a întrebat-o pe străină. Nu te vreau, pleacă! Să vină ayah a mea!

Speriată, femeia se mulțumi să bîiguie că ayah nu poate veni, iar cînd Mary, supărată și cu pumnii strînși, începu s-o lovească, slujnica, mai speriată decît înainte, continuă să repete că ayah nu poate veni lîngă Mica Stăpînă.

Plutea ceva misterios în aerul acelei dimineți. Treburile obișnuite ale casei nu fuseseră îndeplinite, mulți dintre slujitorii localnici lipseau, iar cei rămași păreau gata de plecare și se mișcau grăbiți, cu fețele cenușii de spaimă. Însă nici unul nu vru să-i răspundă, iar ayah n-a mai apărut. În cele din urmă, fetița rămase singură și, cum dimineața era pe trecute, ieși în grădină, unde începu să se joace la umbra copacului de lîngă verandă. Din ce în ce mai supărată, încerca să facă brazde, îngrămădind în mușuroaiele de pămînt flori mari și stacojii de hibiscus și mormăind tot ce-o să-i spună și cum o s-o mustre pe ayah Saidie, cînd aceasta se va întoarce:

«Am să-i spun: porc! porc! porc de ciine!» murmura ea, știind că pentru un localnic cea mai mare insultă era să-i spui «porc».

Scrișnea din dinți repetînd iară și iară aceleași vorbe, cînd deodată o văzu pe maică-sa ieșind în verandă, însoțită de un tînăr chipeș. Stăteau amîndoi de vorbă cu un glas ciudat de scăzut. Mary știa că tînărul chipeș, mai curînd un băiețandru, era un proaspăt ofițer abia sosit din Anglia. Îl privi lung, dar mai ales își privi mama, cum făcea ori de cîte ori avea norocul s-o zărească, pentru că «Stăpina» — așa obișnuia să-i spună Mary — era o ființă deosebit de zveltă, mlădie și frumoasa și-atît de bine îmbrăcată! Bucle mătăsoase îi acopereau capul, iar nasul fin părea să disprețuiască totul în jur, pe cînd ochii îi avea mari și zîmbitori. Rochiile ei subțiri fluturau, iar Mary își zicea că erau «pline de dantelă». În dimineața cu pricina, deși arăta mai «plină de dantelă» ca oricînd, ochii nu-i erau cîtuși de puțin zîmbitori: măriți și înspăimîntați, se ridicau rugători spre fața tînărului ofițer:

— E chiar aşa de grav? Oare aşa să fie? a auzit-o Mary spunind.

— Groaznic! a răspuns tinărul cu vocea sugrumată. Groaznic, doamnă Lennox! trebuia să fi plecat la munte încă de-acum două săptămini.

«Stăpina» îşi frîngea mîinile:

— Ştiu c-ar fi trebuit! suspină ea. Am rămas doar ca să iau parte la dineul acela stupid. Ce nebună am fost!

Chiar atunci dinspre locuinţele slujitorilor răzbătu un geamăt atît de puternic, încît Stăpina se agăţă de braţul tinărului, iar Mary se opri şi începu să tremure din cap pînă-n picioare. Geamătul continuă să crească, devenind de-a dreptul înfiorător.

— Ce-i asta, ce-i asta? a şoptit întretăiat doamna Lennox.

— A murit careva, i-a răspuns tinărul ofiţer. Nu mi-aţi spus că ar fi izbucnit şi printre slujitorii dumneavoastră.

— N-am ştiut! Haideţi cu mine! Haideţi cu mine! — a strigat Stăpîna şi a intrat în casă alergînd.

Pe urmă s-au petrecut nişte lucruri îngrozitoare, iar misterul acelei dimineţi i s-a lămurit în sfîrşit lui Mary. Izbucnise holera într-o formă din cele mai grave: oamenii piereau ca muştele. Peste noapte se îmbolnăvise dădaca, iar slujitorii din colibe se tînguiseră aşa tocmai cînd îşi dădea ea sufletul. Pînă a doua zi au mai murit alţi trei slujitori. Ceilalţi au fugit îngroziţi. Panica se răspîndise pretutindeni, căci în toate casele erau oameni care mureau.

În mijlocul tulburării şi rătăcirii care au domnit în ziua următoare, Mary s-a ascuns în cămăruţa ei, uitată de toţi. Nimeni nu s-a mai gîndit la ea, nimeni n-a mai strigat-o, şi multe alte lucruri ciudate s-au întîmplat, despre care ea n-avea cum să afle. Ceasurile acelea Mary şi le-a petrecut cînd plîngînd, cînd dormind. Ştia doar că toată lumea e bolnavă şi că se auzeau zgomote misterioase şi înspăimîntătoare. O dată s-a strecurat pînă în sufragerie, unde nu era nimeni, deşi o parte din bucate se mai aflau încă pe masă; scaunele şi farfuriile păreau a fi fost împinse la o parte de mesenii ce se ridicaseră grăbiţi dintr-o pricină anume. Fetiţa mîncă nişte fructe şi cîţiva biscuiţi apoi, ca să-şi potolească setea, bău vinul dintr-un pahar încă aproape plin. Dulceaţa vinului o făcu să nu-i simtă tăria. Curînd ameţi şi, întorcîndu-se în odaia ei, se închise iarăşi acolo, speriată de ţipetele din colibele slujitorilor şi de zgomotul paşilor grăbiţi. Vinul îşi făcu efectul: pleoapele i se închiseră, fetiţa se prăbuşi pe pat, toropită, şi multă vreme nu mai ştiu de nimic.

În cursul orelor de somn adînc, s-au petrecut tot felul de lucruri, dar nici gemetele, nici obiectele grele cărate cu zgomot de colo pînă colo n-au tulburat-o.

Cînd se deşteptă, rămase întinsă în pat privind în jur. Tăcerea domnea pretutindeni. Niciodată pînă atunci nu mai fusese atîta linişte. Nu se auzeau nici voci, nici paşi; fetiţa se întrebă mirată dacă scăpaseră toţi de holeră şi dacă necazul trecuse. Acum că-i murise dădaca, se întreba cine avea s-o îngrijească; va veni o altă ayah — o ayah nouă, îşi zise ea, care poate va şti alte poveşti. Mary era cam plictisită de cele vechi. Nu-şi plînsese dădaca. Nefiind un copil iubitor, nu ţinuse la nimeni pînă atunci. Însă zgomotul, tumultul şi gemetele stîrnite de holeră o speriaseră. Pe lîngă asta mai era supărată şi de faptul că

toți păreau s-o fi uitat. Erau prea speriați ca să-și amintească de copilul care nu-i era drag nimănui.

«Cînd oamenii cad pradă holerei, nu se mai gîndesc decît la ei înșiși, își spunea Mary. Dar cînd se vor face bine, cu siguranță că se va găsi cineva să-și amintească de mine și să vină să mă caute».

Dar n-a venit nimeni. Stătea culcată așteptînd, în casa ce părea din ce în ce mai tăcută. Deodată un freamăt slab s-a auzit. Rotindu-și privirile, Mary zări un șarpe mic ce se tîra pe podea, ațintind-o cu ochii lui de nestemate. Nu s-a speriat, căci era o biată făptură inofensivă, care nu-i putea face rău, mai ales că părea zorită să părăsească încăperea. În timp ce-l privea, șarpele se strecură pe sub ușă.

— Ce liniște! își spuse fetița. Parcă n-ar mai fi nimeni aici, în afară de mine și de șarpe.

Dar peste cîteva minute se auziră pași prin casă și pe verandă. Erau pașii unor bărbați care pătrunseseră înăuntru, vorbind în șoaptă; nimeni nu le ieși în întîmpinare, nimeni nu le adresă cuvîntul. Bărbații păreau că deschid toate ușile, cercetînd odăile.

— Ce nenorocire! auzi Mary un glas. Femeia asta atît de frumoasă! Probabil că și copila ei... Am auzit că avea o fetiță, deși nimeni n-a văzut-o.

Puțin mai tîrziu, cînd se deschise ușa, copila era în mijlocul încăperii. Mica făptură urîțică era mofluză și încruntată, fiindcă începuse să i se facă foame și se simțea rușinos de neglijată. Primul intră un ofițer înalt, pe care-l mai văzuse cîndva stînd de vorbă cu tatăl ei. Era obosit și tulburat; cînd dădu cu ochii de copilă tresări, gata să cadă pe spate de uimire.

— Barney! strigă el. O fetiță aici! Într-un loc ca ăsta, o fetiță singură! Oare cine-o fi? Doamne apără!

— Sînt Mary Lennox, a răspuns copila răgușit, îndreptîndu-și umerii. «Ce grosolan și omul ăsta! Să intre în casa tatii, spunînd «un loc ca ăsta!» gîndi Mary. Cînd s-au îmbolnăvit toți, eu am adormit și... doar ce m-am deșteptat. De ce nu vine cineva?

— E fetița pe care n-a mai văzut-o nimeni pînă acum! exclamă ofițerul, întorcîndu-se spre tovarășul lui. Au uitat-o!

— De ce m-au uitat? întrebă Mary, bătînd din picior. De ce nu vine cineva?

Barney, tînărul strigat, o privi cu durere. Lui Mary i se păru chiar că ochii îi sclipesc de parcă și-ar stăpîni lacrimile.

— Sărmana micuță! N-are cine să mai vină!

Așa află Mary, în felul acesta neașteptat și straniu, că nu mai avea nici tată, nici mamă, că muriseră amîndoi și fuseseră duși pe vreme de noapte; că puținii slujitori localnici care nu se prăpădiseră fugiseră mîncînd pămîntul, uitînd cu totul de Mica Stăpînă. De-aceea era atîta liniște. În casă nu se mai aflau decît ea și șarpele fremătător.

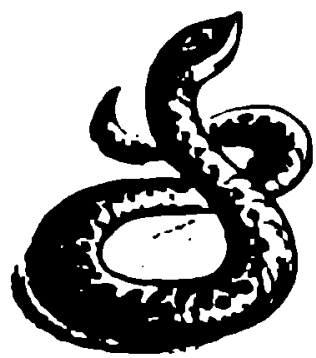

II

Cumetrița Mary cea pidosnică

Lui Mary îi plăcuse să-și privească mama de la distanță; se gîndea adesea că este «de-adevărat» frumoasă; dar o cunoscuse prea puțin, așa că nu te puteai aștepta s-o iubească ori să-i simtă lipsa prea tare, acum cînd nu mai era. De fapt, nu-i simțea lipsa deloc; Mary era un copil așa de închis în sine, încît nu se gîndea decît la ea însăși, așa cum făcuse și pînă atunci. Dacă ar fi fost ceva mai mare, fără îndoială că s-ar fi neliniștit aflîndu-se deodată singură pe lume; dar era încă mică și, cum cineva avusese mereu grijă de ea, bănuia că tot așa va fi și în viitor. Se gîndea că i-ar fi plăcut să afle dacă avea să locuiască la niște oameni cumsecade, binevoi-

tori, care, s-o lase in voia ei, aşa cum făcuseră dadaca şi ceilalţi slujitori localnici.

Ştia că nu va rămine in casa pastorului englez care o găzduise in primul moment. Nici nu dorea de altfel să rămină acolo. Pastorul era sărac, avea cinci copii de virste apropiate, prost imbrăcaţi şi care se ciorovăiau intruna, smulgindu-şi jucăriile din mină. Fetiţa nu putea suferi casa lor dezordonată şi se purtă aşa de urit cu copiii, incit după două-trei zile, nici unul nu mai vru să se joace cu ea. In schimb ii dădură o poreclă care-o scoase din fire.

Primul a născocit-o Basil, un băieţel obraznic, cu ochii albaştri şi nasul cîrn, pe care Mary nu-l putea suferi. Ca şi in ziua cind izbucnise holera, fetiţa se juca singură sub un copac. In timp ce săpa brazde şi poteci, inchipuind o grădiniţă, Basil se apropie şi rămase cu ochii la ea. Devenind brusc interesat, ii dădu pe neaşteptate o idee:

— De ce nu pui şi o grămadă de pietre, ca nişte stinci? Acolo, la mijloc, spuse el aplecindu-se ca să-i arate locul.

— Pleacă! il repezi Mary. Nu vreau băieţi! Fugi de-aici!

O clipă băiatul păru mînios, dar incepu imediat să-i facă in ciudă, aşa cum obişnuia să le necăjească şi pe surorile lui. Ţopăia in jurul fetiţei, strîmbindu-se şi cintind:

Pidosnică Cumetriţă
Ce buruieni ai in grădiniţă?
Argintii clopoţei, mălură şi galbenele,
Toate-n şir, ca vai de ele!

A continuat să cinte aşa pină i s-au alăturat şi ceilalţi copii. Făceau haz şi, cu cit se incrunta mai tare Mary, cu-atit mai abitir cintau ei. Cit timp a mai locuit Mary in casa lor, cind vorbeau despre ea o numeau «Piodosnica cumetriţă» (adică «pe dos», «incontrată»), ba chiar o şi strigau aşa uneori.

— O să pleci *acasă*, il spuse Basil către sfirşitul săptăminii. Şi ne pare bine că pleci!

— Şi mie-mi pare bine! Dar unde *acasă?* intrebă Mary.

— Uite-o că nici măcar nu ştie unde-i *acasa!* glăsui băiatul, de la inălţimea dispreţuitoare a celor şapte anişori ai lui. In Anglia, bineinţeles! Şi bunica e acolo, iar Mabel, sora noastră, a plecat la ea anul trecut. Tu insă nu mergi la nici o bunică. N-ai bunică. Tu te duci la unchiul tău, domnul Archibald Craven.

— Dar n-am auzit niciodată de el! izbucni fetiţa.

— Ştiu, răspunse Basil. Tu habar n-ai de nimic. Aşa-s fetele! Eu insă i-am auzit pe tata şi pe mama vorbind intre ei. Stă la ţară, intr-un conac urlaş, vechi şi trist, unde nimeni nu se duce să-l vadă. De altfel este atit de ursuz că nici n-ar vrea să vadă pe cineva; şi chiar dacă ar vrea, n-ar dori ceilalţi. E cocoşat şi tare urit.

— Nu te cred, il răspunse Mary intorcindu-i spatele şi astupindu-şi urechile, să nu-l mai audă.

Insă apoi s-a gindit mult la asta, iar cind doamna Crawford i-a spus in aceeaşi seară că peste citeva zile va porni pe mare spre Anglia şi va merge

la unchiul ei, domnul Archibald Craven, care locuieşte in conacul Misseltwaite, fetiţa a devenit ca de piatră; părea atit de absentă, atit de lipsită de interes, incit ceilalţi nu mai ştiau ce să creadă. Încercau să fie drăguţi cu ea, dar Mary, îşi ferea obrazul cind doamna Craword se apleca s-o sărute şi se incorda toată cînd domnul Crawford o bătea pe umăr.

— E un copil tare uricios! spuse după aceea doamna Craword cu părere de rău. Maică-sa era deosebit de drăguţă. Ştia să se poarte, pe cînd Mary este copilul cel mai puţin atrăgător din ciţi mi-a fost dat să văd. Copiii i-au zis «Pidosnica Cumetriţă» şi, chiar dacă e urît din partea lor, sînt de înţeles.

— Poate că, dacă maică-sa şi-ar fi arătat mai des chipul drăgălaş şi purtările alese în odaia copilei, fetiţa ar fi învăţat şi ea ceva. Ce păcat să constaţi acum, cînd această fiinţă atit de frumoasă nu mai este, că aproape nu s-a ştiut de existenţa copilei.

— Cred că nici nu se prea uita la ea, oftă domana Crawford. După ce dădaca ei a murit, nu s-a găsit nimeni să aibă grijă de biata fetiţă. Cînd te gîndeşti că toţi slujitorii au fugit, lăssnd-o singură în casa părăsită! Colonelul McGrew spunea că a înlemnit cînd, deschizînd uşa, a găsit-o singură-singurică în mijlocul încăperii.

*

Mary a făcut o călătorie lungă pînă în Anglia, sub ocrotirea unei soţii de ofiţer, care-şi conducea proprii ei copii la un internat din ţară. Preocupată de fetiţa şi de băieţelul ei, doamna s-a arătat bucuroasa s-o încredinţeze pe Mary persoanei trimise de domnul Archibald Craven s-o întîmpine la Londra. Persoana era doamna Medlock, intendenta de la Misselthwaite Manor: o femeie corpolentă, cu obrajii stacojii şi ochii negri pătrunzători. Purta o rochie de un roşu purpuriu şi o pelerină neagră de mătase, împodobită cu franjuri negre, la care asortase o pălărie neagră cu flori purpurii de catifea, a căror tulpină dreaptă tresărea ori de cîte ori îşi mişca fruntea. Lui Mary nu-i plăcu deloc doamna Medlock, dar fiinţele pe care le-ar fi putut iubi ea erau prea puţine la număr, aşa că faptul nu prea avea importanţă; pe de altă parte, se vede că nici doamna Medlock n-avea altă părere despre fetiţă.

— Pe cuvîntul meu, pare a fi un copil cu totul lipsit de daruri! spuse ea. Şi-am auzit că maică-sa a fost o frumuseţe! Nu arată să fi moştenit mare lucru de la dînsa, nu-i aşa, doamnă?

— Poate c-o să se facă mai frumoasă cu timpul, spuse soţia ofiţerului, bună la suflet. Dacă n-ar fi atit de palidă şi dacă ar avea o expresie mai dulce, trăsăturile n-ar fi urîte. Copiii se schimbă aşa de mult.

— Va trebui să se schimbe, răspunse doamna Medlock. Şi dacă m-aţi întreba, v-aş spune că nimic de la Misselthwaite Manor n-ar putea ajuta un copil să se schimbe în bine.

Nu credea că Mary o aude, deoarece fetiţa şedea mai deoparte, lîngă fereastra pensiunii unde poposiseră. Privea omnibusele, trăsurile şi oamenii de pe stradă, dar auzea foarte bine ce se vorbeşte şi era tare curioasă să afle cîte ceva despre unchiul ei şi despre casa în care trăia. Cum o fi casa aceea şi cum

o fi arătînd el? Ce-i aia «cocoşat»? Nu văzuse niciodată un cocoşat. Poate că nici nu existau în India.

De cînd apucase pe la uşi străine şi n-o mai avea pe dădacă, începuse să se mire că niciodată, nici chiar atunci cînd trăiau mama şi tata, nu avusese impresia că «ar fi a cuiva». Ceilalţi copii păreau că «sînt» ai taţilor şi mamelor lor, ea însă nu avusese nicicînd această impresie. Slujitorii, mîncarea, hainele nu-i lipsiseră, dar nimeni n-o luase în seamă. Nu ştia că, fiind un copil nesuferit, nimeni n-o iubea. Se gîndea deseori că unii oameni sînt imposibili, dar nu-şi dădea seama că şi ea e la fel.

Cea mai nesuferită i se părea doamna Medlock, cu faţa-i comună şi îmbujorată, cu «frumoasa» ei pălărie ridicolă. A doua zi, luînd trenul de Yorkshire, fetiţa păşea spre vagon cu capul sus şi cît mai departe de doamna Medlock, deoarece nu voia să se creadă că sînt împreună. Nu i-ar fi plăcut să-şi închipuie cineva că este copila acelei fiinţe.

Însă prezenţa ei n-o tulbura defel pe doamna Medlock; nu-i păsa de gîndurile fetiţei. Era genul de femeie care «nu-şi bate capul cu prostiile celor mici». Sau cel puţin ăsta ar fi fost răspunsul ei dacă ar fi fost întrebată. Nu dorise călătoria la Londra tocmai acum, cînd se mărita fiica surorii ei Maria, dar postul pe care-l avea era bun, era plătită ca intendentă la Messelthwaite Manor, şi singurul mijloc de a şi-l păstra era să îndeplinească întocmai poruncile domnului Archibald Craven. Nici vorbă să-i pună vreo întrebare.

«— Căpitanul Lennox şi soţia lui au murit de holeră, i-a spus domnul Craven în felul lui scurt şi rece. Căpitanul Lennox era fratele soţiei mele, iar eu sînt tutorele copilei sale. Fetiţa trebuie adusă aici. Trebuie să te duci chiar dumneata la Londra s-o aduci».

Aşa că şi-a strîns cîteva lucruri într-o valiză şi a pornit la drum.

Aşezată într-un colţ al compartimentului, Mary era lipsită de orice farmec, tăcută şi tulburată. Neavînd nimic de citit sau de răsfoit, îşi ţinea minuţele înmănuşate în negru pe genunchi. Îmbrăcămintea de doliu o făcea să arate şi mai gălbejită, iar părul moale i se răvăşise sub pălărioara neagră şi ea.

«N-am văzut în viaţa mea copil mai răzgîiat şi mai mofturos», se gîndea doamna Medlock. «Să stea atît liniştit fără să facă nimic». În cele din urmă, obosită să tot măsoare fetiţa, i se adresă cu un glas aspru şi răsunător:

— Cred că ar fi bine să-ţi vorbesc despre locul unde mergem, grăi ea. Ştii ceva despre unchiul tău?

— Nu, răspunse Mary.

— N-ai auzit niciodată pe tata sau pe mama pomenindu-l?

— Nu, răspunse fetiţa iar, încruntîndu-se. Se încrunta fiindcă îşi aducea aminte că nici tatăl, nici mama ei nu stătuseră de vorbă cu ea despre ceva mai deosebit. Cu siguranţă, nu-i spuseseră niciodată nimic.

— Mm, mormăi femeia, privind fetişoara atît de ciudată şi placidă. Rămase tăcută cîteva minute, apoi începu din nou: Cred că-i bine să-ţi povestesc cîte ceva, să te pregătesc puţin. Ai să mergi într-un loc mai aparte.

Mary nu scoase nici un cuvînt, iar doamna Medlock păru descumpănită de aparenta indiferenţă a copilei. Dar, după ce trase o dată, adînc aer în piept, continuă:

— Nu că e vorba doar de un conac grozav de mare şi cam trist: domnul Craven, în felul lui, este mîndru de conac; de fapt el însuşi este destul de trist. Casa, veche de şase sute de ani, se înalţă la marginea mlaştinilor, avînd aproape o sută de încăperi, dintre care cele mai multe sînt nelocuite şi inculate. Casa geme de picturi şi de mobile pe cît de vechi, pe-atît de frumoase, de tot felul de lucruri pe care le adăposteşte de ani şi ani. E înconjurată de un parc mare şi de grădini cu pomi ale căror crengi mătură de multe ori pămîntul. Se opri din vorbă, respirînd iarăşi adînc. Dar nu se mai află nimic altceva acolo, încheie ea brusc.

Fără să vrea, Mary începuse să-i urmărească vorbele. Totul părea atît de deosebit faţă de India şi orice noutate o atrăgea. Dar nu voia să se arate interesată. Asta era una din trăsăturile ei nesuferite. Aşa încît rămase liniştită.

— Iaca, spuse doamna Medlock. Ce crezi despre asta?

— Nimic, a răspuns fetiţa. Nu ştiu nimic despre asemenea locuri.

Aceste vorbe o făcuseră pe doamna Medlock să rîdă scurt.

— Ei, spuse ea. Eşti ca o babă! Nu-ţi pasă?

— Ce importanţă are dacă-mi pasă ori nu! zise Mary.

— Aici ai dreptate, veni răspunsul. N-are nici o importanţă. Căci, după cîte ştiu, vei locui la conac numai pentru că ăsta-i lucrul cel mai uşor. Că dînsul nu-şi bate capul cu nimeni.

Se opri din vorbă pe neaşteptate, ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ceva.

— Are un gheb în spinare, care-i stă foarte rău. Înainte de căsătorie era un tînăr posac şi nefericit, în ciuda banilor lui şi a conacului său uriaş.

Deşi dorea să pară nepăsătoare, Mary îşi întoarse privirile spre femeie. Nu-i trecuse prin minte că un cocoşat se poate însura şi era cam nedumerită. Doamna Medlock băgă de seamă şi, vorbăreaţă din fire, continuă cu şi mai multă aprindere. Găsise astfel un mijloc de a-şi trece timpul mai uşor.

— Era o fiinţă încîntătoare, iar el ar fi străbătut lumea-ntreagă să-i găsească butaşul sau răsadul dorit. Nimeni nu bănuia că-l va lua de bărbat, dar ea l-a luat. Şi nu pentru bani, aşa cum au pretins unii, nici vorbă! Cînd a murit...

Fără să vrea, Mary tresări:

— Ooo! A murit? exclamă ea. Îşi amintise o poveste franţuzească pe care o citise odată, *Făt-Frumos cu moţ în frunte*, în care era vorba de un biet cocoşat şi de o prinţesă frumoasă. Şi dintr-o dată îl păru rău de bietul domn Archibald Craven.

— Da, a murit! răspunse doamna Medlock. Iar el a devenit mai ciudat ca oricînd. Nu-l mai interesează nimic. Nu vrea să mai vadă pe nimeni. Îşi petrece aproape tot timpul călătorind pe alte meleaguri, iar acasă se închide în aripa de apus a conacului unde nu intră decît Pitcher. Pitcher e un om bătrîn, care însă l-a purtat de grijă domnului încă de pe vremea cînd acesta era copil, aşa că-i cunoaşte bine firea.

Povestea suna ca dintr-o carte, dar pe Mary n-o înveselea. O casă cu o sută de încăperi, aproape toate nelocuite şi ferecate, o casă la marginea mlaştinilor «ce-or fi şi mlaştinile astea?» părea ceva foarte trist. Trist, de asemenea, un om cu gheb în spinare, care se zăvorăşte în singurătatea lui! Cu buzele strînse, fetiţa privea pe fereastra trenului, iar ploaia care începuse să cadă, cenuşie, cu

sulițele ei aplecate, turna cu bulbuci șiroind pe geamurile compartimentului. Dacă ar fi trăit drăgălașa soție a unchiului ei, aceasta ar fi putut face multe lucruri plăcute, ca și propria ei mamă, mergînd peste tot pe la petreceri, imbrăcată — ca și mama — in rochii «pline de dantelă». Dar ea nu mai trăia.

— Nu te aștepta să-l intilnești pe unchiul tău; pun prisoare că nu-l vei zări, mai spuse doamna Medlock. Și nici nu te-aștepta să găsești oameni cu care să stai de vorbă. O să trebuiască să te joci și să-ți porți singură de grijă. Ai să vezi în ce incăperi vei avea voie să intri și în care nu. În schimb, grădini sînt destule. Însă cînd ai să stai in casă, să nu umbli peste tot, cotrobăind. Asta nu i-ar plăcea domnului Craven.

— Nu vreau să cotrobăiesc, vorbi atunci fetița; și tot așa precum dintr-odată îi păruse rău pentru domnul Archibald Craven, incetă brusc să-l mai plingă, gîndind că omul era destul de nesuferit ca să-și merite toate necazurile.

Întorcînd capul spre geamurile șiroinde ale vagonului, fetița privi afară la viltoarea ploii cenușii care părea că are de gînd să curgă veșnic. Atita timp și-atit de stăruitor a privit afară, incit cenușiul vremii s-a întunecat din ce în ce mai mult în fața ochilor ei, adormind-o.

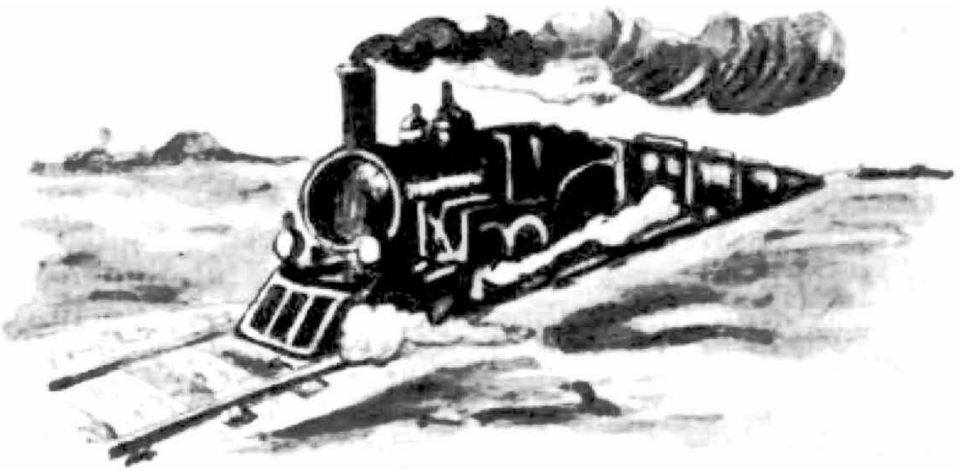

III

Peste mlaştini

dormit mult, iar cînd s-a deşteptat, doamna Medlock cumpărase dintr-o gară un coşuleţ cu de-ale gurii: friptură rece de pui şi de vacă, pîine cu unt şi ceai fierbinte. Ploaia părea să curgă mai deasă ca oricînd şi toată lumea prin gări purta mantale de ploaie lucînd de umezeală. Şeful de tren aprinse becurile din vagon, iar doamna Medlock îşi împrospătă puterile bînd ceai şi înfruptîndu-se zdravăn din fripturi. A mîncat pe săturate, după care a adormit la rîndul ei, iar Mary a rămas privind-o, cu ochii aţintiţi la frumoasa-i pălărie alunecată pe-o ureche, pînă a prins-o iarăşi somnul, ghemuită în colţul compartimentului şi legănată de clipocitul picăturilor de ploaie prelinse

pe geam. Era intuneric bine cind s-a trezit din nou. Trenul se oprise intr-o gară şi doamna Medlock o zgilţiia:

— Ai dormit! spunea ea. E timpul să deschizi ochii! Sintem la staţia Thwaite şi ne mai aşteaptă un drum lung.

Mary s-a ridicat in picioare, străduindu-se să-şi ţină ochii deschişi, in timp ce doamna Medlock stringea bagajele. Fetiţa nu s-a oferit s-o ajute pentru că in India slujitorii localnici stringeau lucrurile sau le cărau şi i se părea că se cuvine ca şi cei de-alci să facă la fel.

Gara era mică şi nu se arăta nimeni care să mai fi coborit din tren in afară de ele două. Şeful gării s-a adresat doamnei Medlock cu un glas aspru, dar prietenos, rostind cuvintele intr-un fel ciudat; Mary avea să afle mai tirziu că acesta era accentul din Yorkshire.

— Văd că te-ai intors, grăi el. Şi-ai adus şi copila.

— Dee, iacăt-o, răspunse doamna Medlock, vorbind şi ea cu acelaşi accent din Yorkshire şi făcind semn cu capul peste umăr, spre Mary. Cum il merge nevesti-ti?

— Destul de bine... Te-aşteaptă trăsura.

Tras lingă un mic peron exterior, cupeul aştepta pe şosea. Mary băgă de seamă că era o trăsură de casă mare, ca şi slujitorul care o ajută să ia loc inăuntru. Mantaua de ploaie şi şapca lui impermeabilă străluceau şi picurau de ploaie, ca tot ce se vedea primprejur, ca şi şeful de gară cel greoi.

După ce valetul a inchis uşa cupeului, a incărcat bagajul ajutat de vizitiu şi au pornit la drum, fetiţa s-a cuibărit intr-un colţ confortabil, capitonat, fără a mai avea chef de somn. Şedea şi privea pe fereastră, dorind să zărească ceva din drumul care o ducea spre acel loc neobişnuit pomenit de doamna Medlock. Mary nu era nici pe departe un copil timid sau temător, dar se gindea la cite s-ar putea intimpla intr-o casă cu o sută de incăperi, aproape toate incuiate — o casă inălţată la marginea unei mlaştini!

Ce-i aia o mlaştină? intrebă ea pe doamna Medlock.

— Uită-te pe fereastră peste vreo zece minute, a fost răspunsul acesteia. Avem de străbătut mai bine de opt kilometri prin mlaştinile Missel inainte de-a ajunge la conac. N-ai să poţi zări prea multe, fiindcă-i noapte neagră, totuşi cite ceva ai să mai vezi.

Mary n-a mai pus alte intrebări a rămas insă aşteptind in colţişorul ei intunecat, cu ochii ţintă pe fereastră. Felinarele trăsurii aruncau dungi luminoase la mică distanţă in faţa lor, destul ca să se intrezărească ceva din locurile străbătute. După ce-au părăsit gara, au trecut printr-un sătuc; fetiţa a putut deslui casele văruite şi luminile unui han. Pe urmă, au depăşit biserica şi casa parohială, precum şi vitrina unei mici prăvălii ori a unei case transformată in dugheană de jucării, dulciuri sau alte mărfuri despachetate şi expuse spre vinzare. Au ieşit apoi in şosea, unde fetiţa a zărit garduri vii şi copaci. După aceea, privelişlea a rămas mult timp neschimbată, sau poate i s-a părut ei că a trecut mult timp.

În cele din urmă, caii şi-au incetinit pasul, ca şi cum ar fi urcat o coastă de deal; de astă dată i se păru că au dispărut gardurile vii şi copacii. De fapt, nu se mai zărea nimic, doar un intuneric de nepătruns, de-o parte şi de

alta. S-a aplecat înainte şi şi-a lipit nasul de geam tocmai cînd trăsura s-a zguduit tare o dată.

— Ei! Acum sîntem în mlaştini cu-adevărat, a zis doamna Medlock.

Felinarele trăsurii aruncau o lumină gălbuie pe un drum prost ce părea croit printre tufişuri şi ierburi mărunte ce dispăreau într-o mare nesfîrşită de întuneric desfăşurată de jur împrejurul lor. A început un vînt cu sunet neobişnuit, sălbatic, jos, plin de forţă.

— Oare nu cumva — nu cumva o fi marea? întrebă Mary întorcîndu-şi privirile spre tovarăşa ei.

— Nu, nu e marea, răspunse doamna Medlock. Şi nu-i vorba nici de cîmpii, nici de munţi, ci doar de kilometri şi kilometri de pămînt sălbatic din care nu răsare nimic altă decît iarba neagră, drobiţa şi grozama, după cum nu trăiesc pe-aici alte vieţuitoare decît căluţi sălbatici şi oi.

— Mi se pare că dacă ar avea apă ar putea fi chiar marea, spuse Mary. În clipa asta sună exact ca marea.

— Asta-i vîntul care bate prin tufişuri. E-un ţinut sălbatic, răspunse doamna Medlock, destul de trist după mine, deşi multora le place, mai ales cînd înfloresc ierburile.

Înaintau încet prin beznă şi, cu toate că ploaia se oprise, vîntul tot mai bătea cu putere şi şuiera în chip ciudat. Drumul ba suia, ba cobora, şi de cîteva ori trăsura trecu peste punţi pe sub care apa curgea năvalnic şi cu mare zgomot. Mary se gîndea că această călătorie nu se mai termină odată şi că necuprinsa mlaştină pustie era pînza necuprinsă a unui ocean întunecat pe care-l străbăteau călătorind pe o fîşie de uscat.

— Nu-mi place! îşi spuse în sinea ei, strîngîndu-şi buzele şi mai tare.

Cai urcară pieptiş o bucată de drum, cînd fetiţa zări în fine o geană de lumină. Doamna Medlock o văzu şi ea în acelaşi timp şi scoase un lung oftat de uşurare.

— Ei, mă bucur, uite-o licărire! exclamă. E lampa de la fereastra portarului. O să căpătăm o ceaşcă bună de ceai, dar mai e pînă atunci.

Şi într-adevăr aşa a fost, fiindcă de la intrarea în parc mai rămînea de parcurs o alee de vreo trei kilometri, iar copacii — ale căror coroane aproape că se împreunau — alcătuiau ca o boltă. Bolta se termina în faţa unei clădiri foarte lungi dar destul de joase, durată în mijlocul unei curţi pietruite. Mary a crezut mai întîi că nici o fereastră nu e luminată dar, coborînd din trăsură, a zărit o licărire slabă la catul de sus, la unul din colţurile casei.

Uşa de intrare era uriaşă, din panouri masive de stejar de forme ciudate, ţintuită cu piroane şi ferecată cu drugi mari de fier. Se deschidea spre un hol uriaş, atît de slab luminat încît chipurile din portretele de pe pereţi şi siluetele impresionante ale armurilor o făcură pe Mary să nu caute a le privi mai de-aproape.

Cum stătea aşa în picioare, pe pardoseala de piatră, Mary se simţi deodată tare mică, tristă şi singură — şi aşa şi era.

Un bătrîn îngrijit şi uscăţiv şedea alături de slujitorul care le deschise uşa:

— Du-o în odaia ei, spuse el cu un glas răguşit. Dînsul nu vrea s-o vadă. Pleacă mîine dimineaţă la Londra.

— Foarte bine, domnule Pitcher, îi răspunse doamna Medlock. Bine că mi-ați spus ce să fac.

— Tot ce trebuie să faci, doamna Medlock, adăugă bătrînul, este să ai grijă ca dînsul să nu fie deranjat și să nu vadă ceea ce nu dorește să vadă.

Acestea fiind zise, Mary Lennox fu condusă pe scara principală și de-a lungul unui coridor nesfîrșit apoi, după alte cîteva trepte, pe un alt coridor și pe încă unul pînă la o ușă care fu dată în lături, lăsînd-o să intre într-o încăpere unde ardea focul și unde cina o aștepta pe masă.

Fără prea multe fasoane, doamna Medlock îi spuse:

— Buun! Uite c-am ajuns! În camera asta și în cea de-alături ai să locuiești tu — și nu uita că va trebui să te mulțumești cu-atîta!

Așa a ajuns «pidosnica Domnișoară» la conacul Misselthwaite, și poate că de cînd se știa nu se simțise mai «pi dos» ca în clipa aceea.

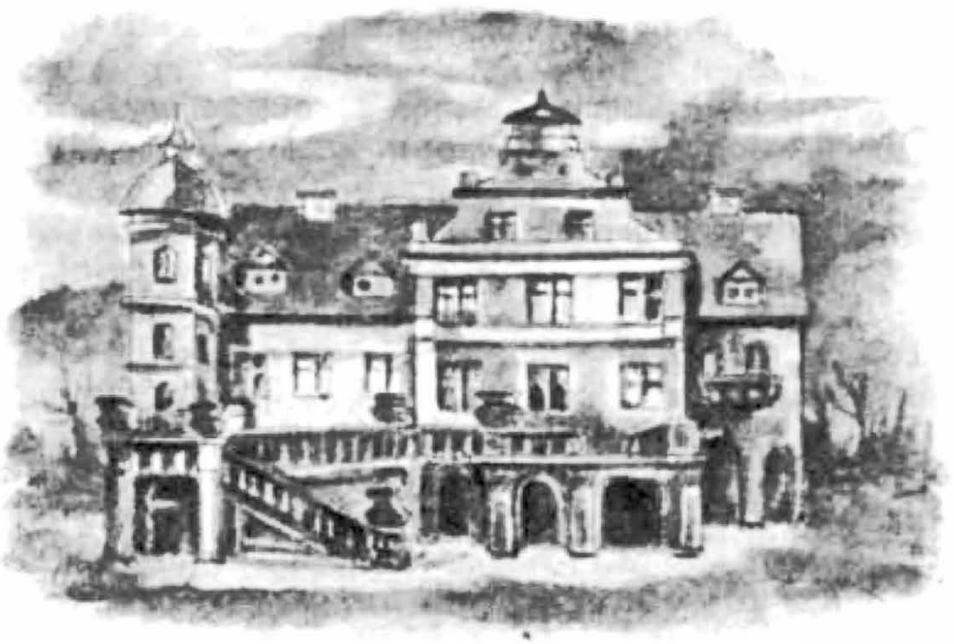

IV

Marta

-a trezit a doua zi dimineaţă cind in camera ei a intrat o slujnicuţă să aprindă focul şi, ingenuncheată la gura sobei, a scos cu zgomot cenuşa din sobă. Pentru citeva clipe, Mary a rămas culcată privind-o, apoi a inceput să se uite prin incăpere. Nu mai văzuse o astfel de cameră; i se părea ciudată şi tristă. O tapiserie cu scene de pădure acoperea pereţii; printre copaci se mişcau personaje imbrăcate fantezist, iar in depărtare se zăreau turnurile unui castel; vinători, şi cai, şi ciini, şi doamne se amestecau. Mary se simţea ca şi cum ea insăşi s-ar fi aflat in pădure impreuna cu ei. Prin fereastra largă, fetiţa zări o intindere povirnită care, lipsită de copaci, arăta ca o mare fara hotar, roşiatică şi intunecată.

— Ce-i acolo? întrebă ea, arătînd cu degetul spre fereastă.

Marta, căci așa se numea slujnicuța care tocmai se ridicase în picioare, privi arătînd și ea cu degetul.

— Acolo? întrebă ea.

— Da.

— Acolo-i mlaștina, răspunse ea zîmbind prietenos. Vă place?

— Nu, răspunse Mary. O urăsc.

— Asta fin'că nu sînteți obișnuită cu ea, zise Marta, aplecîndu-se iar spre gura sobei. Deocamdată vi se pare prea mare și prea pustie. Dar o să vă placă.

— Ție-ți place? întrebă Mary.

— Sigur, răspunse Marta, lustruind de zor mai departe grătarele căminului. Ba chiar o iubesc. Nu-i deloc pustie. E plină de ierburi dulci-mirositoare. Primăvara și vara, cînd înfloresc grozama, drobița și iarba-neagră, e cuprinsă de vrajă. Miroase-a miere, iar văzduhul e-nmiresmat de flori, și cerul pare așa de 'nalt, albinele și ciocîrliile zvonesc atît de dulce zumzăind și cîntînd, că pentru nimic în lume n-aș vrea să trăiesc departe de mlaștinile astea!

Mary o asculta cu fețișoara serioasă, uimită. Slujitorii localnici cu care se obișnuise ea în India nu semănau întru nimic slujnicuței acesteia. Erau smeriți și preaplecați și nu-și îngăduiau să-i vorbească stăpînului ca unui om asemeni lor. Ei îl salutau cu plecăciuni și-i ziceau «binefăcător al sărmanilor», ori i se adresau cu alte astfel de numiri. Slujitorilor indieni li se poruncea să muncească, nu erau rugați. Nu se obișnuia să li se spună «te rog» sau «mulțumesc», și de cîte ori se supăra, Mary își pălmuia dădaca. Se întreba acum ce-ar face fata asta dacă ar pălmui-o cumva. Era plinuță, cu obraji rumeni și părea blîndă, dar avea un fel de-a fi hotărît care-o îndemna pe cumătra Mary să se întrebe dacă, în caz că ar lovi-o, nu i-ar întoarce spatele.

— Ești o slujnică ciudată, îi vorbi ea oarecum de sus, dintre perne.

Marta se înălță pe călcîie cu peria de funingine în mînă și rise, fără să se arate deloc supărată.

— Păi, știu! zise ea. De-ar fi fost o coniță stăpînă la Misselthwaite, n-aș fi ajuns eu slujnică, nici măcar la bucătărie. Poate aș fi spălat vasele, dar în casa de sus n-aș fi călcat vreodată. Prea sînt neam de jos și prea vorbesc ca la noi, la țară. Dar aici îi o casă ciudată, cu toate că-i casă mare. Parcă n-ar avea stăpîn, nici stăpînă, alții decît domnul Pitcher și doamna Medlock. Cînd îi acasă, stăpînul domn Craven nu vrea să fie deranjat, de altfel îl aproape mereu dus. Doamna Medlock m-a angajat din bunăvoință. Mi-a spus că nu m-ar fi luat în slujbă niciodată dacă la Misselthwaite ar fi fost ca la alte case mari.

— O să fii slujnica mea? a întrebat Mary cu același glas poruncitor din India.

Marta începu să lustruiască din nou soba.

— Sînt slujitoarea doamnei Medlock, spuse ea hotărît. Iar doamna Medlock este slujitoarea stăpînului Craven — dar am să fac pe fata-n casă aici și să te servesc un pic și pe mata. Cu toate că n-aș crede să ai nevoie de vreun serviciu.

— Cine-o să mă îmbrace? întrebă Mary.

Marta s-a înălțat iarăși din călcîie, privind-o. De prea mare uimire, a vorbit în graiul din Yorkshire:

— Au nu poți să te-nțoleşti singură? s-a mirat ea.

— Ce tot spui? Nu-ți înțeleg vorba, zise Mary.

— Ei, am uitat, spuse Marta. Doar doamna Medlock mi-a zis să am grijă cum vorbesc, că altminteri mata n-ai să pricepi. Am vrut să spun: mata nu-ți poți lua singură hainele?

— Nu, răspunde Mary de-a dreptul supărată. N-am făcut-o niciodată. Bineînțeles că dădaca mă îmbrăca.

— Bun, glăsui Marta, fără să-şi dea seama deloc că spusele ei sunau a obrăznicie; păi e timpul să-nveți. Nu mai eşti mata copil mic. Am să-mi dau silința să te-ajut un pic. Maică-mea se miră că oare cum de nu se tîmpesc de-a binelea copiii avuți, cînd sînt atît de dădăciți, şi spălați, şi îmbrăcați, şi plimbați de parc-ar fi prunci sugari?

— În India-i altfel, spuse cumătra Mary semeață; pricepea greu rostul de pe-aici.

Însă Marta nu se dădu bătută nici un pic.

— Ei, pot şi eu să-mi închipui că-i altfel, răspunse ea aproape prietenește. Mă prind că asta-i fin'că-s atîția oameni negri pe lîngă cei albi, respectabili. Cînd am aflat că mata vii din India, apoi chiar am crezut că vei fi avînd pielea neagră.

Mary s-a ridicat furioasă-n pat:

— Cee! spuse ea. Cee! Ai crezut că-s indigenă... Tu — tu, porc de cîine!

La rîndul ei Marta făcu ochii mari, aprinzîndu-se la față.

— Cui îi spui mata aşa? vorbi ea. Nu-i de treabă să te superi atîta. Astea nu-s vorbe de domnişoară. Eu n-am nimic cu negrii. Din cărțuliile scrise despre ei, îi închipui ca pe niște drept-credincioşi. Totdeauna am învățat să-i socotim pe negri ca pe niște oameni şi frați. Cum n-am văzut niciodată un negru, mă bucur să cunosc de-aproape pe unul dintr-ai lor. Azi dimineață, cînd am intrat s-aţiț focul, m-am strecurat lîngă patul matale şi-am dat încetişor pătura la o parte, să văd cum arăți. Şi, adăugă ea cu părere de rău, iată-te nici cu-atît mai neagră ca mine, doar că eşti mult mai gălbejită.

Mary nici nu mai încercă să-şi înfrîneze mînia şi umilința.

— Ai crezut că sînt o indigenă! Ai îndrăznit! Ce ştii tu despre indigeni! Ei nu sînt oameni; sînt slugi, care trebuie să ți se închine cu plecăciune. Habar n-ai de India. Habar n-ai de nimic!

Era aşa de furioasă, aşa de fără putere în fața privirilor deschise ale fetişcanei, că dintr-o dată s-a simțit îngrozitor de părăsită şi atît de departe de tot ce era pe înțelesul ei, de tot ceea ce putea cuprinde cu mintea, că s-a aruncat cu fața în jos între perne şi-a izbucnit în suspine amare. A hohotit ea aşa fără să se poată stăpîni încît Marta, cu toată firea ei cumpănită, începu să simtă oarecare îngrijorare, ba chiar oarecari temeri. Se îndreptă spre pat şi se aplecă spre fetiță:

— Hai, nu mai plînge aşa! o rugă ea. Nu-i de plîns, sigur că nu. N-am crezut c-ai să te superi. Habar n-am de nimic — chiar aşa cum spuseşi mata. Îmi cer iertare, domnişoară. Usucă-ți lacrimile, hai, lasă.

Era ceva mingiietor, cu-adevărat prietenesc în nostimul ei grai din Yorkshire, şi-o dirzenie care avură efect asupra lui Mary. Treptat încetă să mai suspine şi se linişti. Marta răsufla uşurată.

— E timpul să te scoli, spuse ea. Doamna Medlock mi-a zis să-ţi aduc gustarea de dimineaţă, şi ceaiul, şi cina, în camera de-alături. Ala o să fie camera mata de joacă. Te-oi ajuta eu la îmbrăcat, de te-oi da jos din pat. Dacă ai încheietori la spate, n-ai să poţi singură.

Cînd, în cele din urmă, Mary se hotărî să se scoale, Marta îi scoase din dulap alte haine decît cele pe care le purtase în ajun, la sosire.

— Astea nu-s ale mele, spuse fetiţa. Ale mele sînt negre.

Privi la o rochie albă, de lînă groasă, şi la jacheta ei, adăugînd înţepat ca o încuviinţare:

— Astea-s mai frumoase decît ale mele.

— Pe astea trebuie să le pui, răspunse Marta. Stăpînul domn Craven a poruncit doamnei Medlock să ţi le cumpere de la Londra. «Nu vreau să văd un copil îmbrăcat în negru, bîntuind pe-aici ca un strigoi», a zis el. «Casa ar părea şi mai mohorîtă decît este. Luaţi-i ceva colorat!» Maică-mea zicea că ea ştie ce vrea el să spună cu asta. Maică-mea ştie totdeauna ce vrea să zică inima omului. Nici ea nu-mbracă negru.

— Urăsc lucrurile astea negre, spuse Mary.

Ritualul îmbrăcatului le-a învăţat pe amîndouă cîte ceva. Marta mai încheiase ea nasturi la hăinuţele surorilor şi fraţilor ei mai mici, dar nu mai pomenise o copilă care să stea ţeapănă şi să aştepte ca altcineva să facă totul în locul ei, ca şi cum ar fi fost lipsită de mîini şi de picioare.

— De ce nu-ţi pui pantofii? a întrebat-o ea pe Mary cînd aceasta din urmă şi-a ridicat liniştită piciorul.

— Dădaca mea mă încălţa, răspunse ea făcînd ochii mari. Aşa era obiceiul.

Spunea des «aşa era obiceiul». Slujitorii indigeni o repetau mereu. Dacă cineva le cerea să îndeplinească ceva ce strămoşii lor nu făcuseră niciodată, ei îl priveau pe acel cineva cu blîndeţe, zicîndu-i: «Nu se obişnuieşte aşa ceva», şi cu asta puneau capăt discuţiei.

Nu se pomenise ca ea, cumetriţa Mary, să trebuiască să facă altfel decît să stea şi să îngăduie, ca o păpuşă fără viaţă, să fie îmbrăcată de alţii. Dar, chiar înainte de-a fi gata pentru gustarea de dimineaţă, începu să bănuiască într-un tîrziu că viaţa la conacul Misselthwaite ar putea, în cele din urmă, s-o înveţe o sumedenie de lucruri cu totul noi pentru dînsa — cum ar fi să se încalţe singură sau să-şi adune singură lucrurile căzute pe jos. Dacă Marta ar fi fost o fată în casă bine instruită în ceea ce priveşte serviciul la o tînără domnişoară, ar fi arătat poate mai multă supunere şi respect, ştiind că treaba ei era să pieptene părul, să încheie ghetele, ori să ridice lucrurile de pe jos şi să le pună la locul lor. Dar Marta nu era decît o ţărăncuţă din Yorkshire, neşcolită, crescută într-o casă de ţară din apropierea mlaştinilor cu o droaie de fraţi şi surori, căreia nici nu-i trecuse prin minte că ar putea să facă altceva decît să-şi poarte de grijă ei şi celor mici, dintre care unii erau încă prunci purtaţi în braţe, alţii abia ţinîndu-se copăcel şi, împiedicîndu-se de toate cele.

Dacă Mary ar fi fost un copil uşor de inveselit, poate ar fi ris de felul vorbăreţ al Martei, insă aşa nu făcea decit s-o asculte cu răceală şi să se minuneze de lipsa ei de sfială. La inceput spusele slujnicei nu părură s-o intereseze, dar pe măsură ce fata ii dădea inainte pe tonul ei simplu şi vesel, fără fasoane, Mary incepu să ia seama şi la inţelesul vorbelor ei.

— Ei! Ar trebui să vezi, zicea ea. Sintem doisprezece cu toţii, iar taică-meu nu cişţigă decit şaişpe şilingi pe săptămină. Iţi spun aşa matale că maică-mea are de furcă cind e vorba să ne hrănească. Cei mici se tăvălesc pe lingă baltă şi se joacă acolo toată ziulica, iar maică-mea zice că aerul băltii il ingraşă. Ea mai crede că ei pasc iarba de-acolo ca şi căluţii sălbatici. Dickon al nostru are doişpe ani şi şi-a făcut rost de-un minz — zice că-i al lui.

— Cum şi-a făcut rost? intrebă Mary.

— A dat peste maică-sa şi peste el, cind era abia fătat, şi-a inceput un prieteşug cu el, ducindu-i cite-un codru pe piine sau culegindu-i cite-un braţ de iarbă fragedă. Aşa că minzul l-a indrăgit de se ţine după el, ba chiar il lasă şi să-l incalice. Dickon este un soi de băietan pe care-l indrăgesc toate animalele.

Mary n-avusese niciodată un animal al ei, care să-i fie drag, dar totdeauna se gindise că i-ar plăcea să aibă unul. Aşa incit in mintea ei miji un pic de interes faţă de acel Dickon. Cum nicicind pină atunci nu manifestase interes faţă de altcineva in afara de mica ei făptură, insemna că Mary era pe cale să descopere un simţămint dintre cele mai sănătoase. Cind intră in incăperea ce-i fusese hărăzită drept cameră de joacă, văzu că era aproape intocmai celei in care dormise. Nu era o odaie de copii, ci una de oameni mari, cu tablouri vechi şi afumate pe pereţi, cu jilţuri bătrine din stejar masiv. In mijlocul incăperii, pe o masă, fusese pregătit un mic dejun gustos şi consistent, insă fetiţa n-avusese niciodată cine ştie ce poftă de mincare, aşa că privi cu multă indiferenţă la primul fel pe care i-l servi Marta:

— Nu vreau asta, spuse ea.

— Nu vrei «porridge» (adică fulgi de ovăz)! exclamă Marta necrezindu-şi urechilor.

— Nu.

— Nu ştii cit ii de bun, de-aia nu vrei. Pune-i puţină melasă ori o bucăţică de zahăr.

— Nu vreau, repetă Mary.

— Ei! răbufni Marta. Tare mi-e urit să văd cum se pierde o hrană bună. De-ar fi aici la masă copiii noştri, intr-o clipă ar curăţa totul.

— De ce? intrebă Mary cu răcelă.

— De ce! făcu Marta ca un ecou. Pentru că rareori li se intimplă să fie cu burţile pline. Sint tot atit de flămînzi ca puii de şoim ori ca ăi de vulpe.

— Eu nu ştiu ce-i aia să-ţi fie foame, grăi Mary cu nepăsarea celui neştiutor.

Marta fu cuprinsă de indignare.

— Ei, bună treabă ar fi pentru mata să-ncerci o dată foamea. Nu-mi intră-n cap aşa ceva, spuse ea pe şleau. Imi pierd firea cind am de-a face cu de-alde matale, care se uită mofturoşi la o mincare şi la o piine bună. Pe legea

mea dacă n-aş vrea ca Dickon, şi Phil, şi Jane, şi ceilalţi să înfulece din bunătăţile astea.

— De ce să nu le-o duci atuncea lor? propuse Mary.

— Nu-i mîncarea mea, se sumeţi Marta. Şi nici nu-i ziua mea liberă. Ca toţi slujitorii ceilalţi, ziua mea liberă e o dată pe lună. Atunci mă duc acasă; acolo fac curăţenie în locul maică-mi, ca să-i dăruiesc şi ei puţină odihnă.

Mary sorbi din ceai şi mînca o bucăţică de pîine prăjită cu marmeladă.

— Pune-ţi mata ceva care să-ţi ţină cald şi fugi de te joacă, zise Marta. O să-ţi facă bine şi o să-ţi dea poftă de mîncare.

Fetiţa se duse la fereastră. Afară erau grădini cu alei şi copaci bătrîni, dar totul era cenuşiu, glacial.

— Cum să ies pe-asemenea vreme?

— Bine, dar atunci ai să stai în casă şi ce-ai să faci?

Mary privi în jurul ei. Nu era nimic de făcut ca să-i treacă timpul. Cînd doamna Medlock îi pregătise camera de joacă, nu se gîndise şi la nişte jucării. Poate tot mai bine era să iasă pe-afară, să vadă cum arată grădinile.

— Cine merge cu mine? întrebă ea.

Marta făcu ochii mari:

— Păi, o să mergi mata singurică, răspunse ea. Trebuie să-nveţi să te joci aşa cum fac şi ceilalţi copii fără fraţi şi surori. Dickon al nostru pleacă în baltă de unul singur şi se joacă acolo ceasuri întregi. Aşa a legat prieteşug cu mînzul. Sînt şi oi pe baltă, care-l cunosc, şi păsări care vin să-i pigule din palmă. Cît de săracă ar fi mîncarea de-acasă, el tot opreşte la fiecare prînz măcar o bucăţică de pîine, ca să-şi mîngîie prietenii dragi.

De fapt, tocmai pomenirea numelui lui Dickon o făcu pe Mary, fără ca ea să-şi dea seama, să pornească pe-afară.

Acolo erau păsările, chiar dacă lipseau căluţii şi oile. Păsărelele astea trebuie că erau altele decît cele din India, aşa că poate s-ar distra privindu-le.

Marta a găsit pentru ea o hăinuţă groasă, o pălărie şi ghetuţe rezistente, şi-a ajutat-o apoi să ajungă jos.

— De-ai să dai mata roată pe-aici, spuse ea arătînd spre portiţa deschisă într-un gard viu, ai s-ajungi în preajma grădinilor. Vara sînt pline de flori, dar acum n-a înflorit încă nimic. Păru că şovăie o clipă, înainte de a adăuga: Una din grădini e încuiată. N-a mai intrat nimeni în ea de zece ani.

— De ce? întrebă Mary fără să vrea. Iată altă uşă încuiată în conacul ăsta ciudat, pe lîngă cele o sută de încăperi ferecate.

— Stăpînul domn Craven a încuiat-o, cînd i-a murit soţia, aşa, deodată. Nu e-ngăduit nimănui să mai intre acolo. Era grădina stăpînei. A-ncuiat poarta, a săpat o groapă în pămînt şi-a ascuns cheia... I-auzi, e clopoţelul doamnei Medlock — trebuie să grăbesc la dînsa.

După plecarea Martei, Mary a pornit la plimbare pe poarta din gardul viu. Nu putea să nu se gîndească la locul acela în care nimeni nu mai intrase de zece ani. A ce mai semăna oare o astfel de grădină, se mira ea; să mai fi crescut oare flori pe-acolo? După ce a trecut prin poarta din gardul viu, s-a trezit într-o grădină mare, cu peluze întinse şi alei întortocheate mărginite de tufişuri tunse. Erau acolo pomi, straturi de flori, tufe mereu verzi, potrivite

din foarfecă în forme ciudate, era şi un iaz mare cu o fîntînă veche cenuşie în mijloc. Dar straturile de flori erau goale şi îngheţate, iar fîntîna, amuţită. Nu asta era grădina cu intrarea oprită. Dar cum să interzici intrarea într-o grădină în care oricînd ar trebui să te poţi plimba?

Tocmai cînd o frămîntau asemenea gînduri băgă de seamă că la capătul cărării pe care mergea, se înălţa un zid lung, acoperit cu iederă. Nu era încă destul de obişnuită cu Anglia pentru a pricepe că ajunsese la grădina menită să producă cele de trebuinţă la bucătărie, zarzavaturi, legume, fructe. Apropiindu-se de zidul despărţitor, dădu peste o poartă verde ascunsă în iederă, dar trîntită de perete. Aşadar, nu asta era grădina interzisă, şi prin urmare putea să intre.

A trecut de poartă într-o grădină, şi asta mărginită de ziduri, care nu era însă decît una dintr-un şir de asemenea grădini despărţite prin ziduri, părînd să răspundă una într-alta. Zări o altă poartă verde, şi aceea deschisă spre tufişuri şi cărări şerpuind printre straturi cu legume de iarnă. Pomi fructiferi îşi întindeau ramurile de-a lungul zidului, iar unele răzoare erau acoperite cu rame cu sticle. Cum stătea privind în jur, Mary gîndi că locul era pustiu şi destul de urît. O fi el frumos vara, cînd totul e înverzit, dar deocamdată nimic nu era plăcut la vedere pe-aici.

Un bătrîn cu o cazma pe umăr intră chiar atunci pe poarta din cealaltă grădină. Mări ochii văzînd-o pe Mary şi salută cu mîna la şapcă. Era bătrîn şi morocănos şi nu părea deloc încîntat că o întîlneşte — dar şi Mary era nemulţumită de grădina lui, aşa încît îl privi cu aerul ei cel mai «pidosnic», întîlnirea nu-i făcea nici o plăcere.

— Ce-i aici? întrebă copila.

— Una din grădinile de zarzavat.

— Ce-i acolo? urmă fetiţa, arătînd cu degetul spre cealaltă portiţă verde.

— Alta, a fost răspunsul lui scurt. Mai e una dincolo de zid, iar mai încolo e livada.

— Pot să merg şi eu? întrebă iar Mary.

— Dacă vrei. Dar nu-i nimic de văzut.

Mary n-a răspuns. A pornit pe cărare, trecînd prin cea de-a doua portiţă. Dincolo a găsit alte ziduri, şi iar legume de iarnă, şi rame cu sticlă, portiţa verde din al doilea zid despărţitor nu mai era însă dată de perete. Poate că ducea în grădina în care nu se mai intrase de zece ani. Nefiind un copil temător, Mary s-a îndreptat spre portiţă şi a încercat clanţa. Credea că n-are să se deschidă, deoarece spera că a descoperit grădina tăinuită — dar portiţa s-a deschis uşor şi fetiţa i-a trecut pragul, trezindu-se într-o livadă. Şi aici erau ziduri de jur-împrejur, şi arbori cu crengile întinse pe ziduri; din iarba verde cenuşie a iernii se înălţau pomi fructiferi goleşi — dar nici urmă de portiţa verde. Mary a căutat-o pretutindeni; cînd a ajuns în capătul livezii, a băgat de seamă că zidul nu părea să mărginească doar livada, ci se prelungea şi dincolo de ea, împrejmuind în continuare o altă bucată de loc. Peste zid putea zări coroana unor copaci şi, cum stătea aşa privind nemişcată, văzu pe-o creangă, în vîrful unui copac, o păsăruică ale cărei pene de pe piept erau de un roşu staco-

jiu; deodată, ca şi cum ar fi intimpinat fetiţa, zburătoarea izbucni in cintul ei de iarnă, ca o chemare pe care i-ar fi adresat-o.

Copila s-a oprit, ascultind; ceva din fluieratul subţirel, vesel şi prietenos i-a stirnit in suflet un licăr de bucurie — pină şi o fetiţă nesuferită se poate simţi singură, iar marele conac ferecat, mlaştina nesfirşită şi pustie, ca şi grădinile intinse şi deşarte il dădeau sentimentul că in afară de ea nu mai rămăsese nimeni pe lume. Dacă ar fi fost un copil tandru, obişnuit să fie iubit, i s-ar fi rupt inima; dar chiar indărătnică fiind, tot nu era feritä de amărăciune, aşa incit pasărea cu guşă roşie făcu să răsară pe chipul posomorit al fetiţei ceva ce aducea a zimbet. A stat s-o asculte pină ce pasărea şi-a luat zborul. Nu semăna cu cele din India, dar fetiţei ii plăcuse şi se intreba dacă o va mai zări vreodată. Poate că trăia in grădina cea misterioasă şi ştia totul despre ea.

Mary se gindea la grădina părăsită pentru că nu avea altceva mai bun de făcut. Era curioasă, dorea să vadă cum arată. De ce domnul Archibald Craven a ingropat cheia? Dacă şi-a iubit atit de mult soţia, de ce ura grădina care fusese a ei? Fetiţa se intreba dacă-şi va intilni vreodată unchiul; ştia insă că dacă-l va intilni nu-l va iubi, cum nici el n-o va iubi, şi de-aceea il va privi cu ochi mari, fără să scoată un cuvint, deşi grozav ar fi dorit să-l intrebe de ce se purtase aşa ciudat.

«Oamenii nu mă plac, dar nici eu nu-i plac, se gindi ea. Şi niciodată n-aş putea să mă port asemeni copiilor Crawford. Să vorbesc intruna, să rid şi să fac atita gălăgie.»

Se gindi la guşă-roşie, la felul in care păsăruica păruse că-şi inalţă cintul anume pentru ea, şi se opri brusc pe cărare amintindu-şi de creanga din virful copacului pe care stătuse zburătoarea.

«Cred că pomul ăsta se află in grădina tăinuită. Sint sigură că aşa trebuie să fie! işi spuse ea. Zidul inconjoară tot locul acela, dar nu se vede nici o poartă.»

Se intoarse in prima grădină de zarzavat in care intrase, şi-l găsi pe bătrinul grădinar săpind. Se opri lingă el, privindu-l citeva clipe in felul ei rece. Cum el n-o luă in seamă, ea i se adresă in cele din urmă:

— Am fost in cealalta grădină, spuse.

— Da' cine te-impiedică să te duci? fu răspunsul morocănos al bătrinului.

— Am trecut in livadă.

— Nici un ciine care putea să te muşte nu-i la portiţa ceea, răspunse el iarăşi.

— Dar acolo nu-i nici o poartă spre cealaltă grădină, urmă Mary.

— Care grădină? grăi el cu glasul aspru, oprindu-se din săpat.

— Cea de dincolo de zid, răspunse cumătra Mary. Sint pomi acolo, le-am văzut virfurile. O pasăre cu pieptul roşu şedea pe-o creangă şi mi-a cintat.

Spre uimirea fetiţei, obrazul bătrin, bătucit de vreme şi intunecat s-a schimbat brusc. Un zimbet s-a ivit treptat pe faţa grădinarului care deveni deodată cu totul altul. Fetiţa s-a gindit că e ciudat cum un zimbet poate face pe cineva să arate cu mult mai frumos decit inainte. Asta nu-i trecuse prin minte pină atunci.

Bătrînul s-a întors către livadă şi-a început să fluiere — un fluierat cu sunet jos, blînd. Copilei nu-i venea să creadă că un om atît de morocănos poate scoate sunete aşa de mîngîioase.

În clipa următoare s-a întîmplat ceva minunat.

Un fîşîit slab de aripă a străbătut văzduhul — şi pasărea cu pieptul roşu s-a îndreptat spre ei, aşezîndu-se pe un bulgăre mai mare de pămînt, chiar aproape de picioarele grădinarului.

— Iacătă-l, îşi rise în barbă moşneagul, apoi îi vorbi părăsuicii ca unui copil: Pe unde mi-ai fost, pui de calic neruşinat? spuse el. De cînd nu te-am mai văzut! Ai şi pornit să-ţi cauţi soaţă aşa de timpuriu, abia la început de primăvară? Ar fi prea de timpuriu.

Pasărea îşi aplecă într-o parte căpşorul şi-şi ridică privirile cu o sclipire dulce a ochişorilor ei ca bobul de rouă. Părea prietenoasă, deloc înfricoşată. Ţopăi împrejur, ciugulind cu agerime pămîntul, în căutare de grăunţe şi de gîze. Un simţămînt ciudat tresări atunci în inima lui Mary la vederea acelei păsărele atît de dragălaşe şi vesele, atît de asemănătoare unei fiinţe omeneşti. Avea un trupuşor înfoiat, cu un cioc subţire şi gingaşe picioruşe zvelte.

— Vine totdeauna cînd o chemi? întrebă fetiţa aproape pe şoptite.

— Da, aşa face. Ştiu păsăruica asta de cînd era încă pui. Ieşise din cuib în cealaltă grădină, iar cînd a zburat pentru prima oară peste zid, timp de cîteva zile a fost prea istovită ca să se mai ducă înapoi, şi-atunci ne-am împrietenit. Cînd a trecut iar zidul, restul puilor plecaseră, ea a rămas singură şi a venit la mine.

— Ce neam de pasăre e? a întrebat Mary.

— Nu ştii? Îi un măcăleandru din cei cu pieptar roşu, astea-s păsăruicile cele mai prietenoase şi mai curioase de pe lume. Aproape tot atît de prietenoase ca un cîine, dacă ştii cum să le iei. Ia vezi-o cum ciuguleşte, iar din cînd în cînd ne cercetează şi pe noi, ba pe unul, ba pe celălalt. Pricepe că despre dînsa-i vorba.

Tare ciudat mai arăta bătrînul. Privea păsărica înfoiată în hăinuţa-i roşie, ca şi cum s-ar fi mîndrit cu ea, fiindu-i dragă în acelaşi timp.

— E faloasă, îşi rise el în barbă. Îi place s-asculte cum vorbesc oamenii de ea. Şi-i curioasă, Doamne iartă-mă, nimeni n-a fost vreodată mai curios şi mai băgăreţ ca ea. Vine mereu să vadă ce pun eu în pămînt. Ştie toate cele pe care stăpînul domn Craven însuşi nu-şi bate capul să le afle. Ea-i grădinarul şef, chiar aşa.

Măcăleandrul ţopăia împrejur, îndeletnicindu-se cu ciugulitul în ţărînă, dar din cînd în cînd se oprea să le arunce cîte o privire. Mary se gîndi că ochii lui ca două picături de rouă neagră o cercetau cu multă curiozitate, vrînd parcă să afle totul despre ea. Acel simţămînt ciudat ce i se trezise în inimă căpătă şi mai multă putere.

— Încotro au zburat ceilalţi pui din cuib? întrebă ea.

— Cine ştie? Părinţii lor i-au îndepărtat de cuib, făcîndu-i să se zburătăcească, iar ei s-au împrăştiat cît ai clipi din ochi. Doar ăsta-i deştept şi a priceput c-a rămas de unul singur.

Mary mai făcu un pas către măcăleandru şi-l aţinti cu privirea.

— Şi eu am rămas de una singură, spuse ea.

Pînă acum nu ştiuse că era unul din motivele care-i hrăneau amărăciunea şi încruntarea. I se păru că a descoperit faptul în clipa în care pasărea s-a uitat spre ea şi ea a privit-o de asemenea. Bătrînul grădinar îşi împinse şapca mai spre ceafă, dezvăluindu-şi chelia, şi-o cercetă pe fetiţă atent:

— Vei fi fiind cumva dom'şorica din India? întrebă el.

Mary dădu din cap.

— Păi, atunci nu-i de-a mirare că eşti de una singură. Şi-o să te afli din ce în ce mai însingurată.

Începu din nou să sape, implîntînd cazmaua adînc în pămîntul gras şi negru al grădinii, în timp ce guşă-roşie ţopăia în jurul lui, ocupat nevoie mare.

— Cum te cheamă? se interesă Mary.

Moşneagul s-a îndreptat din şale ca să-i răspundă:

— Ben Weatherstaff, spuse el, apoi adăugă, chicotind posac: Şi eu sînt unu' singur cînd păsăruica nu-i lîngă mine, şi arătă cu degetul mare spre măcăleandru. Îi singurul prieten pe care-l am.

— Eu n-am deloc prieteni, zise Mary. N-am avut niciodată. Dădaca mea indiană nu mă iubea şi n-am avut niciodată cu cine să mă joc.

E obiceiul în Yorkshire să-ţi spui părerea fără ocolişuri, cu o aspră sinceritate, iar bătrînul Ben Weatherstaff era un om al mlaştinilor din Yorkshire.

— Apăi dumneata şi cu mine semănăm tare mult, hotărî el. Am fost croiţi la fel. Nici unul din noi nu-i plăcut la vedere şi amîndoi sîntem posaci. M-aş prinde c-am primit moştenire aceeaşi fire uricioasă.

Erau nişte vorbe spuse pe şleau, iar Mary Lennox n-auzise niciodată adevărul despre ea însăşi. Slujitorii indigeni i se închinau şi i se supuneau, orice ar fi făcut ea. Nu-i prea păsase cum arată, iar acum se întreba uimită dacă-i la fel de neatrăgătoare ca Ben Weatherstaff şi dacă şi ea pare tot atît de morocănoasă cum era el înainte de sosirea măcăleandrului. Ba chiar începu să se întrebe dacă era adevărat că «moştenise o fire chiar atît de uricioasă». Se simţi stînjenită.

Deodată un susur, un sunet limpede se desluşi în apropiere, făcînd-o să se întoarcă. Se afla la cîţiva paşi de un măr tînăr; măcăleandrul zburase pe una din crengile lui, începînd un cîntecel.

— De ce face asta? întrebă Mary.

— Şi-a băgat în cap să lege prieteşug cu 'mneata, răspunse Ben. M-aş prinde că te-a îndrăgit.

— Pe mine? se miră fetiţa, îndreptîndu-se încet spre pomuleţ şi privind în sus: Vrei să te împrieteneşti cu mine? îl întrebă ea pe măcăleanru, de parcă s-ar fi adresat unui om. Vrei?

Dar nu vorbea nici cu glasul ei subţire şi aspru, nici cu cel poruncitor pe care-l folosea în India, ci pe un ton atît de blînd, de insistent şi de mîngîios că Ben Weatherstaff rămase la fel de uimit pe cît fusese şi fetiţa cînd îl auzise fluierînd pentru a chema pasărea.

— Iote-te! exclamă el, glăsuieşti foarte omenos, chiar ca un copil şi nu ca o babă cu limba ascuţită brici. Ai fost aproape ca Dickon cînd vorbeşte el animalelor din baltă.

— Îl cunoşti pe Dickon? întrebă Mary întorcîndu-se iute spre el.

— D-apai cine nu-l cunoaşte? Dickon bate cărările. Toate coacăzele şi toţi clopoţeii din tufe-l cunosc. Mă prind că şi vulpile-i arată unde-şi ţin puii, după cum nici ciocîrliile nu-şi ascund cuiburile de el.

Lui Mary i-ar fi plăcut să mai pună alte întrebări. Era dornică să afle cît mai multe despre Dickon, ca şi despre grădina tăinuită. Dar chiar atunci măcăleandrul îşi încheie cîntarea şi, cu o uşoară bătaie din aripile-i întinse, îşi luă zborul. Vizita se terminase, avea acum alte treburi de dus la bun sfîrşit.

— A zburat peste zid! strigă Mary cu părere de rău, privind după el. A zburat în livadă — a trecut şi peste celălalt zid — în grădina fără poartă!

— Acolo-şi duce el traiul, spuse bătrînul Ben. Acolo-şi clocește ouăle. Dacă-i va fi făcut curte vreunei coniţe-măcăleandru, apoi acolo trăiesc ei, în bătrînii copăcei cu trandafiri.

— Copăcei cu trandafiri? întrebă Mary.

Ben Weatherstaff îşi înălţă din nou cazmaua începînd să sape.

— Au fost acum zece ani, şopti el.

— Mi-ar plăcea să-i văd, zise Mary. Unde-i portiţa verde? Trebuie să fie o portiţă pe undeva.

Ben împlîntă cazmaua adînc în pămînt, cu un aer tot atît de puţin prietenos ca la începutul întîlnirii lor.

— Era una acu' zece ani, da' nu mai este, spuse el.

— Nu e portiţă! strigă Mary. Nu se poate, trebuie să fie!

— Nimeni, chiar nimeni n-a aflat-o, şi nici nu-i treaba cuiva s-o afle. Nu-ţi viri nasul unde nu-ţi fierbe oala. Şi-acu' lasă-mă să-mi văd de treabă. Du-te şi 'mneata să te joci! Nu mai am timp.

Şi într-adevăr se opri din săpat, îşi luă cazmaua pe umăr şi plecă, fără să-i mai arunce vreo privire ori să-şi la rămas bun.

V

Plînsul de pe coridor

a început, fiecare zi era pentru Mary Lennox asemeni celorlalte. Dimineața se trezea în camera ei cu tapiserii pe pereți și dădea cu ochii de Marta, care făcea focul îngenuncheată în fața căminului; își lua gustarea în odaia de-alături, atît de puțin atrăgătoare; pe urmă, privea afară, pe fereastră către mlaștina uriașă ce părea că se întinde nemărginită cuprinzînd parcă și cerul; după ce privea astfel un timp, își dădea seama că, dacă nu iese la aer, o să trebuiască să rămînă închisă în casă fără să aibă nimic de făcut — și-atunci o pornea. Habar n-avea că tocmai asta îi trebuia și nici nu-și bătea capul cu asemenea gînduri cînd o pornea grăbită sau chiar în fugă de-a lungul

potecilor şi pe alee, punindu-şi în mişcare singele leneş şi întărindu-se în lupta cu vîntoasa ce venea dinspre mlaştini. Alerga doar ca să se încălzească şi pentru că-i era nesuferită bătaia vîntului care-i izbea faţa urlînd şi o împingea înapoi de parc-ar fi fost un uriaş nevăzut. Dar suflul proaspăt şi aspru ce lovea cu putere ierburile îi umplea plămînii de ceva foarte folositor pentru trupul ei slăbuţ, îi îmbujora uşor obrajii şi aprindea scîntei în ochii ei trişti, fără ca fetiţa să bănuiască.

După cîteva zile petrecute aproape în întregime pe-afară, s-a deşteptat într-o dimineaţă simţind că-i e foame: s-a aşezat la masă fără să mai dea deoparte cu silă fulgii de ovăz, ci luînd lingura şi mîncînd pînă ce a golit castronul.

— Pare-mi-se că-n dimineaţa asta bucatele ţi-au plăcut de-adevărat, nu? zise Marta.

— Astăzi sînt gustoase, răspunse Mary cam mirată.

— Păi aerul mlaştinii ţi-a dat asemenea poftă de mîncare, continuă Marta. Ce noroc pe 'mneata că poţi mînca mereu cît ţi-i pofta. La noi acas' is doişpe cu burţile goale. De-o să ieşi în fiece zi să te joci pe-afară, o să prinzi ceva carne pe mata şi n-oi mai fi aşa de gălbejită.

— Nu mă joc, spuse Mary. N-am cu ce să mă joc.

— N-ai cu ce te juca! se miră Marta. Păi copiii noştri se joacă-ntruna cu beţigaşe, cu pietricele. Aleargă peste tot, ţipînd şi căutînd în jur la toate celea.

Mary nu ţipa, dar se uita atent la ceea ce o înconjura. Nici n-avea altceva de făcut. Se plimba prin grădini şi urma cărările care duceau în parc. Cîteodată îl căuta pe Ben Weatherstaff, dar de cele mai multe ori îl afla prea prins de treburi ca să ia seama la ea, ori prea morocănos. O dată chiar, văzînd-o că se îndreaptă spre el, şi-a înălţat sapa şi i-a întors spatele, parcă dinadins.

Un loc din grădină o atrăgea în mod deosebit. Era o potecă lungă din afara grădinilor împrejmuite. Straturi goale de flori se înşiruiau de-o parte şi de alta, iar desişul iederii acoperea zidurile. Ba pe o anume porţiune, frunzişul agăţător de-un verde închis era mai stufos decît oriunde. Locul părea de multă vreme dat uitării. În alte părţi, iederea fusese tunsă şi curăţată, la acest capăt mai întunecos al cărării însă zidul nu mai fusese îngrijit deloc.

La cîteva zile după ce stătuse de vorbă cu Ben Weatherstaff, fetiţa se opri acolo, întrebîndu-se care să fie cauza. Tocmai se afla în faţa unui vrej lung de iederă ce se legăna în bătaia vîntului, cînd zări un licăr stacojiu şi auzi un ciripit răsunător: sus pe zid era cocoţat măcăleandrul guşă-roşie al lui Ben Weatherstaff; stătea aplecat înainte, cu căpuşorul pe-o parte ca s-o poată privi.

— Oo! făcu fetiţa cu mare glas; tu eşti — tu eşti?

Nu-şi dădea seama că-i vorbea de parcă ar fi fost sigură că el o să priceapă şi-o să-i răspundă.

Şi el îi răspunse. Gîngurea şi ciripea, ţopăind pe creasta zidului, ca şi cum i-ar fi istorisit tot felul de lucruri. Iar cumetriţei Mary i se părea că-i înţelege spusele, deşi nu erau rostite cu vorbe omeneşti. Părea că-i spune:

— Bună dimineaţa! Aşa-i că-ţi place cum adie vîntul? Aşa-i că-i bine la soare? Aşa-i că-i bine azi pe-afară? Hai să ciripim, să ţopăim şi să gîngurim împreună! Hai! Hai!

Fetița incepu să ridă, iar cind măcăleandrul zbură puțin, țup-țup, de-a lungul zidului, ea o luă la fugă pe urmele lui. Și pentru citeva clipe, mica făptură palidă și urițică păru chiar drăgălașă.

— Tare-mi place de tine! Tare-mi place! exclamă ea, lovind ușurel zidul; și ciripi, și incercă să fluiere, măcar că n-avea nici cea mai mică idee de cum se fluieră. Insă păsăruica păru mulțumită răspunzindu-i, la rindul ei, cu un ciripit și-un fluierat, după care intinzindu-și aripile, își luă vint spre virful unui copac, unde se opri pentru a incepe să cinte cu foc.

Asta-i aminti lui Mary de prima lor intilnire. Măcaleandrul se legănase atunci pe virful unui copac, iar ea se afla in livadă. Acum, ea era de partea cealaltă a livezii, pe cărarea ce mărginea zidul in partea exterioară — mult mai incolo — iar peste zid se inălța același copac.

— E grădina in care nimeni nu poate să intre, își spuse ea. E grădina fără poartă. Acolo trăiește măcăleandrul. Ce n-aș da să văd cum arată grădina!

Porni in goană, de-a lungul zidului, spre portița verde pe unde intrase in prima dimineață. O luă apoi pe poteca ce ducea la cealaltă portiță, ajunse după aceea in livadă, unde se opri ca să se uite la copacul de dincolo de zid — in virful lui se afla măcăleandrul, care tocmai își terminase cintarea, incepind să-și netezească penele cu ciocul.

«Acolo e grădina, își zise fetița. Sint sigură că-i acolo.»

Merse imprejur, cercetind cu atenție zidul livezii, dar nu găsi altceva decit ceea ce găsise și data trecută — un perete fără portiță. O luă iar la goană prin grădina de zarzavat, pină dincolo, la zidul cel lung acoperit cu iederă, urmindu-l pină la capăt și căutind cu ochii vreo portiță, dar nu era nici una; se intoarse apoi pină la celălalt capăt, dar nici acolo nu era.

«Tare curios mi se pare, își zise ea. Ben Weatherstaff spune că nu-i nici o portiță, și nici nu e. Dar acum zece ani trebuie să fi fost una, pentru că stăpinul domn Craven a scos cheia și a ingropat-o.»

Faptul ii dădu mult de gindit și-i trezi interesul, astfel incit nu-i mai păru rău că a venit la conacul Misselthwaite. In India ii fusese prea cald și se simțise prea moleșită pentru a lua cu adevărat seama la ceva. Dar vintul răcoros al mlaștinii incepea să mături pinzele de pălanjen din cugetul ei, deșteptind-o treptat la viață.

Acum își petrecea aproape toată ziua pe-afară, iar seara, cind se așeza jos pentru cină, se simțea infometată, puțin toropită și bucuroasă totodată. Nu se mai supăra cind Marta incepea iar să sporovăiască. Ba chiar ii plăcea s-o asculte, venindu-i in minte pină la urmă s-o intrebe și ea cite ceva. Și-o intrebă după ce termină cina și se intinse pe covorul din fața căminului, lingă foc:

— Cum se face că stăpinul domn Craven urăște grădina?

Ii ceruse Martei să mai rămină cu dinsa, iar Marta nu avusese nimic impotrivă. Era foarte tinără și obișnuită cu o casă plină de frați și surori, așa că se simțea tristă in marea sală a slujitorilor, unde valeții și fetele-n casă mai mari rideau de graiul ei din Yorkshire, tăifăsuind doar intre ei, fără s-o bage in seamă. Martei ii plăcea să stea de vorbă și ciudata copilă care trăise in India, unde fusese servită de «negri», și care știa destule lucruri nemaipomenite.

Fără a aştepta să fie poftită, şezu şi ea, jos in faţa căminului.

— La asta ţi-era gindul acolo-n grădină? spuse ea. Am ştiut eu c-aşa o să fie. Chiar aşa mi s-a-ntimplat şi mie cind am auzit intiia oară istoria asta.

— Cum se face de-o urăşte? stărui Mary.

Marta işi strinse picioarele sub dinsa şi se aşează mai bine.

— Ia-n ascultă cum vijgiie vintul in jurul casei, grăi ea. Dacă ai fi pe-afară in noaptea asta, abia de te-ai mai ţine pe picioare.

Mary nu bănuia ce-nseamnă a «vijgii» pină a nu asculta cum bate vintul; atunci pricepu. Trebuie că «vijgiitul» era acel sunet infundat, ca un fel de muget tremurător ce se izbea de casă, dindu-i ocol, de parcă un uriaş nevăzut ar fi lovit cu pumnii in ziduri şi in geamuri, gata să le doboare. Era ştiut insă că n-avea cum să pătrundă inăuntru, şi asta te făcea să te simţi la adăpost şi la cald in odaia inviorată de jeraticul roşu al căminului.

— De ce-o urăşte atita? intrebă iar fetiţa, după ce ascultase vintoasa. Voia să afle dacă Marta ştie ceva.

In sfirşit, Marta dădu la iveală tot ce aflase.

— Bagă de seamă, ii zise dinsa. Doamna Medlock ne-a cerut să nu vorbim despre asta. Sint multe pe-aici de care nu-i voie să se pomenească. Aşa porunceşte stăpinul domn Craven. Nu-i treaba slujitorilor, spune dinsul, să-i afle necazurile. De grădină nu vrea să mai ştie. Era grădina stăpinei; a luat-o in grijă de cum s-au cununat, ea şi domnul Craven. Şi tare le mai plăcea: singuri işi vedeau de flori. Nici un grădinar nu pătrundea acolo. Doar ei doi obişnuiau să se ducă: incuiau poarta şi-şi petreceau ore intregi citind şi povestind. Era un anume copac bătrin, cu o creangă atirnind ca o bancă. Stăpina sădise trandafiri in jur şi-i plăcea să şadă pe creanga aceea. Dar intr-o zi creanga s-a rupt cu ea, iar ea a căzut lovindu-se aşa de rău că după citeva ceasuri a şi murit. Doctorii au crezut că stăpinul o să-şi piardă minţile şi o să moară şi el. De asta urăşte grădina; nimeni n-a mai păşit in grădină de-atunci şi nu-i e nimănui ingăduit să mai amintească de ea.

Alte intrebări n-a mai pus Mary. Stătea privind focul şi ascultind «vijgiitul» vintului, care părea mai puternic decit oricind.

In acele clipe i se intimplă ceva, ceva prielnic sufletului. De fapt patru lucruri prielnice i se intimplaseră de cind sosise la conac, şi anume: i se părea că intelege cintecul măcăleandrului şi că pasărea ii intelege vorbele; alergase prin bătaia vintului pină i se incălzise singele; pentru prima oară in viaţă i se deşteptase o poftă de mincare sănătoasă; iar acum descoperea ce-i aia să-ţi fie milă de cineva. Făcea progrese.

Dar ascultind vintul, incepu să mai audă şi altceva. Nu-şi dădea seama ce poate fi, căci sunetul cel nou se deosebea cu greu de vijelia de-afară. Era un sunet ciudat: semăna cu plinsul unui copil. Uneori şi vintul gemea ca un copil, dar de astădată cumetriţa Mary era sigură că sunetul acela deosebit vine din casă. Era departe, dar inăuntru. Se intoarse către Marta.

— N-auzi pe nimeni plingind? intrebă.

Pentru prima oară Marta se arătă incurcată:

— Nu, răspunse ea. Ii vintu'. Urlă uneori de parcă s-a rătăcit careva prin mlaştini şi se vaită. Se-aud, aşa, tot felul de zgomote.

— Dar ascultă! zise Mary. Asta-i din casă — de pe unul din coridoarele cele lungi.

Trebuie că tocmai atunci o pală de vint impinse la parter o uşă inchisă şi, avintindu-se cu putere inăuntru, făcu să se trintească de perete uşa incăperii in care se aflau fetiţele, aşa incit amindouă săriră in picioare, in timp ce lumina se stinse, iar plinsul ce venea de pe coridorul indepărtat se desluşi cit se poate de limpede.

— I-auzi! glăsui Mary. Ţi-am spus eu! E cineva care plinge — şi ăsta nu-i plins de om mare.

Marta alergă să inchidă uşa, răsucind şi cheia in broască, pe cind undeva departe se auzi izbitura altei uşi, după care tăcerea se aşternu peste tot, chiar vintul incetind să mai «vijgiie» pentru citeva clipe.

— A fost vintul, repetă Marta cu incăpăţinare. Şi dacă n-a fost vintul, apoi o fi fost Betty Butterworth, fata de la spălătorie. Au durut-o dinţii toată ziua.

Stinjeneala şi stingăcia din purtarea ei o făcură pe cumetrita Mary s-o ţintuiască foarte atent cu privirea. Nu era deloc convinsă că slujnicuţa îi spusese adevărul.

VI

«Plînge cineva — e cineva aici care plînge!»

doua zi ploaia urmă să curgă şiroaie, iar cînd Mary privi pe fereastră, mlaştina era aproape complet ascunsă în nori şi ceaţă cenuşie. Nu era de ieşit în dimineaţa aceea.

— Ce faceţi voi în căsuţa voastră cînd plouă ca azi? o întrebă pe Marta.

— Ne străduim înainte de toate să nu ne călcăm pe picioare unii pe ceilalţi, răspunse Marta. Ei, atunci să vezi ce grămadă sîntem! Maică-mea-i o fire veselă, da' pînă şi ea ajunge să-şi piardă cumpătul. Cei mari se duc să se joace în staulul vitelor. Lui Dickon nu-i pasă de umezeală. Umblă pe-afară întocmai ca pe vreme bună. El zice că pe ploaie dă peste nişte făpturi care nu se-arată la

soare. Odată, a găsit un pui de vulpe pe jumătate înecat în vizuina lui: l-a băgat în sin să-l încălzească şi l-a dus acasă. Vulpea cea bătrînă fusese ucisă în preajma vizuinii, iar puii ceilalţi muriseră. Acum îl creşte pe ăsta acasă. Altă dată, tot pe jumătate înecat, un pui de cioară; şi pe ăla l-a adus acasă şi l-a îmblînzit. Fin'că-i atît de negru îi zice Smolitul; ţopăie şi zboară după Dickon în tot locul.

Venise vremea cînd pe Mary ajunseră să n-o mai irite sporovăiala şi tonul prea familiar al slujnicuţei. Ba chiar îi plăceau, şi-i părea rău cînd Marta se oprea din vorbă ori cînd trebuia să plece. Poveştile pe care i le istorisise dădaca în India nu semănănau deloc cu cele ale fetei despre căsuţa din mlaştini, care adăpostea paisprezece suflete trăind claie peste grămadă în patru mici încăperi, neavînd aproape niciodată hrană îndestulătoare. Părea că acolo copiii se dădeau de-a dura prin casă, hîrjonindu-se ca o haită de cătelandri, zbîrliţi şi veseli. Dar Mary se simţea atrasă mai ales de mama acestor copii şi de Dickon. Cînd Marta povestea despre ce a spus sau ce a făcut Mama, vorbele ei sunau tare plăcut.

— Dacă aş fi avut şi eu un corb ori un pui de vulpe, m-aş fi jucat cu el. Dar eu n-am nimic.

Marta se arătă descumpănită.

— Ştii să-mpleteşti? întrebă ea.

— Nu, răspunse Mary.

— Ştii să coşi?

— Nu.

— Ştii să citeşti?

— Da.

— Apăi de ce n-ai citi ceva, ori n-ai învăţa puţin, ori n-ai scrie, poate? Eşti destul de mare acum ca să-ţi faci lecţiile cît de cît.

— N-am nici o carte, zise Mary. Toate au rămas în India.

— Asta-i păcat, spuse Marta. Dacă doamna Medlock ţi-ar da voie să te duci în bibliotecă, sînt mii de cărţi acolo.

Mary n-o întrebă însă unde-i biblioteca, pentru că deodată se gîndi la ceva. Se hotărî să pornească singură în căutarea bibliotecii. N-avea de ce să se teamă de doamna Medlock. Din încăperile de locuit la care avea dreptul intendenta conacului, acesteia îi plăcea să-şi petreacă timpul jos, în camera de zi atît de liniştită. Rar puteai da peste cineva prin odăile acestei case ciudate. De fapt, pe cine puteai întîlni decît vreun slujitor, iar cînd stăpînul lipsea, ei o duceau bine la subsol, în bucătăria spaţioasă cu vase lucitoare de alamă şi de cositor pe pereţi, ori în sala cea mare a servitorilor, unde-şi luau masa în fiecare zi, hrănindu-se din belşug cu cîte patru-cinci feluri şi unde, atunci cînd doamna Medlock nu era prin apropiere, aveau loc tot felul de jocuri pline de veselie.

Mary mînca întotdeauna la ore regulate, servită de Marta; nimeni însă nu-şi bătea capul în privinţa fetiţei. Chiar dacă doamna Medlock venea zilnic, sau la două zile, să vadă ce face, n-o întreba niciodată cu ce se ocupă, şi nici nu-i spunea cu ce s-ar putea ocupa. Fetiţa îşi închipuia că aşa înţeleg englezii să trateze copiii. În India, dădaca n-o scăpa din ochi, o urma pretutindeni

şi o slujea, fiindu-i cu totul supusă. Sigur că asemenea tovărăşie nelipsită se întîmpla s-o obosească. Acum nimeni nu se mai ţinea după ea şi învăţase să se îmbrace singură, pentru că Marta ar fi socotit-o de-a dreptul proastă ori necrezut de înapoiată dacă i-ar fi cerut să-i dea lucrurile la mînă sau să i le pună pe ea.

— Ce, nu eşti întreagă? i-a spus o dată slujnicuţa, în timp ce Mary o aştepta să-i pună mănuşile. Susan-Ann a noastră îi de două ori mai dezgheţată ca 'mneata şi-are numa' patru ani. Citeodată îmi pari cam prea tare de cap.

Timp de un ceas Mary a stat încruntată, dar năduful Martei a făcut-o să se gîndească la o seamă de lucruri cu totul noi.

În dimineaţa de care vorbim, a mai stat la fereastră preţ de zece minute după ce Marta curăţase pentru ultima oară căminul, plecînd apoi la treburile ei. Cum nu se prea omora cu cititul, ideea lecturii n-o prea atrăgea pe Mary. Cînd auzise pomenindu-se de bibliotecă, îşi aminti însă de cele o sută de încăperi cu uşile încuiate. Se întreabă dacă vor fi fiind toate încuiate şi cam ce-ar putea descoperi pătrunzînd într-o odaie. Să fie chiar o sută? De ce n-ar merge să vadă cîte uşi i-ar ieşi la numărătoare? trebuia neapărat să găsească ceva de făcut în dimineaţa aceea cînd nu era de ieşit la plimbare. Cum nimeni n-o învăţase să ceară permisiunea cuiva înainte de-a trece la fapte şi cum n-avea nici o idee despre autoritate, chiar dacă ar fi întîlnit-o pe doamna Medlock n-ar fi găsit cu cale s-o întrebe dacă are voie să cerceteze casa.

Aşadar deschide uşa odăii şi ieşi pe coridor, începîndu-şi peregrinarea. Era un coridor lung, din care porneau altele; urmau cîteva trepte ce duceau spre noi coridoare. Peste tot uşi şi iar uşi, iar pe pereţi tablouri: cîteva peisaje mohorîte şi stranii, precum şi numeroase portrete de domni şi doamne, în costume de satin şi catifea. În cele din urmă se pomeni într-o galerie cu pereţii acoperiţi numai de portrete. Nu-şi închipuise vreodată că într-o singură casă pot să se afle atîtea tablouri. Străbătu galeria încet, privind chipurile pictate, care şi ele păreau că o măsoară; se întrebau desigur ce caută aici fetiţa asta din India. Erau şi copii — fetiţe în rochii lungi, înfoiate, de satin, băieţi cu plete, mîneci bufante şi gulere mari de dantelă, ori altele plisate, ca un fel de burlane în jurul gîtului. De fiecare dată se oprea să se uite la aceşti copii, întrebîndu-se cum i-o fi chemat, unde s-au dus cu toţii şi de ce aveau haine atît de urîte. Văzu şi un chip de fetiţă, înţepată, lipsită de farmec. Îi semăna. Purta o rochie de brocart verde, iar un papagal tot verde şedea pe unul din degetele ei. Avea priviri ciudate, pătrunzătoare.

— Pe unde vei fi fiind tu acuma? o întrebă Mary cu glas tare. Aş vrea să fii şi tu aici, cu mine.

Fără îndoială că nici o altă copilă n-a mai petrecut o dimineaţă atît de neobişnuită. Era ca şi cum în această clădire uriaşă, întortocheată n-ar mai fi locuit nimeni în afară de ea, făptură firavă umblînd încolo şi-ncoace, pe culoare înguste şi coridoare din cele mai largi, pe unde părea că nu mai călcase picior de om. Dar deoarece fusese nevoie de-atîtea camere, însemna că existaseră cîndva şi oameni care să le locuiască, deşi acum totul arăta atît de pustiu că de-abia îi venea a crede că erau alevea.

Abia cînd urcă la etajul al doilea, se gîndi să încerce clanțele. Dar, așa cum spusese doamna Medlock, toate ușile erau încuiate. În cele din urmă nimeri o clanță care să nu i se împotrivească. S-a cam speriat cînd a băgat de seamă că, împingînd-o, ușa se deschidea încet. Era o ușă masivă ce dădea într-o cameră de dormit foarte încăpătoare. Pe pereți atîrnau tapiserii, iar mobilierul era cu incrustații, asemeni celui pe care-l știa din India. O fereastră mare, cu chiurile prinse în rame de plumb, privea către mlaștini, iar deasupra căminului se afla un alt portret al aceleiași fetițe înțepate și lipsite de fermec, care părea că o măsoară mai curios ca oricînd.

«Poate că pe vremuri dormea aici. Se uită la mine într-un fel care mă înfioară».

A deschis încă multe, multe uși după aceea. A cercetat atîtea încăperi încît a obosit și-a început să creadă că vor fi fiind chiar o sută, deși le pierduse de mult numărul. Pretutindeni, tablouri vechi și tapiserii de demult, înfățișînd scene care mai de care mai ciudate. În aproape toate odăile mobile și ornamente rare.

Într-una din ele, ce părea a fi fost cîndva salonul unei doamne, văzu niște draperii de catifea brodată, iar într-o vitrină, cam o sută de elefanți mici cioplîți în fildeș. Erau de tot felul: unii purtau pe spinare palanchinul, un fel de jilț cu streașină și înconjurat cu perdele, ce ține loc de șa, iar pe grumazul lor gros era așezat cornacul, cum se numește conducătorul acestor animale uriașe; cîteva exemplare erau cu mult mai mari decît restul turmei, iar altele atît de mici că păreau pui. Mary văzuse fildeșuri sculptate în India, și știa multe despre elefanți. Deschise ușa vitrinei și, așezată pe un scăunel, se jucă timp îndelungat cu ei. Cînd osteni, îi puse la loc și închise vitrina.

Dacă în cursul hoinărelii ei prin încăperile pustii nu dăduse peste nici o vietate, le întîlni în schimb aici. Tocmai închidea ușa vitrinei cînd auzi un fîșîit slab. Tresări, privind în jur, spre canapeaua din fața căminului, de unde părea că vine zgomotul. În colțul canapelei era o pernă de catifea. Prin îmbrăcămintea găurită se strecura un căpușor cu botul mic, ascuțit și mustăcios, și cu doi ochi cercetînd înspăimîntați locurile.

Mary se apropie în vîrful picioarelor, să vadă mai bine. Ochișorii lucitori erau ai unui șoricel cenușiu: rosese o gaură în pernă, unde își făcuse un cuib tare bun. Șase pui dormeau grămadă lîngă mama lor. Dacă celelalte nouăzeci și nouă de încăperi nu adăposteau nici un suflet, aici erau șapte șoricei care nu arătau deloc a fi singuri pe lume.

«Dacă n-ar fi așa de speriați, mai că i-aș lua cu mine», își spuse Mary.

Hoinărise destul, acum se simțea prea obosită ca să-și mai continue plimbarea, așa că hotărî să se întoarcă în odăile ei. Se rătăci de două-trei ori, apucînd pe alte coridoare decît cele bune, urcînd și coborînd trepte, pînă să nimerească drumul. Sfîrși prin a ajunge la etajul cu încăperile ei, dar destul de departe de ele, așa încît nu mai știa bine unde se află.

«Cred că iar am greșit, mormăi fetița, oprindu-se la capătul unui mic coridor cu pereți îmbrăcați în tapiserii. Nu știu încotro s-o mai iau. Ce tăcut e totul pe-aici!»

Dar cum stătea aşa pe loc, vorbind singură, tăcerea fu ruptă de un sunet. Tot un plins, care insă nu semăna cu cel din noaptea trecută; era un scincet înăbuşit de copil, scurt, iritat, străbătind pereţii.

«E mai aproape decît asearâ», îşi zise Mary cu inima bătîndu-i mai repede.

Întinse mina la intinplare spre ţesătura de pe perete şi sări inapoi speriată: tapiseria ascundea o uşă care se deschise; doamna Medlock apăru deodată, cu mănunchiul de chei in mină şi cu o infăţişare acră.

— Ce cauţi aici? întrebă, apucînd-o de braţ pe Mary şi trăgind-o la o parte. Ce ţi-am spus eu?

— Am dat greşit colţul, explică fetiţa. N-am mai ştiut incotro s-o apuc şi-am auzit pe cineva plingind.

În clipa aceea o uri pe doamna Medlock, dar curînd avea s-o urască şi mai mult.

— N-ai auzit nimic, ţi s-a părut! vorbi aspru intendenta. Şi te poftesc să te-ntorci in odaia ta, că de nu, iţi rup urechile!

O luă iar strins de braţ şi, cînd tirînd-o, cînd imbrincind-o, ba pe-un coridor, ba pe altul, ajunse in dreptul odăii lui Mary şi o impinse inăuntru:

— Acu' gata! strigă femeia. Să stai unde ţi s-a spus să stai, că astfel te trezeşti incuiată! Şi stăpinul ar face bine să-ţi găsească o guvernantă, aşa cum plănuise. Eşti un copil care trebuie bine strunit! Eu am destule treburi.

Ieşi din odaie trintind uşa in urma ei, iar Mary se aşeză, palidă de furie, pe covorul din faţa căminului. Nu lăcrima, scrişnea insă din dinţi.

«Plingea cineva, am auzit pe cineva plingind!» îşi spuse.

Auzea plinsul acela pentru a doua oară; odată şi-odată avea ea să afle de unde venea. Descoperise multe in dimineaţa aceea. Se simţea ca după o călătorie lungă şi, oricum, avusese cu ce să-şi petreacă timpul in mod plăcut: se jucase cu elefănţeii de fildeş şi intilnise şoricelul cenuşiu cu puii lui, cuibăriţi in perna de catifea.

VII

Cheia grădinii

Două zile mai tîrziu, cînd Mary deschise ochii dimineaţa, se aşeză în capul oaselor, în pat, şi-o strigă pe Marta.

— Ia uită-te la mlaştină!

Furtuna şi ploaia trecuseră, ceaţa şi norii plumburii fuseseră măturaţi de vîntul nopţii. Pînă şi vîntul încetase, un cer strălucitor, de un albastru intens, se arcuia înalt deasupra mlaştinilor. Niciodată, niciodată în viaţa ei, nu-şi închipuise Mary un cer atît de albastru. În India cerul e arzător şi te orbeşte; cel de-aici era albastru închis, răcoros, părînd a scînteia ca apa unui splendid lac fără fund, iar ici-colo, sus, pe bolta azurie, pluteau nori mici, albi ca zăpada. Chiar îndepărtata lume a mlaş-

tinilor părea de un albastru pal in locul acelui sumbru purpuriu-inchis sau al inflorătorului cenuşiu mohorît de mai inainte.

— Păi, zise Marta cu un zimbet bucuros, furtuna s-a dus pentru o vreme. Aşa-i totdeuna în aceste luni ale anului. Se şterge intr-o singură noapte de parcă nici n-ar fi fost şi nici n-ar mai avea poftă să se-ntoarcă. Asta din pricină că primăvara-i pe drum. Mai e pină atunci, dar vine!

— Credeam că în Anglia plouă mereu sau că e mereu piclă, spuse Mary.

— Ei! Nee! grăi Marta, lăsindu-se pe călcîie printre periile ei negre ca smoala. Ne feliu!

— Ce spui? intrebă Mary serioasă. În India, slujitorii vorbesc diferite graiuri pe care doar puţină lume le pricepe, aşa că nu se mira cind Marta folosea cuvinte de neinţeles pentru ea.

Marta rise, aşa cum risese şi-n prima zi.

— Ei, laca, spuse ea. Am grăit iară ca la noi în York, deşi doamna Medlock mi-a spus să n-o fac. «Ne feliu» vra să zică «nici de fel», explică ea rar şi ingrijindu-se să vorbească deslușit, da-i prea lung de zis aşa. Yorkshire este locul cel mai însorit de pe pămînt cînd bate soarele. Ţi-am mai spus eu matale c-o să-ţi placă mlaştinile, cu timpul. Mai stai puţintel, pin'ce înfloresc drobiţele aurii, şi iarba neagră, şi clopoţeii purpurii, pin'ce sute de fluturi ş-or lua zborul ş-or zumzăi albinele, iar ciocirliile s-or înălţa în cer cintind. O să vrei atunci să ieşi pe-afară încă din zori şi să-ţi petreci toată ziulica-n aer liber, ca Dickon.

— O să pot eu ajunge aolo? intrebă Mary cu aprindere, privind pe fereastră pină departe-n azur. Era ceva nemaivăzut, nesfirşit de mare şi minunat — o culoare dumnezeiască.

— Nu ştiu, răspunse Marta. 'Mneata nu ţi-ai încercat niciclnd picioarele de cînd ai venit pe lume, pre cît îmi pare mie. Nu poţi umbla 'mneata trei kilometri şi mai bine. Sînt peste opt kilometri pin' la noi acasă.

— Mi-ar plăcea să văd casa voastră.

Marta o privi cercetător înainte de a-şi apuca din nou periile, reincepind să lustruiască grilajul căminului. Îi trecu prin minte că-n clipa aceea chipul şters al lui Mary nu mai arăta aşa de acru ca prima oară cînd il privise. Ba chiar aducea un pic cu micuţa Sussan Ann cînd doreşte ea tare mult ceva.

— S-o-ntreb pe maică-mea de asta, zise ea. Ea vede aproape de fiecare dată cum stă treaba. Azi îi ziua mea liberă şi plec acasă. Ei, ce mă bucur! Doamna Medlock o ţine de bine pe mama. I-o putea vorbi de asta, mai ştii?

— Îmi place de maică-ta, zise Mary.

— Păi, pot să-mi închipui, aprobă Mary urmindu-şi lustruitul căminului.

— Dar n-am intilnit-o niciodată, glăsui Mary.

— Nu, n-ai intilnit-o, răspunse Marta.

Se lăsă iar pe călcîie şi-şi frecă virful nasului cu dosul mîinii, ca descumpănită pentru o clipă, dar sfirşi cu hotărire:

— Bine, păi ea-i atît de înţeleaptă, de harnică, de veselă şi de senină că nimeni nu se poate-mpiedica s-o placă, fie c-a văzut-o, fie că nu. Cînd mă duc acasă, în ziua mea liberă, îmi vine chiar să săr într-un picior de bucurie străbătînd mlaştinile.

— Îmi place şi Dickon, adăugă Mary. Şi nici pe el nu-l cunosc.

— Apăi bine, zise iar Marta hotărît. Doar ţi-am mai spus că pînă şi păsările ţin la el, şi iepurii, şi oile, şi căluţii din singurătăţi, chiar şi vulpile. Mă-ntreb, grăi ea pe urmă gînditoare, ce-o să creadă oare Dickon despre mata?

— N-o să-i plac, vorbi Mary în felul ei înţepat şi rece. Eu nu-s pe placul nimănui.

— Da' mata-ţi place de mata? se interesă ea de parc-ar fi ţinut cu tot dinadinsul să afle.

Mary şovăi o clipă, cumpănind.

— Nu prea — chiar deloc, răspunse fetiţa. Dar nu m-am gîndit niciodată pînă acum la asta.

Marta zîmbi uşor părînd a-şi aduce aminte de o întîmplare de-acasă.

— Maică-mea m-a-ntrebat aşa o dată, spuse ea. Trebăluia pe la albia de rufe, iar eu îmi pierdusem cumpătul şi vorbeam oamenii de rău; şi numa' ce se-ntoarce mama către mine şi-mi zice: «Hei, tu, zgripţuroaică mică! Ce tot turui ba că nu-ţi place de ăsta, ba că nu-ţi place de ăla! Da' de tine-ţi place?» M-a făcut să rîd şi pe loc mi-am venit în fire.

Plecă veselă, după ce-i servi lui Mary gustarea de dimineaţă. Avea să umble opt kilometri şi mai bine prin mlaştini, avea s-o ajute pe maică-sa la spălat şi la copt pe toată săptămîna şi-avea să fie absolut fericită.

Aflînd că Marta va lipsi de la conac, Mary s-a simţit mai singură ca oricînd. A ieşit cît a putut de repede afară, în grădini, şi primul lucru pe care l-a făcut a fost să alerge de zece ori, de jur-împrejurul fîntînii din grădina cu flori. A numărat atent cele zece ocoluri ale fîntînii, după care s-a mai înseninat. Strălucirea soarelui dădea o altă înfăţişare locurilor. Deasupra conacului Misselthwaite se boltea albastrul adînc şi înalt al cerului, la fel ca peste mlaştini, iar fetiţa şi-a înălţat obrazul privind în sus şi încercînd să-şi închipuie cam cum ar fi să te afli acolo, lungită pe unul dintre norişorii albi ca zăpada şi să pluteşti cu ei. Merse în prima grădină de zarzavat, unde-l întîlni pe Ben Weatherstaff, lucrînd împreună cu alţi doi grădinari. Părea că şi lui îi priise schimbarea vremii. I se adresă lui Mary de bună voie:

— Soseşte primăvara, spuse el. O simţi în nări?

Mary adulmecă văzduhul.

— Da, simt ceva plăcut, şi proaspăt, şi reavăn, răspunse ea.

— Asta-i ţărîna bogată şi bună, vorbi el mai departe, săpînd mereu. Îi binevoitoare şi gata să facă totul să-ncolţească. Totdeauna se bucură cînd vine timpul semănatului. Iarna, cînd n-are ce face, îi tristă. Pe-afară, prin grădinile cu flori, toată suflarea cea de dedesubt începe să se mişte în întuneric. Soarele o-ncălzeşte. Ş-ai să vezi, după o vreme, mijind colţişori verzi din pămîntul negru.

— Şi ce-or să fie ei? întrebă Mary.

— Brînduşe, ghiocei şi zarnacadele (cărora le zice şi narcise). Mai văzut-ai d-astea vreodată?

— Nu. În India totu-i fierbinte, şi umed, şi verde după ploaie, grăi Mary. Iar mie mi se pare că plantele cresc într-o singură noapte.

— Nu, nu cresc ele-ntr-o singură noapte, vorbi Weatherstaff. Trebuie pîndite. Ici se-mping puţin mai sus, dincolo dau mai multe flori, azi îşi destac o frunzuliţă, mîine alta. Să le pîndeşti.

— Așa am să fac, răspunse Mary.

Curînd se auzi iar un filfiit dulce de aripi, și fetița știu de îndată că măcăleandrul a venit din nou. Era voios și plin de însuflețire; țopăind pe lîngă picioruș ei și lăsîndu-și capul pe-o parte, o privi așa de sfios, încît ea-l întrebă pe Ben Weatherstaff:

— Crezi că-și mai amintește de mine?

— Să-și amintească de tine! pufni indignat Weatherstaff. Păi, el știe fiecare căpățînă de varză din grădină, ca să nu mai vorbim de oameni. Da' pîn-acu n-a mai pomenit pe-aici nici o fetișcană și-a hotărît să afle totul despre tine. Geaba cauți s-ascunzi ceva de el.

— Și în grădina-n care trăiește el, și-acolo se mișcă toată suflarea cea de dedesubt? întrebă Mary.

— Care grădină? mormăi Weatherstaff, posomorîndu-se iar.

— Cea cu copăceii bătrîni cu trandafiri, nu se putu opri să stăruie fetița, pentru că tare dorea să afle. Să fi murit acolo toate florile, sau mai înfloresc cîte unele vara? Mai sînt trandafiri?

— Întreabă-l pe el, zise Ben Weatherstaff dînd din umeri și arătînd spre măcăleandru. Îl singurul care știe. Nimeni nu și-a mai aruncat un ochi înăuntru de zece ani.

«Zece ani înseamnă vreme lungă», gîndi Mary. Ea abia se născuse acum zece ani.

Și se îndepărtă încet, tot gîndindu-se. Începuse să-i fie drag de grădina aceea, după cum începuseră să-i fie dragi și măcăleandrul, și Dickon, și mama Martei. Începuse să-i fie dragă și Marta. Uite că se-adunase acum un număr mare de persoane dragi pentru o ființă ca ea, neobișnuită să îndrăgească pe cineva. Fetița socotea măcăleandrul printre persoanele dragi. Plimbarea ei o făcu să ajungă pînă la zidul cel lung, acoperit cu iederă, peste care putea zări vîrful copacilor. Cum umbla ea așa în sus și-n jos, pentru a doua oară de-a lungul zidului, avu loc cea mai interesantă întîmplare menită să însuflețească pe cineva, și tot datorită măcăleandrului lui Ben Weatherstaff.

Fetița auzi un ciripit și-un gîngurit, iar cînd își aruncă privirea spre stratul golaș de flori din stînga ei, văzu păsăruica țopăind și prefăcîndu-se că ciugulește țărîna, vrînd s-o convingă pesămite că n-a urmărit-o. Dar Mary știa că măcăleandrul se ținuse după ea, iar mirarea și bucuria pe care le-a simțit atunci au fost așa de mari că au făcut-o să tresară.

— Ți-aduci tu aminte de mine! strigă ea. Ești cea mai drăgălașă făptură de pe pămînt!

Ciripi și ea, vorbindu-i și mîngîindu-l cu glasul, în timp ce măcăleandrul țopăia și-și desfășura mîndru codița, gîngurind. Era ca și cum i-ar fi vorbit. Pieptărașul lui stacojiu părea de satin, și pieptul i se-nfoia; pasărea era așa de frumoasă, se ținea atît de măreață de parcă ar fi vrut să-i arate fetiței ce persoană importantă și asemănătoare omului poate fi un măcăleandru. Cumetrița Mary uită cît de pidosnică fusese odinioară, în timp ce păsăruica o lăsă să se apropie din ce în ce mai mult, să se aplece spre ea și să caute să-i imite ciripitul.

Şi cînd te gîndeşti că măcăleandrul îi dădea voie acum să vină atît de aproape de el! Parcă ştia că pentru nimic în lume nu l-ar fi atins şi n-ar fi încercat să-l sperie. Ştia asta fiindcă era o persoană adevărată, asemeni omului — doar că, o persoană mai drăgălaşă decît oricare alta pe lume. Mary nu mai putea de fericire.

Însă brazda de flori nu era chiar cu totul despuiată. Era golaşă doar pentru că plantele perene (cele care trăiesc şi rodesc ani de-a rîndul) fuseseră cosite în vederea odihnei lor de peste iarnă, dar în spatele stratului erau arbuşti, mari şi mici, amestecaţi, iar cînd măcăleandrul ţopăi pe sub ei, Mary îl văzu sărind pe-o moviliţă de pămînt proaspăt răscolit. S-a oprit acolo, căutînd un vierme. Pămîntul fusese scormonit de un cîine care încercase să dezgroape o cîrtiţă şi săpase cu ghearele o gaură adîncă.

Mary o privi, fără să înţeleagă cum de era gaura aceea acolo, şi deodată zări ceva pe jumătate îngropat în ţărîna afînată. Părea un inel ruginit, de fier sau de aramă, iar cînd măcăleandrul îşi luă zborul într-un copac din apropiere, fetiţa întinse mîna şi trase inelul afară. Era totuşi ceva mai mult decît un inel: era o cheie veche, ce părea îngropată de multă vreme.

Cumetriţa Mary se ridică privind la cheia ce-i atîrna de deget:

— O fi fost poate îngropată acum zece ani, murmură ea. O fi chiar cheia grădinii!

VIII

Măcăleandrul arată calea

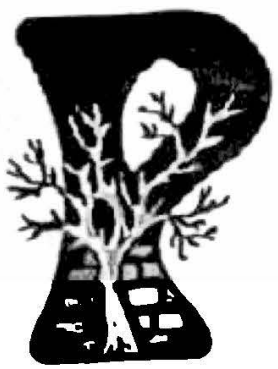

rivi cheia îndelung, gînditoare, tot răsucind-o între degete.

Aşa cum am mai spus, Mary nu era un copil învăţat să ceară nici permisiunea, nici sfatul celor mari. Drept care, tot ceea ce o frămînta acum era să afle dacă ţinea sau nu în mînă cheia grădinii ferecate. Căci, dacă asta ar fi într-adevăr cheia şi de-ar putea descoperi portiţa, ar putea-o descuia ca să vadă în sfîrşit ce se află dincolo de ziduri şi ce s-a întîmplat cu bătrînele tufe de trandafiri. Ţinea s-o vadă tocmai pentru că stătuse atîta vreme încuiată. Trebuie că era cu totul diferită de alte grădini; era limpede că se întîmplase ceva ciudat în locul acela în ultimii

zece ani. Ce n-ar fi dat să poată intra acolo zilnic, să încuie poarta şi să se joace singură în voie, neştiută de nimeni, de vreme ce toţi ai casei socoteau portiţa ferecată şi cheia îngropată în ţărînă.

Pentru că trăia singuratică în casa aceea cu o sută de încăperi misterioase şi zăvorîte, fără a avea vreo îndeletnicire care să-i omoare plictisul, fetiţei începu să-i lucreze mintea lenevită şi să i se trezească imaginaţia. Nu încape îndoială că aerul tare şi curat al mlaştinilor avusese şi el un rol însemnat, căci îi deschisese pofta de mîncare, iar lupta cu vîntul îi pusese sîngele în mişcare. Se vede că aceleaşi cauze îi ascuţiseră şi mintea. În India prea năduşise mereu, prea lîncezise mereu de-o boală sau alta ca să mai ia seama la ceva. Aici însă începea să i se trezească interesul pentru ceea ce o înconjura, şi era atrasă de schimbare. Ba chiar se simţea mai puţin «pidosnică», fără să ştie de ce.

Viri cheia în buzunar şi începu să măsoare aleea în sus şi-n jos. Părea ca şi cum nimeni în afară de ea n-ar mai fi trecut pe-acolo; putea aşadar să umble liniştită cercetînd zidul şi iedera ce-l acoperea. Iedera asta o încurca cel mai mult. Oricît de atent o privea, nu zărea nimic altceva decît desişul frunzelor ei grase şi strălucitoare, de un verde închis. Era dezamăgită la culme. Ceva din vechea-i fire «pidosnică» părea că vrea să iasă din nou la iveală în timp ce păşea pe lîngă zid, privind spre vîrfurile copacilor de dincolo de el. «Ce prostie, îşi spunea ea, să fiu atît de aproape şi să nu pot pătrunde înăuntru!» Cînd se întoarse de la plimbare, viri cheia în buzunar zicîndu-şi c-o va purta asupra ei ori de cîte ori va ieşi pe-afară, ca să fie pregătită în cazul cînd ar descoperi portiţa tăinuită.

Doamna Medlock îi îngăduise Martei să rămînă acasă şi peste noapte, dar a doua zi dis-de-dimineaţă fata se afla din nou la treabă, cu obrajii mai rumeni ca oricînd şi tare veselă.

— M-am sculat pe la patru! spuse fata. Ei! tare-i frumoasă mlaştina cînd se trezesc păsărelele şi gonesc iepuraşii, la răsăritul soarelui. N-am mers pe jos nici un pic. M-a luat un om în căruţa lui şi să ştii că tare m-am veselit!

Marta nu mai înceta cu poveştile despre acea zi de libertate, plină de desfătări. Maică-sa fusese mulţumită c-o vede acasă şi duseseră împreună la bun sfîrşit coptul piinii şi spălatul rufelor. Ba chiar făcuseră pentru fiecare copil cîte o plăcintă cu zahăr negru (adică nerafinat cum e cel de astăzi).

— Abia le scosesem din cuptor cînd s-au întors copiii de la joaca lor din mlaştină. În căsuţă mirosea bine, a curat şi-a coptură proaspătă, în timp ce ardea şi un foc bun, aşa că mititeii strigau de bucurie. Dickon al nostru zice că asemenea căsuţă ca a noastră ar putea mulţumi ş-un împărat!

Seara se aşezaseră cu toţii la foc, iar Marta cu maică-sa luaseră în primire cîrpitul, punînd petice la haine şi ţesînd ciorapi. Marta le-a povestit despre fetiţa venită din India şi slujită pînă atunci de oameni (pe care copila din Yorkshire îi numea «negri»), aşa încît micuţa nu se pricepea nici cum să-şi tragă ciorapii.

— Ei! să ştii că le-a plăcut s-asculte poveştile despre mata, continuă Marta. Ar fi vrut să afle cît mai multe despre «negri» şi despre vaporul care te-a adus la noi. N-aveam eu destule de spus ca să le astîmpăr curiozitatea.

Mary rămase puţin pe gînduri.

— Am să-ți istorisesc mai multe pînă la următoarea ta zi liberă, spuse ea, așa ca să ai ce povesti. Bănuiesc că le-ar plăcea să audă despre cum se merge călare pe elefanți și pe cămile, ca și despre vînătorile de tigri ale ofițerilor.

— Pe cinstea mea! strigă Marta încîntată. Asta i-ar face să-și piardă capul cu desăvîrșire. O fi adevărat că se-ntîmplă asemenea lucruri, domnișoară? Asta seamănă cu bîlciul de care auzirăm noi că s-a ținut odată la York și unde s-a văzut o fiară sălbatică.

— În India e cu totul altfel decît în Yorkshire, grăi Mary rar, ca și cum i-ar fi trecut prin minte ceva important. Niciodată nu m-am gîndit la lucrul ăsta pînă acum. Spune, lui Dickon și maică-ti le place să le vorbești de mine?

— Ba bine că nu; lui Dickon al nostru doar că nu-i sar ochii din cap de mari ce se fac, răspunse Marta. Da' maică-mea îți duce grija că ești mereu singură. «N-a tocmit stăpînul domn Craven o guvernantă pentru dînsa, ori o dădacă?» și eu i-am zis: «Nu, n-a tocmit, deși doamna Medlock zice c-o s-o facă poate, dacă s-o gîndi; da' tot doamna Medlock zice că n-o să-și mai bată el capu' cu asta de-acu pînă-n doi-trei ani».

— Nu vreau guvernantă! se ascuți Mary.

— Da' maică-mea zice că mata trebuie să-nveți carte tocmai la vremea asta și că o femeie ar trebui să-ți poarte de grijă. Ș-a mai zis maică-mea: «Ia gîndește-te tu puțin, Marta, cum ți-ar fi ție dac-ai trăi într-un căsoi ca acela, umblînd prin el singurică și fără mamă! Trebuie să-ți dai silința cît poți ca să-nvelești copila.»

Mary îi aruncă o privire lungă, serioasă:

— Dar tu mă-nvelești, spuse ea. Îmi place să te-ascult cînd vorbești.

Deodată Marta ieși fuga din odaie, întorcîndu-se apoi imediat cu ceva în mîinile pe care le ținea ascunse sub șorț:

— Ce spui de asta? zise ea zîmbind bucuroasă. Ți-am adus, matale, un dar.

— Un dar! exclamă cumătra Mary. Se mira cum putea veni un dar pentru dînsa dintr-o căsuță unde viețuiesc paisprezece inși înfometați.

— E unul care face negoț din casă-n casă prin ținuturile astea mlăștinoase, explică Marta. Și-a oprit căruța și la poarta noastră. Avea tot felul de oale și străchini și alte nimicuri, da' maică-mea n-avea bani de cheltuit. Omul tocmai dădea să plece cînd Lizbeth Ellen a noastră țipă: «Mamă, are și corzi de sărit, cu apucători roșii ș-albastre!» Ș-odată a strigat maică-mea: «Hei, ia stai, dom'le! Cît cei pe asta?» iar el a zis «Doi peni», și maică-mea a-nceput să se scotocească prin buzunar ș-a zis către mine: «Marta, tu mi-ai dat mie toată simbria ta, fată bună ce ești, și mie-mi trebuie fiecare bănuț, da' tot am să scot doi să cumpăr pentru copila asta o coardă» — ș-a cumpărat una, iacăt-o!

Și scoțînd mîinile de sub șorț, grozav de mîndră, l-a arătat coarda lui Mary. Era o frînghie tare și sutire, cu două apucători de lemn vopsit în dungi, roșii și albastre. Însă Mary Lennox nu mai văzuse așa ceva pînă atunci. Se uita la coardă plină de mirare.

— La ce servește? întrebă ea curioasă.

— La cee...! strigă Marta. Vrei să zici că ei, în India, n-au coardă, cu

toate că au elefanți, și tigri, și cămile? Păi nu-i de-a mirare că-s atîția negri pe-acolo!... Iacă la ce servește — privește numa'!

Și alergă în mijlocul odăii, ținînd în mînă cîte-un capăt de coardă: începu să sară, să sară, să sară, în timp ce Mary care ședea pe scaun se întorsese să se uite la ea, iar chipurile întunecate din vechile portrete de pe pereți păreau și ele c-o ațintesc cu ochii, întrebîndu-se cu uimire cum, Doamne iartă, îndrăznește să se arate cu asemenea nerușinare chiar sub nasurile lor mărețe această locuitoare a unei biete căsuțe din mlaștini. Dar Marta nici nu-i băga în seamă. Era încîntată de interesul și curiozitatea ce se citeau pe fața cumetriței Mary, așa că sărea întruna numărînd pînă la o sută.

— Pot să sar și mai mult decît atît, zise ea cînd se opri. Pe la vreo doișpe ani puteam sări pînă la cinci sute, da' nu cîntăream cît acu', și eram și mai obișnuită.

Mary se ridică de pe scaun cu oarecare aprindere:

— Pare să fie tare plăcut, spuse ea. Maică-ta-i o femeie cum nu-l alta de cumsecade. Crezi că o să pot și eu sări cîndva coarda așa?

— Ia-ncearcă, o îndemnă Marta, dîndu-i coarda. N-ai să poți sări dintr-o dată de o sută de ori, da' tot sărind, ai s-ajungi. Așa zice maică-mea. Ea spune: «Nimic nu poate să-i facă mai bine decît săritul coardei. Asta-i jucăria cea mai potrivită pentru un copil. Las-o să se joace pe-afară, în aerul proaspăt, să sară cît poate și asta o să-i întărească brațele și picioarele ș-o să-i dea putere.»

De îndată ce începu să sară, se văzdi cît de colo că brațele și picioarele cumetriței Mary nu erau cine știe ce tari. Nu arăta prea pricepută în sportul ăsta, în schimb îi plăcea atît de mult că nu mai voia să se oprească.

— Îmbracă-te, fugi afară din casă, și sări coarda. Maică-mea mi-a zis să-ți spun că trebuie să sări coarda pe-afară cît poți de mult, chiar cînd plouă mărunt, așa ca să te-nvăluie fierbințeala.

Mary își puse haina și pălăria, luîndu-și coarda pe braț. Deschise ușa să iasă afară, dar deodată un gînd o făcu să se întoarcă încet:

— Marta, grăi ea, era simbria ta. Cei doi bănuți erau ai tăi, de-adevărat. Îți mulțumesc.

Vorbea greu, căci nu era obișnuită să mulțumească, și nici să ia seama la ceea ce face altul pentru ea. Mai spuse o dată «mulțumesc» și, pentru că nu știa cum să se poarte, luă mîna Martei și i-o strînse.

La rîndul ei, Marta îi scuturâ mîna cu oarecare stîngăcie, nefiind nici ea obișnuitt cu asemenea manifestări, după care începu să rîdă:

— Ei! ești ca o băbuță ciudată, vorbi ea. De-ai fi fost ca Lizbeth Ellen a noastră, îmi săreai de gît.

Mary păru și mai stîngace:

— Ai fi vrut să te sărut?

Marta rise iar:

— Nee, nu-i vorba de mine. Dar dacă-n asta-i ceva ciudat, apoi ciudățenia-i a matale. Da' n-ai ce-i face. Fugi afară și joacă-te cu coarda!

Ieșind, cumetrița Mary se simți cam stîngherită: «Cum sînt și oamenii ăștia din Yorkshire! Cu totul altfel decît mine!»

Marta o punea de fiecare dată în mare încurcătură. La început n-o suferise chiar deloc, acum însă era cu totul altceva.

Minunat lucru şi coarda asta! Fetiţa număra şi sărea, sărea şi număra: obrajii i se aprinseseră ca bujorii, iar ea simţea că de cînd se ştia nu mai fusese aşa de bucuroasă. Soarele strălucea şi vîntul adia uşor — nu era un vînt tăios, ci o adiere în valuri dulci, purtînd miresme de pămînt proaspăt arat. Sări coarda în jurul fîntînii, apoi străbătu cîteva alei în sus şi-n jos. Pe urmă sări coarda şi în grădina de zarzavat, şi-l zări pe Ben Weatherstaff săpînd şi stînd de vorbă cu măcăleandrul lui, care ţopăia împrejur. Tot sărind coarda, se îndreptă spre bătrînul grădinar; acesta îşi înălţă capul şi-i aruncă o privire ciudată. Fetiţa se întrebă dacă a băgat-o de seamă; tare ar fi vrut s-o vadă cum sare coarda.

— Buun! exclamă el. Pe cinstea mea, poate că la urma urmelor vei fi fiind şi 'mneata tînără, poate că-ţi curge prin vine sînge de copil şi nu lapte acru. Păi cum! Te văd sărind şi ai obrajii roşii, zău că da, i-adevărat, tot atît de-adevărat cum îmi zice mie Ben Weatherstaff! Nu credeam să fii în stare!

— N-am mai sărit coarda pînă acum, zise Mary. Abia am început. Nu pot ajunge decît pînă la douăzeci.

— Dă-i-nainte, grăi Ben. Îi tare nimerit să sări coarda cînd eşti o copilă singuratică. Iote cum te măsoară, adăugă grădinarul, îndreptînd capul spre măcăleandru. Te-a urmărit şi ieri. Azi iară; ş-o fi băgat în cap să afle ce-o mai fi şi asta, să sari coarda. N-a mai pomenit el aşa ceva de cînd îl. Ei! continuă el, clătinînd din cap spre pasăre: curiozitatea o să te piardă-ntr-o bună zi, de nu iei seama!

Tot sărind coarda, Mary ocoli grădinile şi livada, oprindu-se din cînd în cînd să se mai odihnească. În cele din urmă, porni pe aleea pe care o străbătea zilnic şi încercă s-o parcurgă, sărind mereu, fără oprire. Asta însemna o bucată bună, aşa încît începu încetişor; dar nici nu făcuse jumătate din cale cînd trebui să-şi tragă sufletul. Nu-i păsă prea tare de această întrerupere, pentru că ajunsese cu numărătoarea pînă la treizeci. Se opri rizînd uşor de plăcere, cînd iacă, hop şi măcăleandrul, care se legăna pe o creangă lungă de iederă. O urmărise, iar acum o felicita cu un ciripit. Cum sărea fetiţa coarda îndreptîndu-se către el, simţi deodată ceva greu în buzunarul hainei, care o lovea la fiecare sult; rise din nou, privind la păsărulcă:

— Mi-ai arătat ieri unde zăcea ascunsă cheia, îi spuse ea. Azi ar trebui să-mi arăţi şi portiţa; nu cred însă că ştii unde este!

Măcăleandrul zbură de pe ramura de iederă ce se legăna întruna, aşezîndu-se pe creasta zidului; acolo căscă ciocul şi începu un cîntec puternic şi foarte plăcut, părînd că vrea să dea o reprezentaţie. Or, nimic pe lumea asta nu-i mai drăgălaş ca un măcăleandru care se produce în spectacol — şi acest soi de păsări o fac foarte des.

Cum Mary Lennox aflase multe despre vrăji din poveştile dădacei ei din India, avea să rămînă încredinţată că ceea ce se întîmplă în clipa următoare fusese o adevărată vrăjitorie.

Pe potecă se stîrni una din acele dulci adieri de vînt despre care a mai fost vorba, dar mai puternică decît celelalte. Destul de puternică pentru a face

să fremete crengile copacilor şi cu mult mai puternică decît ar fi fost nevoie pentru a clătina perdeaua agăţătoare de iederă netunsă ce îmbrăca zidul. Mary rămase pe loc, aproape de măcăleandru cînd deodată vîntul împinse la o parte cîţiva lăstari de iederă; fetiţa sări degrabă într-acolo, apucîndu-i cu mîna. Zărise ceva dedesubt — un miner rotund, ascuns sub frunziş. Era mînerul unei portiţe.

Îşi vîrî mîinile sub împletitura de frunze, împingînd şi trăgînd de ele. Acolo iedera atîrna atît de deasă încît forma ca o cortină liberă-n mişcări şi unduioasă, cu toate că cei cîţiva lăstari se lipiseră de lemnul şi de ferecăturile portiţei. Lui Mary inima începu să-i bată şi mai tare, în timp ce mîinile îi tremurau de plăcere şi nerăbdare. Măcăleandrul cînta şi gîngurea mai departe, aplecîndu-şi căpuşorul ca şi cum s-ar fi simţit tot atît de tulburat ca şi fetiţa. Ce să fie bucata pătrată de fier pe care o simţea şi în care degetele ei găsiră o gaură?

Era ivărul portiţei înculate cu zece ani în urmă. Fetiţa scoase cheia din buzunar şi-o vîrî în broască. Asta era cheia, se potrivea! Dădu s-o răsucească. Se strădui cu amîndouă mîinile şi în cele din urmă izbuti.

Trase adînc aer în piept şi se uită în urma ei, pe poteci, să nu fie careva prin preajmă. Dar nu era nici ţipenie, şi părea că nimeni nu umbla pe-acolo; din nou îşi umplu pieptul cu aer ca să se mai liniştească; dădu cortina de iederă la o parte şi se propti în portiţă, care se deschise încet-încet.

Se strecură înăuntru, închise portiţa şi, rezemîndu-se cu spatele de ea, privi în jur, gîfîind de emoţie, uimire şi plăcere.

Intrase în grădina tăinuită.

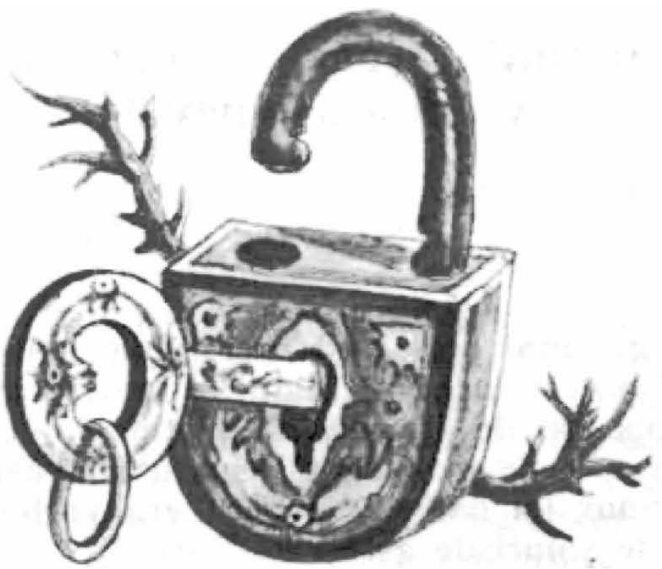

IX

Cea mai ciudată casă în care a vieţuit vreodată cineva

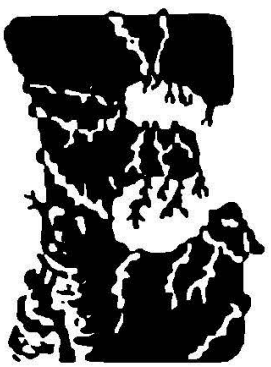

Era cel mai plăcut şi mai tainic colţişor de lume, pe care îl-l puteai închipui. Zidurile înalte care-l împrejmuiau erau acoperite de trandafiri agăţători, deocamdată desfrunziţi, dar atît de deşi că păreau o adevărată împletitură. Mary Lennox îşi dădu seama că era vorba de trandafiri, pentru că în India văzuse multe soiuri de astfel de flori.

Pămîntul era acoperit în întregime de iarba întunecată a iernii şi din iarbă se înălţau tufişuri. «Cu siguranţă că trebuie să fie tot trandafiri, de nu se vor fi uscat de-a binelea, îşi spuse Mary.»

Se mai vedeau apoi şi o mulţime de trandafiri izolaţi, adevăraţi copăcei cu ramurile răsfirate. Mai erau şi alţi pomi în grădină, dar ceea ce-o făcea să

pară atît de neobişnuită şi fermecătoare erau trandafirii agăţători, încolăciţi pe celelalte trunchiuri, trandafiri ce-şi lăsau crenguţele tinere să fluture în jos ca nişte perdele uşoare, pentru ca apoi să se prindă iarăşi ici-colo de cîte o cracă mai îndepărtată, ţesînd astfel punţi fermecate de la un pom la altul. Cum încă nu aveau nici frunze, nici flori, Mary nu-şi dădea seama dacă mai erau încă pe rod ori se uscaseră. Crengile lor subţiri, cenuşii sau brune, formau ca un văl neguros, întinzîndu-se pretutindeni şi acoperind totul, ziduri şi copaci, ba chiar şi iarba, acolo unde cîrligele lor gingaşe se rupseseră, lăsîndu-le să cadă şi să se tîrască pe pămînt. Tocmai această împletitură întunecată, ce se ţesea de la un copac la altul, dădea întregului loc un aer atît de tainic.

Mary se gîndi că această grădină arăta cu totul altfel decît altele care nu stătuseră părăsite vreme atît de îndelungată; era cu adevărat diferită de tot ce mai văzuse fetiţa pînă atunci.

— «Ce linişte-i aici! şopti ea. Ce linişte!»

Rămase o clipă ascultînd. Măcăleandrul, care zburase în vîrful copacului său, rămase şi el nemişcat. Nici măcar aripile nu-i fremătau; şedea neclintit, privind la Mary.

«Nu mă mir că-i atîta tăcere, şopti ea din nou. Sînt primu fiinţă care, de zece ani încoace, glăsuieşte aici.»

Se îndepărtă de poartă, păşind cu grijă, ca şi cum s-ar fi temut să nu deştepte din somn pe careva. Se bucura că poate să calce pe iarbă, fără zgomot. Trecu pe sub una din fermecătoarele bolţi, privind în sus la ramurile şi vrejurile ce-o alcătuiau.

«Mă întreb dacă nu cumva vor fi murit de tot, îşi spuse ea. Să fie oare grădina moartă cu totul? Cred că nu.»

Dacă ea, Mary, ar fi fost Ben Weatherstaff, ar fi putut să-şi dea seama doar privindu-l că acest cring era încă viu însă, fiind doar o copilă, vedea numai ramurile brune şi cenuşii, fără să poată descoperi la vreuna din ele un semn de viaţă, nici măcar un biet muguraş de frunză.

Dar acum se afla înăuntrul grădinii vrăjite; putea intra oricînd aici prin portiţa de sub iederă. Se simţea ca şi cum ar fi descoperit o lume numai şi numai a ei.

Soarele strălucea între cele patru ziduri ale grădinii, iar bolta înaltă a cerului albastru părea că răspîndeşte asupra acestui colţ uitat de pe moşia Misselthwaite o lumină mai puternică şi mai dulce chiar decît asupra mlaştinilor.

Din vîrful lui de copac, măcăleandrul se lăsă drept în jos, ţopăind şi zburînd pe urmele fetiţei, de la un tufiş la altul. Ciripea întruna cu un aer preocupat, ca şi cum ar fi avut tare multe de arătat. Totul era atît de ciudat şi de tăcut, de parcă te-ai fi aflat la cine ştie ce depărtări de lume şi, totuşi, era ceva care-o făcea pe Mary să nu se simtă deloc însingurată. O tulbura doar un lucru: dorinţa ei de a şti dacă muriseră toţi trandafirii; poate că unii vor mai rodi încărcîndu-se iar de frunze şi boboci atunci cînd vremea se va încălzi. N-ar fi vrut să fie vorba de o grădină moartă de-a binelea. Ce minunat ar fi să mai rodească! Trandafirii ar înflori cu sutele peste tot.

Cînd pătrunsese în grădină, ţinea coarda atîrnată de braţ, iar acum, după ce cercetase locul, se gîndi că ar putea să-i dea ocol sărind coarda şi oprindu-se ori de cîte ori ar fi vrut să privească la ceva mai de-aproape. Pe ici, pe

colo, păreau să fi şerpuit cindva poteci cu iarbă, iar prin colţuri se deschideau firide înverzite, cu bănci de piatră sau vase mari de flori acoperite cu muşchi.

Se opri cînd, tot sărind coarda, ajunse în apropierea celui de-al doilea asemenea vas. Odată aici fuseseră flori: i se păru că zăreşte mijind ceva din pămîntul negru al vasului — nişte colţişori ascuţiţi, de un verde fraged . Îşi aminti de spusele lui Ben Weatherstaff şi îngenunche să-i privească.

«Da, da! sînt nişte firişoare care au încolţit; din ele ar putea ieşi ghiocei, brînduşe ori chiar narcise», murmură ea.

Cu capul plecat spre aceste mlădiţe, adulmecă mireasma proaspătă de pămînt reavăn. Îi plăcu tare mult.

«Poate că mai mijesc flori şi prin alte colţuri ale grădinii, îşi zise ea. Trebuie să mai cercetez!»

A renunţat să sară coarda şi şi-a continuat plimbarea cu pas liniştit. Mergea încet, cu ochii ţintă în pămînt. Dînd aşa roată şi încercînd să nu-i scape nimic, privea straturile mărginaşe îmbătrînite de timp, şi iarba; descoperi astfel, cu o aţiţare crescîndă, o mulţime de colţişori de-un verde deschis, ce se iţeau din pămînt.

«Nu-i o grădină moartă de-a binelea! glăsui încetişor fetiţa, doar pentru ea însăşi. Chiar dac-or fi murit trandafirii, mai sînt alte ierburi care trăiesc.»

Cu toate că n-avea habar de grădinărit, iarba i se păru atît de deasă acolo pe unde dăduseră colţişorii verzului, încît se gîndi că nu vor putea răzbi să-şi croiască o cale pentru a creşte. Căută în jur pînă dădu peste o bucată de lemn ascuţit şi îngenunche pe pămînt ca să sape şi să smulgă buruienile, să răărească iarba pentru a curăţa locul din preajma tinerelor mlădiţe.

«Ei, acum or să poată răsufla, spuse fetiţa terminînd de plivit prima bucată de loc. O să tot lucrez aşa mereu. O să fac tot ce se poate. Dacă nu termin azi, pot veni şi mîine.»

Mergea de la un loc la altul, săpînd şi plivind, cu o nesecată bucurie, de la un răzor la altul, prin iarbă şi pe sub copaci. Se încălzise atît de tare muncind, că întîi îşi scoase hălnuţa, pe urmă şi pălăria; fără să-şi dea seama, zîmbea întruna ierbii şi mlădiţelor verzi.

Măcăleandrul era şi el din cale-afară de ocupat. Fusese foarte bucuros văzînd că şi în împărăţia lui a început grădinăritul. Se mirase adesea că Ben Weatherstaff, acolo unde răsturna pămîntul, scotea la iveală tot felul de bunătăţi bune de ciugulit. Acum avea în faţa lui această făptură, nici pe jumătate cît Ben Weatherstaff, totuşi destul de înţeleaptă ca, odată intrată în grădina lui, să înceapă a o rosti pe loc.

Cumetrişa Mary munci aşa în grădină pînă la ora mesei. De fapt, nu-şi aminti de prînz decît cu oarecare întîrziere: cînd îşi îmbrăcă din nou haina, îşi puse pălăria şi-şi luă coarda de pe jos, nu-i venea a crede că muncise două-trei ore. Tot timpul fusese de-a dreptul fericită; şi zeci de colţişori verzi puteau fi zăriţi în locurile plivite, arătînd de două ori mai drăgălaşi decît înainte ca iarba şi buruienile să fi fost smulse.

«Am să vin înapoi după-amiază, spuse Mary privind împrejurul acestei noi împărăţii pe care şi-o descoperise, vorbindu-le tufelor de trandafiri şi pomilor ca şi cum aceştia ar fi putut-o înţelege.

Alergă apoi uşurel pe iarbă, împinse vechea portiţă greoaie şi se strecură afară pe sub iederă. Avea obrajii atît de rumeni, ochii îi străluceau aşa de tare şi prinzi cu atîta poftă, că Marta se bucură din inimă, încîntată:

— Două porţii de mîncare şi două bucăţi de budincă de orez! zise ea. Ei! maică-mea o să fie tare mulţumită cînd am să-i povestesc ce-a făcut pentru mata coarda de sărit!

În timp ce săpase cu lemnul cel ascuţit, Mary scoase la iveală un fel de rădăcină albă ca o ceapă. O îngropase iar la loc, bătucînd cu grijă pămîntul pe deasupra, iar acum se întrebă dacă Marta nu i-ar putea spune ce era asta.

— Marta, glăsui fetiţa. Ce sînt rădăcinile acelea albe ca nişte cepe?

— Bulbi, răspunse Marta. Multe flori primăvăratice răsar din bulbi. Cei tare mici sînt de ghiocei şi brînduşe, iar cei un pic mai măricei, de narcise albe ori galbene şi crini de pădure. Cei mari sînt de crini şi de stînjenel purpurii. Sînt flori tare frumoase. Dickon a sădit o grămadă în bucăţica noastră de grădină.

— Ce ştie Dickon despre bulbi? întreba Mary în timp ce o nouă idee puse stăpînire pe ea.

— Dickon al nostru e-n stare să facă să-ncolţească floarea şi din piatră seacă! Maică-mea spune că el doar ce şopteşte ceva, că ierburile şi dau colţ.

— Oare bulbii pot trăi mult? Trăiesc ani şi ani, chiar dacă nimeni nu vede de ei? se interesă Mary îngrijorată.

— Bulbii-şi pot vedea singuri de ei, grăi Marta. De-aia sînt şi la îndemîna oamenilor săraci. De le dai pace, cei mai mulţi lucrează în pămînt, pînă încolţesc şi dau lujer. E un loc în pădurica din parc unde ghioceii-s cu miile. Cînd vine primăvara, sînt tot ce poate fi mai frumos în Yorkshire. Şi nimenea nu ştie cînd vor fi fost ei semănaţi întîi şi-ntîi.

— Tare-aş vrea să vină mai repede primăvara, zise Mary. Să văd şi eu tot ce creşte-n Anglia.

Terminase de mîncat şi se dusese la locul ei preferat, pe covorul din faţa căminului.

— Ce n-aş da să am o lopăţică! vorbi fetiţa.

— Da' la ce-ţi trebuie o lopăţică? întrebă Mary rizînd. Ai de gînd să te-apuci de săpat? Neapărat trebuie să-i spun şi asta maică-mi.

Mary privi focul, cumpănind puţin. Trebuia să fie cu grijă dacă voia să păstreze taina împărăţiei ei. Nu era nimic dăunător în ce făcea ea, dar stăpînul domn Craven tare s-ar mai supăra dacă ar afla povestea cu portiţa descuiată de ea şi-ar încuia-o poate din nou, cu altă cheie, de data asta pe vecie. Cu-adevărat, Mary nu se simţea în stare să sufere aşa ceva.

— Aici e-atît de mult loc şi-i aşa de pustiu, vorbi ea rar, în timp ce-şi frămînta mintea cu povestea asta. Casa-i pustie, parcul e pustiu, grădinile sînt pustii! Atîtea locuri par ferecate. În India n-aveam nimic de făcut, dar aveam la ce să mă uit — localnici şi soldaţi care mărşăluiau, şi uneori muzicanţi ambulanţi, şi-apoi dădaca îmi spunea poveşti. Aici nu prea am cu cine să stau de vorbă, în afară de tine şi de Ben Weatherstaff. Dar tu ai treburile tale, iar Weatherstaff nici nu mă bagă în seamă de multe ori. Mă gîndesc că, de-aş avea

o lopăţică, aş putea săpa şi eu ca el şi mi-aş putea aranja o grădiniţă dacă el ar vrea să-mi dea nişte răsaduri.

Chipul Martei se lumină:

— Ei, bravo! exclamă ea. Iacă ceva ce spunea şi maică-mea: «E-atîta loc pe moşia asta mare, de ce n-ar avea şi ea (adică mata) o bucată de pămînt a ei, chiar de n-ar planta nimic alta decît pătrunjel şi ridichi! Ar săpa ş-ar grebla, ş-ar fi fericită!» Astea-s chiar vorbele maică-mi.

— Adevărat? se miră fetiţa. Multe mai ştie maică-ta, nu-i aşa?

— Păi, vorbi iar Marta. E aşa cum zice ea: «O femeie care creşte doişpe copii ştie fără doar şi poate ceva mai mult decît abecedarul! Copiii sînt tot atît de buni dascăli ca şi aritmetica atunci cînd e vorba să lămureşti lucrurile.»

— Cît ar putea costa o lopată — una mică? întrebă Mary.

— Păi, răspunse gînditoare Marta, iaca, în sat la Thwaite îi un fel de dugheană; văzui eu acolo unelte de grădinărit micuţe: lopată, greblă şi furcă, toate la un loc făceau doi shillingi. Mici, da' destul de bune ca să poţi munci cu ele.

— Hei, dar eu am mai mult decît atîta în pungă! zise Mary. Doamna Morrison mi-a dăruit cinci şilingi, iar doamna Medlock mi-a dat şi ea ceva bani din partea domnului Craven.

— Să-şi fi adus el aşa de bine aminte de mata? se miră Marta.

— Doamna Medlock zice că am dreptul la un şiling pe săptămînă, aşa, de cheltuială. Îmi dă în fiecare simbătă cîte unul. Şi eu tot nu ştiam ce să fac cu ei.

— Pe cinstea mea! grăi Marta. Eşti bogată! Păi mata poţi cumpăra tot ce vrei pe lumea asta. Chirla pe căsuţa noastră este doar de-un şiling şi trei bănuţi — şi-ţi ies ochii din cap pîn' să-i stringi. Ia stai! Mi-am adus aminte de ceva, îşi puse ea mîinile-n şolduri.

— De ce anume? se grăbi Mary.

— Dugheana aia din sat vinde şi punguţe cu seminţe de flori, cîte-un bănuţ punguţa, iar Dickon al nostru ştie care-s mai frumoase şi cum le poţi face să răsară. Apoi el face drumu' pînă-n sat zilnic, aşa, de plăcere. Ştii mata să scrii cu litere de tipar? întrebă ea deodată.

— Ştiu, cum să nu ştiu? răspunse Mary.

Marta dădu din cap:

— Dickon al nostru nu poate ceti decît literele de tipar. De poţi mata scrie aşa, apăi îi trimitem o scrisorică, cerîndu-i să meargă-n sat să cumpere niscai unelte şi, odată cu ele, nişte seminţe de flori.

— Ooi ce fată bună eşti, Marta! strigă Mary. Bună de-adevărat. Nici n-am bănuit cît de drăguţă poţi fi! Sigur c-o să scriu cu litere de tipar dacă o să-ncerc. Hai să-i cerem doamnei Medlock toc, cerneală şi hîrtie.

— Ţi le-aduc eu pe-ale mele, zise Marta. Le-a cumpărat ca să pot scrie duminica maică-mi cîte-o scrisoare. Mă duc să le-aduc!

Ieşi fuga din odaie, în timp ce Mary rămăsese lîngă foc frecîndu-şi minuţele subţiri, de bucurie.

— Cînd o să am lopată, şopti ea, o să curăţ mai bine locul, o să mărunţesc pămîntul şi-o să plivesc ierburile dăunătoare. Iar de-o să am şi seminţe, o să pot creşte flori şi grădina n-o să mai fie deloc moartă — o fac eu să-nvie!

În după amiaza aceea, fetița n-a mai ieșit pe-afară, pentru că, întorcîndu-se Marta cu tocul, cerneala și hîrtia, a trebuit să curețe masa și să ducă jos vasele; dar cînd a intrat în bucătărie, doamna Medlock se afla acolo și-a pus-o la treabă; așa că Mary a așteptat un timp ce i s-a părut din calc-afară de lung pînă să se-ntoarcă fata. Și scrisoarea către Dickon a fost o treabă grea. Mary era prea puțin deprisă cu scrisul, căci guvernantelor ei nu le plăcuseră slujba lîngă ea, așa că nu avuseseră vreme s-o învețe multă carte. Nu stătea bine nici cu ortografia, dar descoperi că, dîndu-și silința, putea scrie cu litere de tipar. Iată ce i-a dictat Marta:

Dragul meu Dickon,

Doresc ca rîndurile astea să te găsească bine, așa cum sînt și eu în clipa de față. Domnișoara Mary are o grămadă de parale și vrea să te duci la Thwaite să-i cumperi niște unelte de făcut straturi și ceva semințe de flori. Ia ce-i mai frumos și ce crește mai ușor, că dînsa n-a mai grădinărit nicicînd; a trăit în India, unde totu' îi altfel. Sărută pe mama și pe toți ai noștri. Domnișoara Mary are de gînd să-mi istorisească mai multe, așa că data viitoare cînd oi veni acasă o s-auzi povești cu elefanți, și cămile, și domni care merg la vînătoare de lei și tigri.

Sora ta iubitoare,
Marta Phoebe Sowerby

— O să băgăm banii în plic ș-o să trimit scrisoarea cu băiatu' de la căruța măcelarului. Îi prieten bun cu Dickon, zise Marta.

— Cum o să căpătăm lucrurile cumpărate de Dickon? întrebă Mary.

— Păi, o să ți le-aducă chiar el, tot îi place să se plimbe pe-aici.

— Oo! strigă Mary. Păi atunci am să-l întîlnesc! N-am crezut niciodată c-o să-l pot întîlni pe Dickon.

— Mata vrei să-l vezi? întrebă Marta deodată, încîntată.

— Sigur că vreau! N-am mai văzut nicicînd un băiat pe care să-l îndrăgească vulpile și ciorile. Tare mult aș vrea să-l văd.

Marta tresări ușor, parcă atunci aducîndu-și aminte de ceva.

— Of! izbucni ea. Cînd mă gîndesc c-am uitat; și țineam atîta ca ăsta să fie primul lucru care să ți-l spun azi dimineață! Știi, am întrebat-o pe maică-mea și ea mi-a zis că ea de la sinea ei îi va cere voie doamnei Medlock.

— Vrei să spui... îngăimă fetița.

— Da. Ce ți-am spus marți: să-i ceară voie să vină odată trăsura să te aducă la căsuța noastră, să mănînci o bucată de turtă de ovăz scoasă din cuptor, făcută de maică-mea și să bei o cană cu lapte.

Era ca și cum toate lucrurile bune se nimeriseră pe lume în aceeași zi. Cînd te gîndești c-ai să poți străbate mlaștinile la lumina zilei, sub cerul albastru! Și c-ai să poți merge la căsuța cu doisprezece copii!

— Ce crede maică-ta, o să mă lase doamna Medlock? întrebă fetița tare neliniștită.

— Da, așa crede ea. Doar se știe ce femeie harnică-i maică-mea, ce curată ține ea căsuța noastră.

— Dacă o să merg acolo, o să mă-ntîlnesc şi cu maică-ta, şi cu Dickon, mai zise Mary gîndindu-se întruna la asta şi plăcindu-i tare mult asemenea gînduri. Ea nu pare să semene cu mamele din India...

Munca în grădină dimineaţa şi emoţiile din acea după-amiază au sfîrşit prin a o potoli pe Mary, făcînd-o să cadă pe gînduri. Marta rămase cu ea pînă la vremea cealului, vorbind foarte puţin. Dar tocmai cînd Marta se pregătea să coboare ca să aducă tava cu ceai, Mary şi-aduse aminte s-o întrebe:

— Marta, şi azi au mai durut-o dinţii pe fata de la spălătorie?

Fără doar şi poate, Marta a tresărit uşor auzind întrebarea:

— De ce mă-ntrebi? grăi ea.

— Pentru că-n timp ce aşteptam să te-ntorci de la bucătărie, am deschis uşa şi-am ieşit pe coridor să văd dacă vii. Atunci am auzit iar plînsetul ăla îndepărtat, chiar aşa cum l-am auzit noi noaptea trecută. Azi n-a bătut vîntul, aşa că, după cum vezi, nu putea fi vîntul.

— Ei, se frămîntă Marta. Mata n-ai voie să hoinăreşti pe coridor şi să ciuleşti urechea. Să fi fost stăpînul domn Craven acasă, nu se ştie ce-ar fi făcut de minie!

— N-am ciulit urechea, spuse Mary. Ieşisem doar să te-aştept — şi l-am auzit. E-a treia oară!

— Pe cinstea mea, ăsta-i clopoţelul doamnei Medlock, o întrerupse Marta, luînd-o la goană afară din odaie.

«E cea mai ciudată casă în care a vieţuit vreodată cineva!» îşi zise Mary, sleită de oboseală şi sprijinindu-şi capul pe perna fotoliului de lîngă ea. Aerul proaspăt, săpatul în grădină, săritul coardei o toropiseră atît de plăcut că adormi numaidecît.

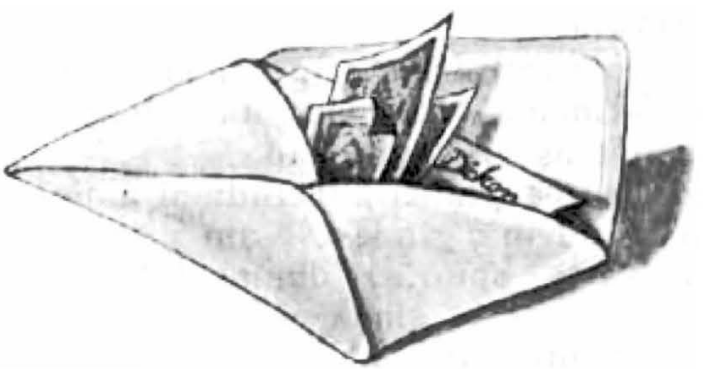

X

Dickon

De-aproape o săptămînă strălucea peste grădina tăinuită. *Grădina tăinuită,* aşa o numea Mary în mintea ei. Îi plăcea acest nume şi-i plăcea şi mai mult simţămîntul că nimeni n-are habar unde să află ea, fetiţa, atunci cînd frumoasele ziduri vechi o închid între ele. Era ca şi cum n-ar mai fi fost pe pămînt, ci pe alte meleaguri, pe un tărîm fermecat. Puţinele cărţi pe care le citise şi-i plăcuseră erau poveşti cu zîne, iar în unele era vorba şi despre cîte o grădină tăinuită. Se întîmpla ca un om să doarmă acolo o sută de ani — mare prostie, hotărî ea. Mary nu-şi dorea deloc să doarmă; de fapt, după fiecare zi petrecută la Misselthwaite, devenea tot mai trează. Acum începea să

stea cu plăcere pe-afară; nu mai ura vîntul, ba chiar se bucura de suflarea lui. Putea alerga mai mult şi mai iute ca înainte, putea sări coarda de o sută de ori. Trebuie că bulbii din grădina tăinuită erau plini de uimire: atît de curat devenise pămîntul din jurul lor, încît aveau loc berechet să respire în voie. Dacă privirile i-ar fi putut pătrunde în pămînt, cumetriţa Mary ar fi văzut ce bine începuse să le meargă în ţărîna neagră şi cît de voinicește se munceau ei acolo. Soarele străbătea pînă la ei, încălzindu-i, iar cînd ploua, apa ajungea de îndată la ei, aşa că se simţeau cu totul înviorați.

Mary era o mică făptură ciudată, fără pereche de hotărîtă, iar acum, avînd un ţel căruia să i se dedice, lucrurile luau o întorsătură prielnică. Muncea în grădină, săpa, plivea şi, în loc să fie obosită, se simţea cu fiecare clipă tot mai încîntată de strădaniile ei. I se părea că descoperise un fel de joc, un joc din cele mai plăcute. Nu se aşteptase să scoată la iveală atîta mulţime de fire plăpînde ce dăduseră colţul. Păreau să înverzească pretutindeni şi era sigură că or să apară mereu altele, şi altele, uneori atît de firave că abia se zăreau. Asta îi aminti de spusele Martei despre «mîile» de ghiocei şi despre bulbii ce împinzeau coclaurile. Cei din grădina ei tăinuită fuseseră lăsaţi în părăsire de zece ani, dar poate că şi ei s-au înmulţit cu mîile, asemenea ghioceilor din pădure. Se întreba cît o să mai treacă pînă să-şi arate clopoţeii. Citeodată se oprea din săpat şi privea grădina, încercînd să şi-o închipuie smălţată de flori şi răspîndind miresme.

În acele zile cu soare se împrietenise ceva mai mult cu Ben Weatherstaff. Adesea fetiţa răsărea ca din pămînt în preajma lui. De fapt, fiindu-i teamă ca nu cumva grădinarul, la vederea ei, să-şi ia uneltele şi să plece, se apropia tiptil. La rîndul lui însă, nici bătrînul nu se mai arăta aşa de pornit împotriva ei ca la început. Dorinţa copilei de-a se afla în tovărăşia unui om în vîrstă ca el îl măgulea poate. Şi-apoi Mary era mai politicoasă ca înainte. Bătrînul nu ştia că, atunci cînd îl întîlnise întîi, fetiţa îi vorbea ca unui localnic din India; după cum nici ea nu ştia că un ţăran dîrz şi posac din Yorkshire nu era obişnuit să facă plecăciuni în faţa stăpînilor şi nu suferea să i se dea porunci pe un ton aspru.

— Eşti ca măcăleandrul, îi spuse el lui Mary într-o dimineaţă cînd, ridicînd capul, o văzu lîngă el. Nu ştiu niciodată de unde ieşi, ca din pămînt.

— Păi, acum măcăleandrul e şi prietenul meu! zise Mary.

Asta i se potriveşte de minune, mormăi Ben Weatherstaff, să lege prieteşug cu muierile doar de îngîmfat şi nesăbuit ce e! Îi gata de orice numa' să aibă cu cine se da-n privelişte, să-şi rotească penele din coadă. Aşa-i de trufaş, ca oul plin ochi, numa' bun de copt.

Rarcori se întîmplase pînă atunci ca Ben să vorbească mult; adesea nici nu răspundea decît printr-un mormăit întrebărilor pe care i le punea Mary. Dar în dimineaţa aceea părea mai gureş ca altădată; se îndreptă din şale, cu bocancul ţintuit sprijinit de buza sapei şi privi la fetiţă:

— De cîtă vreme-i fi 'mneata la noi? îi aruncă el întrebarea.

— Cred că de vreo lună, fu răspunsul.

— Păi Misselthwaite se poate făli cu asta, spuse el. Arăţi mai durdulie acu' şi nici nu mai eşti aşa gălbejită. La-nceput, cînd ai intrat întîi în grădi-

nă, parcă erai un pui golaș de stăncuță. Îmi ziceam în sinea mea că n-am mai pomenit nicicînd un chip de copilă mai urît și mai posac.

Cum Mary nu era îngîmfată defel și nici nu-și bătuse capul vreodată cu chipul ei, spusele lui n-au tulburat-o.

— Știu că-s mai plină, zise ea: au început să mă cam strîngă ciorapii; pînă acuma făceau crețuri. Uite măcăleandrul, Ben Weatherstaff.

Venise într-adevăr măcăleandrul, iar fetița se gîndi că-i și mai frumos decît îl știa. Pieptărașul lui roșu lucea ca satinul; își întindea aripile și-și rotea coada, cu căpșorul aplecat pe o parte, în timp ce țopăia în jurul lor făcînd tot felul de giumbușlucuri. Părea hotărît să stăpînească admirația lui Ben Weatherstaff, dar Ben se arăta neînduplecat:

— Hei, aci mi-erai! spuse el. Vii la mine numa' cînd îți se-ncurcă treburile. În aste două săptămîni, pieptarul tău s-a roșit mai tare, ba și penele îți s-au lustruit! Știu io ce va' s'zică asta! Dai tîrcoale vreunei duducuțe măcăleandru, tînără și-nfiptă, de pe cine știe ce coclauri, tot turnîndu-i gogoși cum c-ai fi tu nemaipomenit de grozav, cel mai de seamă măcăleandru din mlaștinile Missel, un domnișor gata oricînd de luptă dreaptă cu cei din tagma lui.

— Oo! la privește! strigă Mary.

Se vede treaba că pasărea se afla într-o clipă de încîntătoare îndrăzneală. Țopăia din ce în ce mai aproape de Ben Weatherstaff, aruncîndu-i priviri tot mai îmbietoare. Pe urmă-și luă zborul spre cel mai apropiat tufiș de coacăze începînd, cu capul pe-o parte, un cîntec numai pentru el.

— Și ce crezi! Că mă dai gata? glăsui Ben cu fața atît de încrețită, încît Mary înțelese că bătrînul căuta să-și ascundă încîntarea. Crezi că nimeni nu-ți poate sta-mpotrivă, ai?

Pasărea își răsfiră aripioarele, iar fetiței abia-i veni să-și creadă ochilor: măcăleandrul zbură spre Ben, poposind pe coada sapei lui, drept în vîrf. Chipul bătrînului se încreți atunci și mai tare în timp ce înfățișarea i se schimbă pe încetul. Rămase nemișcat, aproape fără să răsufle; părea că nu s-ar clinti pentru nimic în lume, ca nu cumva să plece măcăleandrul. Apoi vorbi în șoaptă:

— Să fiu al naibii! zise el moale, vrînd parcă să spună altceva. Grozav mai știi să te vîri pe sub pielea omului! Ești ca o făcătură de pe altă lume, nu o biată păsărică, zău că da!

Urmă apoi să stea așa, încremenit, ținîndu-și răsuflarea, pînă cînd pasărea dădu din aripi și-și luă zborul. Un timp bătrînul rămase cu ochii țintă la coada lopeții, de parcă-ar fi fost vrăjită, apoi începu iarăși să sape tăcînd vreme îndelungată.

Doar din cînd în cînd izbucnea într-un chicotit înfundat, ceea ce o făcu pe Mary să-i vorbească fără teamă.

— Dumneata ai o grădină a dumitale? întrebă fetița.

— Nu, is burlac și șed în casa de la poartă, cu Martin.

— Dac-ai avea, ce ți-ai semăna acolo?

— Varză, cartofi, ceapă.

— Dar dacă ai vrea să-ți faci o grădină cu flori, insistă Mary, ce-ai pune în ea?

— Feluri de bulbi şi altele plăcut mirositoare, da' mai cu seamă trandafiri.

Chipul lui Mary se lumină.

— Îţi plac trandafirii? spuse ea.

Ben Weatherstaff smulse o buruiană şi-o aruncă cît colo înainte de a-i răspunde.

Păi da, cum să nu-mi placă? M-a învăţat să-i iubesc o cucoană tînără eram grădinarul ei. Avea mulţi trandafiri, crescuţi într-un loc anume, care-i era tare drag; îi iubea de parcă-ar fi fost copii — ori măcăleandri. Am văzut-o aplecîndu-se şi sărutîndu-i. Mai smulse o buruiană, încruntîndu-se la ea. Hei, is zece ani de-atunci.

— Şi unde-i ea acuma? întrebă Mary cu un interes crescînd.

— În cer, dacă-i aşa cum spune preotul! grăi bătrînul şi-şi înfipse sapa adînc în ţărînă.

— Da' cu trandafirii ce s-a întîmplat? întrebă fetiţa iar, mai curioasă ca niciodată.

— Au rămas în plata Domnului.

Mary simţea că se aprinde de-a binelea.

— Să fi pierit oare? Să piară oare trandafirii cînd rămîn în plata Domnului? mai încercă ea să afle.

— Păi, recunoscu în silă Ben Weatherstaff, îi îndrăgisem, şi-mi era drag şi de ea, aşa că o dată, de două ori pe an mă duc să-i mai dădăcesc puţin — le mai răresc crengile şi mai sap în jurul rădăcinii. S-au sălbăticit, da' pămîntu-i gras, aşa că unii din ei mai înfloresc.

— Cum poţi să ştii care-i uscat sau care mai are vlagă în el cînd sînt desfrunziţi şi-s de culoare cenuşie ori cafenie? întrebă iar fetiţa.

— Ai răbdare pîn-ajunge şi la ei primăvara; ai răbdare pîn-o străluci soarele printre picăturile de ploaie şi pîn-o ploua cu soare, ş-ai să vezi atunci.

— Cum, cum? strigă Mary, uitînd să mai fie prudentă.

— Cercetează-le crengile şi ramurile şi de-i zări ici-colo cîte-un ghemotoc cafeniu ce se umflă, uite-te bine la el dup-o ploaie călduţă, ş-ai să vezi ce se-ntîmplă. Se opri, deodată, şi privi curios la chipul atent al copilei. Da', ce te-a apucat aşa din senin să-ţi pese de trandafiri şi de cele ierburi? întrebă el.

Cumătra Mary simţi cum i se încing obrajii. Îi era de-a dreptul teamă să răspundă.

— Aş vrea... aş vrea să... să mă joc şi eu... de-a grădina, o grădină a mea... se bîlbîi ea. N-am ce face aici... Nimic nu-i al meu... şi n-am pe nimeni...

— Da, zise Ben Weatherstaff rar, privind-o. I-adevărat! N-ai pe nimeni...

Era atîta amărăciune în spusele lui, încît Mary se întrebă dacă într-devăr îl doare puţin sufletul pentru ea. Pe ea n-o duruse niciodată sufletul pentru ea însăşi; se simţise doar obosită şi plictisită, fiindcă îi displăceau şi oamenii, şi lucrurile. Acum însă lumea parcă începuse să se schimbe, s-o atragă. Dacă ar putea face ca nimeni să nu afle despre grădina tăinuită, ea, Mary, ar putea fi mereu bucuroasă.

Fetița mai întîrzie pe lîngă bătrîn cam un sfert de ceas, punîndu-i tot felul de întrebări din cele pe care putea îndrăzni să i le pună. Ben îi răspundea în felul lui ciudat, mai mult mormăind, dar fără a părea supărat; nu dădea deloc semne că ar fi gata să-și ia sapa la spinare și să se ducă. Tocmai cînd Mary se pregătea să-l lase, Ben îi mai vorbi o dată de trandafiri, așa că ea își aminti de cei pe care zisese că-i iubise odinioară.

— Dar acum te mai duci să vezi de trandafirii aceia? întrebă copila.

— Anu' ăsta, nu; nu pot. Îmi simt încheieturile țepene. Bodogănise răspunsul și deodată păru iar supărat pe Mary, deși ea nu înțelese de ce. Ei, ia-n ascultă aici! porni el tăios. Te poftesc să nu mai pui întrebări. Ești o fetiță rea și curioasă, cea mai curioasă din cîte-am pomenit! Tu, cu întrebările tale! Du-te de te joacă! Gata cu flecăreala pe ziua de azi!

Vorbise atît de arțăgos, încît fetița pricepu că nu mai trebuia să întîrzie nici o clipă lîngă el. Plecă, sărind încet coarda, pe aleea exterioară. Și se gîndea în sinea ei că, ciudat lucru, iată încă o persoană care îi place. Da, chiar îi plăcea bătrînul Ben Weatherstaff, cu tot harțagul lui, îi era drag de el. Nu se mai sătura ascultîndu-l. De altminteri, începuse chiar să creadă că Ben știe totul despre flori pe lumea asta.

O alee de dafini șerpuia pe lîngă zidul grădinii tăinuite, ducînd la poarta grilajului din parc ce se deschidea spre pădure. Fetița își propuse să urmeze această alee sărind coarda și să arunce o privire prin pădure: poate o avea norocul să zărească vreun iepuraș dîndu-se tumba. Tare-i mai plăcea să sară coarda! Cînd ajunse la portiță, o deschise și trecu dincolo, dorîtoare să afle de unde venea fluieratul acela neobișnuit, sunetul grav pe care-l auzise și care-i stîrnise curiozitatea: voia să afle despre ce era vorba.

Și era ceva cu totul neobișnuit. Cu sufletul la gură, se opri să privească. Un băietan ședea sub un copac, cu spatele sprijinit de trunchi și cînta dintr-un fluier de lemn, croit cam din topor. Băietanul, de vreo doisprezece ani, era plin de haz, cu nasul în vînt și obrajii ca macul. Părea foarte curat îmbrăcat. Cumetrița Mary nu mai pomenise un băietan cu ochii așa de mari și de albaștri. Pe trunchiul copacului era o veveriță cafenie, cu privirile ațintite asupra copilului; din dosul unui tufiș, un fazan își întindea ușor gîtul, ca să vadă mai bine și, chiar lîngă băiat, doi iepurași ținîndu-se poponeț adulmecau cu nările tremurînde; toate aceste făpturi păreau că se apropiaseră tiptil să-l privească și să asculte ciudata chemare gravă a fluieului său.

Zărind-o pe Mary, copilul ridică o mînă, vorbindu-i cu glasul la fel de scăzut ca cel al fluierului.

— Nu te mișca, zise el, că-i pui pe goană.

Mary nu se clinti. Băiatul se opri din cîntat și se ridică de la pămînt cu atîta băgare de seamă, încît parcă nici nu se mișca; pînă cînd în fine ajunse din nou în picioare; atunci veverița intră iar în ascunzișul ei de frunze, fazanul își retrase pînă și ciocul în tufișul lui, iar iepurașii, fără să dea vreun semn de spaimă, își puseră lăbuțele în mișcare și-o porniră la drum țopăind.

— Sînt Dickon, glăsui băiatului. Iar mata ești domnișoara Mary.

Încă de la început Mary bănuise cine era băiatul; căci numai Dickon ar fi putut vrăji fazanii și iepurașii așa cum unii localnici din India vrăjeau șerpii.

Avea apoi băiatul ăsta o gură mare, rotundă și roșie, iar cînd zîmbea i se lumina fața.

— Am luat-o încet-încet, explică el, că dac-o iei prea repede, se sperie. Todeauna cînd sînt sălbăticiuni prin preajmă, trebuie să vorbești blînd și să te miști cu grijă.

I se adresa fetiței ca și cum ar fi cunoscut-o foarte bine, și nu ca unei persoane pe care n-o mai văzuse niciodată. Mary nu se pricepea la băieți; îl întrebă așadar cu glasul ușor gîtuit, fiindcă era puțin intimidată:

— Ai primit scrisoarea Martei?

Băiatul dădu din cap; părul cîrlionțat avea culoarea ruginei.

— De asta am venit.

Se opri să ridice un pachet pe care-l lăsase pe jos lîngă el cînd se așezase să cînte din fluier.

— Am făcut rost de uneltele de grădinărit. Uite-o sapă mică, ș-o greblă, ș-o furcă. E marfă bună! Iacă ș-o săpăligă. Vînzătoarea din prăvălie mi-a pus în pachetul cu semințe și niște mac alb, și niște nemțișori de grădină.

— Vrei să-mi arăți semințele? se rugă Mary.

Fetița ar fi vrut să poată și ea vorbi ca el. Cuvintele lui curgeau așa de repede și de firesc! Sunau de parcă i-ar fi plăcut de ea, Mary; și nici nu s-ar fi gîndit că s-ar putea să nu-i fie pe plac, el, un copil al mlaștinilor cu hainele peticite, cu chipul poznaș și părul aspru, cîrlionțat, ruginiu. Apropiindu-se, fetița simți o aromă de iarbă și fîn proaspăt plutind în jurul lui, ca și cum ar fi fost el însuși plămădit din ierburi aromate. Asta o atrase și, privindu-i mutrișoara cu obrajii rumeni și ochii mari, albaștri, lui Mary îi pierise orice urmă de timiditate.

— Hai să stăm jos pe buturuga asta și să le vedem, zise ea.

S-au așezat, iar băiatul a scos din buzunar un mic pachet înfășurat stîngaci într-o hîrtie de culoare închisă. Îl desfăcu deznodîndu-i sfoara; înăuntru erau cîteva pliculețe bine închise, cu cîte-o floricică pictată pe ele.

— Uite-aici rozete și maci, vorbi el. Rozetele au mirosul dulce și cresc fără greutate, ca și macii. Cresc și înfloresc ca la comandă, și-s cele mai drăgălașe din toate.

— Se opri deodată și-și întoarse iute capul, îmbujorîndu-se și mai tare la față.

— Unde-o fi măcăleandrul ăsta, care parcă ne cheamă? glăsui el. Ciripitul venea dintr-un boschet des de ilex, strălucind de bobițele-i stacojii, și Mary își spuse că știe ea cine-i acolo.

Oare chiar ne cheamă? întrebă ea.

— Sigur, zise Dickon, ca și cum ar fi fost vorba de ceva firesc. Păsărica strigă pe cineva de care-l leagă o prietenie. Îi ca și cum ar spune: «Iacătă-mă aicil Uite la mine! Am poftă să tăifăsuim puțin». Îl vezi colo, în boschet? Al cui o fi?

— E-al lui Ben Weatherstaff, dar cred că mă știe și pe mine un pic, răspunse Mary.

— Păi sigur că te știe, zise iarăși Dickon, cu glasul scăzut. Și te place. Te-a adoptat. Într-o clipă o să-mi spună totul despre tine.

Băiatul se trase cu atîta băgare de seamă spre boschet, că Mary nici nu observă la început mișcarea lui, și scoase un sunet asemenea gînguritului păsăruicii. Aceasta îl ascultă atentă cîteva clipe, după care ciripi, părînd că-i răspunde la o întrebare.

— Ei, se bucură Dickon. Măcăleandrul e prietenul tău.

— Crezi? făcu Mary curioasă. Chiar crezi că mă place?

— Păi, de n-ar fi adevărat, nici că s-ar fi apropiat de tine! îi întoarse vorba Dickon. Păsărelele sînt tare grijulii dacă-i vorba de legat prieteșug, iar un măcălenadru poate cînd poftește să-și ridă de careva, mai dihai decît un om... Uite-l cum se umflă-n pene ca să se grozăvească-n ochii tăi. «Oare nu pricepi că ți-ai găsit un prieten?» zice el.

Și părea să fie chiar așa cum spune el. Păsăruica aluneca din piciorușe tot într-o parte, gîngurind și aplecîndu-se în timp ce țopăia neîncetat în boschetul ei.

— Tu înțelegi tot ce spun păsările? întrebă Mary.

Zîmbetul lui Dickon se deschise atît de larg, încît gura arcuită și rumenă păru să se întindă de la o ureche la alta; își scutură capul zbîrlit.

— Așa cred; și păsărelele cred, grăi el. Mi-am dus traiul tot pe lîngă ele, în mlaștini. Atîta le-am privit cum își sparg găoacea cu pene, cum învață să zboare, cum încep să cînte, de pînă la urmă mi se pare și mie că aș fi vreo pasăre; ori poate vreo veveriță, vreun cărăbuș, ba chiar vreo vulpe, ori mai știu eu ce.

Apoi rîse întorcîndu-se la buturuga lor și luă iar vorba cu semințele de flori. Îi explică lui Mary cum arătau cînd erau flori; o mai învăță cum să le semene, cum să le urmărească, să le hrănească și să le ude.

— Știi ce? spuse băiatul deodată, întorcîndu-și capul ca s-o privească. Am să le semăn eu în locul tău. Unde-i grădina?

Mary își încleștă degetele mici, apoi își lăsă mîinile să-i cadă moi pe genunchi. Cum nu știa ce să răspundă, păstră cîteva clipe de tăcere. Era tare nefericită. Simțea că roșește și pălește rînd pe rînd.

— Fin'că trebuie să ai o palmă de grădină, urmă băiatul.

Dickon băgase de seamă cum roșise ea, pălînd apoi, și se miră:

— Să fi fost ei chiar așa de haini să nu-ți dea o palmă de grădină? întrebă el.

Mary își împreună mîinile și mai strîns și-și îndreptă privirea spre el:

— Eu nu știu nimic despre băieți, începu ea molcom. Ești în stare să păstrezi o taină, dacă ți-o spun? E o mare taină, un secret. Nu știu zău, ce m-aș face dacă cineva l-ar da în vileag. Cred c-aș muri! aruncă ea cu patimă ultimele vorbe.

Mirat, Dickon își trecu mîna prin cîrlionții zburliți, dar răspunse liniștit:

— Păi, tot timpul îs silit să păstrez taine. Liniștea viețuitoarelor din mlaștini s-ar duce pe copcă de n-aș tăinui eu față de ceilalți băieți locul vizuinii unde-și petrece vulpea puii, culburile cu ouăle păsărilor, ascunzișurile sălbăticiunilor. Ei, da! Sigur că da. Eu știu să țin o taină.

Fără să-și dea seama ce face, cumetrița Mary îl apucă strîns de mînecă și zise foarte repede:

— Uite, mi-am însușit o grădină, fără să știe nimeni. Nu-i grădina mea, dar nimeni n-are nevoie de ea. Nimeni nu-i poartă de grijă, de mult n-a mai călcat picior de om pe-acolo. Poate că totu-i mort; nu știu.

Vorbind, se înfierbîntase din ce în ce mai tare și se simțea mai «pidosnică» decît fusese vreodată:

— Nu-mi pasă de nimeni, nu-mi pasă! Nimeni n-are dreptul să mi-o răpească, fiindcă doar eu mă îngrijesc de ea, toți ceilalți au dat-o uitării. Au lăsat-o închisă în singurătatea ei, să moară! sfîrși fetița cu aprindere și, ducîndu-și mîinile la ochi, biata cumetriță izbucni în lacrimi.

Dickon căscă și mai tare ochii lui mari, albaștri:

— Haide! Haide! făcu el încetișor, mlădiindu-și glasul cu mirare și prietenie.

— N-am nici un rost pe lume! suspină Mary. N-am nici măcar un coltișor al meu. Singură... singură am descoperit grădina. Singură am intrat acolo. N-am făcut decît să mă iau după măcăleandru. Nare nimeni voie să-i fure măcăleandrului grădina.

— Dar unde-i grădina asta? întrebă Dickon cu glas scăzut.

Deodată cumătrița Mary sări în picioare. Știa bine că iar a devenit pidosnică, mai încontrată ca oricînd, dar nu-i păsa defel. Își luase aerul acela poruncitor pe care-l avusese în India, însă în același timp se simțea plină de înflăcărare și neliniște.

— Vino cu mine și-ai să vezi! strigă ea.

Îl conduse pe aleea cu dafini, apoi pe cea mărginită de țesătura iederei. Dickon o urma; pe față i se citea o privire ciudată, aproape compătimitoare. Părea că se îndreaptă spre cuibul unei păsări necunoscute, de care trebuie să te-apropii cu multă grijă. Cînd fetița ajunse în dreptul zidului, ridicînd cortina de iederă, bălatul tresări. Văzu o portiță, pe care Mary o împinse ușor, o deschise, și amîndoi intrară împreună. Fetița rămase pe loc și cu un gest larg spuse răspicat:

— Asta este! asta-i grădina tăinuită; eu și numai eu vreau s-o readuc la viață!

Dickon își roti iarăși ochii de jur împrejur.

— Ei, glăsui el aproape în șoaptă. Iată un loc frumos dar neobișnuit. Parcă-i un tărîm de vis!

XI

Ca un cuib de sturz

Două-trei minute băiatul rămase locului privind în jur, în timp ce Mary se uita țintă la el; pe urmă, începu să se plimbe încetișor, chiar mai încet decît se plimbase Mary prima oară cînd pătrunsese între cele patru ziduri. Părea că ia în primire cu ochii totul: copacii cenușii cu vrejurile așijderea atîrnînd de crengi, împletitura de ierburi ce acoperea zidurile întinzîndu-se și pe jos, firidele mereu verzi cu băncile lor de piatră și vasele mari de flori așezate acolo.

— N-am bănuit nicicînd c-o s-ajung să văd asta! șopti el, în sfîrșit.

— Auziseși de locul ăsta? îl întrebă Mary.

Fetița vorbise cu glas tare, dar el îi făcu semn să-și potolească vocea:

— Sst! Să vorbim încet, îi spuse el, să nu ne-audă careva și să se-ntrebe ce căutăm noi pe-aici.

Oo! Am uitat! vorbi Mary speriată, ducîndu-și repede mîna la gură. Știi ceva despre grădina asta?

Dickon dădu din cap:

— Mi-a povestit Marta de o grădină în care nu mai intră nimeni, răspunse el. Ne întrebam deseori cum o fi arătînd.

Se opri din vorbă și se uită împrejur, la dulcea împletitură de ierburi cenușii, iar ochii mari i se umplură de bucurie:

— O, ce de cuiburi s-or fi adăpostind pe-aici primăvara! zise el. Păi, aici îi cel mai potrivit loc de cuibat din Anglia. Nimeni nu calcă iarba, iar perdeaua de ierburi dintre copaci și trandafiri parcă-i făcută anume pentru cuibat. E de mirare cum de nu se pripășește aici tot păsăretul din mlaștini!

Cumătra Mary apucă iar brațul băiatului, fără să-și dea seama:

— Crezi c-or să-nflorească pe-aici trandafirii? Poți sa-mi spui? Teamă mi-e că au murit cu toții.

— Ei, nu. Nu toți, nu chiar toți, răspunse el. Ia privește colea!

Păși hotărît spre copacul cel mai apropiat, un trunchi bătrîn, foarte bătrîn chiar, cu scoarța acoperită de licheni cenușii, dar sprijinind o împletitură de vrejuri și rămurele, ca o perdea. Scoase din buzunar un briceag gros, și desfăcu una din lame:

— Iaca aici mult lemn vlăguit ce trebuie tăiat, spuse el. Mult lemn bătrîn, da' a dat el și lăstari tineri, de-un an. Ia te uită ce de lăstari tineri, și atinse o mlădiță care, în loc să fie plumburie și fără viață, se colorase-n verde închis.

Mary atinse și ea mlădița cu un fel de grabă smerită:

— Asta? întrebă ea. Să fie oare asta cu-adevărat plină de viață... cu-adevărat?

Dickon își rotunji gura lui mare într-un zîmbet larg:

— Îi tot atît plină de vlagă precum ești tu, ori cum sînt eu, spuse. Mary aflase de la Marta că «vlagă» înseamnă «viață» sau «însuflețire».

— Sînt fericită că-i plină de vlagă! izbucni Mary. Aș vrea ca totul să fie plin de vlagă. Hai să dăm ocol grădinii să cercetăm!

Aproape gîfîia de nerăbdare. Dickon era la fel de nerăbdător ca și fetița. Pășeau de la un copac la altul, de la un tufiș la altul. Dickon, cu briceagul în mînă, îi dezvăluia adevărate minuni:

— Îs pe cale să se sălbăticească, spunea el. Da' is și tufe trainice, cărora le-a mers; alea gingașe s-au ofilit ș-au murit, alelalte au crescut înfloritoare și s-au înmulțit de minune. Uite colea! adăugă băiatul, trăgînd spre el o creangă cenușie, groasă, ce părea uscată. Ai crede că-i lemn mort; da' mie nu-mi pare mort, adică nu-i mort din rădăcini. O să tai adînc, ici, jos, ș-ai să vezi!

Îngenunche să taie la o palmă de pămînt creanga ce părea uscată:

— Iaca! urmă el, bucuros. Ți-am spus eu! Lemnu' ăsta încă-i verde. Uită-te la el!

Chiar inainte ca băiatul să fi terminat vorba, Mary ingenunchease şi ea, cu toată fiinţa ei lăuntrică adunată în ochi.

— Cîndu-s un pic verzui şi mai zemuiesc încă aşa, apăi crengile mai au vlagă-n ele, explică băiatul. Dacă-s seci prin 'nuntru şi se rup uşor, ca asta pe care-am taiat-o, apăi gata cu ele! Uite aici o rădăcină groasă; din ea se răstiră mlădiţe pline de vlagă; o să cioplim tot ce-i uscătură, o s-o săpăm imprejur, o să-i purtam de grijă şi, la vară — se opri o clipă din vorbă, ridicindu-şi în sus obrazul ca să privească vrejurile căţărate şi spinzurate ce-l impresurau — o să vezi aici puzderie de trandafiri.

Păşiră iar de la un tufiş la altul, de la un pom la altul. Dickon îşi minuia hotărît şi cu multă pricepere briceagul; ştia cum să taie lemnul uscat şi mort; ştia cînd o creangă ori o rămurică ce părea veştedă mai păstra în ea ceva din verdele viu al vieţii. După o jumătate de oră de cercetare atentă, Mary începu să-şi spună că poate şi ea ghici care-s ramurile încă vii; îşi ţinea răsuflarea cînd băiatul tăia sub ochii ei cîte-o crenguţă ce părea moartă şi aproape că ţipa de bucurie la cea mai mică urmă de umezeală verzuie. Sapa, grebla şi furca aduse de băiat se dovediră a fi tare folositoare. Dickon o învăţă cum să întrebuinţeze furca în timp ce el săpa în jurul rădăcinilor şi mărunţea pămîntul, pentru ca aerul să poată pătrunde în adînc.

Au muncit aşa, plini de hărnicie, în jurul unei tufe de trandafiri din cele mai bogate, cînd deodată băiatul dădu cu ochii de ceva care-i smulse un strigăt de uimire:

— Hei! ţipă el, arătînd cu sapa spre iarba de la cîţiva paşi depărtare: oare cine-o fi făcut asta?

Era unul din acele mici colţuri curăţate de Mary imprejurul firişoarelor de un verde-deschis, abia mijite din pămînt.

— Eu, spuse fetiţa.

— Păi, credeam că habar n-ai de grădinărit, se miră el.

— Adevărat că n-am habar, răspunse Mary, dar colţişorii ăştia păreau aşa de firavi şi iarba era aşa deasă că nu le lăsa loc nici să răsufle... aşa că m-am ocupat eu. Dar nu ştiu ce sînt!

Dickon se duse şi îngenunche lîngă ei, zîmbind larg.

— Bine-ai făcut, o linişti el. Nici măcar un grădinar priceput nu te-ar fi putut sfătui mai bine! Astea or să crească acum ca tulpina din păstaia vrăjită despre care ne spune povestea! Îs ghiocei şi brînduşe, iar aici is narcise, dincolo — adăugă băiatul privind o altă brazdă — narcise galbene. Ei, o să fie o mulţime!

Acum băiatul alerga de la un loc la altul din cele curăţate de Mary:

— Da' ştiu c-ai muncit, nu glumă, pentru o făptură aşa de mică! mai grăi el privind-o iar.

— Am mai cîştigat ceva în greutate, îi răspunse Mary, şi am mai cîştigat şi în puteri. Înainte eram mereu obosită, dar cînd sap nu obosesc deloc. Îmi place mirosul de pămînt întors.

— Păi, să ştii că ăsta-i un lucru tare bun pentru tine, zise el, dînd din cap ca un înţelept. Nimic nu-i mai sănătos ca mireasma de pămînt gras şi curat, ufară poate de cea a ierburilor tinere, în creştere, cînd le bate ploaia. De cîte

ori plouă, mă duc la mlaştini şi mă-ntind sub vreun tufiş ca s-aud şopotul dulce-al stropilor ce bat ierburile; atunci adulmec cu nesaţ, aşa că după aia, spune maică-mea, nasul meu freamătă ca nările de iepure.

— Şi nu răceşti niciodată? întrebă Mary privindu-l cu mirare — nu mai pomenise un băiat atit de drăguţ.

— Niciodată, mormăi el. N-am răcit de cind mă ştiu! N-am crescut prea corcolit: am colindat mlaştinile pe orice vreme, ca iepurii. Maică-mea spune că am adulmecat prea mult aerul proaspăt al bălţii in cei doişpe ani ai mei ca să mai capăt vreo răceală. Îs tare ca un băţ noduros de măceş.

Urma să lucreze pe cînd vorbea, iar Mary se ţinea după el ajutindu-l cu furca ori cu săpăliga.

— Aici îi trebă de făcut, nu glumă! zise el bucuros, privind in jur.

— Vrei să mai vii să m-ajuţi? se rugă Mary. Sint sigură că pot munci şi eu: pot săpa, pot face brazde şi orice alta mi-ai cere tu. Hai, mai vino, Dickon!

— Sigur c-am să vin, răspunse el cu hotărire. În fiecare zi dacă vrei, c-o ploua, c-o fi soare. Din cite jocuri îs pe lume, apăi àsta-i cel mai plăcut: să trezeşti iară la viaţă o grădină.

— Dacă-ai să vii, zise Mary cu aprindere, dacă-ai să mă ajuţi s-o intorc la viaţă, am să-ţi dau... Nu ştiu ce-aş putea să-ţi dau, incheie ea neajutorată. Ce se poate dărui unui băiat ca tine?

— Îţi spun eu, făcu Dickon cu strimbătura lui veselă. M-aş bucura să te-ngraşi, să fii tot aşa de flămindă ca un pui de vulpe din mlaştini, să-nveţi să vorbeşti cu măcăleandrul, aşa ca mine... Ui, ce-o să mai petrecem!

Porni să umble peste tot, măsurind gînditor copacii, zidurile, tufişurile.

— N-aş vrea s-o fac să semene cu o grădină ca a grădinarilor, tunsă toată, nouă-nouţă, ca scoasă din cutie. Ce zici? vorbi el. Îi frumoasă aşa cum îi, cu crenguţele care spinzură auirea, se leagănă şi se agaţă una de alta.

— Sigur, nici eu nu vreau să fie prea dichisită, incuviinţă Mary, cuprinsă deodată de grijă. N-ar mai semăna cu o grădină tăinuită.

Dickon se opri locului uimit, frecindu-şi ciuful ruginiu:

— O grădină tăinuită... da, aşa-i; da' parcă totuşi a mai trecut cineva pe-aici in ultimii zece ani, şi nu-i vorba de măcăleandru.

— Cum să fi intrat? Doar poarta era incuiată, iar cheia ascunsă in pămint, spuse Mary. Nimeni nu putea pătrunde aici.

— Lucru ciudat! Mie-mi pare că pomii au mai fost curăţaţi pe ici-pe colo de zece ani incoace.

— Cine s-o fi făcut? se intrebă Mary.

Băiatul cerceta o tufă de trandafiri; dădu din cap:

— Chiar! Cine s-o fi făcut? murmură el. Cu poarta-ncuiată şi cu cheia-n pămint...

Cite zile va avea, cumetriţa Mary nu va uita dimineaţa aceea cind a văzut grădina dind in floare, parcă anume pentru ea. Dickon se pregătea să semene, curăţind locul, cind fetiţa îşi aminti deodată cintecelul cu care Basil o necăjea in India, aşa că întrebă:

— Există oare și flori care să arate ca niște clopoței?

— Păi crinii de pădure, răspunse băiatul, urmindu-și lucrul cu săpăliga înfiptă în pămînt. Și mai sînt ciucureii, mărgăritărelul.

— Hai să semănăm și din astea, zise Mary.

— Crinii de pădure nu lipsesc de-aici; i-am văzut. Prea s-au îndesit chiar, o să trebuiască să-i rărim, da-s din belșug. Cu celelalte soiuri îi mai greu: au nevoie de doi ani ca să-nflorească; da' stai, pot să-ți aduc ceva butași de la noi din grădină. La ce-ți trebuie?

Atunci Mary povesti cum o necăjea Basil, cu frații și surorile lui acolo, în India, cum îi era ei ciudă pe copiii aceia care-o porecliseră «cumătra Mary cea pidosnică» și-i cîntau, țopăind în jurul ei:

Pidosnică Cumetriță,
Ce buruieni ai în grădiniță?
Argintii clopoței, mălură și gălbinele,
Toate-n rînd ca vai de ele.

— Mi-am adus acum aminte de asta, urmă fetița, și mă întrebam dacă sînt cu-adevărat pe lume și flori asemeni unor clopoței de argint? Se încruntă un pic și-și înfipse cu ciudă săpăliga în pămînt. Ei erau mai «pidosnici» decît mine!

Dickon rise însă:

— Ei, asta-i! spuse el, și în timp ce mărunțea pămîntul gras și negru, copila bagă de seamă cum îi adulmeca mireasma. Parcă e nevoie să fie cineva pidosnic cînd totul dă în floare ca azi, cînd atîtea sălbăticiuni prietenoase se grăbesc să-și dreagă vizuinile ori să-și clădească printre ierburi cuiburile, cîntînd și fluierînd! Nu-i așa?

Îngenuncheată lîngă el, cu semințele în mînă, Mary se uită la băiat și încetă să se mai încrunte.

— Dickon! exclamă ea. Ești chiar așa cum mi-a spus Marta. Mi-e drag de tine... ești a cincea făptură de pe lumea asta de care mi-e drag! N-am bănuit c-o să ajung să-mi fie dragi cinci făpturi!

Băiatul se ghemui, cum făcea și sora lui, Marta, cînd curăța grătarele căminului.

«Ce nostim e și plin de haz, se gîndi Mary, cu ochii lui mari albaștri, cu obrajii rumeni și nasul în vînt!»

— Doar de cinci făpturi ți-i drag pe lume? rise el. Care-s alelalte patru?

— Maică-ta și Marta, numără Mary pe degete; pe urmă, măcăleandrul și Ben Weatherstaff.

Dickon se porni pe-un hohot de rîs atît de puternic că a trebuit să-ș. înfunde pumnii în gură să nu-l audă cineva:

— Tu crezi că-s un băietan neobișnuit, grăi el. D'apăi și tu ești cea mai nemaipomenită fetișcană din cîte-s pe lume!

Atunci Mary, pe nepusă masă, îl întrebă ceva; ceva ce nu visase ea vreodată c-ar ajunge să întrebe pe cineva. Copila încercă să pună întrebarea asta în graiul celor din Yorkshire, fiindca ásta era graiul băiatului și știa din India că localnicilor le place să li se vorbească pe limba lor:

— Ție ți-i drag de mine?

— Ei, sigur! fu răspunsul pornit din inimă. Sigur că da; ba chiar mi-e de-a mirare cît de drag; și să știi, după cite bănuiesc, și măcăleandrului i-i drag de tine!

— Păi atunci sînt doi! șopti fetița. Sînt doi pe care-i am de partea mea!

Începură apoi să lucreze mai strașnic decît pînă atunci și cu o plăcere îndoită. Cînd clopotul cel mare din cimitir se auzi bătînd de amiază, Mary tresări supărată:

— Trebuie să plec! oftă ea bosumflată. Și tu trebuie să pleci, nu-i așa?

Zîmbind strengărește, băiatul spuse:

— Păi, prînzu' meu nu-i greu de cărat! Maică-mea-mi dă totdeauna ceva-n buzunar.

Își ridică haina din iarbă și scoase un pachețel pe care-l înfundase acolo, învelit curat, într-o hîrtie groasă, cu dungi albastre și albe. Înăuntru, două felii mari de pîine, iar între ele, o feliuță de slănină, subțire ca foaia de țigară.

— Adesea n-am decît pîine goală, zise el. Da' azi am căpătat și-un pic de slănină!

Asemenea prînz i se păru lui Mary cam ciudat, dar băiatul se arăta gata să-l înfulece cu plăcere.

— Fugi de mănîncă, grăi el. După ce termin și eu cu mîncatul, o să mai trebăluiesc ceva pe-aici pîn' mă duc acasă. Se așează la picioarele unui copac, cu spinarea sprijinită de el. O să chem și măcăleandrul ca să-i dau șoriciul la ciugulit; îi de minune cum de le place și lor cîte-un pic de grăsime!

Dar Mary nu se dădea dusă. Deodată băiețelul acesta năstrușnic îi aparea ca un fel de duh al grădinii. Dacă se face nevăzut pînă să vină ea înapoi? Totul era prea frumos ca să fie adevărat. În cele din urmă plecă, străbătînd agale poteca spre portița din zid, dar la jumătatea drumului se opri brusc, întorcîndu-se lîngă Dickon:

— N-ai să spui nimănui nimic despre grădina asta, nu-i așa? se rugă ea.

Băiatul îi zîmbi liniștitor, cu gura plină de pîine cu slănină:

— Crezi că dacă sturzul mlaștinilor îmi dezvăluie locul unde-și are cuibul, pomenesc cuiva despre asta? Nu, nu-s eu ăla s-o fac! adăugă el. Păi, grădina asta-i tăinuită ca un cuib de sturz!

Încredințată de adevărul spuselor lui, fetița încetă pe loc să se mai teamă.

XII

«Pot să am o palmă de loc?»

ary o luă la fugă atît de repede, incit ajunse în odaia ei cu sufletul la gură. Părul îi căzuse în ochii, iar obrajii i se îmbujoraseră. Prînzul o aştepta pe masă, iar Marta o aştepta şi ea:

— Ai întîrziat puţin, domnişoară, spuse ea. Ce s-a întîmplat?

— L-am văzut pe Dickon! răspunse Mary. L-am văzut pe Dickon!

— Ştiam eu că vine, se bucură Marta. Îţi place de el?

— Cred... cred că-i tare drăguţ! zise fetiţa, cu glas hotărît.

Marta păru uimită şi bucuroasă în acelaşi timp:

— Păi, zise ea, il cel mai bun copil din lume, da' noi n-am gîndit niciodată c-ar fi «drăguț». Prea are nasul cîrn.

— Mie-mi place că-i cîrn, spuse Mary.

— Și ochii prea-s căscați, adăuga Marta cu oarecare îndoială. Da' culoarea lor ii frumoasă.

— Așa căscați cum sînt, mie-mi plac, se împotrivi Mary. Sînt focmai cu cerul peste mlaștini.

Chipul Martei se lumină de mulțumire.

— Maică-mea zice că au căpătat culoarea asta fiin'că Dickon se uită mereu la cer, după păsări și după nori. P'ormă are-o gură mare-mare, nu-i așa?

— Ei și! Așa mare cum e, mie-mi place, se încăpățînă Mary. Tare-aș vrea să fiu și eu la fel.

Încîntată, Marta rise pe înfundate.

— La drept vorbind, nu-i ca tot omul și-i și cam năzdrăvan, spuse ea. Da' bănuiam c-o să-ți placă matale și așa. Cum îți par semințele și uneltele de grădinărit?

— De unde știi că le-a adus? întrebă Mary.

— Păi nici nu mi-a trecut prin minte că nu le-ar aduce. Eram sigură că le-aduce, numai să se fi aflat marfă-n Yorkshire. Doar ii om de-ncredere.

Mary se temea ca nu cumva Marta să-i pună întrebări la care să nu poată răspunde. Dar ea nu se arătă curioasă decît în ce privește semințele și uneltele, așa încît fetița nu se îngrijoră decît o singură dată, și anume cînd Marta întrebă unde are de gînd să-și semene florile:

— Pe cine-ai întrebat unde poți să-ți sădești florile?

— Pe nimeni, deocamdată, răspunse Mary cu îndoială.

— Apăi bine; eu una l-aș întreba pe grădinarul șef. Domnul Rouch e prea cu nasul pe sus.

— Nici nu l-am întîlnit pînă acum, zise Mary. N-am avut de-a face decît cu grădinarii lui și cu Ben Weatherstaff.

— Dac-aș fi în locul matale, pe Ben Weatherstaff l-aș întreba, o sfătui Marta. Nu-i el nici pe departe atît de uricios cum se-arată, cu toate că-l tare acru cu toată lumea. Stăpînul domn Craven îi dă voie să facă ce poftește fiin'că el muncea aici și pe vremea stăpînei, și o făcea să rîdă. Ea-l îndrăgise. Găsește el un coltișor pentru mata, așa, ca să nu fie în calea nimănui.

— Dacă acel coltișor n-o să fie în calea nimănui și nu-l va trebui nimănui, așa-i că nimeni nu va avea ceva împotrivă să fie al meu? întrebă Mary neliniștită.

— Fără-ndoială, o liniști Marta. Ce rău poți face mata?

Mary își înghiți prînzul cît putu de repede, ridicîndu-se apoi, gata să se repeadă în odaia ei să-și ia pălăria. Dar Marta o opri.

— Am ceva să-ți spun, făcu ea. Am vrut să te las mai întîi să mănînci în liniște. Stăpînul domn Craven s-a întors azi dimineața și pare-mi-se că dorește să te vadă.

Mary păli deodată:

— Oo! exclamă ea. De ce? De ce? N-a vrut să den ochii cu mine cînd am sosit aici! Eu l-am auzit pe Pitcher spunînd asta.

— Da, explică Marta. Doamna Medlock zice că e din pricina maică-mi: se ducea în sat la Thwaite, cînd s-a întîlnit cu dînsul; nu-i mai vorbise niciodată înainte, dă' stăpîna venise pe vremuri de vreo două-trei ori pe la noi. El uitase, dă' maică-mea n-a uitat, așa c-a-ndrăznit să-l oprească-n cale. Nu știu ce i-o fi zis de mutu, dă' i-a băgat în cap să dea ochii cu mata înainte de-a pleca iarăși mîine dimineață.

— O! strigă Mary. Pleacă mîine, ce bine-mi pare!

— Acu' pleacă pentru multă vreme. Poate n-o să se-ntoarcă pîn' la toamnă ori chiar la iarnă. Se călătorește-n țări străine. Mereu se călătorește așa.

— O, ce bine-mi pare, ce bine-mi pare! se bucură Mary cu recunoștință.

Căci dacă nu se va întoarce decît la toamnă ori la iarnă, ea, Mary, va avea timp să readucă la viață grădina tăinuită. Și-atunci, chiar dacă el va descoperi totul și chiar dacă i-o va lua, înseamnă că oricum în timpul ăsta s-a bucurat de grădina el.

— Și cînd crezi că mă cheamă? întrebă fetița.

Dar nici nu-și isprăvi bine vorba că ușa se deschise, și doamna Medlock intră. Purta cea mai bună rochie neagră și cea mai frumoasă bonetă din cîte avea, iar gulerul rochiei îi era prins cu o broșă mare. Pe ea se vedea chipul unui bărbat: fotografia în culori a domnului Medlock, mort cu ani în urmă. Soția lui nu uita de această broșă ori de cîte ori se punea la mare ținută. Părea nervoasă și înfierbîntată:

— Ești ciufulită, zise ea zorindu-se. Du-te și perie-ți părul. Marta, ajut-o să se-mbrace cu ce are mai bun. Stăpînul domn Craven m-a trimis s-o duc la el în birou.

Orice urmă de culoare pieri din obrajii lui Mary. Inima începu să-i bată cu putere și simți cum redevine copila crispată, urîțică și tăcută de odinioară. Nu-i răspunse nimic doamnei Medlock; se întoarse și intră în odaia ei, urmată de Marta. Se schimbă de rochie și o lăsă pe Marta să-i perie părul fără să scoată o vorbă, iar cînd fu gata, o urmă pe doamna Medlock de-a lungul coridoarelor, fără să scoată o vorbă. Și de altfel ce-ar fi putut spune? Era nevoită să dea ochii cu stăpînul domn Craven, iar lui n-o să-i placă de ea, după cum nici ei n-o să-i placă de el. Știa ce-o să gîndească despre ea.

Trecea acum printr-o aripă a casei pe care n-o cunoștea. În fine doamna Medlock ciocăni la o ușă, iar cînd cineva răspunse: «Intră!», păși ră amîndouă în odaie. Un bărbat ședea într-un fotoliu din fața căminului.

— Iat-o pe domnișoara Mary, domnule! spuse doamna Medlock.

— Poți să pleci, s-o lași aici. Te sun eu mai tîrziu să vii să iei fetița, zise domnul Craven.

După ce se închise ușa, Mary nu mai avu altceva de făcut decît să aștepte, biată ființă pierită ce-și frîngea mînuțele firave. Băgă de seamă că bărbatul din fotoliu nu era cocoșat, doar că umerii îi erau prea înalți și aduși; avea părul negru, învîrstat cu fire albe. Întoarse capul spre ea și-o chemă:

Apropie-te!

Mary se îndreptă spre el. Nu era deloc urît. Ba chiar ar fi fost frumos dacă n-ar fi fost atît de trist. Era plictisit de prezența fetiței, cu care nu prea știa cum să procedeze.

— Te simți bine? o întrebă.

— Da, răspunse Mary.

— Ești bine îngrijită?

— Da.

O cercetă atent în același timp își freca fruntea, neliniștit:

— Tare ești slăbuță! continuă el.

— Am început să mă-ngraș, îl asigură Mary, simțindu-se mai stinjenită ca oricînd.

Ce îndurerat îi era chipul! Ochii lui negri păreau că n-o văd pe fetiță, ci pe cu totul altcineva și că-i vine greu să-și îndrepte gîndurile asupra ei.

— Știi că uitasem de tine, spuse el iar. Dar nici n-aveam cum să-mi amintesc. Îmi propusesem să-ți angajez o guvernantă, ori o dădacă, ori pe cineva care să-ți poarte de grijă, dar am uitat.

— Vă rog... îngăimă Mary. Vă rog... dar nodul din gît o împiedică să urmeze.

— Ce dorești? o întrebă el.

— Sînt... sînt prea mare pentru dădacă, spuse Mary. Și vă rog tare mult, nu-mi aduceți guvernantă.

El o privi din nou, frecîndu-și fruntea:

— Ei, cam așa mi-a spus și femeia aceea din mlaștini, parcă Sowerby o cheamă, vorbi el abia deslușit și cu un aer absent.

Mary începu atunci să prindă puțină inimă:

— E vorba de mama Martei? îngaimă ea.

— Da, așa cred, fu răspunsul.

— Ea se pricepe la copii, își dădu Mary cu părerea. Doar are doisprezece!

Domnul Craven păru că se trezește din gînduri:

— Dar ție ce ți-ar plăcea să faci? o întrebă el.

— Mi-ar plăcea să mă joc pe-afară, la aer, îi răspunse Mary, cu un glas care spera să nu-i mai tremure. În India nu-mi plăcea să mă plimb. Dar aici aerul îmi face poftă de mîncare și-mi dă putere.

Unchiul ei o examină atent:

— Da, și doamna Sowerby spune că asta-ți trebuie. Poate-așa o fi. Ea crede că ar fi bine să așteptăm să te mai întărești înainte de a-ți căuta o guvernantă.

— Simt că mă-ntăresc cînd mă joc pe-afară și mă bate adierea dinspre mlaștini, pledă Mary.

— Și unde te joci tu? fu întrebarea următoare.

— Peste tot, răspunse gîtuit fetița. Mama Martei mi-a trimis o coardă de sărit. Sar coarda și alerg... și mă uit să văd dacă n-au început ierburile să răsară din pămînt. Nu fac nici un rău!

— Sigur că nu, de ce ești așa speriată? Ce rău ar putea face un copil ca tine! Ai voie să faci orice-ți place.

Mary își încrucișă brațele, temîndu-se că unchiul ei să nu observe oftatul de ușurare ce era gata să-i scape.

— Chiar am voie? spuse ea sfioasă.

Fetişoara el îngrijorată păru că-l impresionează şi mai tare pe domnul Craven:

Nu le mai speria aşa! exclamă el. Sigur că ai voie. Sînt tutorele tău, deşi Dumnezeu ştie ce tutore nepotrivit sînt pentru un copil. N-am timp să mă ocup de tine. Sînt prea bolnav şi supărat, mă fură gîndurile; dar vreau să fii mulţumită, să te simţi bine aici. Nu mă pricep la copii; doamna Medlock însă va veghea să nu duci lipsă de nimic. Te-am chemat astăzi fiindcă doamna Sowerby mi-a spus că e de datoria mea să te văd. Fiica ei i-a vorbit de tine; e de părere că ai nevoie de aer curat, de libertate ca să poţi alerga pe unde te-or duce picioarele.

Se pricepe bine la copii, spuse iar Mary, luînd-o gura pe dinainte.

— Şi eu cred. Întîi am socotit-o cam îndrăzneaţă; m-a oprit cînd treceam pe drumul dintre mlaştini. Dar mi-a povestit cît de bună a fost doamna Craven cu ea. Parcă-i venea greu să pomenească numele soţiei lui dispărute. Femeia asta e o persoană respectabilă. Acum că am dat ochii cu tine, socotesc că vorbele ei au fost înţelepte. Joacă-te pe-afară! E loc destul şi poţi umbla pe unde vrei, îţi poţi petrece timpul după pofta inimii. Poate c-ai dori ceva anume. Întrebase ca şi cum deodată îi trecuse ceva prin minte. Să-ţi cumpăr jucării, cărţi, păpuşi?

Nu. Dar n-aş putea căpăta o palmă de loc? întrebă Mary cu un glas tremurător.

În graba ei, nu-şi dăduse seama cît de ciudat îi sunau cuvintele şi că de fapt nu asta voia să spună. Domnul Craven părea uimit din cale-afară.

— Cum adică o palmă de loc? repetă el.

— Da, ca să semăn flori, să le văd cum cresc, cum se deschid la viaţă, bîigui iar Mary.

După ce-o privi o clipă, unchiul ei îşi trecu repede mîna peste ochi.

— Îţi place atît de mult grădinăritul? rosti el rar.

— Da, cu toate că în India n-aveam habar de asta, fu răspunsul fetiţei. Acolo eram mereu bolnavă şi obosită. Era aşa de cald... Dar pînă şi-acolo mă jucam cîteodată făcînd brazde de nisip în care înfigeam flori... Aici însă e altceva!

Domnul Craven se ridică în picioare şi începu să se plimbe încet prin odaie:

— O palmă de loc, şopti el ca pentru sine.

Mary se gîndi că vorbele ei îi treziseră o amintire. Cînd se opri din mers şi i se adresă din nou, în ochii lui negri lucea o scînteie de blîndeţe, de bunăvoinţă:

Poţi avea cît loc pofteşti, îi spuse el. Îmi aminteşti de cineva care, ca şi tine, iubea pămîntul, ca şi tine ţinea să urmărească plantele crescînd... Cînd

ai să găsești locul dorit, urmă el cu ceva ce semăna a zimbet, ia-l în stăpînire, copilă, și dă-i viață făcîndu-l să rodească.

— Am voie să-mi aleg orice colțișor? Bineînțeles, dacă nu-l e nimănui de trebuință.

— Orice colțișor, răspunse domnul Craven. Ei, acum du-te: am obosit. Apăsă pe sonerie s-o cheme pe doamna Medlock. La revedere! Am să lipsesc toată vara.

Doamna Medlock intră așa de repede încît Mary bănui că așteptase pe coridor.

— Doamna Medlock, îi zise unchiul ei, acum că am văzut copila, înțeleg ce voia să spună doamna Sowerby. I-ar veni greu fetiței să înceapă de pe-acum lecțiile. Dă-i să mănînce lucruri simple și sănătoase; las-o s-alerge cît vrea prin grădină. Nu te ocupa prea mult de ea: are nevoie de libertate, de aer curat și să zburde. Doamna Sowerby va veni s-o vadă din cînd în cînd, iar fetița poate și ea merge cîteodată la căsuța din mlaștini.

Doamna Medlock se arătă încîntată. Gîndul că nu va avea să-și bată capul prea mult cu Mary, era o ușurare. Îngrijirea copilei i se păruse o povară așa încît nu-și dăduse cine știe ce osteneală cu ea, nu-i purtase de grijă decît prea puțin. În plus, o prețuia în mod deosebit pe mama Martei.

— Mulțumesc, domnule, spuse ea. Susan Sowerby și cu mine am fost colege de școală; e o femeie cu scaun la cap, cea mai înțeleaptă și mai bună la suflet din cîte am pomenit. Eu n-am avut copii, ea însă are doisprezece, cei mai sănătoși din lume. Nu i se poate întîmpla nici un rău domnișoarei Mary dacă o să se joace cu ei. De cîte ori a fost vorba de copii, eu însămi am cerut sfatul doamnei Sowerby. Este o femeie și jumătate, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

— Da, înțeleg, răspunse stăpînul domn Craven. Ia-o acum pe domnișoara Mary și trimite-mi-l pe Pitcher.

De îndată ce doamna Medlock o lăsă la capătul coridorului care ducea spre odăile ei, Mary o luă la goană. O găsi pe Marta așteptîndu-o. Adevărul e că Marta se grăbise cu spălatul vaselor ca să se poată întoarce.

— Mi-a dat voie să-mi fac grădina mea! strigă Mary. Pot să-mi aleg orice loc îmi place! N-o să-mi angajeze nici o guvernantă multă vreme de-acum încolo! Maică-ta o să vină să mă vadă și am să merg și eu pe la voi. El crede că un copil ca mine nu poate face nici un rău, așa că-mi dă voie să fac tot ce vreau!

— Ei, spune Marta bucuroasă. Asta-i frumos din partea stăpînului, nu-i așa?

— Marta, zise Mary foarte serioasă, să știi că el e într-adevăr un om plăcut, doar că are o înfățișare prea tristă și-o frunte prea brăzdată.

— Se grăbi cit putu spre grădină. Întîrziase și știa că Dickon trebuia s-o pornească din vreme pentru a putea străbate cei peste opt kilometri pînă acasă. De cum se strecură prin portița de sub iederă, văzu că el nu se mai află la lucru acolo unde-l lăsase. Uneltele de grădinărit erau strinse grămadă sub un pom. Alergă într-acolo, privind în jur, dar nici urmă de Dickon. Plecase; grădina era pustie; nimeni, doar măcăleandrul care tocmai venise în zbor peste zid și se așezase pe o tufă de trandafiri privind-o pe fetiță.

— A plecat, își spuse ea întristată. Oo, n-o fi doar o arătare, un duh al grădinii?

Ceva alb prins pe tufa de trandafiri îi sări în ochi. Era o bucată de hîrtie — de fapt o bucată din scrisoarea cu litere de tipar scrisă de ea și trimisă de Marta lui Dickon. Fusese agățată cu un spin lung de tufă și într-o clipă, Mary înțelese că Dickon o pusese acolo. Pe hîrtie se vedeau cîteva litere de tipar scrise stîngaci și un desen. La început nu-și dădu seama ce să însemne. Însă după aceea observă că desenul închipuia un cuib cu o pasăre în el. Dedesubt, literele de tipar spuneau: «Mai viu eu!»

XIII

«Eu sînt Colin»

Mary luă hîrtia cu ea cînd plecă acasă pentru cină, ca să i-o arate Martei.

— Ei! strigă Marta, plină de mîndrie. N-am crezut noi niciodată să fie Dickon al nostru chiar așa de priceput. Uite aici un cuib de sturz din mlaștini, cu pasărea în el, mare aproape cît cel adevărat și de două ori mai viu.

Abia atunci înțelese Mary că Dickon voise să-i spună ceva cu desenul ăsta. Și anume, o asigura de păstrarea tainei: grădina era cuibul ei, și ea însăși era asemenea unui sturz din mlaștini... O, cît de drag îi deveni acest ciudat băiețandru de la țară!

Fetița spera ca el sa se intoarcă chiar a doua zi și adormi abia așteptind să se facă iarăși ziuă. Dar n-avea de unde să știe cit de schimbătoare e vremea in Yorkshire, mai cu seamă primăvara.

Peste noapte, au deșteptat-o picăturile de ploaie, ai căror stropi mari băteau in geam. Turna cu găleata, iar vintul «vijgîia» prin cotloanele și vetrele din casa asta mare, atit de bătrînă. Așezată in pat, in capul oaselor, Mary era plină de năduf.

«Ploala asta-i tot atit de pidosnică pe cit am fost eu odată! își spunea ea. A venit fiindcă știa că n-o doresc.»

S-a aruncat iar pe spate, ingropindu-și capul in perne. Nu plingea, dar zăcea inciudată impotriva ploii și a vintului cu urletul lui neobosit. Nu mai adormi. Vaietul furtunii o ținea trează, pentru că și ea, fetița, era cu inima întristată. Dac-ar fi fost bucuroasă, poate că sunetul ploii i-ar fi legănat somnul. Ce tare urla vintul și ce stropi mari băteau in geam!

«Se-aude de parcă cineva ar rătăci prin mlaștini plingind!»

*

Se frăminta in pat trează, răsucindu-se ba pe-o parte, ba pe alta, cam de vreo oră, cind deodată ceva o făcu să se ridice, cu urechea indreptată spre ușă, ca să audă mai bine. Ascultă și iar ascultă, atentă.

«Acum nu-i vintul, șopti ea, acum nu-i vintul. E altceva. E plinsetul pe care l-am mai auzit și altădată!»

Ușa odăii era intredeschisă, iar sunetul venea de pe coridor; un sunet slab, indepărtat, de plins in hohote. Ascultă mai multe minute-n șir, incredințindu-se tot mai tare de realitatea celor auzite. Simți că trebuie să afle ce este. Presimțea ea că se petrece un lucru ciudat, cum fusese și cu grădina tăinuită ori cu cheia ingropată in pămint. Inciudată poate că se stirnise furtuna, Mary se simți plină de indrăzneală. Se dădu jos din pat și rămase in picioare pe podea.

«Mă duc să văd ce-i cu asta! își zise ea. Toată lumea s-a culcat și nu-mi pasă de doamna Medlock... chiar că nu-mi pasă!

Pe noptieră ardea o luminare. O luă in mină și ieși cu băgare de seamă. Coridorul părea lung și intunecos, dar fetița era prea agitată ca să observe. Se gindea dacă n-a uitat cotiturile care duceau la celălalt coridor, mult mai scurt, prin care ajunsese la ușa acoperită cu o tapiserie, de unde se ivise doamna Medlock in ziua cind se rătăcise prin conac. De pe coridorul acela venea plinsetul. Așa că se avintă intr-acolo cu mica lumină pilpiindă, mai mult dibuindu-și calea, in timp ce inima-i bătea cu atita putere, incit i se părea c-o aude. Plinsetul indepărtat îi ajungea la urechi și o indemna la drum. Înceta din cind in cind pentru o clipă sau mai mult, dar pe urmă incepea iar. Oare asta să fie cotitura cea bună? Fetița se opri să se gindească. Da, asta era. De-a lungul coridorului, pe urmă la stinga; sui apoi două trepte largi, după care o apucă iar la dreapta. Da, uite ușa acoperită cu o tapiserie.

Mary o deschise cu grijă, închizînd-o apoi în urma ei; ajunsese pe un alt coridor unde se auzea foarte clar, deşi nu prea tare, un plîns de copil. Venea de dincolo de peretele din stînga ei; cîţiva paşi mai încolo, se afla o uşă pe sub care se strecura o rază de lumină. În încăperea aceea plîngea *Cineva* şi acel *Cineva* era fără îndoială un copil.

Fără a mai sta pe gînduri, fetiţa păşi spre uşă, o deschise şi intră.

Era o cameră încăpătoare, cu mobilă veche, frumoasă. Un foc de jeratic pîlpîia în cămin şi o candelă ardea lîngă un pat cu patru coloane de lemn, frumos cioplite, cu baldachin de mătase; în pat zăcea un băieţel care plîngea de mai mare mila.

Mary se întrebă dacă ceea ce vede este aievea ori dacă nu cumva a adormit iar şi visează fără să ştie.

Băieţelul era firav şi palid, cu ochi ce păreau prea mari. Şuviţe cîrlionţate îi alunecau pe frunte, micşorîndu-i faţa. Arăta ca după boală şi plîngea mai mult de oboseală; plînsul lui aducea mai degrabă a supărare decît a durere adevărată.

Cu luminarea în mînă şi răsuflarea tălată, fetiţa rămase cîteva clipe împietrită lîngă uşă. Apoi străbătu odaia, apropiindu-se de pat; licărirea luminării atrase atenţia băiatului, care-şi întoarse capul pe pernă, căscînd ochii — nişte ochi imenşi, cenuşii.

— Cine eşti? întrebă el şoptit, şi cam speriat. Eşti o stafie?

— Nu, nu-s o stafie, fu răspunsul lui Mary, tot şoptit şi cam speriat. Dar tu eşti o stafie?

Băiatul o măsură iar şi iar. Mary băgă de seamă ce ochi ciudaţi avea, cenuşii ca piatra de agat şi mărginiţi de gene negre, ceea ce-i făcea să pară şi mai mari, mult prea mari pentru o faţă de copil.

— Nu, veni răspunsul lui după un timp. Eu sînt Colin.

— Cine-i Colin? murmură fetiţa.

— Sînt Colin Craven. Dar tu cine eşti?

— Sînt Mary Lennox. Domnul Craven este unchiul meu.

— Şi tatăl meu, zise iar băiatul.

— Tatăl tău! se miră Mary. Nimeni nu mi-a spus că ar avea un copil. De ce oare?

— Apropie-te! vorbi copilul, aţintind-o cu o privire stranie, neliniştită.

Fetiţa se lipi de pat, iar el scoase o mînă ca s-o atingă pe-a ei.

— Eşti aievea, nu-i aşa? întrebă copilul. Mai se întîmplă adeseori să visez cu ochii deschişi. Poate că şi tu eşti tot un vis!

Înainte de a-şi părăsi odaia, Mary îmbrăcase un halat de lînă. Strecurîndu-i între degete o bucată de stofă, îi spuse:

— Pipăie asta şi vezi ce groasă şi călduroasă e. Dacă vrei, te pot ciupi puţin să vezi cît de «aievea» sînt. Cînd am intrat aici, şi mie mi s-a părut că visez.

— De unde vii? o întrebă Colin.

— Din camera mea. Vîntul «vijgiia» aşa de tare încît nu m-a lăsat să dorm; am auzit un plînset şi-am vrut să văd ce se întîmplă. De ce plîngi?

— Pentru că nici eu nu pot dormi şi mă doare capul. Mai spune-mi o dată numele tău.

— Mary Lennox. N-ai aflat că am venit să locuiesc aici?

El continua să frămînte între degete halatul fetiţei, dar părea să se obişnuiască cu ideea că în faţa lui se afla o fiinţă vie şi nu o arătare.

— Nu, n-au îndrăznit, răspunse el.

— De ce n-au îndrăznit? întrebă Mary.

— Ca nu cumva să mă sperie gîndul că ai putea da ochii cu mine. Nu vreau să văd pe nimeni, să vorbesc cu nimeni.

— De ce? întrebă iarăşi Mary, simţindu-se mai înconjurată de mistere ca oricînd.

— Pentru că aşa sînt eu, bolnăvicios şi silit să zac tot timpul. Nici tatei nu-i place să vină lume să stea de vorbă cu mine. Nici servitorilor nu le e îngăduit să-mi pomenească numele. Dacă o să trăiesc, o s-ajung şi eu cocoşat; dar n-o să trăiesc. Tata tremură gîndindu-se că aş putea să-i semăn la trup.

— O, ce casă ciudată mai e şi asta! se miră Mary. Ce ciudată! Numai taine peste tot! Încăperi ferecate, grădini ferecate, iar tu... şi tu eşti ferecat aici?

— Nu, stau aici, închis în odaie, pentru că m-ar obosi să fiu scos din casă.

— Dar tatăl tău nu vine să te vadă? se încumetă Mary.

— Uneori. De obicei cînd dorm. Nu vrea să dea ochii cu mine.

— De ce? nu se putu împiedica Mary să întrebe iar.

O umbră de supărare se aşternu pe chipul băiatului:

— Mama a murit cînd m-am născut şi-i face rău să se uite la mine. El crede că nu ştiu, dar am auzit oamenii vorbind. Poate chiar mă urăşte...

— De-aceea urăşte şi grădina, fiindcă ea a murit, spuse Mary cu jumătate de glas, ca pentru sine.

— Care grădină? vru să ştie băiatul.

— Oo!... O grădină... o grădină care-i plăcea ei foarte mult, se fistici Mary. Tu îţi petreci tot timpul aici?

— Aproape tot timpul. M-au dus uneori şi la mare, dar nu mi-a mers bine, prea multă lume mă privea. Am purtat şi un fel de platoşă de fier care să-mi ţină spinarea dreaptă, dar a venit un doctor mare de la Londra să mă examineze şi-a spus că-i o prostie. A cerut să mi se scoată platoşa şi să fiu lăsat să stau la aer. Dar mie nu-mi place la aer, şi nu vreau să ies pe-afară.

— Nici mie nu-mi plăcea la început, cînd am venit aici, îi întări Mary spusele. De ce te uiţi aşa la mine?

— Din cauză că visele mele par să se fi adeverit, răspunse el morocănos. Cînd deschid ochii, nu-mi vine să cred că sînt treaz.

— Dar sîntem treji amîndoi, îl asigură Mary, aruncîndu-şi ochii prin odaia cu tavanul înalt şi cotloanele de umbră luminate la răstimpuri de pîlpîirea jarului. Totul aici arată ca într-un vis şi-i miezul nopţii; cei din casă dorm, în afară de noi. Doar noi doi sîntem treji.

— N-aş vrea să fie un vis, se nelinişti băiatul.

Deodată Mary se gîndi să-l întrebe:

— Dacă nu-ţi place să vorbeşti cu nimeni, poate vrei să plec.

El o apucă iarăşi de halat trăgînd-o uşurel:

— Nu. Dacă pleci acum, o să mi se pară că întîlnirea noastră a fost o simplă închipuire. Dacă eşti o făptură adevărată, atunci aşaza-te pe taburetul ăsta şi vorbeşte-mi, spuse băiatul. Vreau să aflu totul despre tine.

Mary lăsă luminarea pe masa de lîngă pat şi luă loc pe scăunelul capitonat. Nu-i mai venea să plece. Voia să rămînă acolo, în odaia aceea misterioasă, ascunsă de lume, şi să stea de vorbă cu băiatul misterios.

— Ce vrei să-ţi spun? întrebă ea.

Colin ţinea să ştie de cît timp se afla ea la Misselthwaite, unde, pe ce coridor era odaia ei, cum îşi petrecea timpul, dacă şi ei îi era urît de mlaştini cum îi era lui. Voia să mai ştie unde trăise ea înainte de-a veni în York-shire. Fetiţa a răspuns la toate aceste întrebări, ca şi la multe altele, iar băiatul şedea culcat pe spate, între perne, ascultînd-o. A pus-o să-i povestească multe despre India şi despre călătoria ei peste mări. Toate îl interesau, află ea, pentru că fiind bolnav, nu putea să studieze ca alţi copii. Încă de cînd era mic, una din guvernante îl învăţase să citească; de-atunci citise mereu şi nu se mai sătura privind pozele din cărţile lui minunate.

Deşi tatăl său nu-l vedea treaz decît prea rar, îi dărui în schimb tot felul de lucruri care mai de care mai frumoase, ca să-l distreze în singurătatea lui. Totuşi părea că nimic nu-i face plăcere. Copilul putea să aibă orice poftea şi nu era silit să facă nimic împotriva dorinţei lui.

— Toată lumea trebuie să-mi intre în voie, îi spuse el cu indiferenţă. Dacă mă supăr, mă simt rău. Nimeni nu crede c-am s-ajung mare.

Vorbea ca şi cum era obişnuit cu acest gînd şi nu-l mai impresiona. Glasul lui Mary părea că-l încîntă; pe măsură ce fetiţa vorbea, el moţăia ascultînd, interesat totuşi. O dată sau de două ori, ei i s-a părut că băiatul a aţipit, însă el o stîrni iar la vorbă prin cîte-o întrebare.

— Cîţi ani ai? vru el să ştie.

— Zece, ca şi tine, răspunse Mary, într-o clipă de neatenţie.

— De unde ştii? se miră el.

— Pentru că atunci cînd te-ai născut tu, portiţa grădinii a fost închisă cu cheia, iar cheia îngropată în pămînt. Şi portiţa stă închisă de zece ani.

Colin se ridică pe jumătate, sprijinit în coate:

— Ce grădină a fost încuiată? Unde se află grădina aceea? Unde-a fost îngropată cheia? se aprinse el din ce în ce mai mult.

— E vorba de... grădina pe care n-o poate suferi domnul Craven, zise Mary neliniştită. El a încuiat portiţa. Nimeni... nimeni nu ştie unde-a îngropat cheia.

— Ce fel de grădină e asta? stărui curios băiatul.

— Nimeni n-a avut voie să intre acolo în ultimii zece ani, răspunse Mary, cu băgare de seamă de data asta.

Dar era prea tîrziu. Colin semăna prea mult cu ea. Nici el nu avea la ce să se gîndească, iar o grădină ascunsă îl ispitea, aşa cum o ispitise şi pe Mary. De-aceea începu să pună întrebare după întrebare. Unde se afla grădina? Mary n-a căutat niciodată portiţa? Nu i-a întrebat pe grădinari?

— Se prefac a nu şti nimic despre grădină, zise Mary. Cred că li s-a spus să nu răspundă.

— Îi fac eu să răspundă, hotărî Colin.

— Crezi? tresări Mary, cu un început de teamă, căci dacă i-ar face să vorbească, cine știe ce s-ar întîmpla?

— Toată lumea trebuie să-mi facă pe voie. Ți-am mai spus! zise băiatul. Dac-o să trăiesc, moșia asta o să fie odată și-odată a mea. Toți știu asta foarte bine. Lasă că-i fac eu să vorbească!

Dacă Mary nu-și dăduse încă seama cît fusese de rizgîiată, acum era pe deplin lămurita cît de rizgîiat poate fi un copil, și mai cu seamă acest băiat misterios. El își închipuia că pămîntul tot îi aparține, că a fost făcut anume pentru el. Și-apoi cît de ciudat era, cu cîtă răceală vorbea de faptul că are zilele numărate.

— Crezi că n-ai să apuci să crești mare? îl întrebă fetița, și din curiozitate, și ca să-i schimbe gîndurile.

— Nu cred c-am să trăiesc, fu răspunsul lui, la fel de indiferent ca și mai înainte. De cînd mă știu, i-am auzit pe toți zicînd că n-am mult de trăit. La început nu se fereau s-o spună în fața mea, pentru că-și închipuiau că sînt prea mic să-l înțeleg; cu timpul, au început să creadă că nu-i aud. Dar eu aud și înțeleg. Doctorul care mă îngrijește este vărul tatei. Fiind un om puțin avut, dacă eu o să mor, lui o să-i rămînă toată moșia Misselthwaite, după ce n-o mai fi nici tata. Atunci sigur nu dorește ca eu să trăiesc.

Dar tu, tu vrei să trăiești? îl întrebă Mary.

Nu, sună răspunsul indispus și obosit. Cînd mi-e rău, zac aici și mă gîndesc numai la asta, și-atunci încep să plîng fără oprire.

— Te-am auzit și eu de trei ori, zise Mary, dar nu știam cine e. De-asta plîngi? urmă ea cu întrebările, ca să-l facă să uite de grădină.

— S-ar putea. Dar hai să vorbim despre altceva, zise Colin. Mai povestește-mi despre grădina aceea. N-ai vrea s-o vezi?

— Ba da, răspunse Mary cu glasul slab.

— Și eu aș vrea, stărui băiatul. Nu cred că am dorit vreodată să văd ceva, dar grădina asta vreau s-o văd. Vreau să fie dezgropată cheia. Vreau ca portița grădinii să fie descuiată. Am să le spun să mă ducă acolo cu căruciorul. Asta o să însemne că merg să iau aer. N-avea grijă, îi fac eu să descuie portița.

Începuse să se înflăcăreze: ochii lui atît de neobișnuiți îi ardeau în cap ca două stele, părînd mai mari decît oricînd.

— Toată lumea e datoare să-mi intre în voie. Fac eu așa ca să fiu dus acolo și te iau și pe tine.

Mary își împreună mîinile: «totul o să se ducă de ripă, se gîndi ea, totul. Dickon n-o să mai vină niciodată. Iar ea n-o să se mai simtă ca un sturz din mlaștini ascuns în cuibul lui».

— O! strigă ea. Să nu faci una ca asta!

Colin o privi cu totul nedumerit:

— De ce? se miră el. Spuneai că vrei și tu să vezi grădina.

Sigur că vreau, răspunse fetița cu un nod în gît. Dar dacă tu îi faci să deschidă portița și să te ducă acolo, atunci grădina o să înceteze de-a mai fi o grădină tăinuită.

Bătutul se ridică și mai mult în pat.

— *Tăinuită!* zise el, Ce vrei să spui cu asta? Hai, zi!

Acum vorbele se învălmășeau pe buzele fetiței:

— Știi... știi, gîfîi ea, dacă nimeni n-o să afle, în afară de noi doi, despre portița ascunsă sub iederă... dacă-i adevărat că există o asemenea portiță.... și dacă noi o s-o descoperim; dacă doar noi o să ne strecurăm înăuntru și-o să încuiem portița în urma noastră, și nimeni n-o să bănuiască nimic, și dacă vom spune că această grădină e a noastră, numai a noastră, și-o să ne prefacem că sîntem sturzi de baltă care și-au așezat cuibul acolo, și dacă o să mergem acolo zilnic să ne jucăm, să săpăm și să punem semințe, urmărindu-le cum încolțesc și cum totul prinde viață...

— Da' ce, acum e moartă? o întrerupse Colin.

— Da, s-ar putea să moară dacă nimeni nu are grija ei, urmă fetița. Știi, bulbii pot să dureze, dar trandafirii...

Băiatul o întrerupse din nou, tot așa de înfierbîntat ca și ea:

— Bulbii? Ce sînt bulbii?

— Narcise, și crini, și ghiocei. Acum ei lucrează în pămînt, scoțînd la lumină doar colțișori verzulii de iarbă, asta pentru că vine primăvara...

— Da, vine primăvara? întrebă el iar. Și cum e primăvară? Cînd stai în pat închis între patru pereți, n-o vezi.

— Primăvara-i atunci cînd soarele strălucește pe timp de ploaie și cînd plouă cu soare; atunci plantele scot capul și, lucrînd sub pămînt, străpung țărîna, îi explică Mary. Dacă grădina o să rămînă o taină a noastră și dacă o să putem pătrunde acolo, o să ne uităm în fiecare zi cum cresc ierburile din ce în ce mai mari, cum înfloresc trandafirii din belșug. Vezi? Spune, vezi că dacă taina rămîne a noastră, totul o să fie mult mai frumos?

Colin se lăsă din nou pe spate, între perne și rămase așa, cu o privire chinuită:

— Eu n-am avut niciodată o taină, un secret... afară doar de acela ca n-am să trăiesc deajuns ca să mă fac mare... Asta ei nu știu că eu știu, așa că-i un fel de secret al meu. Dar îmi place mai mult taina ta.

— Dacă n-ai să le vorbești de grădină, să le ceri să te ducă acolo, urmă Mary cu aprindere, poate că, ba chiar sînt sigură, o să găsesc eu curînd un mijloc prin care să ajungem acolo. Și dacă doctorul zice că trebuie să ieși la aer cu căruciorul tău, și dacă poți face totdeauna ce poftești, poate... poate găsim noi un băiat care să vrea să-mpingă la căruciorul tău, și așa să ajungem numai noi acolo, și grădina să rămînă tăinuită.

— Știi că asta chiar mi-ar plăcea, zise el rar, visînd cu ochii deschiși. Da, mi-ar plăcea. Nu-mi mai pasă că ies la aer dacă-i vorba să ajung într-o grădină tăinuită.

Mary începea să respire mai în voie și să se simtă mai în siguranță văzînd cît îl încîntă pe Colin gîndul unei grădini tăinuite. Era aproape sigură că dacă va mai vorbi cu el zugrăvindu-i grădina, așa ca s-o vadă cu-aceiași ochi cu care o văzuse ea și s-o îndrăgească, n-ar putea suferi gîndul ca cineva străin să pună piciorul acolo.

— Hai să-ți povestesc cum *cred eu* că ar arăta grădina dacă am putea

intra, îl îmbie ea. Grădina este de-atîta timp părăsită că poate totul nu e decît un desiș...

Băiatul ședea liniștit și asculta ce-i povestea ea despre niște trandafiri care, *poate*, s-au prins de cîte-un pom și apoi de altul, ca o țesătură, ori ale căror tulpini agățătoare se leagănă, *poate*, libere în voia vîntului; îi mai povestea despre niște păsărele care, *poate*, și-au făcut acolo cuibul, mai ferit. Urmînd așa, Mary a ajuns la măcăleandru și la Ben Weatherstaff; erau așa de multe de spus despre măcăleandru, era așa de ușor și de liniștitor de vorbit despre toate astea, încît Mary simți cum îi piere orice urmă de îngrijorare. Iar băiatului îi plăcu așa de mult povestea cu măcăleandrul încît zîmbi, ceea ce-l făcu să pară cu-adevărat frumos, deși la început fetița îl găsise și mai urît decît ea, cu ochii mult prea mari și buclele prea dese.

— Habar n-am avut că așa sînt păsărelele, spuse el. Dar dacă nu ieși niciodată din odaie sigur că nu vezi nimic! Ce multe știi tu! E ca și cum chiar ai fi intrat în grădina tăinuită.

Mary tăcu, fiindcă nu se pricepea ce să răspundă. De altfel, Colin nici nu aștepta răspuns. După o clipă, spre mirarea ei, îi spuse pe neașteptate:

— Hai să-ți arăt ceva! Vezi perdeaua aceea de mătase care atîrnă pe peretele de deasupra căminului?

Pînă atunci, Mary n-o observase, dar acum ridicînd capul o văzu. Era o perdea de mătase moale ce părea că acoperă un tablou.

— Da, zise ea.

— Vezi că într-o parte are un șnur, spuse băiatul. Du-te și trage-l.

Uimită, fetița se îndreptă spre cămin și găsi șnurul. Cînd îl trase, perdeaua alunecă pe niște inele scoțînd la iveală un portret. Era portretul unei tinere cu chip surizător; părul, deschis la culoare, era prins într-o panglică albastră; avea ochi veseli, fermecători, care erau întocmai ca ochii triști ai lui Colin: de culoarea agatei cenușii, tiviți cu gene negre care-i făceau să pară de două ori mai mari.

— E mama, sună glasul nemulțumit al băiatuli. Nu înțeleg de ce-a murit. Uneori mi-e ciudă pe ea că m-a lăsat.

— Ce curios! zise Mary.

— Dac-ar fi trăit, cred că eu n-aș fi fost așa bolnav, bombăni el. Sînt sigur că atunci și eu aș fi putut crește mare, iar tatei nu i-ar fi fost urît de mine. Sînt sigur că aș fi avut o spinare sănătoasă. Hai, trage perdeaua la loc!

Mary făcu ce i se ceruse și se întoarse pe scăunelul ei.

— Să știi că ea e mult mai frumoasă ca tine, dar ochii-i sînt întocmai ca ai tăi, vreau să spun că au chiar aceeași formă și aceeași culoare... De ce-o ascunzi sub perdea?

Băiatul se mișcă neliniștit:

— Eu le-am cerut s-o acopere, spuse el. Uneori nu-mi place cum mă privește: prea zîmbește cînd eu zac în pat și mă simt rău. Și-apoi e-a mea și nu vreau s-o poată privi oricine.

Tăcură cîtva timp, după care Mary începu:

— Ce-o să facă doamna Medlock dacă o să afle că am venit aici? se întrebă ea.

— O să facă ce-i spun eu să facă, răspunse băiatul. Şi o să-i cer să te lase să vii în fiecare zi să stăm de vorbă. Mă bucur că ai venit.

— Şi eu mă bucur că am venit, zise Mary. Şi o să vin cît mai des dar, şovăi ea, va trebui să caut în fiecare zi portiţa grădinii.

Colin rămase puţin pe gînduri, ca şi mai înainte, apoi rostl:

— Cred că şi tu ar trebui să rămii o taină. Nu vreau să le spun de tine, lasă-i să afle singuri. Pot oricînd să-i spun infirmierei care mă îngrijeşte să iasă din cameră, fiindcă vreau să rămîn singur... O cunoşti pe Marta?

— Sigur că o cunosc; chiar foarte bine, zise Mary. Ea mă serveşte.

Băiatul dădu din cap spre coridor:

— Doarme acum în camera de-alături. Infirmiera a plecat ieri la sora ei şi, ori de cîte ori lipseşte, Marta este cea care-mi poartă de grijă. Tot ea o să-ţi spună cînd să vii să mă vezi.

Abia acum înţelegea Mary tulburarea Martei cînd o întrebase cine plînge.

— Marta ştia de tine? întrebă ea.

— Da, stă de multe ori cu mine. Cînd infirmiera vrea să plece, atunci vine Marta.

— Vai, de cînd sînt aici! spuse Mary. Aş vrea să plec acum. Ţi se închid ochii de somn.

— Să nu pleci pînă nu adorm, spuse băiatul cam ruşinat.

— Ei, atunci închide ochii, zise Mary, trăgîndu-şi scăunelul mai aproape de el. Uite, am să fac aşa cum făcea dădaca mea din India ca să dorm. Am să-ţi mîngîi mîna şi să ţi-o bat uşurel, cîntînd încet pînă te fură somnul.

— Poate c-o să-mi placă, spuse el somnoros.

Fetiţa simţea că într-un fel îi era milă de Colin şi nu se îndura să-l lase singur; se aplecă aşadar spre el mîngîindu-i mîna şi murmurînd un cîntecel în hindustană, limba în care-i cînta dădaca ei în India.

— Ştii că-mi place? mormăi copilul gata să adoarmă.

Mary continuă să-i cînte şi să-i mîngîie mîna pînă băgă de seamă că genele lui lungi şi negre s-au împreunat, umbrindu-i obrajii: ochii i se închiseră şi el adormi de-a binelea. Atunci se ridică încet de lîngă pat, îşi luă luminarea şi se strecură fără zgomot afară din odaie.

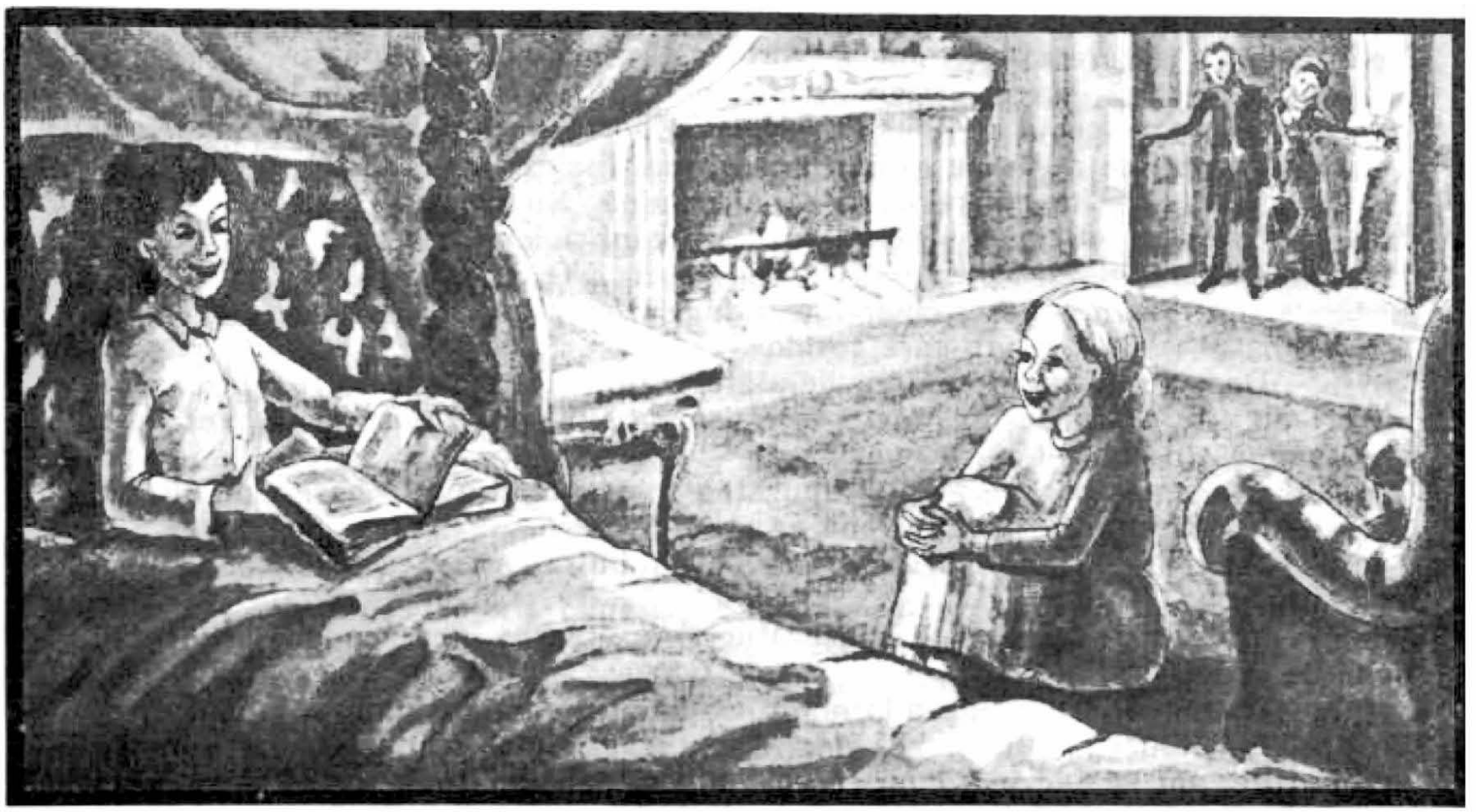

XIV

Copilul Rajah

e luminase de ziuă, dar mlaştina era ascunsă in ceaţa şi ploaia nu mai contenea. Nici vorbă să ieşi din casă. Marta fiind prinsă cu ale gospodăriei, Mary nu i-a putut vorbi decit după-amiază, cind treaba a mai contenit: atunci fetiţa a chemat-o in odaia ei de joacă să-i ţină de urit. Marta a venit aducind cu ea ciorapul la care impletea totdeauna cind n-avea altceva de făcut.

— Ce-i cu mata? intrebă ea de indată ce se aşeză. Pari c-ai avea ceva de spus.

— Ştii, am aflat... am aflat cine plinge in casă, ii răspunse Mary.

Marta își scăpă ciorapul și andrelele în poală și întoarse privirile speriate spre fetiță:

— Nu se poate! exclamă ea. Nu-i adevărat!

— Azi-noapte am auzit iar plînsetul acela, urmă fetița. M-am sculat și-am pornit să descopăr de unde vine... Era Colin. L-am găsit.

Marta se înroși de spaimă:

— O! Domnișoară Mary! strigă ea. Nu trebuia să faci una ca asta, nu trebuia... Mi-era necaz că nu-ți pot spune adevărul, da' n-am avut încotro. O să-mi pierd slujba și ce-o să facă atunci maică-mea, biata!

— N-o să pierzi nici o slujbă, spuse Mary. Colin s-a bucurat că m-am dus la el. Am vorbit o mulțime și mi-a spus că vizita mea i-a făcut plăcere.

— Să fi spus el chiar așa?! se miră Marta. Ești sigură? Nici nu poți bănui mata ce face el cînd se supără. Plînge ca un prunc, cu toate că-i băiat mare; da' cînd se înfurie, urlă de ne bagă-n sperieți pe toți. Știe că atunci nimeni nu mai îndrăznește să zică nici pis.

— Doar ți-am spus că nu s-a supărat, vorbi Mary. Chiar l-am întrebat dacă vrea să plec de lîngă el și mi-a cerut să rămîn. Mi-a pus tot felul de întrebări; am șezut pe taburet și i-am povestit despre India, despre măcăleandru, despre grădini. N-a vrut să-mi mai dea drumul să plec. Ba mi-a arătat și portretul maică-si. Înainte de a-l lăsa iar singur, i-am cîntat ca să adoarmă.

Marta căscă gura a mirare:

— Zău, nu-mi vine să cred! se împotrivi ea. E ca și cum ai fi intrat în gura lupului ș-ai fi scăpat întreagă. De obicei îl apucă un zbucium mînios de sare toată casa-n picioare. Nu dă voie nimănui să-l privească...

— Pe mine m-a lăsat. M-am uitat tot timpul la el, și el s-a uitat la mine. Am căscat ochii mari unul la altul! lămuri Mary.

— Nu știu ce mă fac! țipă Marta înfierbîntată. Dacă află asta doamna Medlock, o să zică, te pomeni, că n-am ascultat de ea, că ți-am vorbit de băiat, ș-atunci mă trimite pachet acasă.

— N-are de gînd, deocamdată, să-i spună nimic doamnei Medlock. Vrea ca pentru început ăsta să fie un fel de secret al nostru, zise Mary ritos. Pare-se că toată lumea trebuie să-i facă pe plac.

— Ei, păi asta așa-i, chiar așa... ce copil rău! oftă Marta ștergîndu-și fața cu șorțul.

— Spune că pînă și doamna Medlock trebuie să i se supună. Și vrea ca eu să merg în fiecare zi la el, să stăm de vorbă. Tu o să vii să-mi spui cînd vrea să mă vadă.

— Eu!... se sperie Marta. O să-mi pierd slujba... o s-o pierd sigur!

— N-o să pierzi nimic dacă-l asculți și-i faci pe plac, doar toata lumea are poruncă să-l asculte, o îmblînzi Mary.

— Oare asta va să zică, strigă Marta deschizînd ochii mari, că s-a purtat frumos cu mata?!

— Ba aș zice chiar că i-a plăcut de mine! răspunse Mary.

— Păi atunci, înseamnă că i-ai făcut nișcaiva farmece! găsi Marta explicația faptului, răsuflînd adînc.

— Adică vrei să spui magie? se informă Mary. Am auzit eu despre magie în India, dar nu mă pricep la asta. N-am făcut decît să merg în odaia lui; cînd l-am văzut, am încremenit de uimire. Atunci a întors şi el ochii spre mine şi m-a privit mirat. Credea că sînt vreo stafie ori vreo arătare din vis, iar eu, aproape că şi eu credeam acelaşi lucru despre el. Ce ciudat să ne trezim aşa, în tolul nopţii, singuri, fără să ştim nimic unul de celălalt! Atunci am început amîndoi să punem întrebări... Iar cînd l-am întrebat dacă vrea să plec din odaie, a zis că nu.

— Să ştii că e sfîrşitul pămîntului! oftă Marta.

— Dar ce-i cu băiatul ăsta? întrebă Mary.

— Nimeni nu ştie bine ce-i, răspunse Marta. Stăpînul domn Craven îşi ieşise aproape din minţi cînd s-a născut băiatul. Doctorii ziceau chiar că ar trebui închis la casa de nebuni. Nici n-a vrut să se uite la prunc. Bătea cîmpii şi spunea că, decît să fie încă un ghebos pe lume, mai bine să moară.

— Ghebos? întrebă Mary. Nu pare a fi.

— Nici nu e acum cu gheb, continuă Marta. Da-i mereu lînced. Maică-mea zice că-n casa asta-i destul zbucium, ca un copil să se simtă rău. De teamă ca spinarea lui să nu se gheboşeze, îl cocolesc peste poate, stă numa' culcat şi nu umblă deloc. Ba au vrut şi să-l înfăşoare cu o faşă, da' s-a zvîrcolit pîn' s-a bolnăvit, de-a trebuit să vină un doctor mare, care a pus să-i scoată faşa. S-a supărat pe doctorul nostru şi, cu toate că i-a vorbit frumos, a fost tare aspru. I-a spus că prea au îndopat copilul cu doctorii şi că prea l-au lăsat în voia lui.

— Da, a zis Mary. Şi mie mi se pare un băiat tare răzgîiat...

— Al mai rău din cîţi au fost vreodată pe lume! întări Marta. Nu zic că n-a fost bolnav un timp. De vreo două-trei ori era chiar să se prăpădească de pe urma răcelii. Pe deasupra a mai avut şi friguri *riumatice*, şi tifoidă. Phil, ce spaimă atunci pe doamna Medlock; crezînd că-i fără simţire şi n-o să priceapă, i-a zis sorei: «Acu' sigur că moare. Bine-ar fi şi pentru el, şi pentru noi toţi!» Şi numa' ce, uitîndu-se la el, îl vede cum o măsoară cu ochii mari deschişi, la fel de limpede la cap ca oricare. S-a uitat nedumerită la el, da' el i-a spus doar: «Dă-mi nişte apă şi mai tacă-ţi gura!»

— Şi chiar crezi c-o să moară? întrebă Mary.

— Păi, după cum zice şi maică-mea, la ce să mai trăiască un copil care nu se joacă la aer şi zace mereu în pat, fără nimic alta decît să se uite la nişte poze din cărţi şi să-nghită leacuri. Băiatul e plăpînd, fuge de oboseală şi fiin'că îl prinde răceala aşa repede, zice că aerul proaspăt de-afară-l bolnăveşte.

Mary rămase pe gînduri, privind la foc.

— Mă-ntreb, vorbi ea rar, dacă nu i-ar face bine să lasă şi el în grădină, să vadă ierburile cum cresc. Mie asta mi-a priit.

— D-apăi cel mai rău i-a fost lui ş-a făcut o «criză», cum îi zice doctorul, din cele mai urîte, odată, pe vremea trandafirilor, cînd l-au scos în grădina de lîngă bazinul cu fîntînă. Citise el prin cărţile lui de ăi care se-mbolnăvesc de un soi de «răceală a trandafirilor» şi pe loc a şi-nceput să strănute, zicînd că iacă şi boala. Peste toate, s-a mai întîmplat să treacă tocmai atunci un grădinar

din cei noi, care nu știa cum îi regula; l-a privit curios și asta l-a scos din fire; zicea că acela s-a uitat așa la el fin'că bănuia c-o să-i crească gheb. Atita a plins atunci și s-a zvircolit de l-au luat frigurile ș-a bolit o noapte-ntreagă.

— Dacă se supără așa vreodată pe mine, nici n-am să mă mai uit la el! se burzului Mary.

— D-apăi dac-o vrea el să te uiți, n-o să ai ce face, grăi Marta. Mai bine să-ți intre asta-n cap de la bun inceput.

Curind sună clopoțelul, Marta își strinse repede lucrul:

— Cred că mă cheamă sora să mai stau un pic cu el, ii spuse ea fetiței. Măcar de-ar fi in toane bune!

Abia dacă lipsise zece minute, că Marta se și intoarse:

— Păi știi, sint sigură că i-ai făcut farmece! strigă ea. Să-l vezi cum șade pe canapea cu cărțile cu poze lingă el! l-a hotărit sorei să lipsească pină la orele șase. Eu așteptam in odaia de-alături. Numa' ce-a plecat sora, că m-a chemat, spunindu-mi: «Vreau ca Mary Lennox să vină aici, să stea de vorbă cu mine. Și tu ține minte: să nu afle nimeni!» Așa că, zic eu, ar fi bine să te grăbești cit poți.

Fetița era ea insăși dornică să se grăbească. Chiar dacă nu dorea să-l intilnească pe Colin tot atit de mult cit dorea să-l vadă pe Dickon, ii făcea totuși plăcere să mai stea de vorbă cu băiatul cel bolnav.

Cind intră in odaia lui, un foc mare ardea în cămin. Băgă de seamă, la lumina zilei, că era vorba de o incăpere cu adevărat frumoasă. Covoarele, draperiile și tablourile aveau culori vii, ca și cărțile din rafturile de pe pereți, așa incit, cu tot cenușiul cerului și ploaia șiroind de-afară, camera părea plină de lumină și foarte plăcută. Insuși Colin arăta ca dintr-o pictura, infășurat intr-un halat de catifea și rezemat pe-o pernă mare imbracată în brocart: două pete roșii i se aprinseseră in obraji.

— Vino-ncoace! o strigă el. Toată dimineața m-am gîndit la tine!

— Și eu la tine! răspunse Mary. Nici nu-ți inchipui ce speriată e Marta! Zice că doamna Medlock o să creadă că ea mi-a vorbit de tine și o s-o dea afară.

Băiatul se încruntă:

— Du-te și cheam-o! E in camera de-alături.

Mary se duse și-o aduse pe Marta căreia, de speriată ce era, ii tremurau genunchii. Colin era tot incruntat:

— Marta, ai făcut ce ți-am spus eu sau nu? o intrebă el.

— Da, domnule, am făcut cum ați zis, murmura Marta înroșindu-se.

— Trebuie sau nu ca și Medlock să-mi facă pe plac? urmă el.

— Toată lumea trebuie să vă facă pe plac, domnule, zise iar Marta.

— Atunci, cum crezi că poate Medlock sa te dea afară? Doar eu ți-am spus s-o aduci la mine pe domnișoara Mary.

— Da, domnule. Vă rog, domnule, nu lăsați să fiu dată afară, se rugă fata.

— *Eu* o dau afară pe ea, dacă îndrăznește să spună o vorbă, se grozăvi micul stăpin. Și asta nu i-ar fi pe plac, poți să mă crezi.

— Da, domnule. Vă mulțumesc, domnule! ingăimă iar Marta, făcînd o mica plecăciune. Eu nu vreau decit să-mi fac slujba cum trebuie.

— Slujba ta este să faci ce-ţi spun eu, vorbi Colin şi mai plin de importanţă. Am eu grijă de tine, nu te teme. Acum du-te!

După ce uşa se închise în urma fetei, băiatul întoarse capul spre Mary şi-o găsi uitîndu-se la dînsul ca la o minune.

— De ce te uiţi aşa? o întrebă el. Te gîndeşti la ceva anume?

— Da. La două lucruri.

— Care? La loc şi spune-mi.

— Iată primul, începu Mary, aşezîndu-se pe taburet. Ştii, odată, în India, am întîlnit un copil rajah. (Rajah: rege sau prinţ indian). Era acoperit din cap pînă-n picioare de giuvaere: diamante, rubine, smaralde. Ei bine, vorbea cu supuşii lui întocmai cum vorbeşti tu cu Marta. Toţi trebuiau să facă, pe loc, ceea ce le poruncea el. De nu, cred că ar fi fost ucişi.

— O să te rog să-mi povesteşti despre rajahi, zise Colin. Dar mai întîi spune-mi care a fost celălalt gînd al tău.

— Al doilea gînd al meu: ce deosebit eşti tu de Dickon?

— Cine e Dickon? vru să ştie băiatul. Ce nume ciudat!

Mary cumpăni în sinea ei că poate vorbi. Da, îi putea vorbi despre Dickon fără să pomenească de grădina tăinuită. Îşi amintea că o ascultase cu plăcere pe Marta istorisind despre fratele ei cel năzdrăvan. Pe de altă parte, Mary simţea nevoia să aducă vorba despre Dickon. Parcă astfel l-ar fi avut mai aproape.

— Dickon e fratele Martei. Are doisprezece ani, explică fetiţa. E fără pereche-n lume. Ştie să vrăjească vulpile, şi veveriţele, şi păsărelele, aşa cum localnicii din India vrăjesc şerpii. Cîntă încetişor dintr-un fluier şi toate făpturile astea vin să-l asculte.

Pe neaşteptate, băiatul trase una din cărţile mari care se aflau pe măsuţa de lîngă el:

— Uite aici o poză cu un îmblînzitor de şerpi! exclamă el. Vino şi priveşte!

Cartea era foarte frumos ilustrată în culori, şi Colin îi arătă poza cu pricina:

— Poate să facă şi el aşa? se aprinse băiatul.

— Dickon cîntă din fluier şi făpturile îl ascultă, repetă Mary. Dar zice că asta nu-i vrăjitorie, se întîmplă numai pentru că, trăind şi el în mlaştini, le cunoaşte obiceiurile. Mai spune că atît de tare iubeşte aceste făpturi că uneori el însuşi se simte o păsăruică ori un iepuraş. Să-l fi văzut cu măcăleandrul! Parcă şedeau amîndoi la sfat unul cu celălalt ciripind dulce...

— Mai povesteşte-mi ceva despre Dickon, o rugă Colin.

— Cred că ştie tot ce se poate şti despre ouă şi cuiburi, îşi urmă Mary istorisirea. Mai ştie şi rostul unor vieţuitoare cum ar fi vulpile, bursucii şi vidrele. Pare să cunoască toate tainele celor care trăiesc şi răsuflă în mlaştini.

— Oare! Îi plac lui mlaştinile? întrebă iar băiatul. Cum să-i placă o întindere atît de mare, de pustie şi de mohorîtă?

— Ba-i foarte frumoasă! se încontră Mary. Mii de făpturi minunate trăiesc în mlaştini, mii de fiinţe micuţe care nu mai prididesc clădindu-şi cuiburile, săpindu-şi galeriile, pregătindu-şi vizuinile, toate scormonind, sau cîntînd, sau ţipînd

una la alta. E atita treabă şi atita desfătare in mlaştini, pe sub pămint, in copaci, prin ierburi. Acolo-i o lume a lor.

— Cum de-ai aflat tu asemenea lucruri? o intrebă Colin intorcindu-şi privirile spre ea.

— Ce-i drept, n-am fost niciodată prin mlaştini, răspunse Mary. Ba da, işi aminti ea deodată: le-am străbătut, dar pe vreme de noapte, cind am venit la Misselthwaite. Şi eu socoteam că imprejurimile sint tare urite pe-aici. Marta mi-a vorbit mai intii despre mlaştini, pe urmă Dickon. Cind vorbeşte Dickon despre mlaştini simţi totul aievea, ca şi cum ai fi chiar tu fiinţa care stă culcată la soare, in iarbă, invăluită in mireasma dulce ca mierea a grozamei — cu mulţimea albinelor şi fluturilor in jur.

— Cind eşti bolnav, nu vezi nimic, vorbi Colin, frămintindu-se asemenea cuiva care prinde un sunet de la mare depărtare, un sunet neobişnuit, pe care ar dori să-l deslueascâ.

— Dacă stai mereu inchis in casă, sigur că nu vezi nimic, intrări Mary.

— Dar nu pot să merg in mlaştini, făcu băiatul cu glasul tremurat.

După citeva clipe de tăcere, Mary spuse ceva foarte indrăzneţ:

— Odată, ai să poţi.

Uluit, Colin se tulbură:

— Să merg in mlaştini! Cum să pot? O să mor.

— De unde ştii? se incăpăţină Mary cu răceală.

Fetiţei nu-i plăcea cind el aducea vorba despre moarte. Nu-l era deloc milă de el: i se părea că băiatul se cam mindreşte cu presupusa lui moarte.

— Păi de cind mă ştiu aud pomenindu-mi-se de asta, răspunse el supărat. Toţi şuşotesc crezind că nu-nţeleg. Parcă mi-ar dori-o!

Mary simţi că se preface iar in «cumatra Mary cea pldosnică». Işi strinse buzele:

— Ei şi ce dac-o doresc? Eu una nu, răspunse ea dirz. Cine să vrea aşa ceva?

— Slujitorii... şi fără indoială doctorul Craven, că atunci el, care-i sărac, ar deveni bogat, ar moşteni moşia Misselthwaite. Chiar dacă nu-ndrăzneşte s-o spună tare, eu văd că-i mai bine dispus cind mi-e rău. Cind am fost bolnav de tifoidă, se mai implinise la faţă. De altfel, cred că şi tata o doreşte.

— Ei nu; nu cred, se incăpăţină Mary.

Asta-l făcu pe Colin să se intoarcă şi s-o privească mirat:

— Tu chiar nu crezi? exclamă el, lăsindu-se pe spate, rezemat de pernă şi rămînind liniştit un timp, dus parcă pe gînduri. A urmat o tăcere lungă. Poate că le treceau prin minte lucruri ciudate, la care copiii nu obişnuiesc să se gindească.

— Să ştii că mie-mi place doctorul cel mare de la Londra, fiindcă el i-a pus să-ţi scoată corsetul, zise Mary in cele din urmă. A spus cumva că ai să mori curind?

— Nu.

— Dar ce-a spus?

— Asta-i singurul care n-a vorbit in şoaptă. Poate ştia ca nu-mi plac şuşotelile, răspunse Colin. L-am auzit cum a spus cu glas răspicat. «Băiatul va

trăi, dar numai dacă va voi să trăiască. Voi trebuie să-i treziți pofta de viață». Și spunînd asta, părea furios pe ceilalți.

— Știi cine cred eu că ți-ar trezi pofta de viață?, zise Mary gînditoare, simțind că trebuie să găsească o soluție. Cred că Dickon e cel mai potrivit s-o facă. El nu vorbește decît de ființe vii, nu pomenește niciodată de moarte ori de boli. Privirile lui urmăresc pe cer zborul păsărilor sau pe pămînt cum crește iarba. Are niște ochi albaștri rotunzi, cum n-am mai văzut, larg deschiși de parcă ar vrea să cuprindă-n ei tot pămîntul. Și știe să rîdă cu-atîta poftă, căscînd o gură mare, mare... iar obrajii lui sînt mai roșii decît cireșele.

Fetița își apropie scăunelul de sofa, și se înseninâ la față amintindu-și de Dickon, cu ochii lui larg deschiși și rizînd cu gura pînă la urechi.

— Uite ce-i, hotărî ea. Hai să nu mai vorbim despre moarte. Nu-mi place. Să vorbim despre viață, despre Dickon. Pe urmă, ne uităm la poze.

Asta era cît se poate de potrivit pentru Colin. Să vorbească despre Dickon însemna să vorbească despre mlaștini, despre căsuța în care se îngrămădeau paisprezece suflete trăind doar din cîțiva bănuți pe săptămînă, despre copiii bucălați, hrăniți mai mult cu ierburi, ca niște căluți sălbatici. Însemna să vorbească despre «Maică-mea», mama copiilor și a lui Dickon, despre coarda de sărit care-i făcuse atît de bine lui Mary, despre apa mlaștinilor cu soarele răsfrîngîndu-se în ea și despre țărîna aceea neagră din care se ivesc plăpîndele firișoare verzulii. Totul colcăie acolo de viață; ca niciodată, lui Mary nu-i mai tăcea gura, iar Colin, la rîndul lui, răspundea sau asculta ce i se spune, așa cum nu mai făcuse pînă atunci. Amîndoi au început să rîdă din senin, ca niște copii care se simt bine împreună. Au rîs atîta încît gălăgia lor ajunsese să fie cea a doi copii obișnuiți, plini de sănătate, veseli și de-aceeași vîrstă; n-ai fi zis că-i vorba de-o fetiță dificilă, neiubită și de-un băiețel bolnăvicios care crede că-l pîndește moartea.

De-atîta veselie au uitat să mai privească pozele; au uitat și de trecerea timpului. Ben Weatherstaff și măcăleandrul lui i-au făcut să rîdă cu poftă. Acum Colin se ridicase-n capul oaselor, fără să-i pese de spinarea lui plăpîndă; deodată își aminti ceva:

— Știi, Mary, zise el. Nici nu ne-a trecut prin minte pînă acum că noi doi sîntem veri primari.

Așa de ciudat li s-a părut că au stat de vorbă fără să se gîndească la ceva firesc cum era legătura lor de rudenie, că iar au început să rîdă-n hohote. Erau atît de bine dispuși încît făceau haz de orice. Dar în toiul veseliei ușa odăii s-a deschis și doctorul Craven și-a făcut intrarea împreună cu doamna Medlock.

Alarmat din cale-afară, doctorul a tresărit. Ba doamna Medlock era chiar să cadă pe spate, căci doctorul dăduse peste ea.

— Doamne Sfinte! strigă biata femeie cu ochii ieşiţi din cap. Doamne Sfinte!

— Ce-i aici? întrebă doctorul înaintînd în cameră. Ce înseamnă asta?

Într-o clipă Mary avu din nou în faţa ochilor chipul copilului rajah: Colin îşi înălţase fruntea răspunzînd ca şi cum nici nu se sinchisea de îngrijorarea doctorului şi de spaima doamnei Medlock. Se arăta atît de puţin tulburat ori speriat, ca şi cum în odaie n-ar fi intrat două fiinţe omeneşti, ci o pisică şi-un ciine, cam bătrîni amîndoi:

— E verişoara mea, Mary Lennox, spuse el cu glas poruncitor. Am chemat-o să-mi ţină de urît. Îmi place să stau cu ea. O să vină ori de cîte oi o să trimit după ea, să stăm de vorbă.

Doctorul Craven îndreptă o privire mustrătoare către doamna Medlock.

— Oo, domnule, îngăimă aceasta. Nu ştiu cum de s-a putut întîmpla aşa ceva. Nici unul din servitori n-a deschis gura, eu însămi le-am spus tuturor care-s dispoziţiile.

— Nici lui Mary nu i s-a vorbit de mine, interveni Colin. Ea singură m-a găsit, fiindcă m-a auzit plîngînd. Sînt bucuros că a venit. Nu mai vorbi prostii, Medlock!

Mary băgă de seamă că doctorul Craven părea nemulţumit, dar în acelaşi timp se vedea că nu îndrăzneşte să se împotrivească micului său pacient. Se aşeză lîngă copil şi-i luă pulsul.

— Mă tem că te-ai cam înfierbîntat. Asta nu-ţi face bine, dragă băiete, spuse el.

— Să ştii că mă-nfierbînt şi mai tare dacă pleacă Mary, veni răspunsul băiatului, iar ochii începură să-i scînteieze primejdios. Mă simt mai bine datorită ei. Vreau să luăm ceaiul aici, împreună. Să ni-l aducă sora.

Tulburaţi, doamna Medlock şi doctorul Craven se priviră, dîndu-şi seama că nu mai era nimic de făcut.

— Chiar că parcă arată mai bine, îndrăzni doamna Medlock. De altfel, urmă ea căutînd să-şi amintească, băiatul nu arăta rău nici azi-dimineaţa, înainte de venirea ei.

— Mary a fost aici şi aseară. A stat mult. Mi-a cîntat un cîntec în hindustana şi m-a adormit, o lăsă Colin. Cînd m-am trezit, m-am simţit mai bine. Am mîncat micul dejun, iar acum am poftă să luăm gustarea. Spune-i sorei să ne-o aducă, Medlock!

Doctorul Craven n-a mai întîrziat mult în odaia copiilor. A schimbat cîteva vorbe cu sora, cînd aceasta a intrat cu ceaiul, apoi l-a pus în gardă pe Colin, l-a atras atenţia să nu vorbească prea mult, să nu uite că-i bolnav, că oboseşte repede. Mary găsea că prea sînt multe lucrurile neplăcute pe care Colin nu trebuie să le uite.

Băiatul se arătă nerăbdător, ţintuindu-l pe medic cu ochii lui ciudaţi, încercuiţi de gene negre:

Ba eu *vreau* să uit, spuse el în cele din urmă. Mary mă ajută să uit. De asta vreau să vină la mine.

Părăsind odaia, medicul nu arăta prea vesel. Aruncă o privire stingheră spre fetiţa care şedea pe taburet. Nu putea înţelege ce găsise băiatul la ea, căci de cum pătrunseră cei doi în odaie, fetiţa redevenise crispată. «Nu-i mai puţin adevărat că băiatul e mai bine ca oricînd!» îşi spuse el oftînd adînc, în timp ce străbătea coridorul.

Cînd n-am poftă de mîncare, mă îndeamnă mereu să mănînc, spuse băiatul văzînd tava de ceai pe care sora o punea pe măsuţa de lîngă sofa. Dar azi, dacă eşti cu mine, am poftă... Uite, chiflele astea par bune şi proaspete... Hai, povesteşte-mi despre rajahi!

XV

E vremea cuiburilor

upa încă o săptămînă de ploaie, bolta cerului s-a înseninat din nou, iar razele fierbinţi ale soarelui se revarsau generoase. Deşi între timp nu se ivise nici un prilej să revadă grădina tăinuită ori pe Dickon, inima cumetriţei Mary saltă de bucurie. Săptămîna ce se scursese nu i se păruse prea lungă. Petrecuse zilnic ceasuri întregi în odaia lui Colin, vorbind cu bălatul despre rajahi şi despre grădini, despre Dickon sau despre căsuţa din mlaştini. Răsfoiseră cărţi minunat ilustrate, din care Mary îi citise uneori lui Colin cîte ceva; alteori el îi citise cîteva pagini. De n-ar fi fost obrazul lui atît de palid, de n-ar fi zăcut mereu pe sofa, copilul, care era acum bine dispus şi plin de interes, n-ar fi părut deloc un invalid.

Pînă şi doamna Medlock, imblînzită, i-a spus într-o zi lui Mary:

— Eşti o copilă vicleană, care pîndeşte orice zgomot şi-l gata să sară noaptea din pat ca să cerceteze casa, aşa cum ai făcut în noaptea aceea. Dar nu-i vorba că asemenea faptă nemaipomenită s-a dovedit pînă la urmă o adevărată binefacere pentru noi toţi! Băiatul n-a mai avut nici o criză, nu s-a mai mîniat, n-a mai plîns de cînd v-aţi împrietenit! Iar infirmiera, care zicea că s-a săturat să-i poarte de grijă şi voia să ne părăsească, nu mai pomeneşte de asta de cînd ai început s-o ajuţi! îşi încheie spusele intendenta, zîmbind.

Tot povestindu-i lui Colin despre grădina tăinuită, Mary îşi dăduse silinţa să cumpănească fiecare cuvînt, căci înainte de a-i mărturisi adevărul, ar fi vrut să afle anumite lucruri de la el, fără însă a-l iscodi de-a dreptul. În primul rînd, chiar de cum a început să se simtă bine în tovărăşia lui, fetiţa a dorit să fie sigură că el ar şti să păstreze o taină. Deşi nu exista nici urmă de asemănare între Dickon şi Colin, se vădea cît de colo că acesta din urmă era încîntat la gîndul unei grădini de care nici un om mare să nu ştie. De aceea Mary îşi spuse că s-ar putea încrede în Colin, deşi nu-l cunoştea încă destul ca să fie sigură de el. Alt gînd care o frămînta era cum ar putea face ea, în cazul în care Colin merita încredere, să-l conducă în grădina tăinuită fără ştirea nimănui. Doctorul cel mare de la Londra spusese că băiatul are nevoie de aer curat, iar Colin zicea că i-ar plăcea să iasă la aer în grădina tăinuită. Dacă el ar respira din plin aerul proaspăt, dacă s-ar împrieteni cu Dickon, dacă ar vedea măcăleandrul, dacă ar urmări zi de zi cum cresc florile, poate că nu s-ar mai gîndi atîta la moarte. În ultimul timp, Mary se privise de cîteva ori în oglindă şi văzuse cît de diferită era de fetiţa sosită cu cîtva timp în urmă din India. Era mult mai drăguţă acum. Pînă şi Marta îi spusese că s-a schimbat:

— Aerul din mlaştini ţi-a făcut bine! băgase Marta de seamă într-o zi, vorbindu-i în graiul ei din Yorkshire. Nu mai eşti nici gălbejită, nici atît de plăpîndă pe cît erai. Pînă şi părul ţi s-a făcut mai frumos: nu-ţi mai umbreşte fruntea în şuviţe linse, vlăguite; a mai prins viaţă, ba parcă a început şi să se încreţească un pic.

— A mai prins viaţă, ca şi mine! zîmbi Mary. Firul lui e mai tare şi cred că s-a şi îndesit — ba chiar sînt sigură.

— Să ştii c-aşa-i, zise Marta periindu-i-l şi făcîndu-l să se-nfoaie în jurul obrăjorilor ei. Nu mai eşti nici atît de uriţică de cînd te-ai îmbujorat cît de cît.

Ori dacă aerul curat şi grădina au putut să-i facă ei aşa de bine, de ce nu i-ar face bine şi lui Colin? Dar dacă el, care nu voia să dea ochii cu nici un străin, n-o să vrea să-l vadă nici pe Dickon? Fetiţei îi trebuia neapărat un răspuns la întrebarea asta.

— De ce te superi de cîte ori se uită cineva la tine? îl iscodi ea.

— Nu-mi place să fiu măsurat cu privirea; nu mi-a plăcut niciodată, nici cînd eram mic. Mi-aduc aminte că atunci cînd am mers la mare şi eram plimbat în cărucior, trecătorii se uitau la mine. Doamnele se opreau cîteodată să stea de vorbă cu infirmiera. Şuşoteau între ele şi ştiam că de mine-i vorba, că-şi spun că n-am s-ajung să cresc mare. Cîte una mă mîngîia pe obraz, zicînd «Bietul copil!» Asta mă scotea din fire, aşa că o dată, cînd s-a mai întîmplat

să mă mingîie o doamnă, am tras un țipăt și i-am dat peste mînă, iar ea s-a speriat atît de tare c-a luat-o la picior...

— O fi crezut c-ai turbat ca un cîine! zise Mary, fără pic de admirație pentru asemenea ispravă.

— Nu-mi pasă ce-a crezut! îi răspunse Colin încruntîndu-se.

— Mă mir că n-ai țipat și n-ai încercat să dai și-n mine cînd am venit prima oară aici! urmă fetița zîmbind.

— Păi, te-am luat drept o stafie ori vreo arătare din vis, o lămuri el. Nu poți da în stafii și-n arătări, iar dacă țipi, tot degeaba, că ele nici nu se sinchisesc!

— Mă-ntreb dacă n-ai vrea să... dai ochii c-un băiat? șovăi Mary cu întrebarea ei.

Zăcînd gînditor, pe spate, între perne, Colin nu răspunse imediat.

— Este un băiat, vorbi el apoi, rar, cîntărind parcă fiecare cuvînt, este un băiat pe care cred că mi-ar plăcea să-l văd. Mă gîndesc la băiatul acela care știe pe unde trăiesc vulpile... la Dickon.

— Și eu cred, ba chiar sînt sigură că ți-ar plăcea! îi întări Mary vorba.

— Nici păsărilor, nici celorlalte făpturi nu pare să le fie teamă de el, urmă Colin dus pe gînduri. Poate că de-asta aș vrea să-l cunosc. Dickon e un fel de «îmblînzitor de fiare»; eu sînt un fel de «copil-fiară», și se porni pe rîs, împreună cu Mary, care-i ținu isonul.

De fapt, toate «taclalele» lor se sfîrșeau în hohote de rîs, iar ideea unui «copil-fiară» ascuns în vizuina lui îi se păru deosebit de caraghioasă. Așa căpătă Mary siguranța că n-are a se teme de întîlnirea lui Colin cu Dickon.

*

În prima dimineață cu cerul redevenit albastru, fetița se deșteptă foarte devreme. Soarele-și strecură pieziș razele prin obloane și, odată cu el, intră atîta veselie în odaie că Mary sări imediat din pat, repezindu-se la fereastră. O deschise, dînd obloanele la o parte: aerul proaspăt și înmiresmat o-nvălui toată. În depărtare, mlaștinile străluceau și ele albastre, iar lumea-ntreagă părea cuprinsă de vrajă. Sunete dulci pluteau în lumina dimineții: sumedenie de păsărele își dregeau glasurile ca pentru concert. Copila își scoase mîna pe fereastră, întinzînd-o spre soare:

— E cald... e cald! se bucură ea. În curînd o să dea colțul ierbii; bulbii și rădăcinile din pămînt or să se umfle, luptînd din răsputeri să scoată capul!

Îngenunche și se aplecă tare peste pervaz ca să răsufle adînc și să adulmece adierea. Deodată izbucni în rîs la amintirea spuselor mamei lui Dickon, precum că de-atîta adulmecat nările lui freamătă asemenea nărilor de iepure.

Trebuie să fie tare devreme! își spuse ea. Norișorii sînt trandafirii. N-am mai văzut cerul arătînd ca astăzi! Nu s-a sculat încă nimeni, nici măcar slujitorii de la grajduri...

Un gînd o făcu să sară drept în picioare:

— Nu mai pot! Nu mai am răbdare! Mă duc să văd grădina!

În ultima vreme se deprinsese să se îmbrace singură, așa că în cinci minute a și fost gata. Știa ea o ușiță laterală, pe care se simțea în stare s-o descuie singură. Alergă pe scări în jos doar în ciorapi, ca să nu facă zgomot, și se încălță cu pantofii abia în vestibul. Ajunsă la ușa cu pricina, îi scoase lanțul, împinse ivărul și-o descuie, făcînd apoi un singur salt peste treaptă, drept în iarba care era acum de-un verde fraged. Se lăsă învăluită în razele călduțe ale soarelui: din fiecare tufiș, din fiecare pom țîșneau dulci țiuituri, ciripit și cîntece subțirele. De fericire, bătu din palme ridicîndu-și privirile spre cer: cît de albastru era, și roz, și sidefiu, și alb ca zăpada! În potopul de lumină al primăverii, fetița simțea și ea nevoia să fluiere și să cînte, tot așa cum sturzii, măcăleandrii și ciocîrliile nu se puteau împiedica s-o facă. Începu să gonească printre arbuști, pe aleea ce ducea la grădina tăinuită.

— Acum totul o să arate altfel, își spunea ea. Iarba o să fie verde, plantele încolțite pretutindeni, mugurii frunzelor se vor desface verzi și ei... Sigur că după-amiază o să vină și Dickon.

Răzoarele ornamentale mărginind aleea de pe lîngă zidul mai scund arătau și ele altfel după lunga ploaie călduță. O schimbare te izbea: puzderie de tulpinițe acopereau tot locul, răsărite din ghemul încurcat al rădăcinilor și chiar punctate de licăririle aurii și purpurii ale brîndușelor. Cu numai jumătate de an în urmă, cumătra Mary n-ar fi luat seama la ce se petrece în jurul ei, dar acum nimic nu-i mai scăpa.

Odată ajunsă la portița ascunsă sub iederă, un sunet răgușit o țintui. Era un croncănit de corb și venea de pe zid; ridicînd caul, zări o pasăre mare cu aripi lucitoare de un negru-albăstrui, care o măsura cu privirea ei înțeleaptă. Cum pînă atunci nu mai avusese prilejul să vadă un corb de-aproape, fetița se simți oarecum neliniștită, însă chiar în clipa aceea corbul își desfăcu aripile luîndu-și zborul, dincolo de zid. Împingînd portița, Mary se îmbărbătă, nădăjduind că pasărea n-o să întîrzie în grădină, dar în același timp se și întrebă îngrijorată ce s-ar întîmpla dacă ar rămîne acolo. De cum pătrunse în grădină, fetița pricepu că îngrijorarea ei era întemeiată: corbul se oprise pe creanga unui măr pitic, sub care se ghemuise un mic animal cu coada stufoasă; amîndouă făpturile urmăreau cu atenție trupul aplecat și capul cu cîrlionți ruginii ale unui copil: era Dickon, îngenuncheat în iarbă, care lucra de zor.

— Dickon! Dickon! strigă Mary alergînd prin iarbă spre băiat. Cum de-ai venit așa devreme? Cum se poate? Numai ce-a răsărit soarele!

Ridicîndu-se zbîrlit și îmbujorat, Dickon o privi cu ochii lui a două frînturi de cer:

— Păi, răspunse el, am fost în picioare cu mult înainte de răsărit. Cum era să lenevesc în pat? Știam eu că azi o să fie iar frumos. Toată suflarea muncește, bizîie, scurmă, ciripește, adulmecă, își face cuibul; așa că o pornești și tu la treabă, în loc să zaci cu burta-n sus. Mlaștina-i nebună de bucurie cînd iese iar soarele! Și eu m-am tăvălit prin ierburi, țipînd și cîntînd de parc-aș fi înnebunit, ș-am dat fuga aici! Am venit drept aici, nu se putea altfel, mă aștepta grădina!

Mary-și duse mîinile la piept gîfîind de parcă ea însăși ar fi alergat țipînd printre mlaștini:

— O! Dickon! Dickon! Sînt aşa de fericită că abia mai pot răsufla!

Văzindu-l stînd de vorbă cu cineva străin, mica făptură cu coada stufoasă îşi părăsi culcuşul de sub măr şi se apropie de băiat. La rîndul lui, corbul mai croncăni o dată, apoi îşi luă zborul de pe creanga pomului şi se opri drept pe umărul lui Dickon.

— Uite şi puiul meu de vulpe, spuse el, mîngîind căpşorul roşcovan al animalului. Îi zic Căpitanul. Iar ăsta-i Smolitul. Ei nu mă părăsesc niciodată: corbul zboară peste mlaştini, pe deasupra mea, cînd le colind, iar puiul de vulpe aleargă de parcă l-ar urmări toţi cîinii din lume, ca să ţină pasul cu mine. Amîndoi sînt ca mine.

Cînd băiatul se puse în mişcare, Smolitul rămase pe umărul lui, iar Căpitanul depănă din lăbuţe pe lîngă el. Apropierea lui Mary nu părea să-i tulbure cîtuşi de puţin pe prietenii lui Dickon.

— Ia vino să vezi! o chemă el pe fetiţă. Uite cum au încolţit de frumos floricele noastre, aici, ş-aici!

Îngenunche cu Mary alături lîngă un cuib mare de brînduşe, adevărată vîlvătaie de purpură, galben şi auriu. Fetiţa se aplecă să le sărute.

— Nu cred că ţi-ar veni să săruţi aşa pe cineva! zise ea înălţînd capul. Florile-s cu totul altfel decît oamenii...

Băiatul zîmbi uşor încurcat:

— Ei, să ştii că n-ai dreptate! De cîte ori nu sar de gîtul maicăi-mi şi-o sărut cînd mă-ntorc dup-o zi de hoinăreală prin mlaştini, iar ea stă liniştită şi bucuroasă în bătaia soarelui, la portiţa casei noastre...

Atîta au alergat de colo pînă colo prin grădină şi atîtea lucruri minunate au aflat, încît trebuia mereu să se facă atenţi unul pe celălalt să nu vorbească decît în şoaptă. Dickon îi arătă lui Mary cum se umflau mugurii pe nişte crenguţe de trandafir care pînă mai deunăzi păreau lipsite de viaţă; băiatul o făcu să se aplece asupra nenumăraţilor colţi verzi ieşiţi din pămînt. Şi-au băgat apoi nasul în iarbă ca să adulmece suflarea călduţă a primăverii. Au săpat şi-au plivit, rîzînd pe înfundate, cu încîntare, pînă cînd părul cumetrei Mary a ajuns la fel de ciufulit ca al micului ei prieten, iar obrajii i s-au îmbujorat la fel de tare ca ai lui. Toată veselia lumii se adunase în acea dimineaţă acolo: grădina tăinuită devenise leagănul unei plăceri nemăsurate. Deodată văzduhul fu săgetat de un zbor iute printre pomi pînă spre cel mai adăpostit colţ al grădinii: o pasăre cu pieptăraş de-un roşu scînteietor se avînta purtînd ceva în cioc. Dickon amuţi, punînd mîna pe braţul lui Mary, de parcă pe neaşteptate s-ar fi aflat într-un locaş sfînt, unde gălăgia nu-şi avea rostul.

— Acu-i musai să nu sufli! făcu băiatul în cel mai curat grai din Yorkshire. Musai să fim cu grijă! Asta-i măcăleandrul lui Ben Weatherstaff. Cînd l-am zărit ultima oară îşi căuta perechea. Acu' s-a pornit să-şi facă şi cuibul... Dacă nu-l gonim, rămîne aici, altfel se supără şi pleacă...

Se lăsară încetişor în iarbă, rămînînd tăcuţi un timp.

— De n-ar pricepe numa' că noi cătăm la el! reluă vorba Dickon. Dacă simte că ne băgăm nasu' în treburile lui, se duce pe copcă prieteşugul. Pînă-şi isprăveşte cuibul, îi mai altfel decît de obicei, mai bănuitor, gata să la orice în nume de rău. Asta pînă termină el cu gospodăritul, că acu' n-are vreme

de musafirlic, nici de palavre. De aia-l musai să fim pentru el iarbă, pom, desiș. După ce s-o deprinde cu noi aici un picuț, o să-i ciripesc ceva, să știe că nu vrem să-i stăm în cale.

Cumătra Mary nu se prea dumirea cum ar putea fi ea dintr-o dată iarbă, pom, desiș — toate aceste lucruri care lui Dickon i se păreau firești. El spusese asta ca și cum era de la sine înțeles, așa încît fetița își închipuia că în ceea ce-l privește nimic nu-i mai ușor pe lume. Rămase așadar pîndindu-l atent cîteva clipe, ca și cum s-ar fi așteptat ca prietenul ei să înceapă să se acopere cu crenguțe înfrunzite. Dar asta nu se întîmplă: băiatul nu făcu decît să stea nemișcat, iar cînd vorbi din nou cuvintele îi alunecau atît de încet pe buze încît Mary se minună că-l poate auzi, totuși îl auzea.

— Așa-i primăvara! Primăvara se clădesc cuiburile! îi spuse el. Mă prind că de cîndu-i lumea lume, an de an, așa merg lucrurile! Păsările-și văd de treabă, iar omului îi stă bine să nu s-amestece... De te-arăți prea băgăcios, orice prieteșug se poate strica primăvara mai ușor decît altădată!

— Dacă vorbim de păsărele, nu mă pot opri să nu privesc într-acolo, șopti Mary cît putu ea de încet. Hai mai bine să schimbăm vorba. Chiar aveam de gînd să-ți spun ceva.

— Să știi că ai dreptate! Măcăleandrului o să-i vină la socoteală mai bine să ne vadă că povestim de-ale noastre, fără să ne mai zgîim la el! aprobă Dickon. Ce voiai să-mi spui?

— Uite... ai auzit cumva de Colin? șopti iar fetița.

Băiatul își întoarse capul spre ea:

— Cum de-ai aflat tu de el? se miră dînsul.

— L-am și văzut! Am stat de vorbă cu el în fiecare zi din săptămîna asta. Să știi că el vrea să merg la el, mă cheamă. Spune că-l fac să uite de boală și de moarte, se grăbi Mary cu lămuririle.

După ce i se risipi uimirea, Dickon răsuflă ușurat:

— Ce bine-mi pare! spuse el. Zău că-mi pare bine! Știi, n-aveam voie să vorbesc despre el, da' mie nu-mi place să ascund ceea ce știu.

— Păi, asta-nseamnă că nu-ți place să fii ascunsă nici taina grădinii noastre, zise Mary.

— Î-adevărat. Da' tot atît de-adevărat e și că n-am pomenit nimănui de ea, răspunse băiatul. Știi, m-am sfătuit și cu maică-mea. I-am spus: «Știi, mamă, am o taină. Da' nu-i o taină urîtă, poți să fii sigură. E ca taina care-o păstrezi despre un cuib ascuns în mlaștini. Așa-i că asta nu poate fi rău, ce zici?»

Mary, care nu se sătura niciodată de poveștile despre «maică-mea», nu se arătă deloc neliniștită de ce-avea să urmeze:

— Și ea ce-a zis?

Dickon surise blînd:

— Păi ce să zică! Ce-a zis ea chiar că-i după felul ei firesc: mi-a zburlit nițel părul cu mîna și-a ris: «Ei băiete, n-ai decît să-ți păstrezi tainele, că doar te știu cine-mi ești de doișpe ani încoace!»

— Dar cum ai aflat de Colin? întrebă Mary.

— Toată lumea din mlaștini îl cunoaște pe stăpînul domn Craven și știe că are un copil cam schilod. E lucru știut că nu-i place să se vorbească de

asta. Ne pare rău la toți de bietul domn Craven, mai cu seamă că stăpina, doamna Craven, era atît de tînără și drăgălașă, și ei doi se iubeau atît de mult. De cîte ori se duce-n sat la Thwaite, doamna Medlock se oprește și la noi acasă, ș-atunci nu se sfiește să vorbească chiar cînd noi copiii sîntem de față, fiin'că, zice ea, știe că maică-mea ne-a deprins cinstiți și să nu sporovăim vrute și nevrute... Da' tu cum ai dat de el? Ultima oară cînd a venit acasă, Marta era tare necăjită; spunea că ai auzit băiatu' plîngînd și c-ai întrebat-o ce se aude, iar ea n-a știut ce să-ți răspundă.

Atunci Mary i-a istorisit tot, începînd cu noaptea aceea cînd *vîjîia* vîntul, trezind-o din somn: cum a deslușit ea scîncetul slab și depărtat, care i-a arătat drumul de-a lungul coridoarelor întunecoase străbătute cu luminarea în mînă, pînă la încăperea slab luminată unde, într-un colț, era un pat mare cu patru coloane de lemn ciopîrlit. Cînd i-a descris lui Dickon micul chip de culoarea fildeșului, în care se deschideau, mari, ochii cenușii, umbriți de gene negre, băiatul dădu din cap:

— Întocmai cu ochii maică-si. Doar că ai ei erau mereu zîmbitori, pe cît se zice, vorbi el. Se mai zice că și de aia stăpînului nu-i place să privească băiatul altfel decît dormind: seamănă la ochi cu mamă-sa, numai că el arată cu totul diferit din cauza fețișoarei lui triste.

Tu crezi că domnul Craven vrea ca băiatul să moară? întrebă Mary șoptit.

Nu, nici vorbă. Da' cred că ar fi dorit mai curînd ca băiatul să nu fi venit pe lume. Iară maică-mea-i de părere că tocma' asta-i tot ce poate fi mai rău pentru un copil. Cum să crească înflorind un copil nedorit? Stăpînul îi cumpără de toate, tot ce se poate lua pe bani, da' pe de altă parte tare i-ar plăcea să uite că are un fiu. Îl mai roade și teama că băiatul ar putea moșteni spinarea lui țeapănă cu capu-nfundat între umeri.

— Și Colin se teme de asta! De aia nu vrea el să se dea jos din pat, întări Mary spusele lui Dickon. El zice mereu că dacă vreodată i-ar crește și lui un gheb în spate ar înnebuni pe loc. Doar la gîndul ăsta plînge de se omoară.

— Ei, vezi, asta nu s-ar cuveni. Nu-i deloc bine să-l macine gînduri d'astea, glăsui iarăși Dickon. Cine s-ar simți bine cu asemenea gînduri?

Puiul de vulpe, culcat în iarbă lîngă băiat, îl cerșea din cînd în cînd o mîngîiere. Tăcut pentru o clipă, copilul, gînditor, se aplecă să-i mîngîie ceafa roșcată. Pe urmă, își ridică fruntea aruncîndu-și privirea roată prin grădină:

— Cînd am venit noi întîi aici totul era cenușiu, spuse el încet. Ia privește acum de jur-împrejur și spune-mi de nu vezi o schimbare!

Mary îl ascultă, apoi, cu răsuflarea tăiată, se minună:

— O! Uite cum arată acum zidul cenușiu. Parcă-i acoperit de o ceață verzuie, subțire ca un văl borangic...

— Așa-i! Ai să vezi că treptat totu-nverzește fără să mai rămînă vreo urmă cenușie... La ce crezi tu că mă gîndesc eu acu'?

— Oricum, la ceva bun, răspunse Mary cu aprindere. Cred că la ceva în legătură cu Colin.

— Da. Îmi zic că dac-ar veni aici, în grădină, ar uita să se mai zbuciume cu gîndul la spinarea lui. Ar putea privi cum plesnesc mugurii din tufele de

trandafiri şi s-ar simţi mai sănătos, îşi lămuri Dickon gîndurile. Oare n-am putea face cumva ca să vină aici, să stea la umbra pomilor cu cărucioara lui?

— Ştii că şi eu m-am gîndit la asta? Îmi tot frămîntam mintea aşa, în timp ce vorbeam cu el, spuse şi Mary. Mă întrebam dacă nu i-am putea încredinţa taina noastră şi dacă nu l-am putea aduce aici fără a da de bănuit celorlalţi. N-ai vrea să împingi tu căruciorul? Doctorul cel mare de la Londra a spus că băiatul are nevoie de aer curat, aşa că, dacă el o să vrea să iasă afară cu noi, nimeni n-o să fie împotrivă. Cu alţii n-a vrut să iasă din casă, dar poate cu noi o să vrea! Şi va porunci grădinarilor să lucreze în altă parte, ca să nu dea peste noi.

Adîncit în gînduri, Dickon scărpina uşor spinarea Căpitanului.

— Mă prind că asta i-ar prii grozav! zise el. Nici tu, nici eu nu sîntem de părere că ar fi fost mai bine să nu se nască... Noi sîntem doar doi copii care privesc cum înfloreşte o grădină; să fie el al treilea! Doi băieţi şi o fetiţă care să urmărească venirea primăverii... Sînt sigur că aşa ceva i-ar face mai bine decît toate leacurile doftorilor!

— E mult timp de cînd Colin zace în odaie, singur şi speriat de gîndul spinării lui bolnave, şi-a devenit cam ciudat, zise Mary. Ştie multe din cărţi, dar nimic altă. Spune că a fost mereu prea bolnav să ia seama la lumea înconjurătoare. Nu vrea să-şi părăsească odaia, nu-i plac grădinile şi nici grădinarii... în schimb, îi place să asculte poveşti despre grădina noastră, pentru că e o grădină neştiută de nimeni, tăinuită. Cu toate că eu n-am prea îndrăznit să-i povestesc multe, el se arată de pe-acum dornic s-o vadă, dar nu ştiu cum s-ar putea face aşa ceva.

— Odată şi-odată, îl aducem noi aici! Trebuie! hotărî Dickon. Sînt cu în stare să-i împing căruciorul... Ei, ia te uită! Ai băgat de seamă cîtă treabă au făcut măcăleandrul şi perechea lui de cînd stăm noi şi sporovăim? Uite la el, pe creanga lui, cum se tot socoteşte unde ar fi al mai bine să-şi înfigă rămurica aia de-o poartă-n cioc!

Băiatul fluieră încetişor o chemare, iar pasărea, cu crenguţa ei în cioc, îşi întoarse capul spre dînsul, privindu-l întrebător. Ca şi Ben Weatherstaff, Dickon îi vorbi, dar cu un glas prietenos, care suna a sfat:

— Oriunde o să-ţi înfigi crenguţa, tot bine-o fi! îi spuse el. Doar tu, înca înainte de-a ieşi din găoacea oului, ştiai cum trebuie clădit un cuib! Hai, băiete, nu-ţi mai pierde vremea în van!

— O, ce mult îmi place să te-aud vorbind cu el! rîse Mary încîntată. Ştii, Ben Weatherstaff îl ceartă şi-şi bate joc de el, dar măcăleandrul ţopăie pe lîngă dînsul de parcă-i înţelege fiecare cuvînt, iar eu simt că-i place. Ben Weatherstaff zice de măcăleandru că-i atît de îngîmfat că ar prefera să dai cu pietre după el decît să nu-l bagi în seamă.

Dickon rise, vorbindu-i păsăruicii mai departe:

— Știi bine că noi nu vrem să te necăjim, că toate viețuitoarele ne sînt dragi. Știi că și noi vrem să ne facem aici cuibul! Cel de Sus să te aibă-n pază, iar tu bagă de seamă să nu ne dai taina de gol!

Deși măcăleandrul nu răspunse nimic, pliscul său fiind ocupat de rămurică, Mary rămase încredințată — cînd îl văzu luîndu-și zborul spre colțul lui de grădină adăpostit, după ce-i mai privi o dată cu ochișorii lui negri și strălucitori — că înțelesese tot ce i se spusese și că nu le-ar trăda taina pentru nimic în lume.

XVI

Cînd spune Mary: «Nu vreau!»

Cum fusese mult de lucru în dimineaţa aceea, Mary se întorsese tîrziu acasă şi era atît de zorită să plece din nou la lucru, încît aproape uită de Colin pînă în ultimul moment:

— Spune-i lui Colin că nu mă pot duce acum la el, o anunţă pe Marta. Sînt multe de făcut în grădină...

Fata se arătă de-a dreptul înspăimîntată:

— Vai, domnişoară Mary! strigă ea. Ştii că asemenea veste ar putea să-l scoată din ţîţîni?!

Spre deosebire de restul casei însă, copila nu ştia de frica micului stăpîn din Misselthwaite; după cum de altfel nu era dintre cei care sînt gata să se jertfească.

— Nu pot rămîne acasă! fu răspunsul ei, aruncat în grabă. Mă aşteaptă Dickon! şi ieşi în goană din odaie.

După amiaza s-a vădit mai frumoasă decît dimineaţa, mai bogată în îndeletnicirile pline de farmec. Au plivit aproape toate brazdele, au curăţat numeroşi trandafiri şi pomi de crengile lor nefolositoare, săpîndu-i apoi la rădăcină. Dickon îşi adusese sapa lui de-acasă, iar pe Mary o învăţă cum să folosească uneltele de grădinărit. Nu mai încăpea îndoială acum, după atîta muncă fără preget, că acel colţ singuratic de grădină, chiar dacă n-o să semene cu «grădinile grădinarilor», o să fie plin de flori, pomi şi felurite ierburi încă înainte de sfîrşitul primăverii.

Merii şi cireşii or să-nflorească pînă-n vîrf! se bucură Dickon, lucrînd de zor mai departe. Pe lîngă ziduri, al să vezi cum dau în floare piersicii şi prunii, iar florile din iarba de pe jos or s-aştearnă covor smălţuit.

La fel de fericiţi, la fel de harnici erau şi puiul de vulpe, şi corbul, iar măcăleandrul cu perechea lui zburau în sus şi-n jos, ca nişte mici săgeţi scînteietoare. Din cînd în cînd, Smolltul dădea din aripi, plutind peste vîrful copacilor spre parcul de dincolo. De fiecare dată, întorcîndu-se, se cocoţa în apropierea lui Dickon şi se pornea să croncănească de parcă i-ar fi povestit ce-a văzut, iar băiatul îi răspundea, vorbindu-i tot aşa cum vorbise şi cu măcăleandrul. Ba, odată, cînd copilul, prea prins de munca lui, nu i-a mai răspuns imediat, păsărea i s-a aşezat pe umăr şi a început să-l ciupească uşor de ureche cu ciocul ei mare. Cînd Mary simţi nevoia să se odihnească puţin, Dickon se aşeză lîngă ea sub un copac, scoţîndu-şi fluierul din buzunar. Începu să sufle încetişor mici sunete ciudate: deodată două veveriţe s-au ivit pe zid, unde au rămas, privind şi ascultînd.

Ştii c-ai mai prins putere! constată el privind-o pe fetiţă cum sapă. Îi neîndoios c-ai început să arăţi altfel.

Chipul lui Mary stălucea de efort dar şi de veselie:

— Ma-ngraş pe zi ce trece, îi spuse ea fericită. Doamna Medlock o să fie nevoită să-mi cumpere alte haine, mai mari. Marta zice că şi părul mi s-a mai îndesit; şi nici nu mai stă aşa lins şi lăţos ca înainte.

Cînd veni ceasul să se despartă, soarele coborît spre apus îşi arunca pieziş razele aurii pe sub copaci.

— O să fie frumos mîine! spuse Dickon. Vin să m-apuc de treabă de-ndată ce răsare soarele.

— Şi eu! hotărî Mary.

*

Fetiţa alergă spre casă cît o ţineau picioarele. Voia să-i povestească lui Colin despre puiul de vulpe şi despre corb, să-i vorbească despre toate lucrările primăverii. Era sigură de plăcerea cu care o va asculta. Bucuria i se stinse deodată cînd, deschizînd uşa odăii ei, zări pe Marta aşteptînd-o cu faţa lungă.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Mary. Ce-a zis Colin cînd i-ai spus că nu pot veni?

— Vai! oftă Marta. Bine-ar fi fost să fi venit, domnișoară! A făcut un tărăboi de zile mari. N-a fost lesne să-l ținem liniștit toata dupa-amiaza; se uita neincetat la ceas.

Mary și-a strins buzele pină n-au mai rămas decit ca o linie subțire. Ca și Colin, nu era obișnuită să țină seama de altul, așa ca nu vedea pentru ce un băiat răzgiiat și minios ar avea dreptul să-și vire nasul in treburile ei cele mai dragi. Milostenia nu făcea parte din darurile ei, și fetița n-avea idee cum să se poarte cu un bolnav nervos, căruia nu-i trecea prin minte că ar fi cazul să se stăpinească pentru a nu-i irita și imbolnăvi pe cei din jur. În India, cind o durea capul, Mary făcea tot posibilul ca și pe ceilalți să-i doară capul. Și se socotea indreptățită să se poarte astfel. Acum insă era de altă părere, spunindu-și că vărul ei n-are nici un drept să chinuiască lumea.

Cind Mary intră in camera băiatului, nu-l găsi pe sofa: zăcea moale, intins pe spate, in patul cu coloane și, auzind-o, nici nu intoarse capul spre ea. Începutul era puțin promițător, așa că fetița își schimbă deodata atitudinea, indreptindu-se cu răceală spre el:

— De ce nu te-ai sculat? il luă la rost.

— M-am sculat de dimineață, crezind că vii, răspunse el fără s-o privească. După-masă insă le-am cerut să mă culc iar in pat. Ma doare spatele; mă doare capul, și sint obosit... De ce n-ai venit?

— Am avut de lucru in grădină cu Dickon, ii răspunse Mary.

Colin se incruntă, binevoind totuși s-o privească:

— Dacă te duci cu el, in loc să stai cu mine, n-am să-i dau voie băiatului ăstuia să calce pe-aici! o amenință dinsul.

Asemenea vorbe o infuriară la culme pe Mary. Fetița avea un fel al ei de-a se minia, pe tăcute: se schimba la față, intunecindu-se; o incăpăținare fără margini punea stăpinire pe ea și-i era indiferent ce se intimpla in jurul ei:

— Dacă-l gonești pe Dickon, ii intoarse vorba lui Colin, eu nu mai pun piciorul in camera ta, pentru nimic in lume.

— Ba ai să vii dacă vreau eu! hotări Colin.

— Ba nu! se indărătnici Mary.

— Te fac eu să vii, se aprinse Colin. Poruncesc sa te aduca pe sus.

— Încearcă numai, domnule rajah! ii strigă Mary furioasă. N-ai decit să pui să mă aducă pe sus, dar orice-ai face nu mă poți sili să stau de vorbă cu tine. O să stau cu gura incleștata și n-ai sa ma auzi rostind nici un cuvint. Și nici n-am să mă uit la tine, o să privesc numai in podea!

Ce mai pereche și copiii ăștia, măsurindu-se cu ochii aprinși de minie! Dacă-ar fi crescut pe maidan, ca niște mici strengari, sigur ca s-ar fi incălcrat pe loc, dar nefiind așa, se mărginiră să se apostrofeze.

— Te gindești numai la tine, egoistă ce ești! ii strigă Colin.

— Și tu ce ești? i-o intoarse Mary. Toți egoiștii vorbesc așa: pentru ei, cine nu le face pe plac este egoist. Tu ești mai egoist ca mine, ești cel mai egoist băiat pe care l-am pomenit!

— Nu-i adevărat! izbucni iar Colin. Nu-s mai egoist decit dragul tău Dickon, care te ține lingă el ca să vă jucați impreuna in țarina cu toate ca știe bine cit sint de singur. El e egoist, dacă vrei să știi!

Ochii lui Mary aruncau fulgere:

E cel mai bun copil din lume! se răsti ea. E... e un înger!

Spusese poate o mare prostie, dar nu-i păsa.

— Frumos înger! scrîşni Colin fioros. Un amărît de băiat al mlaştinilor!

— E de-o mie de ori mai bun ca tine, un amărît de rajah morocănos! i-o întoarse Mary cu foc. De-o mie de ori mai bun!

Deoarece ea era cea mai puternică dintre ei doi, fetiţa părea să aibă ultimul cuvînt. Adevărat că pînă atunci vărul ei nu dăduse piept cu nimeni pe potrivă, aşa că la urma urmelor înfruntarea nu putea decît să-i priască, deşi nici el, nici Mary nu bănuiau acest lucru. Întoarse capul pe pernă, închinzînd ochii; o lacrimă mare i se prelinse pe obraz; îşi plîngea de milă.

— Nu-s chiar atît de egoist ca tine, căci sînt mereu bolnav... şi-s sigur că-mi creşte o gîlmă în spinare, suspină el. Şi, pe deasupra, o să mor devreme...

— Ba nu-i adevărat! îl contrazise Mary fără pic de milă.

Colin făcu ochii mari de indignare. Nimeni nu-i vorbise aşa pînă atunci. Era furios dar şi oarecum încîntat, dacă cineva poate fi furios şi încîntat în acelaşi timp:

— Nu-i adevărat? Ba da! Ştii bine că da! strigă el. Toată lumea zice.

— Eu nu cred! se îmbufnă Mary. Vorbeşti aşa doar ca să ne-amărăşti pe toţi. Bănuiesc chiar că te mîndreşti cu asta. Nu cred deloc, să ştii! Dacă ai fi un copil drăguţ, s-ar putea să fie adevărat! Dar prea eşti nesuferit!

Cu toată «spinarea lui bolnavă», Colin se ridică în pat, plin de o mînie sănătoasă:

— Ieşi afară! ţipă el şi, apucîndu-şi perna, o aruncă în fetiţă.

Cum copilul nu avea destulă putere, perna căzu moale la picioarele lui Mary; fălcile i se încleştară ca ale unui spărgător de nuci:

— Plec! rosti ea printre dinţi! Şi nu mai vin! O porni spre uşă, dar cînd să iasă, se întoarse spre băiat:

— Ştii, aveam o grămadă de veşti bune pentru tine, îi zise ea. Dickon a venit cu puiul lui de vulpe şi cu corbul; aveam de gînd să-ţi povestesc despre toate făpturile astea. Dar acum nu-ţi mai spun nimic.

Şi fetiţa ieşi, închizînd uşa după ea. Afară, însă, spre marea ei uimire, o găsi pe infirmiera lui Colin: şedea acolo de parcă ar fi tras cu urechea, şi ce era mai curios, rîdea. Era o femeie tînără, frumoasă şi voinică, dar care n-avea nici o aplecare pentru meseria de infirmieră pentru că nu putea suferi invalizii. De-aceea îşi găsea tot felul de scuze pentru a-l lăsa pe Colin în grija Martei sau în seama oricui să-i ţină locul. Lui Mary nu-i plăcuse deloc infirmiera, aşa că rămase ţintuită, privind-o cum hohotea cu batista la gură.

— De cine rîzi? o întrebă ea, în cele din urmă.

— De voi, copii, îi răspunse infirmiera. Să ştii că o asemenea sfadă era exact ce-i trebuia băiatului ăstuia bolnăvicios şi răzgîiat. Adică era mare nevoie de cineva care să-l înfrunte, cineva tot atît de răzgîiat ca şi el! Şi se porni iar pe rîs, cu nasul în batistă. Salvarea lui ar fi fost să aibă o zgripţuroaică de soră, aşa ca dumneata, domnişoară, care să-i ţină piept.

— Oare chiar nu mai are mult de trăit? se informă copilul.

— Nu știu și nici nu-mi pasă! fu răspunsul rece al femeii. Adevărata lui boală stă în parte în nevricalele și furiile care-l apucă.

— Ce-i aia nevricale? vru să știe Mary.

— Ai să afli și singură dacă-l mai faci o dată să-și iasă din fire. Oricum, i-ai dat destule pricini de nevricale, și-mi pare foarte bine!

Mary se întoarse în camera ei cu inima strînsă.

Fără să-l plîngă pe Colin, era totuși supărată, dezamăgită. Și cum să nu fi fost? De-abia așteptase să-i povestească minunatele întîmplări ale zilei! Crezuse chiar că se poate încrede în Colin ca să-i împărtășească taina ei cea mare. Da, crezuse, dar acum nu mai credea. Nu merita să-i povestească nimic. N-avea decît să rămînă singur în odaia lui, fără să se bucure de adierea proaspătă a primăverii. Și n-avea decît să moară, dacă așa voia! Păi chiar că i-ar fi folosit! Auzi, ce prostie! Fetița se simțea atît de «pidosnică» și neînduplecată că, timp de cîteva clipe, îl uită pînă și pe Dickon. Uită și de vălul verde ce îmbrăca acum pămîntul; uită și adierea aromată dinspre mlaștini.

Marta o aștepta. Pe chipul slujnicuței, neliniștea făcuse loc deocamdată curiozității, căci pe masă se afla o cutie de lemn cu capacul dat la o parte, plină cu pachete:

— Uite ce ți-a trimis matale stăpînul domn Craven! îi strigă Marta. Cum cred eu, în pachetele astea ar putea fi cărți, poate chiar cărți cu poze.

Mary își aminti ce-o întrebase unchiul ei în ziua cînd o chemase în biroul lui: «Ce-ai dori? Păpuși, jucării sau poate cărți?» Se porni să desfacă pachetele, întrebîndu-se dacă nu cumva i-o fi trimis vreo păpușă. Ce să facă ea cu o păpușă? Nu-i trimisese însă nici o păpușă. În pachete erau cărți; tot așa de frumoase ca ale lui Colin, dintre care două vorbeau despre grădini și erau pline cu poze. Uite și cîteva jocuri! Și-o mapă de birou elegantă, cu monograma lui Mary, cu un toc de aur și o călimară!

Ce daruri frumoase! Atît de frumoase încît bucuria îi alungă tristețea. Nu se așteptase ca unchiul ei, să-și aducă aminte de ea. Simți cum inima ei împietrită începe să se încălzească.

— Știi că scriu mai bine cu litere de mînă decît cu litere de tipar, strigă ea. Înainte de toate, am să iau tocul ăsta să-i scriu unchiului o scrisoare de mulțumire...

De nu s-ar fi stricat între timp prietenia cu Colin, ar fi alergat îndată la el să-i arate ce primise și s-ar fi uitat împreună la poze, citind cîte ceva despre grădinărit din cărțile astea îmbietoare, ori poate chiar s-ar fi jucat împreună cu jocurile primite-n dar de ea. Vărul ei s-ar fi înveselit atît de tare încît ar fi uitat să se mai gîndească la moarte și să-și pipăie mereu spinarea ca să cerceteze dacă nu cumva i-a crescut ghebul acela. Avea un fel de-a face asta care ei îi făcea rău; simțea să nu-i e la îndemînă, că se molipsește și ea de frica lui. Colin îi mărturisise că dacă ar afla într-o zi cea mai mică umflătură pe spinarea lui, ar însemna că-i va crește o cocoșă. Prinsese ei unele șoapte schimbate de doamna Medlock cu infirmiera, care-l făcuseră să creadă că s-ar putea să se întîmple așa ceva. De-atunci atîta măcinase gîndul ăsta în singurătatea lui, pînă cînd devenise un fel de idee fixă. Doamna Medlock spusese anume

că tată-său începuse să se încovoaie încă de cînd era copil. Băiatul nu-i mărturisise decît lui Mary că mare parte din cele numite de restul casei «accese de furie» nu erau altceva decît izbucniri ale unei spaime nemărturisite şi nestăpînite. Tare se mai necăjise Mary cînd aflase!

«De cîte ori e supărat sau obosit, precis la asta se gîndeşte! îşi spunea acum Mary. Azi s-a supărat tare şi poate... să ştii că da... la asta s-o fi gîndit toată după-amiaza.»

Fetiţa rămase pe gînduri privind covorul:

«Am spus eu că n-o să mă mai întorc niciodată la el, murmură nehotărîtă, încruntîndu-şi sprîncenele dar, cine ştie, dacă mă cheamă mîine dimineaţă, poate mă duc. Chiar dacă aruncă iar cu perna după mine, cred că tot mă duc.»

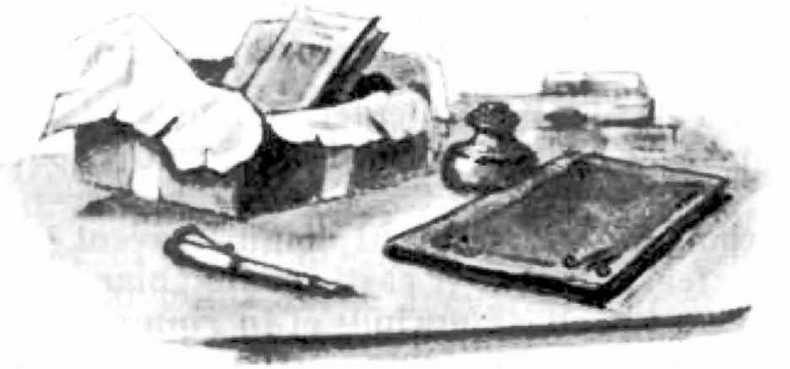

XVII

Nevricale

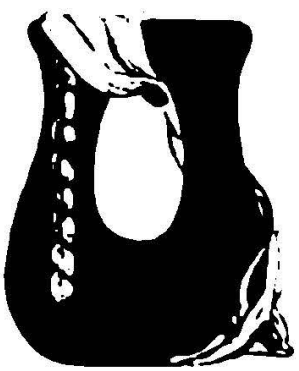

bosită şi somnoroasă, Mary, care se sculase tare devreme in dimineaţa aceea şi muncise toată ziua cu sîrg în grădină, s-a dus bucuroasă la culcare de îndată ce-a terminat cina servită de Marta. Lăsindu-şi capul pe pernă, fetiţa a şoptit doar pentru sine:

«Mîine ies puţin înainte de micul dejun, să lucrez cu Dickon şi pe urmă cred că merg să-l văd pe Colin...»

Trebuie să fi fost cam miezul nopţii cînd fetiţa a sărit din pat drept în picioare, trezită de nişte sunete cumplite. «Ce-i asta?! Ce-i asta?!» Dar imediat a înţeles despre ce-i vorba. Uşile se deschideau şi se trînteau; picioarele alergau

grăbite pe coridoare; intre timp cineva ţipa şi scrişnea, scrişnea şi plingea în chip înfricoşător.

«Asta-i Colin! îşi zise Mary. Trebuie că e într-o criză de mînie cu «nevricale», cum zicea infirmiera. Ce răcnete înspăimîntătoare!»

Auzindu-i hohotele şi suspinele, nu se mai mira că toată lumea e gata să-i facă băiatului pe plac, numai să nu-l mai audă. Mary îşi astupă urechile cu mîinile, simţind că începe şi ea să tremure:

«Ce să fac? Ce să fac? Nu ştiu! se trezi ea vorbind singură. Nu-i de răbdat una ca asta! Nu se mai poate...»

Îi veni deodată în gînd că poate Colin s-ar potoli dacă s-ar duce la el. Pe urmă, îşi aminti cu cîtă furie o alungase din cameră şi se întrebă dacă nu cumva vederea ei i-ar face şi mai rău. Chiar apăsîndu-şi cu putere mîinile pe urechi şi tot auzea strigătele acelea îngrozitoare. Tulburată peste măsură, începu să simtă că şi pe ea o cuprinde furia, că e gata să-şi iasă din fire şi să-l sperie pe Colin aşa cum o speriase şi el. Îşi luă mîinile de la urechi şi izbucni bătînd din picior:

«Să înceteze odată! Să-l potolească cineva!»

Chiar în clipa aceea se auziră paşi grăbiţi pe coridor; uşa odăii se deschise larg, lăsînd loc infirmierei. Acum femeia nu mai rîdea. Ba chiar era foarte palidă:

— L-au apucat nevricalele, îi strigă ea fetiţei într-un suflet. Îşi face singur rău. Nimeni nu-l poate ajuta. Vino dumneata, domnişoară, şi încearcă să-l calmezi! Vino, ca un copil bun ce eşti! Băiatul ţine la dumneata.

— Păi n-ai văzut cum m-a gonit din camera lui azi după-masă? îi răspunde Mary bătînd enervată din picior.

Dar asta nu i-a displăcut infirmierei, căci îi fusese teamă să n-o găsească pe Mary plîngînd cu capul înfundat în pernă:

— Foarte bine! făcu femeia. Văd că eşti pusă pe harţă! Vino la el şi ceartă-l, dă-i ceva la care să se gîndească. Hai domnişoară! trebuie să vii la el, şi încă repede de tot!

De-abia mai tîrziu şi-a dat Mary seama cît de nemaipomenit şi de caraghios s-au petrecut lucrurile; caraghios mai cu seamă, să vezi nişte oameni mari atît de speriaţi încît să ceară ajutorul unei fiinţe de nouă ani. Poate se gîndiseră la ea fiindcă o socoteau la fel de rea ca şi pe Colin.

Dar Mary nu mai zăbovi şi-o luă la goană pe culoare; cu cît se apropia de locul de unde veneau ţipetele, cu-atît furia ei creştea. Cînd ajunse în sfîrşit la uşa băiatului, se simţea clocotind de răutate. Deschise uşa trîntind-o de perete şi străbătu încăperea în fugă pînă la patul acela mare cu patru coloane sculptate.

— Da' încetează! îi strigă ea băiatului. Încetează odată! Te urăsc! Toată lumea te urăşte! Ar trebui să plece toţi din casă şi să te lase să urli cît te ţine gura! Să văd ce-ai să te faci atunci! Hai, dă-i drumul? urlă pînă mori!

Asemenea vorbe n-ar fi putut ieşi din gura unui copil bun şi drăguţ, dar culmea! Tocmai asemenea vorbe, căzute ca nişte lovituri de ciocan, s-au arătat a fi leacul cel mai potrivit pentru nevricalele unui băiat pe care nimeni nu încercase să-l constrîngă ori măcar să-l contrazică în vreun fel.

Colin zăcea cu fața-n jos, lovind pernele cu pumnii; auzind-o pe Mary cum strigă furioasă la el, se întoarse repede, aproape sărind în sus. Arătu înspăimîntător de palid, cu pete roșii în obrajii umflați de plîns, icnind și înecîndu-se. Dar pe mica și apriga Mary înfățișarea lui n-o tulbură nici un pic:

— Dacă mai deschizi gura o dată, zise ea, am să urlu și eu. Știu să urlu, și încă mai tare ca tine, și-am să te sperii cum ai speriat și tu toată casa!

De uimire, Colin, amuți. Strigătele îi înghețară pe buze. Lacrimile începură să-i curgă șiroaie, și tot trupul i se scutura ca de friguri

— Nu mă pot opri! hohoti el suspinnd. Nu pot, nu!

— Ba ai să poți! îi strigă Mary. Boala ta sînt doar nevricalele, da, nevricalele, nevricalele, nevricalele și, de cîte ori rostea acest cuvînt, bătea din picior.

— Simt gîlma în spinare... O simt! se cutremură iar Colin. Știu că este... O să-mi crească o cocoașă în spinare și-atunci o să mor, și începu să se tînguiască zvîrcolindu-se, dar fără să mai urle.

— Da' nu-i adevărat! N-ai nici o gîlmă! se încontră Mary cu răutate. Dacă e vreuna, apăi asta e doar din nevricalele tale! Nevricalele fac să crească gîlme, să știi! Întoarce-te și lasă-mă să văd!

Fetiței îi plăcea cum sună cuvîntul «nevricale» care, de altfel părea să aibă oarecare efect asupra lui Colin. Probabil că nici băiatul nu-l mai auzise niciodată.

— Soră! porunci ea infirmierei. Vino aici imediat și arată-mi și mie spinarea lui!

Infirmiera, doamna Medlock și Marta rămăseseră înghesuite lîngă ușă, privind la Mary cu gurile căscate; toate trei tresăriseră de spaimă nu numai o dată. La porunca fetiței, infirmiera se apropie cu teamă, în timp ce Colin gîfîia și suspina adînc.

— Poate nu-mi dă voie, șovăi sora, vorbind în șoaptă.

Dar băiatul a auzit-o și a hohotit între două suspine:

— Arată-i... las-o... să... vadă și ea!

Cînd l-a dezvelit, a ieșit la iveală o biată spinare slăbuță. I se puteau număra coastele de slab ce era, însă cumătra Mary, aplecîndu-se asupra lui, nu s-a apucat să le numere. L-a cercetat foarte gravă și încrîncenată. Era atît atît de serioasă și de atentă încît infirmiera și-a întors capul într-o parte pentru a-și ascunde o grimasă. O clipă, s-a așternut o tăcere adîncă. Pînă și Colin încerca să-și țină răsuflarea în timp ce Mary îi cerceta spinarea, cu atenția încordată a marelui doctor de la Londra.

— Nu văd nici o cocoașă. Nici urmă de gîlmă, nici cît o gămălie de ac! Nu văd decît nodurile oaselor pe care le simți la pipăit, fiindcă ești atît de slab. Și eu am avut noduri de-astea; erau tot atît de ieșite în afară ca ale tale, pînă cînd am început să pun carne pe mine. Și-acum încă le mai simt. N-ai nici urmă de gîlmă, nici cît o gămălie de ac, îți spun eu! Și dacă mai pomenești vreodată de asta, îți rîd în nas!

Numai Colin își dădea seama de efectul acestor vorbe copilărești, rostite pe un ton arțăgos. Dacă ar fi avut cu cine să discute despre spaimele lui nemărturisite, dacă ar fi îndrăznit să deschidă el vorba despre asta și să pună

întrebări, dacă ar fi avut tovarăşi de seama lui şi n-ar fi zăcut mereu singur, pe spate, în uriaşul conac zăvorît, dacă n-ar fi trăit în atmosfera încărcată de temerile unor oameni în cea mai mare parte neştiutori şi sătul să-i poarte de grijă, Colin ar fi putut descoperi că spaimele şi boala lui nu erau în bună măsură decît rodul închipuirii sale. Copilul lincezise însă fără nimeni în preajmă, măcinat de dureri şi de glasuri negre, ani şi ani de zile. Venise acum ceasul cînd o fetiţă furioasă şi nesuferită susţinea cu înverşunare că închipuirile lui erau ne-ntemeiate, şi iată că el era gata s-o creadă.

N-am ştiut, îndrăzni infirmiera să spună, că se închipuia cu o cocoaşă în spinare. Spatele lui nu-i bolnav decît pentru că nu vrea să se ridice în capul oaselor. Puteam de mult să-i spun că nici vorbă nu-i de cocoaşă!

Colin înghiţi în sec şi-o întrebă, ridicînd puţin capul către ea:

Chiar adevărat? zise cuprins de emoţie.

Sigur, domnule.

El vezi, spuse şi Mary, înghiţind la rîndul ei în sec.

Băiatul se întoarse iar cu faţa în jos. După cîteva respiraţii întretăiate, care arătau încetarea furtunii de suspine, rămase o vreme tăcut, deşi lacrimile încă-i mai brăzdau obrajii, udînd perna. Dar acum aceste lacrimi mărturiseau că o ciudată şi nespus de mare uşurare pusese stăpînire pe el. Pe urmă se întoarse din nou privind la infirmieră, căreia i se adresă cu un glas neobişnuit, care nu mai avea nimic din sunetul poruncitor al rajahului:

— Crezi... că o să ajung şi eu să cresc mare? o întrebă el şovăind.

Deşi infirmiera nu era nici prea isteaţă, nici prea bună la suflet, fu totuşi în stare să repete vorbele dectorului vestit de la Londra:

— Sigur că se prea poate să creşti mare, domnule, dacă ai să faci ceea ce ţi se spune, şi dacă n-ai să-ţi mai ieşi din fire în halul ăsta, şi dacă ai să stai cît mai mult la aer curat.

Lui Colin îi trecuse mînia acum dar se simţea rău şi istovit de-atîta plîns. Poate că tocmai asta îl mai îmblînzi. Întinse puţin mîna spre Mary, care din fericire se liniştise şi ea. Mîinile li se întîlniră la jumătatea drumului încheind pace.

— O să... o să ies cu tine, Mary, glăsui băiatul. N-o să-mi mai fie frică de aer dacă o să putem merge împreună în... Se întrerupse din vorbă, amintindu-şi la timp de taina grădinii despre care nu trebuia să spună nici un cuvînt. Mi-ar plăcea să mă plimb cu tine pe-afară, dacă vine Dickon să-mi împingă căruciorul. Vreau să-l văd pe Dickon cu corbul şi cu vulpea lui.

Infirmierea întinse din nou patul, bătînd pernele şi potrivindu-le. Apoi îi pregăti lui Colin o cană cu supă fierbinte şi alta lui Mary care o primi bucuroasă, căci începuse s-o prindă frigul după atîta tevatură. Mulţumite, doamna Medlock şi Marta se strecurară afară din încăpere. Infirmiera era dornică şi dînsa să

se poată retrage după ce dereticase în odaia acum liniştită; fiind o făptură tînără şi sănătoasă, suferise că fusese trezită din somn, aşa că începu să caşte aproape fără să se ascundă. Văzînd-o pe Mary că-şi trage scăunelul lîngă patul cu coloane şi-i ţine mîna lui Colin într-ale ei, i se adresă fetiţei:

— Acum poţi pleca, domnişoară, să te culci la loc. După asta o să doarmă şi domnişorul Colin, dacă nu se va simţi prea tulburat, aşa că o să mă pot duce şi eu la mine în cameră.

— Nu vrei să mai auzi cîntecul pe care-l ştiu de la dădaca mea din India? îl întrebă Mary pe băiat în şoaptă.

Mîna lui o trase pe-a fetiţei, în timp ce-şi întorcea spre ea rugător ochii obosiţi:

— Cum să nu! răspunse el. E-un cîntec aşa de frumos, am să adorm într-o clipă.

— Îl adorm eu, se întoarse Mary spre infirmiera care căsca. Poţi pleca, dacă vrei.

— Bine! zise aceasta cu o uşoară şovăire. Dar dacă nu adoarme într-o jumătate de oră, te rog să mă chemi, domnişoară.

— Da, aşa o să fac! o asigură Mary.

De îndată ce infirmiera ieşi din cameră, Colin o apucă iar de mînă pe Mary.

— Ştii că era gata-gata să mă dau de gol? zise el. Dar, ai văzut, m-am oprit la timp. Nu mai pot vorbi; am să adorm îndată. Totuşi, înre aş vrea să aflu ceva: mi-ai spus că ai o grămadă de veşti bune pentru mine. Ai găsit cumva? Ai aflat cum se poate pătrunde în grădina tăinuită?

Mary simţi că i se topeşte inima privind bietul chip tras şi ochii ciudaţi, acum cu privirile stinse de oboseală:

— Păi... da, răspunse ea. Cred că da. Şi dacă te culci imediat, mîine îţi spun totul!

Mîna băiatului tresări într-a ei:

— O, Mary! se aprinse el. O, Mary, simt că dacă o să merg acolo în grădină, o să trăiesc şi-o să ajung să mă fac mare. În loc să-mi cînţi cîntecul dădacei tale, mai bine povesteşte-mi, în şoaptă, aşa ca atunci, în prima noapte, cum crezi tu că ar arăta grădina. Sînt sigur că astfel aş putea să dorm.

— Am înţeles, răspunse Mary. Închide ochii!

Băiatul închise ochii, rămase liniştit, iar Mary, ţinîndu-i mereau de mînă, începu să-i povestească rar, abia auzit:

— Ştii, cred că această grădină a fost mai mult timp părăsită... s-a umplut de buruieni şi, pretutindeni, atîrnă sau se întind pe jos, perdele de crenguţe lăsate la voia întîmplării. Cred că trandafirii s-au căţărat, lungindu-se, pînă

au ajuns să atîrne de pe crengile copacilor şi de pe ziduri, ajungînd să se tîrască pe pămînt şi acoperindu-l ca un abur cenuşiu, neobişnuit. Poate că unii au murit de bătrîneţe... dar alţii, mulţi, mai trăiesc încă. Cred că la vară o să fie peste tot puzderie de trandafiri. Iar pe jos, cred că e un covor de narcise şi de ghiocei; crinii de cîmpie şi stînjeneii trebuie că lucrează acum pe sub pămînt făcîndu-şi loc spre lumina zilei. Acum, că a venit primăvara, poate... poate...

Glasul molcom al fetiţei curgea lin, făcînd să se aştearnă liniştea peste chipul copilului. Cu toate acestea Mary îşi urmă istorisirea:

— Poate că florile vor scoate capul printre firele de iarbă... poate că brînduşele purpurii au şi răsărit în mănunchiuri, pe lîngă altele strălucind ca aurul. Poate că mugurii umflaţi ai frunzelor au început să plesnească... şi... poate... poate că firele întreţinute de culoarea cenuşii s-au prefăcut acum în valuri subţiri de un verde crud, acoperind totul... Păsărelele zboară fără teamă în grădină, să cerceteze cum stau lucrurile... e-atîta linişte, e-atît de bine! Şi... poate... poate (aici glasul fetiţei se făcu mai dulce, mai stins) măcăleandrul şi-a găsit perechea şi acum îşi clădesc împreună cuibul.

Dar Colin adormise.

XVIII

«Îi musai să nu mai pierdem vremea!»

Firește că în dimineața următoare Mary nu s-a putut trezi devreme. Era tare obosită, așa că a dormit pînă tîrziu. Aducîndu-i micul dejun, Marta i-a spus despre Colin că se liniștise, cu toate că era cam bolnav și-avea febră, cum se întîmpla întotdeauna după asemenea tevatură cu zbucium și plînsete. Mary mesteca încet ascultînd-o.

— Mi-a spus, urmă Marta, să te rog să treci pe la el să-l vezi cît ai să poți mata de repede. Îi de mirare cum nu se mai satură de mata! Cred că de astă-noapte i se trage asta; sigur de astă-noapte, ce zici? Nimeni altul n-ar fi îndrăznit ce-ai îndrăznit mata! Ei, bietu' de el! Prea a fost răzgîlat; ce-i prea

mult nu-i sănătos: uite că acu' nu mai e ac de cojocul lui!... Maică-mea zice că pentru-un copil îi tot atît de rău să nu fie lăsat în pace, cît îi de-a i se face veşnic pe plac. Nici măcar ea n-ar putea spune care din aste două rele îi mai rea. Da' şi mata, Doamne, ce te mai infuriaseşi!... Da', ce crezi? De cum am intrat azi la el, domnişorul nostru mi-a spus: «Te rog du-te de-o-ntreabă pe domnişoara Mary dacă n-ar vrea să treacă pe la mine, să vorbim!»... Auzi tu, Doamne, să spună el «te rog»! Ai să treci pe la el, domnişoară?

— Întîi dau o fugă să-l văd pe Dickon, îi răspunse Mary. Ba nu, mă duc întîi la Colin, ca să-i spun... Las' că ştiu eu ce-am să-i spun! se opri ea din vorbă ca la străfulgerarea unui gînd.

Cînd intră în odaia lui Colin, Mary avea pălăriuţa pe cap, aşa că pe faţa băiatului se aşternu pentru o clipă dezamăgirea. Şedea în pat; chipul lui de ceară cu ochii încercănaţi îţi făceau milă:

— Îmi pare bine că ai venit, o întîmpină el. Mă doare capul, şi toate oasele mă dor de ostenit ce sînt. Te duci undeva?

Mary înaintă spre pat, aplecîndu-se către el:

— Nu lipsesc mult, îi spuse ea. Mă duc pînă la Dickon, dar vin repede înapoi. Colin, e vorba de... de ceva în legătură cu grădina tăinuită.

Întreaga înfăţişare a copilului se lumină, iar obrajii căpătară puţină culoare.

— O! Asta este! strigă el. Toată noaptea am visat-o. Te-am auzit spunînd despre ceva cenuşiu care s-a prefăcut în verdeaţă şi am visat că mă aflam într-un loc acoperit de frunzuliţe verzi fremătînd în bătaia vîntului... şi pretutindeni, cuiburi de păsărele... şi totul era atît de plăcut şi liniştit... O să mă gîndesc la asta pînă cînd te întorci.

În cinci minute, Mary se afla cu Dickon în grădina tăinuită. Vulpea şi corbul erau de faţă, şi de astă dată şi două veveriţe domesticite.

— Ştii, azi dimineaţă am venit cu căluţul meu, o vesti băiatul pe Mary. Mi-e prieten tare bun. I-am zis Săltăreţul fiindcă sare straşnic. Iacă-le şi pe-astea două: le-am adus în buzunar. Una e Alună; iar astălaltă, Cojiţă.

Auzindu-şi numele, Alună se cocoţă pe umărul drept al lui Dickon, iar cînd băiatul spuse Cojiţă, cea de-a doua veveriţă se urcă pe umărul lui stîng.

S-au aşezat jos, în iarbă; Căpitanul era făcut covrig la picioare; Smolitul părea că le ascultă cu atenţie vorbele, în timp ce veveriţele le dădeau tircoale. Mary se gîndea ce greu îi va veni să se despartă de-o asemenea tovărăşie încîntătoare. Dar cînd s-a pornit să povestească cele întîmplate peste noapte, ceva de pe chipul ghiduş al lui Dickon a făcut-o să-şi schimbe treptat gîndul. Fetiţa şi-a dat atunci seama că tovarăşul ei de joacă se întrista de cele auzite mai mult chiar decît ea; privirile lui alergau neliniştite cînd în sus, spre cer, cînd roată prin grădină.

— Ascultă numa' păsărelele, spuse el într-un tîrziu, parc-al lor îi tot pămîntul! Uite la ele cum săgetează care-ncotro şi ascute-ţi auzul ca să le prinzi chemările. Poţi vedea cum se desfac frunzele şi, zău aşa, ce dulci miresme adie pe-aici, mai adăugă el adulmecînd vîntul cu nasul lui cel caraghios. Şi cînd

te gîndești că bietu' băiat zace-acolo, 'nchis între patru pereți, fără să aibă altceva de făcut decît să se gîndească la necazurile lui pînă-l apucă plînsul! O, Doamne! Îi musai să-l scoatem din birlog, și asta fără zăbavă... să-l cărăm pînă aici, s-audă, și să vadă, și s-adulmece prospețime, să-l îmbătăm de lumina soarelui! Și astn cît mai degrabă! Îi musai, musai; nu-i vreme de zăbavă!

Adeseori, cînd se înflăcăra, Dickon își depăna vorbele în asprul grai din Yorkshire, cu toate că, de obicei, încerca să-și potrivească în așa fel cuvintele ca Mary că-l poată înțelege mai ușor. Dar fetiței îi plăcea sunetul bolovănos al acestui fel de-a vorbi, ba chiar încerca să-l imite, așa că acum se avîntă și ea să-l răspundă pe aceeași limbă:

— Ai, ai, îi musai (adică «da, da, trebuie»). Iaca ce-am pus la cale, urmă ea în timp ce pe Dickon îl pufni rîsul de strădaniile lui Mary de-a vorbi ca-n Yorkshire. Colin pofțește să te vadă, pe tine, pe Smolit și pe Căpitan. Mă-ntorc repede acasă și-l întreb dacă n-ai putea să fii la el miniziuă, tu și făpturile tale. P-ormă, cînd o da frunza mai tare, cînd or fi pe-aici și niscai boboci de trandafiri, apăi l-om scoate noi din birlog. Ai să-i împingi tu cărucioara ca să-l dezvelim minunile de-aici, din fiece colțișor. Ce zici?

Mary se opri din vorbă, tare mîndră de ea: niciodată nu rostise atîtea cuvinte în graiul din Yorkshire. I se părea c-o adusese tare bine din condei.

— Musai să-i grăiești domnișorului Colin în vorbirea noastră din Yorkshire! rîse iar Dickon. Să vezi numa' ce haz pe el! Și s-o știi de la mine, hazu-i cel mai bun leac la orice boală. După zisele maică-mi, chiar unu' bolnav de tifos se pune mai iute pe picioare dacă rîde măcar o juma' de ceas în fiece zi de la Dumnezeu.

— Să știi că, începînd chiar de astăzi, am să-i grăiesc așa, îl asigură Mary pe băiat, înveselindu-se și ea.

Privi în jur. Grădina arăta de parcă în fiecare zi trecuse pe-aici o zînă bună făcînd să răsară tot felul de minuni, prefăcînd niște biete nuieluțe lipsite de viață în mlădițe acoperite de frunze. Ce greu îți vine să te desparți de toate astea! Mai ales acum, cînd Alună începe să se cațăre pe hăinuța ta, iar Cojiță, coborînd de pe trunchiul mărului sub care stai împreună cu Dickon, se oprește cu îndrăzneală chiar în fața ta, măsurîndu-te cu mărgelele negre ale ochilor...

Și totuși, Mary s-a desprins de toate aceste încîntări și a pornit spre casă. Cînd a luat loc lîngă patul lui Colin, acesta a început s-o adulmece cu nările fremătînd întocmai ca Dickon, dar fără experiența acestuia.

— Hm! Miroși a flori și-a proaspăt, strigă el cu veselie. Ce-i asta? E răcoritor, călduț, dulce — toate la un loc!

— Păi ăsta-i vîntul din mlaștini, îi răspunse Mary. S-a vînzolit prin grădină cît stătui la sfat cu Dickon, cu Căpitanul, cu Smolitul, cu Alună și Cojiță. Primăvara, cînd te sorești prin ierburi așa miroși.

Mary se străduia să rostească vorbele cu cel mai pronunțat accent din Yorkshire — și nici nu-ți închipui cum sună acest grai, pînă ce nu l-ai auzit cu urechile tale. Colin se porni pe rîs:

— Ce tot zici tu acolo? întrebă el. Niciodată n-ai vorbit așa. Ce caraghios!

Iaca-ți grăiesc și eu oleacă așa, ca-n Yorkshire, i-o întoarse Mary triumfătoare. Chiar dacă n-ajung eu la rostirea lătăreață a lui Dickon sau a Martei, păi tot pot să zic și eu cîte ceva pe limba lor. Nă-i fi tu oare în stare să pricepi vorbirea d-aici, de-acasă, cînd o auzi ca acu'?! Și mai zici că ești un flăcăiandru de pe meleagurile iste, sînge și carne din trupul Yorkshire-ului! Rușine ție, flăcăule, rușine ție!

Fetița se porni pe rîs la rîndul ei. Așa au rîs ei fără oprire de răsuna casa. Deschizînd ușa din fundul coridorului îi auzi și doamna Medlock, și rămase locului înmărmurită:

— Apăi, pe lege mea! își spuse ea în același grai lătăreț din Yorkshire (fiindcă nu era nimeni pe-aproape s-o audă), asta-i nemaipomenit! Pentru nimica-n lume n-aș fi crezut așa ceva!

Erau atîtea de povestit! Colin nu se mai sătura ascultînd istorisirile fetiței despre Dickon și făpturile lui. Căpitanul și Smolitul, Alună și Cojiță, Săltărețul i-au fost descrișii cu de-amănuntul. Mary apucase să-l vadă pe Săltărețul: dăduse o fugă împreună cu Dickon în pădure. Acolo, un căluț mititel și păros, din aceia care trăiesc în mlaștini, le ieșise-n cale. Coama-i atîrna în mițe groase, avea un cap drăgălaș cu botul catifelat. Deși slăbuț, nefiind hrănit decît cu ierburile locului, era vînjos și mlădiu de parcă picioarele lui subțiri ar fi fost făcut din coarde oțelite. Cînd îl zărise pe Dickon, își înălțase capul și nechezase ușor, îndreptîndu-se apoi la trap spre băiat. Își lăsase botul pe umărul copilului, iar cînd acesta începuse să-i șoptească ceva la ureche, căluțul îi răspunsese nechezînd, pufnind și fornăind în chip cludat. Dickon îl făcuse să-i dea bineț lui Mary întinzîndu-i piciorul drept din față cu copita lui mică și lipindu-și botul de catifea de obrazul fetiței, ca pentru un sărut prietenesc.

— Crezi că mînzul înțelege într-adevăr ce-i spune Dickon? întrebă Colin.

— Așa s-ar părea, răspunse Mary. Dickon zice că oricine în lume te poate înțelege cu condiția să arăți că-i ești prieten adevărat.

Colin rămase o clipă tăcut, cu ochii țintă la un punct din tavan, și Mary pricepu că se gîndea la ceva anume.

— Tare aș vrea să am și eu prieteni, spuse el în cele din urmă. Din păcate, nu sînt prieten cu nimeni. Nu pot suferi oamenii.

— Dar pe mine mă suferi? îl întrebă Mary.

— Da. Pe tine, da, îi răspunse băiatul. Pare curios, dar chiar îmi place de tine.

— Știi, Ben Weatherstaff zice că i-aș semăna, vorbi Mary. Zice că poate pune prinsoare că noi doi avem aceeași fire nesuferită, iar eu cred că tu semeni cu noi. Toți trei semănăm — tu, eu și Ben Weatherstaff. El mai zice că nu sîntem deloc plăcuți la vedere și că de fapt și pe dinăuntru sîntem la fel de

posaci cum ne arătăm față de cellalți. Dar eu nu mă mai simt posacă, așa cum eram inainte de-a intîlni măcăleandrul și de-a mă imprieteni cu Dickon.

Colin își puse mîna slăbuță peste a fetiței:

— Mary, îi spuse el. Am zis că o să-l izgonesc pe Dickon. Acum îmi pare rău. De fapt mi-a fost ciudă că l-ai asemuit cu un inger. În clipa aceea am vrut să rid de tine, dar poate chiar e un inger.

— Da, poate, deși pare caraghios să spui așa, recunoscu ea. Are nasul cîrn și o gură mare, mare, iar hainele-i sînt peticite toate; apoi mai și vorbește în cel mai lătăreț grai din Yorkshire pe care l-ai auzit vreodată. Totuși, dacă un inger ar coborî pe meleagurile noastre și-ar trăi printre noi, un asemenea inger s-ar pricepe la tot ce crește și suflă pe-aici; el ar ști să ingrijească ierburile și să le vorbească sălbăticiunilor, întocmai ca Dickon. Ierburile și făpturile ar simți atunci că este prietenul lor adevărat.

— Știi că nu mi-ar păsa dacă Dickon m-ar vedea așa cum sînt, își urmă Colin gîndul cu glas tare. Ba chiar aș vrea să-l întîlnesc.

— Mă bucur, îi răspunse Mary. Mă bucur fiindcă... fiindcă... Fetița se întrerupse din vorbă; își dădu seama că a sosit timpul să-i spună lui Colin adevărul.

— Fiindcă ce? strigă Colin, înțelegînd că se pregătește ceva neobișnuit.

Mary se neliniști deodată atît de tare încît, sărind de la locul ei, veni lîngă băiat luîndu-i mîinile amîndouă într-ale ei:

— Pot avea încredere în tine? În Dickon am avut încredere, fiindcă am văzut că păsărelele îi dau crezare. Dar de tine nu știu ce să zic. Pot să mă bizui pe tine cu-adevărat? stărui ea rugătoare.

Chipul fetiței era atît de grav încît Colin îi răspunse în șoaptă:

— Da, sigur că da!

— Bine. Uite, am vorbit cu Dickon să vină mîine dimineață să te vadă și să-și aducă toate făpturile cu el.

— Oo! făcu băiatul încîntat.

— Stai că asta nu e tot, urmă fetița, pălind de importanța clipei. Ce urmează e și mai frumos! Știi că am găsit portița grădinii! Eu am descoperit-o: e-ascunsă în zid, sub perdea de iederă.

Dacă ar fi fost un copil voinic și sănătos, Colin ar fi izbucnit în urale. Dar așa bolnăvicios și neliniștit cum era, doar ochii cenușii i se măriră peste măsură în timp ce, cu respirația tăiată, căuta să spună ceva.

— Vai, Mary! strigă el apoi, cu un suspin de plăcere. O s-o pot vedea și eu? O s-ajung oare în grădina asta? O să trăiesc s-ajung acolo? și-și întinse mîinile împreunate spre fetiță.

— Sigur c-ai s-o vezi! îl repezi ea supărată. Sigur c-ai să trăleşti să vezi grădina noastră! Nu fi prost!

Mary era aşa de sigură pe ea, aşa de spontană şi copilăroasă, că băiatul se linişti pe dată şi rise de spaimele lui. Apoi fetiţa incepu să-i povestească pe indelete despre grădină, zugrăvind-o aşa cum era in realitate şi nu ca pe-o simplă inchipuire. Colin o asculta, fericit la culme. Durerile şi epuizarea lui erau date uitării.

— Păi grădina asta este intocmai aşa cum ţi-o inchipui tu, zise el in cele din urmă. Ţii minte că atunci cind mi-ai pomenit intii de ea ţi-am spus că vorbeşti de parcă ai fi văzut-o alevea!

După citeva clipe de şovăială, Mary îşi luă inima-n dinţi şi-i mărturisi adevărul:

— Să ştii că o şi văzusem! Intrasem in grădină atunci cind ţi-am vorbit de ea. Găsisem cheia şi intrasem. Sint citeva săptămini de-atunci. Dar n-am indrăznit să-ţi spun, m-am temut: nu ştiam dacă pot avea incredere in tine *cu-adevărat*.

XIX

«A sosit!»

Cum era şi firesc, doctorul Craven a fost chemat la conac chiar în ziua care a urmat accesului său de nervi. Totdeauna era chemat în asemenea împrejurări; şi totdeauna găsea la sosire un băieţel cu obrajii ca varul, zăcînd posomorit în pat, gata să izbucnească pe neaşteptate, la orice vorbă, în noi hohote de plîns. Aşa că doctorul Craven se temea, ba chiar îi erau urîte aceste consultaţii. În ziua cu pricina nu a putut ajunge la conac decît după amiază.

— Cum îl este? o întrebă el nervos pe doamna Medlock, de îndată ce intră în casă. Nu m-aş mira să-i plesnească un vas de sînge... băiatul ăsta-i pe jumătate nebun din cauza isericalelor şi-a răsfăţului!

— Păi o să vedeți chiar dumneavoastră, răspunse doamna Medlock. N-o să vă vină a crede ochilor. Copila asta urîțică, posacă, tot atît de rea ca și el, l-a vrăjit! Cum? N-aș ști să vă spun. Dumnezeu mi-e martor ca nu poți găsi nimic atrăgător la ea și că nu i se prea aude glasul. Ei bine, a izbutit să facă ceea ce nici unul din noi nu s-ar fi încumetat vreodată să-ncerce măcar! Iacă: azi-noapte s-a repezit la băiat ca o mîță furioasă, i-a bătut din picior și i-a poruncit să înceteze odată. Nu știu cum s-a holbat la el, că băiatul s-a oprit din plîns, iar acu', după-masă... mai bine poftiți de vedeți singur! Nu, domnule, zău că nu-i de crezut!

Și într-adevăr, intrînd la pacientul lui, doctorul Craven dădu cu ochii de o scenă care nu putea decît să-l minuneze. Cînd doamna Medlock deschise ușa, fu întîmpinat de risete și vorbă; Colin, îmbrăcat cu un halat de casă, ședea în capul oaselor pe sofa, privind într-o carte de grădinărit și adresîndu-i-se «copilei neînsemnate» pe care însă, în clipa aceea, cu greu ai fi putut-o socoti neînsemnată, ținînd seama de obrajii ei îmbujorați.

— Tulpinile astea lungi cu floricele albastre cresc și alei, în grădină. Li se spune *Delphinium*, îi explica, atotștiutor, Colin.

— Dickon le zice nemțișori de cîmp cînd cresc mari și groase, i-o tăie cu glas tare cumetrița Mary. De pe-acum sînt o mulțime de tufe bogate...

Fetița se opri din vorbă dînd cu ochii de doctor. Rămase tăcută, iar Colin se posomorî.

— Aflu cu părere de rău, băiete, că ți-a fost rău azi-noapte, îi zise doctorul cam enervat (căci într-adevăr era un om nervos).

— Dar acum sînt bine, mult mai bine! vorbi Colin luîndu-și aerul măreț de copil-rajah. Peste-o zi-două, dac-o fi vreme bună, vreau să ies pe-afară cu căruciorul. Am poftă de aer curat.

Doctorul se așeză lîngă el, luîndu-i pulsul și cercetîndu-l curios:

— Numai vezi să fie o zi frumoasă, spuse el. Și să iei bine seama să nu te oboseștî peste măsură.

— Lasă că n-o să mă obosească aerul curat! sună răspunsul copilului-rajah.

Care nu i-a fost uimirea doctorului, căci odinioară același «tînăr rajah» izbucnise de mînie, urlînd că aerul curat îl va face să răcească și-l va omorî.

— Credeam că nu-ți place aerul curat, îi aduse el aminte băiatului.

— Nu-mi plăcea pe vremea cînd eram singur! îi întoarse vorba micul rajah. Dar acum verișoara mea o să-mi țină tovărășie cînd o să ies la plimbare.

— Cu infirmiera bineînțeles, propuse medicul.

— Nici nu vreau s-aud de infirmieră, fu răspunsul băiatului, atît de hotărît și de țanțoș, încît Mary își aminti pe loc de tînărul prinț indian, împodobit cu nestemate — diamante, smaralde și perle — cu rubinul strălucitor pe degetul mîinii cu pielea smeadă, mînă întinsă spre slujitorii care se apropiau închinîndu-i-se ca să-i primească poruncile. Verișoara mea știe cum să-mi poarte de grijă, urmă băiatul. Mi-e totdeauna mai bine cînd o am în preajmă. Azi-noapte, datorită ei mi-a trecut criza. Iar un băiat voinic pe care-l știu cu o să-mpingă în cărucior.

Doctorul Craven se alarmă. Dacă ar fi ca acest copil obositor şi nevricos să aibă norocul să se înzdrăvenească, apoi el, doctorul, ar face bine să nu mai viseze la posibilitatea de a moşteni domeniul Misselthwaite. Doctorul, nu era însă un om lipsit de scrupule, ci doar slab de înger, aşa că nu înţelegea să-l supună pe Colin nici unui risc:

Băiatul pe care l-ai ales trebuie să fie şi voinic, şi de nădejde, spuse el. Trebuie să ştiu cine e şi cum îl cheamă.

— E vorba de Dickon, izbucni Mary. Îşi închipuia că oricine cunoaşte mlaştinile trebuie să-l cunoască şi pe Dickon. Şi-aşa şi era: văzu cum faţa îngrijorată a doctorului se luminează brusc făcînd loc unui zîmbet mulţumit:

A, Dickon! Dacă-i Dickon la mijloc, atunci sînt liniştit. Sînt sigur că te afli în siguranţă. Dickon ăsta-i vînjos ca un adevărat căluţ din mlaştini!

— Şi-i de nădejde adăugă Mary. Îi cel mai de nădejde flăcău din Yorkshire, îşi întări ea spusele în graiul ţinutului, aşa cum îi vorbise lui Colin mai înainte.

— Dickon te-a învăţat să vorbeşti aşa? o întrebă doctorul, rizînd cu poftă.

— Învăţ limba locului ca pe-o limbă străină, făcu Mary cu răceală. Aşa-i şi-n India cu dialectul localnicilor. Mulţi oameni instruiţi caută să-l înveţe. Mie-mi place, şi tot aşa şi lui Colin.

— Bine, bine, aprobă doctorul. Dacă asta vă place, nu cred că vă poate face rău. Ia spune, Colin, ţi-ai luat bromura azi-noapte?

— Nu, răspunse băiatul. La început n-am vrut, iar pe urmă, după ce-a venit Mary să mă potolească, n-a mai fost nevoie. M-a adormit ea, vorbindu-mi cu glas scăzut despre cum a intrat primăvara în grădină.

— Da, asta sună liniştitor, mormăi doctorul, mai nedumerit ca oricînd şi trăgînd cu coada ochiului spre cumetriţa Mary, care şedea tăcută pe scăunel ultîndu-se ţintă la covor. Eşti într-adevăr mai bine, dar trebuie să-ţi aminteşti că...

— Nu, nu vreau să-mi amintesc! răsări iar poruncitor micul rajah. Cînd zac singur aici şi-mi «amintesc», toate oasele încep să mă doară şi mă năpădesc gînduri urîte care mă fac să hohotesc de plîns. Dacă e vreun doctor pe lumea asta care te-ar putea face să uiţi că eşti bolnav, apoi pe-acela vreau să mi-l aduceţi! strigă băiatul mişcîndu-şi minuţa firavă ce semăna atît de bine cu cea pe care strălucea rubinul, însemn al regalităţii. Tocmai fiindcă mă ajută să uit, mă simt mai bine cînd o am aici pe verişoara mea.

Niciodată nu dăduse doctorul Craven o consultaţie atît de scurtă după un acces de nervi; de obicei, trebuia să rămînă timp îndelungat lîngă pacientul lui. Dar în după-amiaza aceea nu mai avu de prescris nici un medicament, nici alte recomandări de făcut şi, pe deasupra, fu scutit şi de o scenă neplăcută. Coborînd de la etaj, părea tare gînditor, iar cînd intră în bibliotecă să stea de vorbă cu doamna Medlock, aceasta se află în faţa unui om nedumerit din cale-afară.

— Ce ziceţi, domnule? se încumetă ea. Vă vine a crede?

— Ne aflăm fără doar şi poate în faţa unei noi stări de lucruri, răspunse doctorul. Şi fără îndoială, băiatul e mai bine decît ultima oară cînd l-am văzut.

— Cred, zise iar doamna Medlock, că Susan Sowerby are dreptate. Ieri, ducîndu-mă în sat, m-am oprit pe la ea şi-am stat un pic de vorbă. Mi-a spus: «Uite, Sarah-Ann, se prea poate ca fătuţa să nu fie un copil bun; se prea poate să nu fie drăgălaşă; în schimb, e un copil, iar copiii trag la copii...» Ştiţi, domnule, noi, Susan Sowerby şi cu mine, am fost împreună la şcoală.

— E cea mai bună infirmieră din cîte cunosc, zise doctorul Craven. Ori de cîte ori o întîlnesc la căpătîiul unui bolnav, sînt multe şanse ca pacientul meu să se vindece repede.

Doamna Medlock zîmbi. Ţinea la Susan Sowerby.

— Sigur că da, urmă dînsa mai cu îndrăzneală. Dacă Susan e pe-aproape, atunci n-ai de ce te teme. Toată ziua m-am gîndit la ce mi-a zis ea ieri: «O dată, le-am ţinut o predică micuţilor mei după ce se încăleraseră straşnic; le-am spus o istorioară adunîndu-i pe lîngă mine. Pe vremuri, la şcoală, am învăţat la geografie că pămîntul e ca o portocală. N-aveam încă zece ani cînd am înţeles că portocala asta nu poate fi toată a unuia singur. Nimeni nu poate căpăta mai mult decît felia lui de portocală, şi vine o vreme cînd se vede bine că nu-s destule felii pentru toată lumea...» Şi Susan a încheiat: «Să nu care cumva să uitaţi că nimeni nu poate apuca toată portocala, că dacă uitaţi, o să căpătaţi cucule tare dureroase». Iar mie mi-a spus Susan că ceea ce învaţă un copil de la ceilalţi copii e tocmai că nu trebuie să rîvnească la toată portocala, cu coajă cu tot; că dacă se zbate pentru aşa ceva, o să se aleagă cel mult cu nişte sîmburi prea amari ca să-i rontăie.

— Ei, da! Susan Sowerby e o femeie ageră la minte! încuviinţă doctorul îmbrăcîndu-se să plece.

— Păi, se pricepe ea bine să le zică! sfîrşi încîntată doamna Medlock. Adeseori i-am spus: «Ei, Susan Sowerby, dacă ai fi tu alt soi de femeie şi n-ai vorbi în graiul ăsta bolovănos din Yorkshire, aş putea spune chiar că eşti tare deşteaptă!»

*

Noaptea următoare, Colin dormi neîntors; cînd deschise ochii dimineaţa rămase liniştit în pat, zîmbind fără să-şi dea seama; zîmbea fiindcă simţea o ciudată bunăstare în toată fiinţa lui plăpîndă. Chiar că-i bine să fii treaz, se gîndi el întorcîndu-se şi întinzîndu-şi membrele cu plăcere. Se simţea ca eliberat din nişte chingi care se desfăcuseră acum singure, lăsîndu-l în voia lui. Băiatul n-avea cum să ştie despre spusele doctorului Craven, care constatase că nervii lui se destinseseră de la sine şi se liniştiseră. În loc să zacă privind pierdut în tavan şi dorind să nu se fi trezit, mintea lui forfotea de planurile pe care le întocmise împreună cu Mary, în ajun; îl urmăreau grădinile din cărţile cu poze şi se gîndea la Dikocn şi la animalele lui. Ce bine să ai la ce te gîndi! Nu trecură nici zece minute de cînd se deşteptase că se şi auziră nişte picioruşe venind în fugă pe coridor, iar Mary apăru în cadrul uşii. Într-o clipă pătrunse în odaie aducînd cu ea o boare de aer proaspăt, plin de mireşmele dimineţii.

— Ai fost pe-afară! Ai fost pe-afară! strigă băiatul. De-acolo vine mirosul ăsta bun de ierburi înverzite!

Fetiţa alergase; avea obrajii îmbujoraţi şi părul ciufulit, iar din toată fiinţa ei se desprindea o lumină, fără ca băiatul să-şi dea seama ce anume era.

— E-aşa frumos afară! răspunse Mary cu sufletul la gură. Să ştii tu că n-ai mai pomenit asemenea frumuseţe! A sosit! Am crezut c-a sosit alaltăieri, dar nu era decît începutul. Acum e-aici! A sosit Primăvara! Aşa zice Dickon.

— Daa?! exclamă Colin care, cu toate că nu ştia bine ce însemnă asta, îşi simţea inima bătînd mai cu putere. Se ridică în capul oaselor: Deschide fereastra! porunci el rîzînd pe jumătate de bucurie, pe jumătate de gîndurile lui. Poate o s-auzim trîmbiţele ei de aur!

Fără să-i la în seamă gluma, Mary, se duse într-o clipă la fereastră şi-o deschise larg, lăsînd aerul proaspăt, cu miresmele-i dulci şi cîntecele păsărelelor să pătrundă în încăpere.

— Uite aer curat! îi spuse fetiţa. Întinde-te pe spate şi trage-l adînc în piept. Aşa face şi Dickon cînd stă culcat prin mlaştini. El spune că simte atunci cum aerul proaspăt i se strecoară în tot trupul dîndu-i atîta putere, încît i se pare că ar putea trăi veşnic.

Mary nu făcea decît să repete vorbele lui Dickon, dar ele au fost deajuns cu să aprindă închipuirea lui Colin.

Să trăiască veşnic! veşnic! Aşa crede Dickon? întrebă Colin, urmîndu-i sfatul şi respirînd adînc astfel încît să soarbă iar şi iar aerul curat, pînă cînd simţi că ceva nou şi neaşteptat de plăcut se petrece cu el.

Fetiţa se apropie din nou de pat:

— Răsar ierburile din pămînt în tufe îmbelşugate, vorbi ea grăbită. Se deschid florile şi crapă bobocii, tot ce era cenuşiu se acoperă acum cu pînze de verdeaţă. Păsările îşi clădesc de zor cuiburile, da parcă s-ar teme că întîrzie treaba; ba unele păsărele se iau la întrecere care să ocupe cel mai bun loc de cuib în grădina tăinuită. Trandafirii sînt cum nu se poate mai deşi, iar cărările din pădure sînt mărginite de nalbe înflorite. Seminţele pe care le-am plantat noi au încolţit, iar Dickon a venit cu vulpea, cu corbul, cu cele două veveriţe şi cu un mieluţ nou născut...

Mary se opri să mai respire. Dickon găsise mielul cu trei zile în urmă, în stufărişul mlaştinii, lîngă o oaie moartă. Nu era ăsta primul miel orfan găsit de băiat, aşa că se pricepea să-l îngrijească. Îl adusese acasă înfăşurat în surtuc şi-l aşezase lîngă vatră, hrănindu-l cu lapte clad. Era o mică făptură catifelată, cu un căpşor drăgălaş de pui prostuţ şi picioruşe prea lungi. Dickon îl purtase în dimineaţa aceea peste mlaştini, cu o sticlă de lapte în buzunarul unde se cuibărise şi una din veveriţe. Cînd Mary, stînd jos la rădăcina unui pom, a luat în poală ghemul acesta moale şi călduţ, s-a simţit plină de o fericire ciudată, de nespus. Un miel — un miel! Un miel viu care-i şedea în poală ca un prunc!

Îi povesti totul lui Colin, cu o bucurie însufleţită, iar el o ascultă respirînd adînc. Cînd intră în odaie, infirmiera tresări la vederea ferestrei deschise:

de-atitea ori nădușise în casă pentru că pacientul ei credea că ferestrele deschise primejduiesc sănătatea!

— Sînteți sigur, domnișorule, că nu vă e rece? întreabă ea.

— Sigur, răspunse băiatul. Uite, respir adînc aerul curat. O să capăt putere. Vreau să trec pe sofa și să-mi iau micul dejun împreună cu verișoara mea.

Ascunzîndu-și un zîmbet, infirmiera ieși să poruncească micul dejun. Pentru ea tovărășia slujitorilor era mult mai plăcută decît a infirmului, mai ales acum cînd toată lumea dorea să afle ce se mai petrece «pe sus». Se făcea mult haz pe socoteala micului stăpîn nu prea iubit care, după cum zicea bucătăreasa, «își găsise nașul», ceea ce era foarte bine pentru el. Servitoarea se săturase de accesele de mînie ale băiatului, iar șeful lor, familist și om cu scaun la cap, își dăduse nu o dată cu părerea că asemenea copil, chiar infirm, era «numai bun de-o scărmăneală zdravănă».

Odată așezat pe sofa, în fața micului dejun pregătit pentru ei doi, Colin i s-a adresat infirmierei cu glasul poruncitor al micului rajah:

— Soră, vezi că acum de dimineață vine să mă vadă un băiat; aduce cu el o vulpe, un corb, două veverițe și un miel nou-născut. Să urce imediat ce va sosi. Nu vreau să-l țineți acolo ca să vă jucați cu animalele în sala comună. Să vină fără întîrziere aici! hotărî băiatul.

Un sunet de mirare îi scapă infirmierei, care-l prefăcu îndată într-un acces de tuse:

— Bine, domnișorule! răspunse ea.

— Uite ce să faci, adăugă Colin ridicînd mîna. Spune-i Martei să-l aducă ea la mine. Băiatul e fratele ei. Îl cheamă Dickon și se pricepe să domesticească orice făptură.

— Sper ca «făpturile» astea să nu muște, domnișorule Colin, vorbi sora.

— N-avea grijă, ți-am spus doar că sînt domesticite, grăi scurt Colin. Animalele domestice nu mușcă niciodată.

— Știi, în India aveam și îmblînzitori de șerpi, intră Mary în vorbă. Ei ajung să poată lua în gură capetele acestor șerpi, altfel veninoși.

— Ei, Doamne iartă-mă! se cutremură infirmiera.

Copiii își luară gustarea în aerul proaspăt al dimineții. Cele pregătite pentru Colin erau tare bune, așa că Mary se uită la băiat cu mare atenție.

— O să-ncepi să te-grași și tu ca mine, îi spuse ea. În India n-aveam niciodată poftă de mîncare dimineața, iar aici abia aștept micul dejun.

— Și eu am poftă de mîncare azi! o asigură Colin. Din cauza aerului curat, poate. Tu cînd crezi că vine Dickon?

Nu avură mult de așteptat. Peste vreo zece minute, Mary, își înălță o mînă, zicînd:

— Ia taci! Auzi un croncănit?

Colin ascultă atent: se auzi cel mai urît sunet ce ar putea răsuna vreodată într-o casă de om, un «crau-crau» răgușit.

— Da! răspunse băiatul nerăbdător.

— Asta-i Smolitul! îl lămuri Mary. Auzi un behăit — un behăit slab? continuă ea după ce ascultă iar.

— Da, da! strigă Colin îmbujorîndu-se.

— Asta-l micluşelul nou-născut! zise fetiţa cu aprindere. Uite-i că vin!

Ghetele lui Dickon erau groase şi butucănoase, aşa cum trebuia să fie în ţinutul acela mlăştinos. Cu toate încercările băiatului de a păşi cu grijă, ele se auzeau tropăind în timp ce străbătea coridorul. Mary şi Colin îl urmăriră mărşăluind pînă ce trecu pe uşa cu draperie. De acolo începea covorul gros de pe coridorul ce deservea odaia lor.

— Vă rog, domnule, anunţă Marta, deschizînd uşa. Vă rog, domnule, a venit Dickon cu făpturile lui.

Dickon pătrunse înăuntru cu faţa luminată de zîmbetul lui larg. Ţinea micluşelul în braţe şi pe lîngă el păşea puiul de vulpe roşie. Alună şedea cocoţată pe umărul stîng al băieţandului, Smolitul pe umărul drept, iar din buzunarul surtucului se iţeau căpşorul şi lăbuţele din faţă ale celeilalte veveriţe, Cojiţă.

Colin se ridică încet în capul oaselor făcînd ochii mari, tot atît de mari ca şi atunci cînd o zărise pentru prima dată pe Mary. Dar acum privirile lui erau pline de uimire şi încîntare. Adevărul e că, în pofida celor aflate, nu-şi putea închipui cum arată băiatul, nici că vulpea, corbul, veveriţele şi mielul îi stăteau atît de aproape, erau atît de încrezătoare, încît păreau că fac parte din însăşi fiinţa lui. De cînd se ştia, Colin nu stătuse niciodată de vorbă cu un băiat, de-aceea se simţi cuprins de plăcere şi curiozitate, astfel, că nici nu-i trecea prin minte să deschidă gura.

Dar Dickon nu era deloc timid, ori stingherit. Nu-l pusese, în încurcătură, de pildă, faptul că la început corbul lui rămăsese privindu-l în tăcere fiindcă nu-l pricepea limba. Toate făpturile sînt aşa pînă se obişnuiesc cu tine. De-aceea păşi liniştit spre canapeaua lui Colin şi-i aşeză uşurel mielul în poala halatului. Mica făptură îşi întoarse botul spre căldura catifelei şi începu să adulmece prin faldurile ei, mişcîndu-şi nerăbdător capul cîrlionţat cînd într-o parte cînd în alta. Cu siguranţă că nici un copil din lume n-ar fi putut rămîne mut într-o asemenea împrejurare:

— Ce vrea? strigă Colin. Ce caută?

— Îşi caută mama, zise Dickon zîmbind şi mai tare. Ţi l-am adus pe neîncatelea, zicîndind c-o să te bucuri să-l hrăneşti.

Îngenunche lîngă sofa, scoţînd biberonul din buzunar.

— Hai, puişor, vorbi el blînd întorcînd căpşorul lînos şi alb, cu o mişcare lină a mîini lui ocrotitoare. Iacă ici ce-ţi trebuie ţie acu. Uite, na ceva mai bun decît orice-ai putea afla tu în catifeaua de mătase. Ia, şi-i vîri biberonul în botul fremătător, iar micluşelul începu să sugă cu poftă.

După o asemenea întîmplare nu mai rămînea loc să te-ntrebi ce-ai putea vorbi cu un băiat străin. În timp ce mielul sătul aţipea, a început o adevărată ploaie de întrebări la care Dickon răspundea neîncetat. El le povesti copiilor cum găsise micul animal cu trei zile în urmă, chiar la răsăritul soarelui. Cum, aflîndu-se în mlaştini, ascultase cîntecul unei ciocîrlii şi privise zborul ei înşurubat în sus, tot mai sus, spre zarea albastră, pînă cînd mai rămăsese doar un punct în înaltul cerului. «Îmi pierise din ochi, doar cîntul i se mai auzea şi, zău, mă minunam că se mai poate auzi deşi păruse a trece dincolo de pragul lumii noastre într-o clipă... şi chiar atunci, alt zvon mi-a venit de departe, dintre ierburile mlaştinilor. Era un behăit firav — am ştiut pe loc că-i vorba de un

mielut nou-născut, că acel mielut nou-născut era flămînd şi că n-ar fi putut fi flămînd dacă oaia care-l fătase n-ar fi pierit pe undeva. Aşa am plecat în căutarea lui. Trebuia s-o fac, vezi bine, trebuia să-i port de grijă! Am cotrobăit în sus şi-n jos prin ierburi, şi de jur-împrejur, da' parcă mereu o luam tot pe-acolo pe unde nu-l aflam. Ei, da' tot am dat peste el pînă' la urmă. Era un ghemotoc alb zăcînd pe un pietroi ieşit în mijlocul apei. Am călcat balta, m-am cocărat pe pietroi şi am dat peste prăpăditu' ăsta mititel, pe jumătate mort de foame şi de frig».

În timp ce Dickon vorbea, Smolitul îşi deschise aripile solemn, luîndu-şi zborul pe fereastra deschisă, într-un dute-vino punctat de croncăneli ce păreau a întări spusele prietenului său, Dickon. La rîndul lor, Alună şi Cojiţă întreprinseră o excursie pe-afară, explorînd de jos pînă sus trunchiurile groase ale copacilor din preajmă. Căpitanul se încovrigă alături de băiatul aşezat pe marginea grătarului de la cămin.

Acum copiii priveau pozele din cărţile despre grădini, iar Dickon se arăta a fi un adevărat cunoscător al florilor cu numirile lor de prin partea locului. Ştia de asemenea care din aceste flori stau gata să-nflorească în grădina tăinuită.

— N-aş putea să vă spun cum îi zice, vorbi el arătînd cu degetul poza unei flori sub care scria *Aquilegia*, adicătele cum îi zic domnii, da' noi îi zicem căldăruşă, iar astălaltă-i gura leului; şi amîndouă sălbatice prin mărăcini. Da' aici is flori de grădină, is mai grase şi mai mari. Şi la noi în grădină sînt cîteva straturi de căldăruşe; is ca un pat vineţiu împestriţat cu alb, peste care zboară fluturii cînd le vine rîndul la viaţă.

— Trebuie să văd şi eu! strigă Colin cu aprindere. Trebuie să merg să văd neapărat.

— Păi asta-i şi părerea maică-si, aşa zice şi ea, întări Mary spusele vărului ei, vorbind cu aerul cel mai serios din lume în graiul din Yorkshire. Şi-i musai să nu mai pierdem vremea!

XX

«O să trăiesc veşnic—veşnic—veşnic!»

ină să-şi pună planurile in aplicare, copiii au trebuit să mai aştepte o săptămînă, pentru că mai intîi au fost cîteva zile cu vînt puternic, pe urmă Colin a dat semne de răceală. Aşa stînd lucrurile, băiatul ar fi trebuit să facă o «criză». Dar erau atîtea de pus la punct cu foarte multă grijă şi în mare secret; pe de altă parte, Dickon venea aproape zilnic, fie şi numai pentru o scurtă vizită, ca să-i ţină la curent cu ce se mai întîmplasc prin mlaştini, prin nenumăratele cărări ale ţinutului, de-a lungul cursurilor de apă şi pe grinduri. Ceea ce avea el de istorisit despre vidre şi bursuci, că şi despre şoarecii de apă, fără să mai pomenim de cuiburile păsărilor, de vizuinele

şoarecilor de cîmp şi despre toate vietăţile locului, era prea deajuns pentru a te face să tremuri de nerăbdare. Toate aceste amănunte aflate de la un îmblînzitor de animale le dezvăluiau celor doi copii zelul şi înflăcărarea neostoite cu care întreaga lume subterană pornise la treabă.

— Păi toate făpturile astea sînt asemenea nouă, spunea Dickon, doar că lor le e dat să-şi clădească-n fiecare an cuibul. Şi sînt atît de grăbite s-o facă, atît de harnice, că par a se lua la întrecere.

Însă cele mai palpitante rămîneau pregătirile menite să uşureze vizita lui Colin în grădina tăinuită. Nu-i era nimănui îngăduit să mai zărească o clipă căruciorul băiatului de îndată ce Dickon şi Mary l-ar fi împins dincolo de un anumit colţ al tufărişului, pătrunzînd în aleea care şerpuia pe partea exterioară a zidului cu perdea de iederă. Colin era tot mai convins că taina care învăluia grădina era farmecul ei cel mai de seamă. N-avea nimeni dreptul s-o dezvăluie. Nimeni nu trebuia să bănuiască măcar că cei trei copii ar fi părtaşii unui secret. Aşadar toată lumea trebuia să rămînă încredinţată că el, Colin, doar se plimba pe-afară cu Mary şi Dickon, aşa, de plăcere; nimeni să nu cricnească pentru faptul că Mary şi Dickon erau singurii care să-i poarte de grijă. Copiii s-au sfătuit îndelung şi plini de încîntare în privinţa drumului de urmat. Hotărîră pe care anume alee să meargă, pe unde să ocolească fîntîna dintre brazdele de flori, ca şi cum ar dori să cerceteze acele brazde plantate prin grija grădinarului şef, domnul Roach. Trebuia ca totul să arate atît de firesc, încît nimănui să nu i se pară că e un mister la mijloc. Aveau să cotească pe aleea cu tufe şi s-o urmeze pînă la zidurile cele lungi. Planul lor era tot atît de precis întocmit ca planul «intrării în dispozitiv» a unei armate în timp de război.

Zvonurile despre noutăţile petrecute în odăile copilului infirm s-au strecurat, bineînţeles, pînă la slujitorii conacului, atît la cei din casă, cît şi la cei din curte, de la grajduri şi din grădini. Totuşi mare i-a fost mirarea domnului Roach, grădinarul şef, cînd a primit poruncă să se înfăţişeze micului stăpîn, în acea parte a conacului în care de obicei nimeni din afară nu avea îngăduinţă să pătrundă; micul stăpîn în persoană dorea să-i vorbească.

Bine, bine, îşi spuse în sinea lui domnul Roach în timp ce se schimba grăbit de haină. Ce-o mai fi vrînd băiatul ăsta? Ce-o mai fi poftind Măria Sa, asupra căruia nici unui muritor de rînd nu-i fusese dat pînă atunci să ridice ochii?

Domnul Roach nu era lipsit de curiozitate. Nu apucase încă să-l zărească pe Colin, dar auzise multe despre înfăţişarea lui ciudată şi despre firea-i nestăpînită. Cele mai numeroase însă erau zvonurile despre primejdia de fiecare clipă ca acest copil să se stingă repede din viaţă. Se povesteau multe despre spinarea lui încovoiată şi picioarele lui neputincioase de către oameni care nu-l văzuseră niciodată pe micul stăpîn.

— Lucrurile sînt pe cale să se schimbe în casa asta, domnule Roach! i se adresă doamna Medlock pe cînd îl însoţea pe scara de serviciu, sus, către coridorul care ducea spre acele încăperi misterioase.

— Să sperăm că se vor schimba în bine, doamnă Medlock! îi răspunse el.

— N-ar avea cum să devină mai rele! urmă dînsa. Şi ciudat, sînt unii cărora li se pare că lucrurile merg mai bine dacă dau dovadă de supunere.

Să nu te miri, domnule Roach, dacă ai să te pomenești în mijlocul unei menajerii, iar pe Dickon, fratele Martei Sowerby, ai să-l afli mai în largul lui decît la el acasă și mult mai nestingherit decît ne-am simți dumneata sau eu în asemenea împrejurări.

Dickon părea într-adevăr învăluit într-un fel de vrajă, cel puțin Mary era convinsă de asta în sinea ei. La auzul numelui lui Dickon, domnul zîmbi îngăduitor:

— Păi băiatul ăsta s-ar simți ca la el acasă și-n palatul Buckingham, ca și, de altminteri, în inima unei mine de cărbuni. Și asta nu c-ar fi un neobrăzat. Băiatul ăsta-i cu-adevărat soi bun.

Noroc că domnul Roach fusese prevenit, căci altfel nu și-ar fi putut ascunde mirarea. Cînd ușa se deschise, un corb mare, cocoțat pe spătarul unui jilț sculptat, vesti intrarea noului venit printr-un «crau-crau» răsunător, la auzul căruia, în ciuda celor spuse de doamna Medlock, domnul Roach fu cît pe ce să se piardă cu firea, făcînd un salt înapoi.

Copilul-rajah nu mai zăcea nici în pat, nici pe sofa. Ședea într-un fotoliu cu un mieluțel alături, care scutura din codiță după obiceiul mieilor sugaci, în timp ce Dickon, în genunchi, îl hrănea cu biberonul. Pe spinarea lui Dickon o veveriță rodea de zor o alună. Fetița din India luase loc pe un taburet, urmărind scena cu privirile.

— A sosit domnul Roach, domnișorule Colin! zise chelăreasa.

Copilul-rajah se întoarse către ușă, măsurîndu-și «supușul» (cel puțin așa i se păru grădinarului șef).

— Va-să-zică dumneata ești Roach, zise băiatul. Am trimis să te cheme ca să-ți dau cîteva instrucțiuni importante.

— Foarte bine, domnule! răspunse Roach, întrebîndu-se în sinea lui dacă nu cumva i se va porunci să taie toți stejarii din parc ori să prefacă livada într-o grădină pe apă.

— Vreau să ies să mă plimb azi după-masă, îl lămuri Colin. Dacă am să mă simt bine la aer, am să ies în fiecare zi. Cît timp rămîn eu în grădină, nici un grădinar să nu calce pe aleea de lîngă zidul cel lung. Să nu fie nimeni pe-acolo. O să ies pe la orele două: toți să se retragă atunci pînă vă trimit eu vorbă că se pot întoarce la lucru.

— Foarte bine, domnule! răspunse iarăși grădinarul șef, răsuflînd ușurat la gîndul că stejarii au scăpat și că nici livada nu-i în primejdie.

— Mary, vorbi Colin întorcîndu-se spre fetiță, cum le ziceai tu în India slujitorilor cînd terminai ce-aveai de spus și doreai să-i faci să părăsească încăperea?

— Spuneam: «Ești liber să pleci!»

Atunci copilul-rajah făcu semn cu mîna:

— Ești liber să pleci, Roach! glăsui el. Dar nu uita ce-am vorbit, e foarte important.

— Crau-crau! întră și corbul în vorbă, cu asprime dar nu lipsit de politețe.

— Am înțeles, domnule. Mulțumesc domnule! răspunse Roach, iar doamna Medlock îl conduse afară din odaie.

Odată ajuns pe coridor, grădinarul şef fiind un om blajin din fire, zîmbi, ba chiar începu să rîdă:

— Pe cinstea mea! grăi el. Chiar că se poartă ca un mare boier. Ce zici? Parcă toată familia regală, Prinţul consort şi ceilalţi sînt cuprinşi în mica lui făptură!

— El, protestă doamna Medlock. L-am lăsat să joace tontorolul pe spinarea noastră de cînd a făcut ochi! Nu-i de mirare aşadar că se poartă de parcă toţi s ar fi născut doar ca să-i facă lui pe plac.

— Dac-o avea zile, apăi poate o să vadă el că nu-i chiar aşa! îşi dădu cu presupusul domnul Roach.

— Mie un lucru îmi pare fără putinţă de tăgadă, adăugă doamna Medlock. Dac-o avea zile şi dacă fătuţa asta din India o să rămînă pe-aici, apăi sînt sigură c-o să-i înveţe ea cum că portocala nu-i toată a lui — ca să vorbesc şi eu ca Suzana Sowerby. O să-i înveţe c-ar face bine să-şi caute doar de felia lui.

În odaie, Colin se lăsă pe spate, între perne:

— El, acum totu-i în regulă, oftă el. Azi după-masă am să pătrund şi eu în grădină, am s-o văd şi eu...

Veni rîndul lui Dickon să părăsească încăperea, împreună cu făpturile lui, aşa că Mary rămase singură cu Colin. Nu i se păru obosit, dar băiatul rămase tăcut pînă la prînz, şi chiar în timp ce serveau masa. Ea se întreba de ce oare, şi încercă să afle ce-i cu el.

— Ce ochi mari faci, Colin! îi spuse fetiţa în cele din urmă. Cînd te gîndeşti la ceva, ochii ţi se măresc cît farfuriile. Ce te frămîntă acum?

— Nu mă pot stăpîni, mereu îmi zboară gîndul la ce-o să văd după masă, la felul cum arată...

— Grădina? întrebă Mary.

— Primăvara, răspunse băiatul. Mă gîndesc că niciodată pînă acum n-am văzut-o aievea. Ieşeam rareori din casă, iar cînd se întîmpla să ies nu luam seama la nimic. Niciodată pînă acum nu m-am gîndit la asta.

— Ştii, şi pentru mine primăvara e ceva nou: în India nu există primăvară! vorbi Mary.

Imaginaţia lui Colin era mai bogată decît a verişoarei lui, oricît de bolnăvicios şi ferecat în casă va fi fost el. Şi pe deasupra, îşi petrecuse o bună bucată de timp cercetînd cărţi cu poze minunate.

— Azi dimineaţă, cînd ai intrat aici în fugă strigînd: «A sosit! A sosit!» m-ai făcut să mă simt nu ştiu cum. Era de parcă aş fi văzut apărînd un alai măreţ, învăluit în strălucire şi valuri de muzică! Este o poză într-una din cărţile mele: mulţimi de oameni şi copii cu ghirlande şi ramuri înflorite, cîntînd şi jucînd în sunetul flautelor. De-asta am spus: «Poate o s-auzim trîmbiţele ei de aur!» şi ţi-am cerut să deschizi larg fereastra.

— Ce nostim! strigă Mary. Chiar că aşa pare totul! Şi dacă toate florile, toate frunzele şi toate ierburile înverzite, dacă toate păsărelele şi sălbăticiunile s-ar aduna la un loc jucînd, ce înghesuială, ce mai mulţime ar fi! Sînt sigură că ele joacă şi cîntă şi fluieră, şi astea toate la un loc se aseamănă valurilor de muzică...

Copiii izbucniră amîndoi în rîs, nu pentru că un asemenea gînd era vrednic de rîs, ci doar pentru gîndurile plăcute deşteptate în ei.

Ceva mai tîrziu, infirmiera veni să-l pregătească pe Colin. Ea observă că, în loc să zacă aşa, nemişcat, ca o bucată de lemn, în timp ce-l îmbrăca, băiatul se străduia să stea în capul oaselor şi să se ajute singur, vorbind şi rîzînd în tot acest timp cu Mary.

— Sîntem într-una din zilele lui bune! se adresă femeia mai pe urmă doctorului Craven, care sosi la conac în «inspecţie». E bine dispus şi asta-i da putere.

— O să mai trec o dată pe seară, după ce se întoarce copilul în casă, spuse doctorul. Trebuie să constat cum îl prieşte mersul pe-afară. Mi-ar fi plăcut, îşi cobori el glasul, să te las pe dumneata să-l însoţeşti.

— Mai bine renunţ pe loc la pacient decît să accept asemenea propunere, răspunse infirmiera pe un ton neaşteptat de hotărît.

— Nu e cazul, o opri doctorul uşor enervat. trebuie să încercăm! Dickon este un băiat căruia i-aş încredinţa şi un nou-născut.

Cel mai voinic slujitor din casă l-a purtat pe Colin pe scări, aşezîndu-l în căruciorul alături de care aştepta Dickon. După ce slujitorul l-a potrivit pernele şi păturile, copilul-rajah le-a făcut un semn cu mîna, lui şi infirmierei:

— Sînteţi liberi să plecaţi! le spuse el, iar cei doi au şi dispărut imediat, rîzînd pe înfundate — trebuie s-o mărturisim — de îndată ce s-au aflat la adăpost între patru pereţi.

Dickon dădu semnalul de plecare împingînd încetişor căruciorul. Cumetrita Mary păşea alături, iar Colin se lăsase pe spate cu faţa ridicată spre cer. Bolta părea foarte înaltă, străbătută de mici nori de zăpadă, asemeni unor păsări cu aripile întinse plutind prin albăstrimea de cleştar. Vîntul mătura văzduhul în lungi adieri moi, dinspre mlaştini, purtînd dulceaţa mireslor sălbatice.

Pieptul slăbuţ al băiatului se umfla sorbindu-le, iar ochii lui mari păreau deschişi spre ascultare mai mult decît ar fi făcut-o urechile.

— Ce mulţime de sunete; cîntec, chemări, vorbi el. Ce mireasmă-i asta adusă de vînt?

— E iarba neagră din mlaştini care tocmai înfloreşte acum, îi răspunse Dickon. Hei, albinele se reped azi într-acolo de mai mare mirarea.

Nici o fiinţă omenească nu i-a putut zări pe copii cînd au apucat pe o anumită cărare, căci toţi grădinarii, cu ajutoarele lor cu tot, fuseseră îndepărtaţi. Totuşi copiii au cotit ba în sus, ba în jos pe aleea mărginită de tufe, printre straturile din jurul fîntînii, urmînd punct cu punct planul lor de drum întocmit cu atîta grijă pentru foarte tainica lor plăcere. Odată ajunşi însă pe aleea ce străjuia zidul cel lung, acoperit cu iederă, un simţămînt de teamă a pus stăpînire pe ei, făcîndu-i în chip ciudat şi fără motiv să-şi vorbească doar pe şoptite.

— Uite locul! suspină Mary. Pe-aici am umblat eu încoace şi-încolo, frămîntîndu-mi mintea.

— Aici? tresări Colin, iar ochii lui începură să cerceteze cu aprindere perdeaua de iederă. Dar nu văd nimic! Nu-i nici o portiţă!

— Păi aşa am crezut şi eu la început? îl linişti Mary.

O tăcere plină de vrajă puse atunci stăpînire pe copii; stăteau cu răsuflarea tăiată de emoție, în timp ce căruciorul alunecă mai departe.

— Asta-i grădina unde lucrează de obicei Ben Weatherstaff, îl lămuri Mary pe vărul ei.

— Daa?

Mai făcură încă vreo cîțiva pași înainte ca Mary să șoptească iar:

— Aici e locul de unde și-a luat zborul măcăleandrul peste zid.

— Aici? strigă iar Colin. Oo, tare-aș vrea să mai vină!

— Iar acolo, adăugă Mary cu mare desfătare arătînd cu degetul spre rădăcina unei tufe de liliac, acolo ședea cocoțat măcăleandrul pe o movilită de pămînt, arătîndu-mi ascunzătoarea cheii.

Colin se îndreptă cît putu în scaun, încercînd să se înalțe:

— Unde? Unde? Acolo? țipă el, cu ochii la fel de mari ca ai Lupului din Scufița Roșie.

Dickon rămase locului și căruciorul odată cu el.

— Și-aici, zise Mary, pășind peste brazda de la poalele zidului cu iederă, aici am început eu să-i vorbesc în timp ce el ciripea de pe creasta zidului. Uite perdeaua verde a iederei pe care a bătut-o atunci vîntul, arătă ea ridicînd cortina de vrejuri ce atîrna pe zid.

Oo! Asta e, șopti Colin înăbușit.

— Și-aici e clanța, aici e portița! mai țipă copila. Dickon, împinge căruciorul, hai, repede, împinge-l!

Iar Dickon îl împinse dintr-o singură mișcare, ca un voinic minunat ce era...

Colin se lăsase iar să cadă pe spate, între perne. Deși suspina de plăcere, își acoperise ochii cu mîinile, închizîndu-i strîns pînă ce-au pătruns în grădină și căruciorul s-a oprit ca prin minune, iar poarta s-a închis în urma lor, începînd să privească în jur, așa cum făcuseră mai înainte și Dickon, și Mary. Pe ziduri, pe pămînt și pe copaci, se legăna un dulce văl verzuliu, din ramuri și vrejuri, pe care între timp numeroase frunzulițe fragede se desfăcuseră. În iarbă, sub copaci sau în vasele cenușii de piatră, pretutindeni, apăreau dîre și pete aurii, purpurii sau de un alb lăptos, iar peste creștetul celor trei copii, pomii înfloriți își înălțau coroanele albe-trandafirii. Pluteau bătăi moi de aripi, un dulce cînt, un bîzîit slab și miresme de tot felul, mulțime de miresme îmbătătoare. Soarele mîngîia blînd, ca o mînă iubitoare, obrajii palizi ai băiatului din cărucior. Mary și Dickon s-au oprit privindu-l cu uimire: părea atît de diferit de cum fusese mai înainte, atît de schimbat: o strălucire ușor trandafirie îi năpădise acum chipul de fildeș, gîtul, mîinile.

— O să mă fac bine! O să mă fac bine! strigă copilul înfierbîntat. Mary! Dickon! O să mă fac bine! Și am să trăiesc veșnic! veșnic! veșnic!

XXI

Ben Weatherstaff

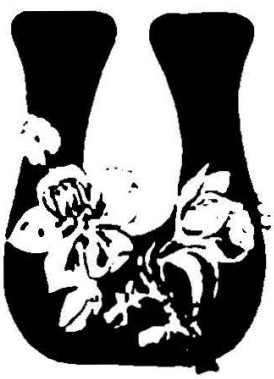

Una din ciudăţenile vieţii pe acest pămînt este că doar cîteodată simţi cu-adevărat că ai putea trăi veşnic, veşnic, veşnic. Uneori această descoperire o faci cînd se întîmplă să te deştepţi dis-de-dimineaţă, odată cu stinteie zori ale zilei, şi ieşi pe-afară de unul singur, ca să priveşti înaltul, sus, tare sus, urmărind schimbările cerului palid care treptat se face din ce în ce mai trandafiriu; minunea de-acolo, de sus, e ca un strigăt de slavă, e răsăritul cu veşnica măreţie a soarelui ce se ridică să-şi urmeze calea cerească, aşa precum o face de milioane şi milioane de ani. În asemenea clipe, poţi crede în veşnicia vieţii. Alteori afli veşnicia în singurătăţile pădurii, la apusul soarelui

cînd, adîncă şi tainică, liniştea se strecoară, aurie, printre crengi, părînd a şopti ceva... ceva de neînţeles. Veşnicia vieţii o mai poţi afla în tăcerea nopţii albastre, cu stelele fără număr sclipind în aşteptarea a nu ştiu ce. În fine, în sunetele unei muzici îndepărtate sau într-o privire adîncă ce-ţi pătrunde în fundul sufletului.

Colin avea să trăiască asemenea minune în clipa cînd, pentru prima oară, ochii şi urechile lui luară cunoştinţă de sosirea primăverii între zidurile înalte ale grădinii tăinuite. În după-amiaza cu pricina, părea că întreaga fire se străduieşte, plină de strălucire în faţa unui copil. Poate că sosirea primăverii în chiar ziua aceea să fi fost un dar al cerului, care a îngăduit o nemaipomenită izbucnire de viaţă tocmai atunci şi în acel loc. Dickon îşi întrerupea mereu lucrul în grădină, rămînînd neclintit, cu o uimire crescîndă în ochi şi dînd uşurel din cap.

— Phii, citu-i de frumos! se minuna el. Am doişpe ani, merg pe treişpe, şi ce de după-amiezi încap în treişpe ani! Da' pot jura că nici una n-a fost ca asta!...

— Da, da! Îi chiar frumos! ofta şi Mary de prea multă fericire. M-aş prinde că-i a mai frumoasa zi din cîte s-au aflat vreodată!...

— Oare nu vă veţi fi dînd şi voi cu presupusul, zise şi Colin cu vorbe tărăgănate, că toate s-au tocmit aşa taman pentru mine?

— Apăi, chiar! strigă Mary plină de admiraţie. Zău că ziseşi asta în cel mai curat grai din Yorkshire! Zău că tare fain o mai întorseşi din vorbe!

Şi cei trei copii s-au simţit cuprinşi de încîntare.

Au împins căruciorul pînă sub pomul împovărat de zăpada florilor şi înconjurat de zumzetul melodios al albinelor. Arăta ca un baldachin înflorit adăpostind vreun Făt-Frumos din poveşti. Împrejur mai erau şi meri, şi cireşi, ai căror muguri, care pe ici-pe colo dădeau în floare, se colorau în alb-trandafiriu. Printre ramurile «baldachinului», frînturi de cer albastru priveau în jos, ca nişte ochi fermecaţi.

Mary şi Dickon lucrau cîte puţin în toate colţurile, iar Colin se uita la ei. Copiii îi aduceau la vedere tot felul de «minuni»: muguri gata să crape sau încă netezi, fără cea mai mică urmă care să prevestească desfacerea lor, crenguţe cu frunzuliţe verzi abia mijite, cîte o pană de ciocănitoare culeasă din iarbă sau vreo găoace de ou părăsită de puişorul grăbit să vadă lumina zilei. Dickon porni să împingă încetişor căruciorul roată prin grădină, oprindu-se din loc în loc ca să-l lase pe Colin să privească mai bine la minunile primăverii, încolţite din pămîntul reavăn sau atîrnînd de crengile pomilor. Era ca şi cum vreun împărat cu împărăţia lui l-ar fi întîmpinat pe băieţel în ţinutul lor fermecat, gata să-i împărtăşească toate tainele minunate cuprinse acolo.

— Mă-ntreb dacă o să ne iasă-n cale şi măcăleandrul, spuse Colin la un moment dat.

— Ei, las' c-ai să-l vezi mata destul, de-ndată ce-o termina clocitul şi puii-şi vor găuri găoacea, răspunse Dickon. Flăcăuşul ista-i acu' aşa de prins de treburi că ameţeşte de cap! Să vezi numa' cum o să zboare el de colo-colo, cărînd de-ale gurii, viermişori şi alte bunătăţi, citeodată cît el de mari. Iar cînd ajunge acasă, la cuib, apăi zgomotul îi atît de mare, îmbulzeala atîta de nemaipomenită, că nime' nu mai ştie care-anume cioculeţ căscat citu-i hăul să-l

sature-ntîi şi-ntîi. Ce de mai pliscuri deschise, ce de mai pluîturi din toate părţile! Maică-mea zice că atunci cînd vede cîtă muncă-i pe-un biet măcăleandru ca să sature puişorii flămînzi, îi vine-a crede că ea însăşi îi ditamai cocoană fără de treabă. Zice că-n asemenea împrejurări i se pare că de pe prăpădiţele astea de ghemuleţe, numa' puf şi pene, trebuie să curgă şiroaie de sudoare, asta chiar dacă noi n-o putem vedea.

La asemenea gînd, copiii pufniră-n rîs aşa de tare că trebuiră să-şi înfunde pumnii-n gură ca nu cumva să fie auziţi de careva din afară. Abia de cîteva zile învăţase Colin legile şoptitului şi ale glasului scăzut. Băiatului îi făcea plăcere misterul unor astfel de reguli şi se silea din răsputeri să le respecte, dar în toiul unei atari veselii era greu să nu rizi decît pe înfundate.

Fiecare clipă din după-amiaza aceea se dovedea plină de noutăţi şi, cu fiecare ceas petrecut acolo, strălucirea soarelui se făcea mai aurie. Cărucîorul se întoarse sub baldachinul împărătesc, iar Dickon abia aşezat în iarbă îşi scoase fluierul, cînd Colin băgă de seamă ceva ce încă nu avusese timp să observe pînă atunci:

— Uite colo un copac tare bătrîn, nu-i aşa? întrebă el.

Dickon îşi aruncă privirea spre trunchiul noduros; Mary îşi întoarse şi ea ochii într-acolo — pentru o clipă, se aşternu tăcerea.

— Daa, vorbi apoi Dickon, iar glasul lui scăzut sună foarte blînd.

Mary, uitîndu-se ţintă spre copac, rămase pe gînduri.

— Crengile-i sînt aproape ca cenuşa şi nu pare să aibă nici o frunzuliţă, urmă Colin. Să fie mort?

— Îhîm, aprobă Dickon. Da' să vezi cînd s-or căţăra trandafirii pe el ascunzînd fiecare bucăţică de lemn mort, îngropînd totul sub frunzele şi florile lor! Atunci n-o să mai arate ca un lemn mort. Ba poate o să fie cel mai frumos dintre toţi...

Fetiţa tot mai era cu ochii la copacul cel golaş, gînditoare.

— Ia uitaţi-vă, uitaţi-vă colo: parcă are o rană veche, parcă s-ar fi rupt din el o creangă groasă... Ce s-o fi-ntîmplat cu el? se întrebă Colin.

— Oricum, e mult de-atunci, îi răspunse Dickon. Ei! tresări el uşurat, luîndu-l de braţ pe Colin: ia-n te uită, măcăleandrul! Iacătă-l c-a venit şi el! Vezi-l cum scormoneşte după gize pentru perechea lui!

Ochii lui Colin se întoarseră prea tîrziu spre a mai vedea altceva decît o străfulgerare înaripată cu pieptăraş roşu şi cu ceva în cioc. Păsăruica săgeta din aripi printre ierburi, îndreptîndu-se spre lăcaşul cel mai depărtat al grădinii, şi-o pierdură din vedere. Colin se lăsă uşurel pe spate, printre perne, rîzînd încetişor:

— Să ştiţi că măcăleandrul pregăteşte ceaiul pentru doamna lui, că-i ora cinci... Şi mie mi-ar cădea bine nişte ceai!

Şi aşa trecură ei peste un moment greu.

— Nu poate fi decît o vrăjitorie la mijloc, îi spuse mai apoi Mary lui Dickon în şoaptă. Doar o vrajă a putut trimite la timp măcăleandrul. Sînt sigură că-i o vrajă la mijloc.

Amîndoi copiii se sperlaseră la gîndul că micul bolnav ar fi putut cere lămuriri despre copacul uscat cu creanga cea groasă ruptă în urmă ce zece

ani. Mary şi Dickon vorbiră mult despre asta mai pe urmă. Dickon dădea din cap nemulţumit, plin de tulburare:

— Ştii, îl musai să grijim ca nu cumva să se mai deosebească de ceilalţi copaci, hotărî el. Nu-i de trebuinţă să-i spunem bietului băietan cum şi cînd s-a întîmplat. De mai zice el ceva despre asta, îi musai, musai să-ncercăm a părea veseli.

— Îhîm, mormăi şi Mary, îi musai!

Dar fetiţa nu simţea nici un dram de veselie cînd privirile-i cădeau pe copac. În acele rare clipe, ca se tot întreba cît adevăr o fi în spusele lui Dickon, de la sfatul lor de taină. Mai întîi, băiatul îşi scuturase chica lui ruginie cu un aer misterios, după care în ochii lui albaştri pîlpîise ca o luminiţă plăcută şi liniştitoare:

— Stăpîna doamnă Craven era o tînără doamnă cum nu se poate mai drăgălaşă, îşi începuse vorba Dickon, oarecum şovăitor. Iar maică-mea zice că poate e şi ea pe-aici, să-i poarte de grijă domnişorului Colin, la Misselthwaite; aşa fac toate mamele care părăsesc lumea oamenilor: vin înapoi, să-şi vegheze pruncii. Se prea poate să fi fost şi prin grădină, se prea poate ca ea să ne fi îndemnat la lucru şi să-l aducem pe băiat cu noi.

Mary gîndi că Dickon vorbeşte de ceva ce seamănă a vrajă. Ea avea mare încredere în vrajă. Ba chiar în sinea ei era sigură că şi el «drege niscai vrăji», sigur, vrăji bune, binefăcătoare pentru toţi cei din preajma lui. Firesc că de asta-l iubeşte toată lumea, de asta făpturile din singurătăţi îi sînt prietene. Fetiţa merse cu gîndul şi mai departe: s-ar fi putut ca pînă şi măcăleandrul să fi fost adus la timp de vrăjile lui Dickon, ca să schimbe firul gîndului lui Colin tocmai atunci cînd pusese întrebarea primejdioasă. După părerea lui Mary, vrăjile astea lucraseră toată după amiaza aceea minunată care-l prefăcuse pe Colin în cu totul alt băiat: văzîndu-l acum, nu-ţi venea a crede că el era fiinţa aceea scoasă din fire, scrîşnind din dinţi şi zbuciumîndu-se, care dădea cu pumnii-n perne şi hohotea. Pînă şi obrazul lui de fildeş părea altul: uşoara îmbujorare care-i colorase, în timpul primei plimbări prin grădina tălnuită, obrajii, gîtul şi mîinile, nu avea să se mai şteargă niciodată. Acum arăta cu-adevărat ca o fiinţă în carne şi oase, şi nu modelat din fildeş ori din ceară.

Privind la măcăleandrul cel harnic ce căra de-ale gurii pentru perechea sa, lui Colin i se deschise pofta de mîncare, aşa că-şi dori şi el gustarea de la ora cinci:

— Ştii ce, Mary? Du-te şi cere-i vreunuia din slujitori să aducă un paner cu gustări în aleea de rododendroni. Tu şi Dickon o să puteţi să-l căraţi de-acolo pînă aici.

Ideea era bună, uşor de împlinit. Odată întinsă pe iarbă pînza albă a şervetului, în copii s-a deşteptat pofta de mîncare: ceaiul fierbinte, pîinea prăjită bine unsă cu unt şi turtiţele dospite îi ademeneau. Păsărelele se opriră din zborul lor după tot felul de treburi, toate grabnice, ca să cerceteze ce se-ntîmplă acolo jos, în iarbă; apoi intrară într-o mare activitate de culegere a firimiturilor. Alună şi Cojiţă înfăşcaseră bucăţele de turtiţă şi porniseră în susul trunchiurilor de copac. Smolitul, cu o jumătate de felie de pîine unsă cu unt, se cocoţase şi el într-un colţ mai adăpostit şi acum o învîrtea în plisc pe toate părţile, din-

du-şi răguşit cu părerea înainte de a se hotări s-o înghită dintr-odată cu mare plăcere.

După-amiaza se scurgea încet spre ceasul ei cel mai dulce. Sulițele soarelui se lungeau din ce în ce; albinele se îndreptau spre stupi; zborul păsărelelor începea să se rărească. Dickon şi Mary se odihneau jos, în iarbă. Coşul cu gustări era din nou împachetat, gata pentru a fi întors la bucătărie. Colin şedea rezemat de perne, cu buclele lui dese date peste cap, lăsîndu-i fruntea liberă, şi cu chipul luminat de o culoare aproape sănătoasă.

— N-aş vrea să se mai termine după-amiaza asta! spuse el. Dar mă voi întoarce aici şi mîine, şi poimîine, mereu!

— Ai să guşti din plin aerul curat, nu-i aşa? îl întrebă Mary.

— Nu mai poftesc nimic altal îi răspunse băiatul. Azi am făcut cunoştinţă cu Primăvara. O să aflu cum arată şi Vara. Vreau să urmăresc tot ce răsare, tot ce înfloreşte aici. O să stau şi eu aici, să înfloresc.

— Da, aşa să faci, domnişorule! hotărî Dickon. Să te plimbi mereu pe-aici, să mai şi lucrezi, aşa cum au mai făcut şi alţii înainte, mai demult.

Colin se îmbujoră tare:

— Să mă plimb! Adică, să umblu... să lucrez şi eu! exclamă el. O să pot eu face asta?!

Dickon îl privi blînd, atent. Nici el, nici Mary nu-l întrebaseră încă ce e cu picioarele lui.

— Sigur că ai să poţi! îl asigură Dickon, cu toată convingerea. Doar ai picioare, ca tot omul!

Pînă să vină răspunsul lui Colin, Mary se sperie.

— Da, am picioare ca tot omul, îl lămuri Colin. Dar cît de subţiri, şi de firave! Cînd încerc să mă sprijin în ele, tremură aşa de tare, că mă ia frica.

Mary şi Dickon răsuflară uşuraţi.

— Cînd n-o să-ţi mai fie frică, o să te ţii bine pe ele, se bucură Dickon. Apoi teama o să-ţi treacă de tot.

— Crezi? întrebă Colin, după care rămase tăcut, ca şi cum ar fi început să-şi pună o mulţime de întrebări.

Un timp copiii au stat nemişcaţi. Soarele pornise către asfinţit. Era tocmai ceasul cînd totul tace, iar copiii trăiseră o după-amiază din cele mai pline şi mai interesante. Colin arăta ca după o odihnă binefăcătoare. Pînă şi lăpturile lui Dickon se potoliseră, adunîndu-se pe lîngă băiat. Smolitul, cocoţat pe o creangă joasă, îşi lăsase somnoros pleoapele cenuşii peste ochi; Mary se aştepta să-l audă, din clipă-n clipă, sforăind.

Dar liniştea fu curmată de Colin care înălţîndu-şi capul pe jumătate, întrebă deodată cu voce tare, neliniştită:

— Dar cine-i omul acela?

Dickon şi Mary săriră-n picioare.

— Care om.? care om? exclamară iute amîndoi copiii.

Colin arătă cu degetul spre creasta zidului:

— Uite colo! şopti el înfierbîntat. Ia priviţi!

Cei doi copiii întoarseră capetele să vadă despre ce e vorba. Deasupra zidului se înălța chipul plin de aprigă mînie a lui Ben Weatherstaff, cocoțat pe-o scară. Bătrînul îi arăta pumnul lui Mary:

— De n-aș fi eu burlac și de-ai fi tu copila mea, îi strigă el cu aprindere, ți-aș trage-o sfîntă de bătaie s-o ții minte!

Amenințător, Ben mai suise o treaptă pe scară, iar acum părea că se pregătește să treacă zidul și să sară în grădină, pentru a o lovi pe fetiță. Văzîndu-o însă cum se îndreaptă spre el, se opri, rămînînd sus pe scară și arătîndu-i pumnul mai departe.

— N-am dat eu niciînd doi bănuți pe tine, o ceartă el. De cînd mi-au căzut întîi ochii pe tine n-am putut să te-nghit! Femeiușcă zăpăcită, mutră acră și iscoditoare, care-ți bagi nasu' unde nu-ți fierbe oala. Nu pricep cum de ți-a mers cu mine. De n-ar fi fost măcăleandrul, ducă-se pe pustii...

— Ben Weatherstaff! strigă Mary venindu-și în fire; acum se afla chiar în fața lui și-l striga cu un fel de suspin: Ben Weatherstaff, măcăleandrul mi-a arătat calea!

La asemenea vorbe, bătrînul s-a arătat atît de minios, încît părea gata să se arunce jos, la picioarele zidului, chiar în clipa aceea:

— Mă, zgripțuroaică mică! îi vorbi el plin de asprime. Acu' vrai să te-ascunzi după un biet măcăleandru! Nu, că asta-i prea de tot nerușinare! Pasărea ți-a arătat calea, ai? Pasărea! Ei, nu zău!

Fetița băgă de seamă în timp ce vorbele-i țîșneau din gură că-i ros de curiozitate.

— Păi cum naiba a putut măcăleandrul să-ți arate calea, ai?!

— Da, măcăleandrul mi-a arătat-o, chiar dacă nu bănuia că mi-o arată! protestă Mary. Asta e. Și n-am să-ți spun cum dacă mă mai amenințî cu pumnul, na!

Deodată, bătrînul uită să mai ridice pumnul amenințător, ba chiar era gata-gata să cadă de pe scară cînd, ridicînd ochii de la fetiță, îi văzu pe cei doi copii care se îndreptau spre zid.

Colin fusese așa de uimit în prima clipă văzîndu-l pe Ben cum se dezlănțuie, că rămăsese neclintit ascultîndu-l în tăcere, de parcă limba i-ar fi fost legată. Dar curînd își reveni și-i porunci lui Dickon:

— Du-mă acolo! Du-mă cît poți de aproape și oprește căruciorul chiar în fața lui.

Asta fusese, ma rog, ce văzuse Ben Weatherstaff de era cît pe ce să cadă de pe scară: un scaun cu roți, căptușit din belșug cu perne și pături, care-l făceau să arate ca o trăsură domnească, ce se îndrepta spre el, cu un «tînăr rajah» șezînd măreț acolo, ca pe un tron, și privindu-l cu ochii lui mari mărginiți de gene negre. O mînă albă și subțire se înălța semeață spre dînsul cînd căruciorul domnesc se opri locului chiar sub nasul lui. Cum să nu caște gura de mirare Ben Weatherstaff în fața unei asemenea năzdrăvănii!

— Știi cine sînt eu? îl întrebă poruncitor copilul-rajah.

Doamne, cum se mai holba bietul grădinar! Ochii lui de bătrîn, tiviți cu roșu, țintuiau copilul de parcă s-ar fi aflat în fața unei stafii. Îl privea și tot privea, înghițind în sec fără să poată scoate o vorbuliță.

— Știi cine sînt eu? repetă Colin întrebarea și mai poruncitor. Răspunde!

Ben își ridică mîna-i noduroasă pentru a se freca la ochi.

După ce-și mai șterse și fruntea cu dosul palmei, răspunse:

— Păi, cine să fii oare?! De! Cred că știu. Parcă mă privesc ochii mălcă-ti. Dumnezeu știe cum de-ai ajuns aici!... Cin' să fii altul decît «sarmanul ghebos»! sună glasul tremurat al bătrînului.

La auzul unor asemenea vorbe, Colin uită de spinarea lui. Fața i se aprinse ca macul; se îndreptă, băț, în scaun:

— Nu-s ghebos, strigă el furios, nu-s ghebos!

— Nu-i ghebos! strigă la rîndul ei și Mary, dînd cu pumnii în zidul grădinii de prea mare supărare. Nu-i ghebos! Spinarea lui n-are nici urmă de gilmă! M-am uitat eu bine: nici una!

Ben Weatherstaff își mai șterse o dată fruntea cu dosul palmei și se uită iar în jos, ca și cum n-ar fi văzut bine. Mîinile îi căzură moi, lipsite de putere, gura i se căscă, iar glasul îi pieri. Era un om bătrîn, neștiutor de carte și fără tact, un om bătrîn care nu făcuse altă decît să repete ceea ce i se spusese.

— Mata... mata... n-ai un gheb în spate? se miră el răgușit.

— N-am! șipă Colin.

— Mata... mata... n-ai picioare strîmbe? se mai miră bătrînul cu glas tremurător, din ce în ce mai răgușit.

Ei, asta era prea din cale afară! Toată energia pe care Colin o desfășura de obicei în momentele lui de mînie izbucni acum în alt chip. Nimeni nu-i mai învinuise că are picioarele strîmbe, — nici măcar în șoaptă — dar gîndul că așa ceva ar fi cu putință, după cum lăsau să se înțeleagă spusele lui Ben, era mai mult decît putea răbda copilul-rajah, «în carnea și sîngele lui». Supărarea și mîndria-i rănite îl făcură să-și uite de toate într-o clipă, umplîndu-l de-o nemaiauzită forță:

— Vino-ncoa lîngă mine! îl strigă el pe Dickon, începînd să arunce cît colo păturile ce-i acopereau genunchii. Vino lîngă mine, vino iute!

Pe loc, Dickon s-a și aflat lîngă băiat. La rîndul el Mary, ținîndu-și răsuflarea și simțind cum pălește, murmură în sinea ei cît putu de repede, fără să-și tragă sufletul : «O să poată! O să poată! O să poată!»

Cu o singură zvicnire înfierbîntată, scoarțe și pături fură azvîrlite-n larbă; sprijinit de brațul lui Dickon, Colin cu picioarele eliberate din învelișurile lor se propti bine cu tălpile în pămînt. Băiatul se înălța acum drept, drept ca o spadă și părea ciudat de înalt, cu capul dat pe spate, în timp ce ochii atît de neobișnuiți îi scăpărau:

— Uite, privește-mă! îi strigă el lui Ben Weatherstaff. Na, uită-te! Privește la mine!

— Să știi că-i drept ca un brad! țipă și Dickon. Tot atîtu-i de drept ca oricare flăcău din Yorkshire!

Lui Mary i se păru de necrezut ceea ce i se întîmplă atunci lui Ben Weathertaff: bătrînul se cutremură, înghițindu-și nodul din gît și lacrimile începură să șiroiască de-a lungul obrajilor lui brăzdați de ani, în timp ce mîinile i se împreunară a rugăciune:

— Doamne! izbucni el scos din fire. Ce de minciuni mai zice lumea! Eşti subţirel ca o feţişcana şi alb ca altă arătare, da' nici că-i vreo urmă de gheb la mata! El da, pot zice acu' c-ai să fii un bărbat adevărat. Domnu' Dumnezeu să te ţie!

Dickon îl înşfăcase zdravăn de braţ, dar Colin nu simţea deloc că l-ar părăsi puterile. Şedea mai drept ca oricînd, înfruntîndu-l deschis pe Ben:

— Ştii doar foarte bine că eu sînt aici stăpînul cînd tata e plecat! i se adresă băiatul răspicat. Trebuie dar să-mi dai ascultare! Asta e grădina mea, să ştii şi să nu care cumva să cricneşti vreo vorbă. Acum, dă-te jos de pe scară, ia-o pe alcea cea mare în jos şi domnişoara Mary o să-ţi iasă înainte să mi te aducă aici. Vreau să-ţi spun ceva. Noi n-am fi dorit s-avem de-a face cu tine, dar acum, că ne-ai aflat taina, ai să ne fii părtaş. Hai, repede!

Bătrînul chip posac al lui Ben Weatherstaff n-apucase încă să se ususe de umezeala lacrimilor. Părea că nu-şi poate lua ochii de la trupul firav, dar drept, al copilului din faţa lui, care-l privea stînd în picioare, şi cu capul lăsat pe spate.

Ei, băiete! suspină el. Băiatu' meu!... după care-şi reveni şi zise, ducîndu-şi repede mîna la şapca lui de grădinar: Da, domnişorule! Sigur, domnişorule! şi, supus, dispăru coborînd de pe scară.

XXII

La asfinţitul soarelui

ndată ce capul lui Ben Weatherstaff dispăru de pe creasta zidului, Colin se întoarse către Mary:

— Du-te de-i ieşi în cale! iar copila o şi porni în goană prin iarba grădinii spre portiţa ascunsă în iederă.

Dickon îl cercetă pe Colin cu o privire atentă. Băiatul avea doi maci în obraji, în ochi îi licărea o urmă de uimire, dar nu dădea nici cel mai mic semn de neputinţă.

— Pot sta-n picioare! constată el, iar fruntea i se înălţă cu un fel de măreţie.

— Păi, nu ţi-am zis eu? Am zis c-ai să poţi, de îndată ce n-ai să te mai temi, i-o întoarse Dickon. Şi uite că-i aşa cum am zis.

— Da, mi-a trecut teama! răspunse Colin. Apoi aducîndu-şi aminte de unele vorbe ale lui Mary, îl întrebă deodată pe Dickon: Spune drept, mi-ai făcut tu vrăji?

Gura arcuită într-o strîmbătură plină haz a băietanului se căscă răspunzîndu-i:

— Apoi, dacă-l pe vrăji, să ştii mata că singur ţi le-ai dres! Vrăji din cele de le fac astea-n pămînt, mai zise el arătînd cu bocancul spre o brazdă de brînduşe ce împestriţau iarba.

— Ai, ai! vorbi şi Colin rar, în graiul din Yorkshire. Apoi chiar că vrăji mai tari ca ale ăstora de-aici nici că pot fi pe lume! după care, îndreptîndu-se mai bine din şale, adăugă: Uite, mă duc pînă la pomul ăla! şi arătă cu degetul spre un copac ce se înălţa cîţiva paşi mai încolo. Mă duc, ca să mă pot sprijini de el la nevoie, cînd o sosi Ben Weatherstaff. Cînd oi simţi nevoia să mă aşez o să m-aşez, dar nici o clipă mai devreme decît e nevoie. Dă-mi pătura din cărucior!

Colin porni spre copacul cu pricina şi, cu toate că Dickon îl ţinea strîns de braţ, el păşea uimitor de sigur pe picioare. Odată ajunşi lîngă trunchiul copacului, nu păru deloc a simţi nevoia să se sprijine: continua să stea atît de drept încît părea mai înalt decît era.

Întrînd pe portiţă, Ben Weatherstaff îl zări stînd acolo, în timp ce Mary mormăia ceva doar pentru sine:

— Ce tot boscorodeşti acolo? o întrebă bătrînul morocănos, căci nu dorea să-şi îndrepte atenţia spre altceva decît acea siluetă zveltă şi dreaptă, spre altceva decît acel chip mîndru al băiatului.

Fetiţa însă nu-i răspunse, continuînd să şoptească doar pentru ea: «Uite că poţi! Ţi-am spus eu că poţi! Uite că poţi! Uite că poţi! Poţi!»

Dorea ca şoaptele ei să-i fie de ajutor lui Colin, ca nişte «vrăji» binefăcătoare, care să-l facă să stea ca acum, neclintit. N-ar fi suportat să-l vadă pierzîndu-şi puterile în faţa lui Ben Weatherstaff. Nu, aşa ceva nu trebuia să se întîmple! Se înflăcără deodată băgînd de seamă cît de frumos e băiatul, cu toată slăbiciunea lui.

Colin îl ţintui cu privirea pe Ben Weatherstaff, plin de acel aer măreţ pe care şi-l lua cîteodată în chip atît de ciudat.

— Priveşte-mă! îi porunci el grădinarului. Priveşte-mă din cap pînă-n picioare. Sînt eu adus de spate? Am picioarele strîmbe?

Deşi Ben mai era încă foarte mişcat, îşi mai revenise aşa încît îi putu răspunde pe tonul lui obişnuit:

— Nici vorbă! Nici vorbă de vorbit! Da' ce făcură ăştia din matale, de te-au ascuns vederilor ş-au lăsat lumea să creadă că vei fi fiind cam ghebos şi nu prea-ntreg la minte?!

— Nu prea-ntreg la minte! se miră Colin. Cine zice asta?

— Nişte nărozi! fu răspunsul bătrînului. Lumea-i plină de măgari care rag şi nu rag alta decît gogoşi. Ca să stai s-asculţi!

— Au crezut toţi că-s pe moarte! spuse Colin scurt. Uite că nu-i adevărat!

Vorbise atît de hotărît că Ben Weatherstaff nu se mai sătura privindu-l de sus în jos şi de jos în sus:

— Pe moarte! Hm! zise şi bătrînul scurt dar cu aprindere. Nici vorbă de vorbit! Ştii că-i prea de tot! Cînd am văzut cit de grabnic ţi-ai înfipt picioarele-n pămînt, am ştiut că totu-i cit se poate de bine. Ia loc pe pătură, tinere stăpîn, şi porunceşte lui Ben ce are de făcut.

Se întrezărea un amestec ciudat în vorbele lui pline de un fel de dragoste morocănoasă şi de agerime a minţii. În timp ce-l condusese pe bătrînul grădinar de-a lungul zidului, Mary îi înşirase la repezeală nişte înştiinţări categorice. Ceea ce nu trebuia uitat cu nici un preţ, îi spusese ea pe nerăsuflate, era că băiatului îi este mai bine, că se însănătoşeşte. Îl vindecă grădina. Nimeni să nu mai pomenească în faţa lui de gheb şi de moarte.

Copilul-rajah binevoi să ia loc pe pătură, sub copac.

— Ce faci tu în grădinile astea, Weatherstaff? îl întrebă băiatul.

— Păi, ce să fac alta decît ce mi se porunceşte, îi răspunse bătrînul. Ştii, mă mai ţin aşa, din bunătate, că Ea ţinea la mine.

— Ea?! vru să afle Colin.

— Da, Ea, maică-ta! sună răspunsul lui Ben Weatherstaff.

— Mama?! zise şi băiatul, şi-l privi în tăcere, înainte de-a urma: Asta era grădina Ei, nu-i aşa?

— Ha, păi cum! Sigur că era a Ei! răspunse grădinarul, privindu-l la rîndul lui. Şi-ncă ce-i mai plăcea, Doamne-Doamne!

— Acuma e grădina mea. Şi mie-mi place tare mult. Am să vin aici în fiecare zi, îl vesti Colin. Dar asta nu vreau s-o ştie nimeni în afară de noi; trebuie să rămînă un secret. Porunca mea e să nu ne afle nimeni taina. Dickon a muncit împreună cu verişoara mea ca să readucă la viaţă grădina. Am să trimit şi după tine din cînd în cînd, să vii să le dai o mînă de ajutor. Dar să ştii, nu trebuie să te vadă nimeni cînd intri aici. Să nu te afle nimeni!

Chipul lui Ben Weatherstaff se strîmbă într-un zîmbet lipsit de veselie:

— Păi am mai fost eu şi mai-nainte şi ce, parcă m-a băgat careva?

— Ce?! strigă Colin. Cînd?

— Să tot fie vreo doi ani de cînd am călcat pe-aici ultima oară, îl lămuri bătrînul, mîngîindu-şi barba şi privind în jur.

— Dar nimeni n-a mai călcat pe-aici de zece ani! striga iar Colin. Pe unde să intri dacă nu-i portiţă?

— Păi io-s «nimeni», răspunse aspru Ben. Şi nu-mi trebuie portiţă. Treceam zidu', da' de doi ani încoa' nu mă mai lasă oasele!

— Da, da. Ai curăţat pomii şi le-ai mai rărit crengile! vorbi şi Dickon. Am băgat eu de seamă, da' nu puteam pricepe cum de s-a făcut!

— Tare mai iubea Ea grădina! Îi era atît de dragă! suspină încetişor Ben Weatherstaff. Şi era, Ea, o copilă atît de gingaşă! Mi-a zis, într-o zi: «Ben (şi ce mai rîdea), de m-oi îmbolnăvi sau de-oi fi vreodată plecată, să porţi de grijă trandafirilor mei!» După ce s-a dus, a fost porunca să nu mai calce nime' pe-aici. Da' io am întat, îşi urmă el vorba ursuz, cu un fel de îndărătnicie. An de an am lucrat aici cît am putut. Ea mi-a poruncit asta întîi şi-ntîi!

— Apăi să ştii că n-a fost chiar nimica, n-a fost chiar fără folos, interveni şi Dickon. Am băgat eu de seamă asta şi m-am minunat, nu se putea să nu fi fost aici mînă de om!

— Mă bucur c-ai făcut asta, Weatherstaff, vorbi și Colin. Și sînt sigur că știi să păstrezi o taină.

— Păi cum nu, domnișorule, răspunse Ben. Și-apoi unu' ca mine e mai bine să intre pe portiță că, de, oasele...

Mary aruncase pe iarbă, la rădăcina copacului, săpăliga cu care lucrase. Colin întinse mîna și o luă de jos. Pe chipul lui se aprinse o luminiță ciudată în timp ce începu să scormonească pămîntul cu ea. Mîna lui părea prea gingașă pentru asemenea treabă dar în fine, cum toți îl urmăreau — Mary era cu răsuflarea întretăiată — băiatul înfipse săpăliga în pămînt cu nădejde și o răsuci.

«Vezi că poți? Vezi că poți?» șopti din nou fetița în sinea ei. «Ți-am spus eu că poți!»

Ochii rotunzi ai lui Dickon erau plini de o curiozitate arzătoare, fără însă a lăsa să-i scape o vorbă. Și Ben Weatherstaff privea cu mare interes.

Colin își urmă lucrul. După ce scoase cîteva lopățele de pămînt, i se adresă fericit lui Dickon, în cel mai curat grai din Yorkshire:

— Ziseși c-ai să m-aduci aici, să umblu și eu ca toată lumea; ș-ai zis c-o să sap și eu. Crezui c-o ziseși doar așa, ca să-mi fii pe plac. Ș-auzi nu-i încă decît prima zi, ș-uite c-am umblat ș-am săpat!...

Ben Weatherstaff căscă o gură mare de uimire auzindu-l vorbind așa, după care rise pe-nfundate:

— Ai, ai! spuse el. Asta sună ca și cum ai avea vină tare; păi cum nu, doar te afli a fi un flăcăiandru din Yorkshire. Ș-uite ce ditamai gaură ai săpat! N-ai vrea să-ți aduc să plantezi ceva aici, uite așa, de aducere aminte? Dacă vrei, îți aduc un puiet de trandafir.

— Da, da! Du-te de-l adă! răspunse Colin, continuînd să sape cu hărnicie. Repede! Repede!

Și Ben Weatherstaff a pornit-o degrabă, uitînd de oasele lui bolnave. Dickon și-a luat și el sapa și a adîncit gropița mărind-o mai mult decît puteau s-o facă minuțele firave ale proaspătului grădinar. Mary a pornit în goana mare s-aducă o stropitoare cu apă. După ce Dickon a terminat groapa, Colin a continuat să mărunțească fără încetare pămîntul. Din cînd în cînd, ridica ochii spre cer, îmbujorîndu-se și însuflețindu-se de pe urma acestor mișcări, cît de ușoare vor fi fost ele.

— Aș vrea să termin înainte ca soarele să apună de-a binelea! spuse băiatul.

Mary se gîndi că poate o vrea soarele, bunul, să-și întîrzie asfințitul cu cîteva clipe, ca să-i facă pe plac copilului. Ben Weatherstaff sosi și el cu răsadul de trandafir, șchiopătînd prin iarbă cît putea de iute. Prins în joaca celor mici, începuse și el să se aprindă. Îngenunche alături de groapă și sparse ghiveciul cu răsad.

— Iaca, băiete! zise el, înmînîndu-i lui Colin puiul de floare. Bagă-l singur în pămînt, așa cum face regele cînd pune piciorul într-un colț nou de țară.

Minuțele gingașe ca de fildeș tremurară ușor, iar Colin se înroși la față în timp ce potrivea în pămînt butașul, pe care-l ținu drept, așa ca Ben să poată bătători bine țărîna în jurul lui. Groapa se umplu cu pămînt, iar băiatul ținea mereu tulpinița dreaptă. Mary îngenunchiase și, sprijinită în mîini, se uita cu

atenție la ceea ce se făcea acolo. De-a lungul unui trunchi de cireș, Alună și Cojiță se ițiră și ei, sporovăind despe eveniment.

— Gata, uite-l plantat! spuse Colin in cele din urmă. Și soarele abia a ajuns la orizont. Ajută-mă să mă ridic, Dickon. Vreau să fiu in picioare cînd o să cadă la asfințit! Și asta-i o parte de vrăjitorie!

Dickon l-a ajutat, iar vrăjitoria, sau ce alta va fi fost, i-a dat puterea ca, in timp ce soarele asfințea, punind capăt acelei după-amieze neobișnuite și minunate, să se inalțe drept și rizind in picioare.

XXIII

Magie

La intoarcerea acasă, copiii îl găsiră pe doctorul Craven, care-i aştepta de o bună bucată de timp. Începuse tocmai să se întrebe dacă n-ar fi cazul să trimită să-i caute prin aleile grădinii. Bietul om arăta destul de îngrijorat cînd Colin intră în odaia lui.

— N-ar fi trebuit să întîrzii atîta, îi spuse el băiatului. Nu-i bine să întreci măsura.

— Nu-s deloc obosit, îi răspunse Colin. Mă simt foarte bine. Mîine am să ies din nou, şi dimineaţă, şi după masă.

Nu-s tocmai sigur că pot să-ţi îngădui aşa ceva, rosti doctorul. Mă tem că n-ar fi prea înţelept.

— N-ar fi prea înțelept să-ncerci să mă oprești, se împotrivi foarte categoric băiatul. Vreau, și o să ies la aer mîine.

O trăsătură principală a firii lui Colin, pe care și Mary o observase, se manifesta în tonul poruncitor cu care se adresa celor din jur, fără să-și dea seama cît de nesuferit putea fi. Băiatul crescuse ani de zile ca pe-o insulă pustie al cărei stăpîn absolut era, hotărîndu-i doar el legile și neavînd pe nimeni alături cu care să se poată măsura. Mary, care trăise și ea ceva asemănător, abia după sosirea ei la Misselthwaite începuse să înțeleagă, treptat, că purtarea ei părea neobișnuită și era neplăcută pentru cei din jur. Cînd și-a dat seama de lucrul acesta, fetița s-a gîndit, firește, să i-l aducă la cunoștință și lui Colin, așa că, după plecarea doctorului, a luat loc, cercetîndu-și vărul mai mult timp cu priviri iscoditoare. Voia să-l facă s-o întrebe de ce se uită așa la el și, bine înțeles, izbuti.

— De ce mă cercetezi așa? o întrebă Colin.

— Mă gîndesc că-mi pare rău de doctorul Craven.

— Și mie, încuviință băiatul calm, dar și oarecum mulțumit. Dacă eu nu mor, el pierde moșia.

— Ei, sigur că-l plîng și pentru asta, explică Mary, dar eu mă gîndeam cît de greu trebuie să-i fi fost să rămînă mereu politicos, timp de zece ani, față de-un copil care i-a vorbit așa urît. Eu n-aș fi putut!

— Vorbesc urît? vru să știe Colin, deloc tulburat.

— Dac-ai fi fost copilul lui, și dacă el ar fi fost iute la mînie, demult ai fi încasat-o.

— Dar uite că n-a-ndrăznit niciodată, îi răspunse băiatul.

— Așa e, răspunse cumetrița Mary, socotind în sinea ei că n-ar fi fost rău dacă doctorul ar fi îndrăznit. Nimeni nu ți se împotrivește, tocmai fiindcă toată lumea își închipuie că ești pe cale să mori, sau alte bazaconii de-astea. Ei te cred un biet nenorocit.

— Bine, dar eu nu-s «un biet nenorocit»! se încăpățînă Colin. Nu vreau să creadă lumea așa ceva despre mine. Doar ai văzut că azi am stat singur în picioare!

— Ai ajuns să te porți așa ciudat pentru că totdeauna ai făcut ce te-a tăiat capul, fără să ții seama de nimeni își continuă Mary gîndul cu glas tare.

Colin se încruntă, întorcînd capul:

— Mă port eu chiar așa de ciudat? vru el să știe.

— Da, răspunse Mary. Chiar așa. Dar asta să nu te supere, urmă ea a vorbi fără părtinire. Vezi, și eu sînt ciudată — tot așa și Ben Weatherstaff. E-adevărat însă că nu mai sînt chiar așa ciudată cum am fost înainte de-a începe să îndrăgesc oamenii și înainte de a fi descoperit grădina.

— Știi, nu vreau să fiu ciudat! zise Colin. N-am să mai fiu, se hotărî el încruntîndu-se.

Era un băiat mîndru. Rămase pe gînduri un timp, după care Mary văzu un zîmbet minunat luminîndu-i chipul, un zîmbet care-i schimbă cu totul înfățișarea.

— N-am să mai fiu ciudat, vorbi el, dacă o să merg zilnic în grădi-

nă. Este acolo în grădină o vrajă, un fel de magie binefăcătoare! Știi, Mary, sînt sigur de asta!

— Și eu, îi întări Mary spusele.

- Și chiar de n-ar exista cu-adevărat o asemenea magie, continuă Colin, noi ne-am putea preface că există. Ceva, ceva tot există acolo!

— E magie la mijloc, dar nu magie neagră, ci una tot atît de albă ca zăpada.

Copiii au continuat să vorbească despre magie în minunatele luni ce au urmat, pline de o nemaipomenită strălucire. Ce de întîmplări în grădina tăinuită! Dacă n-ai avut niciodată o grădină a ta, nu poți înțelege bine lucrurile, iar dacă ai avut, știi atunci că nici o carte întreagă n-ar ajunge să-nșiruie toate cele petrecute acolo. La început părea că verdeața o să răsară fără încetare din pămînt, în brazdele de iarbă și în straturile de flori, pînă și în crăpăturile zidurilor. Pe urmă, din crenguțele verzi au început să iasă muguri, iar mugurii să se umfle și să se coloreze cu umbre de albastru și de purpuriu sau cu nuanțe mai șterse ori mai aprinse de roșu. În acele zile fericite, florile își făceau loc spre lumină pe fiecare petic de pămînt, în fiecare colț, printre toate crăpăturile și ungherele zidurilor. Ben Weatherstaff, băgîndu-le de seamă, le ajuta scobind cimentul dintre cărămizile pereților și înlocuindu-l cu pămînt bun, pentru ca florile fermecătoare adunate în ciorchini să poată crește-n voie. Stînjenei și crini de nea se iviră jur-împrejur din iarbă, iar lăcașurile de verdeață boltite se umplură de albul și albastrul lăncilor de nemțișori, căldărușe și clopoței.

Ce tare-i mai plăceau Ei, ce tare! spunea Ben Weatherstaff. Avea obiceiul să spună că tare-i sînt dragi toate cîte țintesc spre 'naltul cerului albastru... Nu era din cei ce stau cu ochii-n țărînă, nici vorbă! Iubea florile și ierburile, da' zicea că ceru' albastru-i numa' bucurie.

Din semințele plantate de Dickon și de Mary, florile creșteau ca trase de mîna unei zîne. Maci mătăsoși de toate culorile păreau că dansează în adierea vîntului, ca și cum s-ar fi luat la întrecere cu celelalte flori care creșteau aici de ani și ani și care se minunau parcă de asemenea oaspeți nou-veniți în împărăția lor. Iar trandafirii... trandafirii! Ieșiți direct din iarbă sau încolăciți în jurul cadranului solar, ori răsuciți pe trunchiurile copacilor, pentru a se anina legănîndu-se de crengile lor, cățărați pe creste de ziduri, de unde se întindeau peste tot în lungi ghirlande ca niște cascade, trandafirii reveneau la viață cu o însuflețire mereu crescîndă. Frunzulițele fragede, bobocii proaspeți, mai ales bobocii, firavi la început, dar umflîndu-se și săvîrșind magia deșteptării la viață pînă-n clipa cînd țîșneau spre lumină ca niște potire larg deschise, ce revărsau dincolo de marginile florii o mireasmă gingașă umplînd văzduhul.

Colin a privit toate aceste minuni, a urmărit toate aceste schimbări pe drumul desăvîrșirii. În fiecare dimineață, căruciorul lui era scos afară și fiecare oră din zi, atunci cînd nu ploua, și-o petrecea în grădină. Chiar și zilele cenușii îi plăceau. Îi plăcea să zacă-n iarbă privind «cum totul crește și-nflorește», cum repeta el cu mare încîntare. Dacă te uiți bine și îndelung, obișnuia să spună, ajungi să vezi mugurii cum se desfac singuri. Tot așa mai poți face cunoștință cu tot felul de ființe, ciudate și foarte prinse de treburi, alergînd care mai de care spre ținte nebănuite de tine, dar pentru ele foarte importante; se chinuiesc

cărînd o frîntură de pai, un rest dintr-o pană sau o fărîmă de hrană, iar alteori le vezi cățărîndu-se spre virful unui fir de iarbă, de parc-ar fi dîtamai pomul, de la înălțimea căruia să poată cerceta un intreg tărîm. O dimineață intreagă băiatul nu și-a luat ochii de la munca unei cirtițe care movilea pămîntul la capătul galeriei ce pornea de la vizuina ei din adincuri, croindu-și drum spre lumina zilei cu ghearele lungi ale lăbuțelor ca niște mîini de spiriduș. Deprinderile furnicilor, cărăbușilor, albinelor, brotăceilor, păsărilor, fără să mai vorbim de plante, îi deschideau lui Colin o lume nouă de cercetat. Dickon îi desluși toate minunile astea, imbogățindu-i cunoștințele cu tot ce știa el despre treburile dihăniilor din apele și uscatul ținutului mlăștinos — păstrăvi, șoareci de apă, vidre, vulpi, dihori, veverițe și bursuci. Nenumărate erau așadar lucrurile despre care să vorbești și la care să te gîndești.

Iar toate la un loc nu făceau nici jumătate din Magia clipelor. Faptul că fusese în stare, o dată, să stea drept în picioare, îl pusese pe Colin pe gînduri. Iar cînd Mary i-a povestit cum a încercat ca să-l ajute repetînd într-una în sinea ei acele cîteva cuvinte vrăjite de încurajare, băiatul înțelese din toată inima. Așa s-a făcut că și el, la rîndul lui, a început să-și repete mereu vorbele magice.

— Fără îndoială că pe lumea asta trebuie să existe Magie din belșug, glăsui el o dată cu multă înțelepciune. Doar că oamenii nu prea știu cam ce putere are Magia și cum s-o facă să «lucreze». Poate că începutul ar fi tocmai cînd te pornești să spui că te-așteaptă fericirea, că feicirea e pe drum: ți-o spui și ți-o repeți pînă cînd te simți fericit. Am să încerc!

În ziua următoare, de îndată ce ajunse în grădină, trimise după Ben Weatherstaff. Ben veni cît îl țineau picioarele de repede și-l găsi pe copilul-rajah înalt și drept sub copacul lui, parcă foarte înalt chiar și cu un zîmbet frumos pe chip:

— Bună dimineața, Ben Weatherstaff! i se adresă băiatul. Am vrut să vii aici, împreună cu Dickon și cu domnișoara Mary, ca să-mi fiți în preajma și să ascultați ce am de spus, ceva de mare însemnătate.

— 'Nțeles, domnișorule, să trăiți! răspunse Ben Weartherstaff, ducîndu-și degetele la tîmplă. (Una din însușirile lui Ben Weatherstaff, multă vreme ascunsă, era că în adolescență fugise de-acasă și făcuse mai multe călătorii pe mare, în urma cărora se alesese cu ceva apucături marinărești.)

— Uite, vreau să încerc o experiență științifică, continuă copilul-rajah. Cînd m-oi face mare, am să fiu un inventator adevărat, un savant, dar m-am gîndit să-ncep de pe-acum experiențele.

— 'Nțeles, domnișorule! încuviință pe loc Ben Weatherstaff spusele băiatului, deși poate că auzea pentru prima oară cuvîntul «experiență».

Ca și el, Mary auzea acum pentru prima oară vorbindu-se despre așa ceva, dar înțelesese pe loc că, oricît de nemaipomenit ar părea, Colin citise desigur despre niște lucruri cu totul neobișnuite; pe de altă parte, înțelesese demult că vărul ei era un băiat cu o mare putere de convingere: cînd își înălța capul privindu-te cu ochii aceia atît de «nu știu cum», te făcea să te încrezi în el mai mult decît în tine însuți, deși abia avea zece ani mergînd pe unspreze-

ce. Iar în clipa aceea deveni şi mai convingător, doarece simţi deodată plăcerea de a vorbi chiar ca un «om mare».

— Marile descoperiri ştiinţifice la care mă gîndesc, continuă el, ţin de Magie. Magia e un lucru deosebit, şi puţini oameni ştiu despre ea, în afară de cîţiva, pomeniţi în cărţile vechi; şi în afară oarecum de Mary, pentru că s-a născut în India, unde sînt fachiri. Cred că Dickon are idee despre Magie, dar poate că nici el nu ştie că ştie. Dickon vrăjeşte oameni şi animale; n-ar fi ajuns el la mine dacă n-ar fi avut darul Magiei, o Magie care lucrează pe animale, dar şi pe copii, căci la urma-urmelor şi copiii sînt un fel de pui de animale. Eu sînt sigur că Magia există în orice lucru, doar că nu sîntem noi destul de pricepuţi s-o dibuim şi să ne folosim de ea, aşa cum ne folosim de pildă de electricitate, de cai sau de vapori.

Vorbele băiatului sunau atît de impresionant încît Ben Weatherstaff se înflăcără de-a binelea, nemaigăsindu-şi locul:

— 'Nţeles, domnişorule, să trăiţi! spuse el iarăşi, luînd poziţia de drepţi.

Cînd Mury a descoperit-o, grădina asta părea moartă, îşi continuă micul orator vorbirea. Şi pe urmă, deodată, ceva a pus totul în mişcare; ceva a încolţit în ţărînă; ceva a răsărit, te întrebi de unde. Întîi nu era nimic aici, pentru ca pe urmă să apară atîtea. Niciodată n-am băgat de seamă ce se petrece în jurul meu, dar acum mi s-a trezit curiozitatea. Ştiţi, oamenii de ştiinţă sînt curioşi să afle rostul lucrurilor, şi eu vreau să fiu om de ştiinţă. Îmi pun mereu întrebarea: ce poate fi asta? ce poate fi asta? Or asta înseamnă ceva — nu se poate să nu însemne ceva. Eu nu ştiu ce nume poartă acest ceva, de-aceea îi spun Magie. N-am văzut niciodată pînă acum soarele răsărind, dar Mary şi Dickon l-au văzut, şi, după cum îmi spun ei, sînt sigur că şi aici e Magie. Ceva îl face să răsară, ceva îl mînă spre asfinţit. La scurtă vreme după ce-am ieşit în grădină, am privit cerul printre crengile pomilor şi-atunci s-a trezit în mine un simţămînt curios de fericire, era ca şi cum ceva mi se zbătea în piept şi dorea să ţîşnească afară, grăbindu-mi respiraţia. Păi nu Magia este cea care se zbate într-una şi ţîşneşte afară, ajutînd să crească ceva din nimic? Toate-s Magie: frunza şi copacul, floarea, păsările, bursucul şi vulpea, şi veveriţele, şi omul. Cred că totul e Magie în jurul nostru, în grănina asta, peste tot. Magia din grădină m-a făcut să pot sta drept pe picioarele mele; ea m-a făcut să simt c-am să trăiesc şi-am să mă fac mare. Am de gînd să încep o experienţă ştiinţifică, să încerc să fac ceva din mine, să mă fac sănătos, să simt că se zbate şi ţîşneşte ceva din mine, ceva care-mi dă puteri. Încă nu ştiu bine să spun cum, dar cred că dacă te gîndeşti mereu la unul şi acelaşi lucru şi dacă-l doreşti tare, din toată inima, acel lucru se şi întîmplă. Mă gîndesc că la fel sînt şi primii paşi ai unui copil. Cînd am încercat prima oară să mă ridic în picioare, Mary s-a pornit să spună repede în gînd: «Sînt sigură că poţi! Sînt sigură că poţi!» Şi am putut. Fără îndoială că şi eu, în acelaşi timp, îmi dădeam silinţa dar şi Magia acestui gînd al ei m-a ajutat — şi tot aşa Magia lui Dickon. În fiecare dimineaţă şi-n fiecare seară, şi peste zi, ori de cîte ori o să-mi aduc aminte, o să-mi spun: «Simt în mine ceva ca o Magie! Magia mă va vindeca! O să ajung la fel de voinic ca Dickon!» Iar voi toţi să faceţi ca mine. Asta-i experienţa mea. Vrei să m-ajuţi, Ben Weatherstaff?

— Păi cum altfel, domnișorule? zise Ben Weatherstaff. Se-nțelege!

— Dacă o să repetați cuvintele astea în fiecare zi, regulat ca soldații instrucția, vom vedea ce se va întîmpla, vom vedea dacă-mi reușește experiența. Lecțiile se-învață spunîndu-le mereu pe de rost și gîndindu-te mereu la ele, pînă ți se-ntipăresc pentru totdeauna în minte. Cam așa trebuie să fie și cu Magia. Dacă o chemi mereu în ajutor, pînă la urmă vine, și se alătură și rămîne cu tine pentru totdeauna.

— Am auzit odată, în India, un ofițer povestindu-i mamei despre fachirii de-acolo, care spuneau mereu, repetau de mii de ori aceleași cuvinte, interveni și Mary, întărind spusele vărului ei.

— Păi ce, eu parcă n-am auzit-o pe nevasta lui Jem Fettleworth zicînd de mii de ori același lucru, precum că Jem ar fi un bețivan nemaipomenit, vorbi și Ben Weatherstaff pe un ton sec. S-apoi, chiar c-așa s-a și arătat, adecă a fi un bețivan: i-a tras o bătaie bună femeii și s-a dus la Leul albastru de s-a-mbătat boierește.

Colin se încruntă și rămase o vreme pe gînduri, după care se înseninâ și spuse:

— Vezi bine că ceva tot s-a întîmplat. Femeia a folosit o Magie răuvoitoare, care s-a întors împotriva ei și s-a ales cu bătaia. Dacă ar fi folosit o Magie bună și-ar fi vorbit frumos cu Jem, poate că el nu s-ar mai fi dus la Leul Albastru să bea «boierește», cum spuse Ben. Sau poate, în loc să bea, i-ar fi adus ei vreun dar, vreo basma sau altceva.

Ben Weatherstaff rise pe-nfundate, iar în ochii lui mici de om bătrîn se înviorâ o luminiță de admirație:

Apăi văd că ești tare priceput, domnișorule Colin, priceput ca orice flăcău tare pe picioarele lui, îi zise el. Cînd oi da de Bess Fettleworth, i-oi șopti o vorbuliță de ce-ar putea ea căpăta dacă ar folosi Magia cea bună. Știu c-o să-i pară grozav de bine dac-o vedea cum lucrează «sperienta științei» — și tot așa și lui Jem!

Dickon asculta «vorbirea» lui Colin, iar ochii îi sclipeau de plăcere. Alună și Cojiță i se cocoțaseră pe umeri, iar în brațe i se ghemuise un iepuraș urecheat, pe care-l mîngîia întruna, trecîndu-și ușurel mîna peste urechile lungi lăsate pe spate. Și se vedea că asta-i face mare plăcere.

— Crezi că experiența o să reușească? îl cercetă Colin, întrebîndu-se la ce s-o fi gîndind noul său prieten. Deseori se întreba Colin la ce s-o fi gîndind Dickon, cînd acesta se uita la el sau la «făpturile» sale cu zîmbetu-i larg și vesel pe față.

Și acum zîmbea, iar zîmbetul lui era mai larg ca oricînd.

— Da, veni răspunul lui Dickon. La asta mă gîndeam. Magia o să lucreze ca semințele din țărînă cînd le-ncălzește soarele. O să lucreze, sigur o să lucreze. Ce facem, începem chiar acum?

Colin era încîntat; la fel și Mary. Amintindu-și cu aprindere de fachirii și dervișii văzuți în cărțile lui cu poze, Colin propuse ca toți să se așeze sub copacul-baldachin, cu picioarele încrucișate.

— E ca și cum ne-am afla într-un templu, le explică băiatul. De altfel, sînt cam obosit și vreau să stau jos.

— Ei, da nu spune de la inceput c-ai obosit, se impotrivi Dickon. Al putea strica Magia.

Colin se intoarse să-l privească, cercetînd adîncul nevinovat al ochilor rotunzi.

— Ştii că ai dreptate? zise. Nu trebuie să mă gîndesc decît la Magie.

În jurul lor, totul părea măreţ şi tainic în timp ce se aşezară în cerc. Lui Ben Weatherstaff i se părea că se află la templu, înainte de începerea slujbei. Îndeobşte, bătrînul se cam ferea de «cuvioşi», dar fiindcă acum era vorba de o treabă de rajah, n-avea nici o reţinere; dimpotrivă, era bucuros că fusese poftit şi el. Mary de asemenea era încîntată de solemnitatea clipei. Dickon îşi strînse iepuraşul la piept şi se aşezase cu picioarele încrucişate, la fel ca ceilalţi. Poate că astfel băiatul dădea el ştie ce semnal, căci corbul, vulpiţa, cele două veverite şi mielul părură a răspunde liniştiţi la o chemare, intrînd în cerc, aşa, ca şi cum ar fi dorit şi ei să ia parte la ceea ce avea să se întîmple.

— Uite şi făpturile! vorbi serios Colin. Vin şi ele să m-ajute!

«Colin e într-adevăr frumos!» gîndi Mary. Băiatul îşi înălţă fruntea, de parcă s-ar fi simţit un fel de preot, iar ochii lui ciudaţi aruncau sclipiri minunate. Prin frunzişul copacului-baldachin, razele soarelui îl scăldau în lumină.

— Acum hai să-ncepem! rosti el. Crezi oare, Mary, c-ar trebui să ne legănăm încoace şi-ncolo, ca dervişii?

— Eu nu pot să mă legăn încoa' şi-ncolo, spuse Ben, ca m-apucă reumatismele!

— Magia o să te vindece! îl asigură Colin cu glasul unei «înalte feţe bisericeşti», dar pînă atunci vom sta liniştiţi. O să cîntăm doar.

— Păi eu nu pot nici cînta făcu iar bătrînul cam morocănos. M-au alungat din corul bisericii ori de cîte ori am încercat şi eu sa-i zic.

Nimeni nu zîmbi. Erau toţi prea înflăcăraţi de ideea lor. Obrazul lui Colin nu mai păstra nici o umbră de încruntare. Gîndul îl era doar la înfăptuirea Magiei.

— Atunci cînt eu! hotărî Colin. Şi-şi înălţă glasul; părea un spiriduş în vreme ce cînta: «Soarele străluceşte, străluceşte! Asta-i Magia. Florile cresc, rădăcinile se umflă de sevă! Asta-i Magia. Viaţa-i Magie, a fi volnic e Magie! Magia-i în mine! Magia lucrează în mine. O simt în mine, o simt! Magia-i în mine, e-n fiecare din noi şi-n oasele lui Ben Weatherstaff! Magie! Magie! Vino de ne-ajută!»

Băiatul repetă iarăşi şi iarăşi aceste cuvinte — nu chiar de o mie de ori, dar totuşi de foarte mult ori. Mary îl asculta ca fermecată. I se părea că totul e tainic şi plin de frumuseţe, şi-ar fi dorit că băiatul să nu mai conteneacă. Ben Weatherstaff moţăia, cuprins de o dulce visare. Zumzetul albinelor din flori se împletea cu cîntarea băiatului, moleşindu-l. Dickon şedea turceşte, cu iepuraşul adormit în poală şi cu o mînă în blana mielului. Smolitul o împinsese mai încolo pe una din veverite pentru a se aşeza pe umărul lui Dickon, lîngă ea, cu un ochi acoperit de perdeaua cenuşie a pleoapei. În cele din urmă, Colin se opri din cîntat.

— Acum am să dau o raită prin grădină, îşi vesti el prietenii.

Ben Weatherstaff tocmai se aplecase uşor înainte, cînd deodată tresări.

— Ai adormit, spuse Colin.

— Da' de unde! mormăi Ben. Predica a fost din cele mai bune — iar acu-s gata să pornesc la strînsul banilor pentru cutia milelor.

Se vede treaba că nu se deşteptase de-a binelea.

— Vezi că nu eşti la biserică! îl atrase atenţia Colin.

Nu, nu! se grăbi şi Ben să răspundă, îndreptîndu-se din umeri. Da' cine zice că sînt? Am auzit tot ce-ai cîntat, domnişorule! Ai spus că Magia lucrează şi-n oasele mele — dă' domnu' doftor zice că ăsta-i reumatism.

Copilul-rajah îşi mişca mîna spre cer.

— Doctorul vorbeşte de Magia cea rea, îl lămuri el pe bătrîn. Să vezi c-ai să te simţi mai bine acum. Ai voie să pleci la treburile tale. Dar să nu uiţi să vii iar mîine dimineaţă.

— Mi-ar plăcea să te privesc dînd roată prin grădină, domnişorule, bodogăni Ben.

Chiar cînd nu avea un sunet neprietenos, bodogăneala bătrînului tot bodogăneală rămînea. De fapt, fiind el cam îndărătnic şi nu prea încrezător în puterile Magiei, se gîndea că plecînd din grădină ar trebui să pună iar scara pe zidul de-afară şi să se urce să vadă dacă totul e-n regulă şi dacă nu e nevoie să se-ntoarcă şontic-şontic să dea o mînă de ajutor copilului.

Cum copilul-rajah nu se împotrivi ca Ben să rămînă în grădină, bătrînul se alătură procesiunii, căci se înşirară toţi întocmai ca pentru o procesiune. În frunte păşea Colin, cu Dickon de-o parte şi Mary de alta. După el, Ben Weatherstaff, iar în urmă făpturile: mielul şi puiul de vulpe cît mai aproape de Dickon; iepuraşul alb ţopăind pe de lături sau oprindu-se ca să mai molfăie ceva; Smolitul încheia alaiul cu toată solemnitatea unui personaj care-şi cunoaşte importanţa.

Procesiunea se mişca încet, dar cu demnitate. La fiecare cincizeci de paşi se oprea, pentru o clipă de odihnă. Colin se rezema de braţul lui Dickon, în timp ce Ben Weatherstaff era cu ochii-n patru. Din cînd în cînd Colin lăsa braţul de care se sprijinise, făcînd cîţiva paşi singur. Îşi ţinea capul drept şi păşea falnic.

— Uite, simt Magia în mine! nu înceta să spună. Îmi dă puteri! Simt Magia, o simt!

Părea că într-adevăr ceva îl susţine şi întăreşte, înălţîndu-l. Stătu jos pe băncile din firidele de verdeaţă, iar o dată sau de două ori se aşeză chiar în iarbă; s-a mai întîmplat şi să se oprească pe cîte-o alee pentru a se sprijini de Dickon, dar nu se lăsă pînă ce nu ocoli toată grădina. Cînd ajunseră din nou sub baldachinul de frunze al copacului lor, obrajii i se aprinseseră şi părea triumfător:

— Am putut! ţipă el. Aţi văzut cu toţii că am putut. Magia a lucrat! Asta-i prima mea descoperire ştiinţifică!

— Ce-o să spună doctorul Craven? izbucni Mary.

— N-o să spună nimic, hotărî Colin. N-o să spună nimic, fiindcă n-o să ştie nimic. Asta o să fie secretul nostru cel mare. Nimeni să nu afle, pînă ce n-oi avea putere să alerg şi eu ca toţi băieţii. O să vin aici în fiecare zi în căruciorul cu acum, şi-o să mă întorc tot în cărucior. Nu vreau să aud şuşoteli

și întrebări pe seama mea. Și nu vreau să afle tata ceva pînă cînd experiența mea nu reușește definitiv. Odată, după ce s-o întoarce el la Misselthwaite, am să intru, uite-așa, în biroul lui și-am să-i spun: «Iată-mă! Sînt ca orice băiat: sănătos, voinic, și am să trăiesc să ajung om în toată firea. Și asta datorită unei experiențe științifice.»

— O să i se pară că visează! zise Mary cu aprindere. N-o să-și creadă ochilor!

Colin se îmbujoră triumfător. Ajunsese să creadă că se va înzdrăvenl, ceea ce însemna că «bătălia» lui era mai mult decît pe jumătate cîștigată, tocmai fiindcă devenise conștient de ea. Simțea acum ce izvor de curaj era pentru el gîndul la părintele lui, la ce va zice în clipa în care își va da seama că și fiul său e drept și voinic, la fel ca toți copiii celorlalți părinți. Un asemenea gînd îi dădea un avînd nebănuit. Căci marea suferința a lui Colin în trecutele lui zile de boală și lîncezeala fusese tocmai simțămîntul de silă la ideea că era un copil bolnăvicios, cu spinare cocîrjată, al cărui părinte șovăie să-l privească.

— Va fi silit! veni răspunsul. Una din primele mele preocupări, după ce Magia își va înfăptui lucrarea, și înainte de a porni la alte experiențe științifice, va fi de a mă pregăti să devin atlet.

— Ei, domnișorule, te-om vedea peste vreo săptămînă-două începînd boxul, grăi Ben Weatherstaff. Și te pomeni că pînă la urmă ai s-ajungi campionul boxerilor din Anglia.

Colin îl ațintl pe bătrîn cu severitate:

— Weatherstaff, îi spuse băiatul serios, asta-i lipsă de respect. Să știi că n-ai voie să-ți dai așa în petec doar fiindcă ne cunoști taina. Să știi că oricît de bine va lucra Magia, n-am de gînd s-ajung un campion al Angliei. Eu vreau să mă fac Inventator, să slujesc Știința.

— Păi, domnișorule, să-mi fie cu iertăciune! Zău, să-mi fie cu iertăciune! zise Ben, salutînd cu mîna la funte. Vad că e de trebuința să iau sama că nu-i de glumă!

Dar ochii bătrînului sclipeau, iar în sinea lui era încîntat. Nu i pasa că-i dojenit; dimpotrivă, asta însemna că băiatul capătă puteri și se deșteaptă la minte.

XXIV

«Lasă-i să rîdă!»

Grădina tăinuită nu era singurul loc unde-şi făcea de lucru Dickon: în jurul căsuţei dintre bălţi se întindea o palmă de pămînt bun, mărginit de un zid scund de bolovani. Dimineaţa devreme, şi la apusul soarelui, şi în toate zilele cînd nu se vedea cu Mary şi Colin, Dickon îşi îngrijea grădina, plantînd sau plivind cartofi şi varză, napi şi morcovi, ori verdeaţă pentru bucătărie. Înfăptuia aici adevărate minuni în tovărăşia vietăţilor lui şi niciodată nu se simţea ostenit. În timp ce săpa ori smulgea buruienile netrebuincioase, fluiera şi fredona cîntecele plăcute locuitorilor din mlaştinile Yorkshire-ului. Alteori, vorbea cu Smolitul sau cu Căpitanul, ori cu fraţii şi surorile lui mai mici pe care îi învăţase să-l ajute la treburile casei.

— N-am duce-o așa de bine, avea obiceiul să spună doamna Sowerby, de n-ar fi grădina lui Dickon. Băiatul ăsta poate face să răsară din pămînt orice poftește! Barabulele și curechiul lui (e vorba de cartofi și varză) sînt de două ori mai mari și mai gustoase decît ale oricui.

Cînd avea o clipă de răgaz, îi plăcea să lasă și să stea de vorbă cu băiatul. După cină, pe-nserat, amurgul luminos se prelungea destul ca să mai poți face cîte ceva prin grădină, iar pentru doamna Sowerby, înserarea aducea tihna, după nenumăratele treburi ale zilei. Îi era drag acest răgaz. În grădina lor nu creșteau doar legume: Dickon cumpărase și pliculețe cu semințe de flori, așa încît printre tufele de coacăze, ba chiar și printre brazdele de varză, se înălțau lujeri colorați și bine mirositori, mărginind alte brazde cu rozete, garofițe, pansele și tot felul de flori, ale căror semințe băiatul le păstrase de la an la an sau ale căror rădăcini puteau dăinui în pămînt de la o primăvară la alta, ieșind apoi la lumina soarelui pentru a acoperi totul cu covorul lor bogat. Această grădiniță cu zidul ei de bolovani era ceea ce putea fi mai atrăgător în Yorkshire; zidul însuși se acoperea cu flori: printre crăpături se strecurau degetarul de baltă, feriga, rapița sălbatică și rochița-rîndunicii ori alte flori de gard viu, lăsînd doar ici-colo să se mai zărească ceva din cenușiul lucios al bolovanilor.

— Toți băieții ar trebui să grădinărească, mamă, să lege prietenuș cu ierburile! obișnuia Dickon să-i spună. Și ierburile sînt viețuitoare: de-s însetate, dă-le să bea; de-s înfometate, dă-le să mănînce. Doar și lor li-i dragă viața, ca și nouă. De mi se usucă vreuna din ele, mă simt de parc-aș fi rău la suflet, fără inimă!

În aceste clipe ale amurgului doamna Sowerby afla tot ce se întîmpla la conacul Misselthwaite. La început, n-a aflat decît că «domnișorul Colin» și-a băgat în cap să iasă la plimbare prin grădină, împreună cu domnișoara Mary și că asemenea lucru îi face tare bine. N-a trecut mult însă și cei doi copii de la conac au hotărît că a sosit momentul ca mama lui să le cunoască taina. Își dădeau seama că e o persoană «de toată încrederea».

Așa s-a făcut că, într-un amurg minunat de frumos și liniștit, Dickon i-a povestit cu de-amănuntul istoria uimitoare despre cheia găsită în pămînt cu ajutorul măcăleandrului cel cu pieptăraș stacojiu, despre cenușiul îndoliat al grădinii și despre «secretul» pe care domnișoara Mary plănuise să-l păstreze pe veci. I-a istorisit apoi sosirea lui, a lui Dickon, la conac, împărtășindu-i toate cîte s-au spus atunci, și mărturisindu-i îndoielile domnișorului Colin. I-a înfățișat episodul dramatic al primei vizite făcute de «copilul-rajah» în grădina tainuită: incidentul stîrnit de apariția chipului încrîncenat al lui Ben Weatherstaff peste creasta zidului înalt, precum și puterea neașteptată ce a țîșnit în ființa domnișorului Colin, mîniat peste măsură de vorbele bătrînului. La auzul acestor vești nemaipomenite, pe chipul blînd al doamnei Sowerby se perindară umbre și lumini.

— Pe cinstea mea! vorbi ea în cele din urmă. Mare lucru a fost venirea la conac a fetiței. Ea a pus totul la cale. Auzi dumneata! Să se ridice băiatu' drept în picioare! Și noi, proștii, care credeam că nu-i bun de nimic, că-i o biată făptură fără nici un oscior întreg!

Începu să-i pună o sumedenie de întrebări lui Dickon, iar ochii ei, la fel de-albștri ca ai copilului, deveniră din ce în ce mai gînditori:

Ce mai zic ai de la conac văzînd cîtu-i merge de bine, cîtu-i de vesel acu' domnișorul Colin? vru ea să știe.

Păi ce să zică, doar n-au habar de asta! răspunse Dickon. Cu fiecare zi trecută, obrazu' domnișorului Colin îl altu': s-a mai împlinit, iar chipul nu-i mai e numa' colțuri, ca-nainte, și nici galben de ceară. Da' în schimb, nu uită să se-arate la fel de vălcăreț ca pîn-acu'. Și băiatul încheie amuzat: Mare scamatorie!

— Da' de ce, pentru numele Sfîntului? întrebă doamna Sowerby.

Dickon o lămuri, rîzînd pe-nfundate:

— Nu vrea ca cineva să ghicească ce se-ntîmplă, nu vrea cu nici un preț! De-o afla doftoru' Craven că se ține pe picioare, i-o scrie stăpînului. Iar domnișorul Colin vrea neapărat să-i împărtășească el singur vestea. A hotărît ca zilnic să încerce niște vrăji — el le zice Magie; cică asta o să-i întărească picioarele pîn' s-o-ntoarce taică-su. Ș-atunci o să dea năvală în odaia de lucru a stăpînului, să-i arate că-i și el ca toți băieții. De-aia el și domnișoara Mary socotesc că puțină bombăneală și burzuluială nu strică, așa ca nime' să nu miroasă ceva.

Încă înainte ca Dickon să fi încheiat cele ce avea de spus, doamna Sowerby se înseninase, rîzînd cu poftă:

— Păi mă prind că ăștia doi se veselesc cum nu se mai poate, ei între ei! Și-au găsit prilej de scamatorii, că doar nu-i copil pe lume căruia să nu-i placă scamatoriile. Asta le place copiilor mai mult ca orice! Hai, Dickon, băiete, ian mai spune ce fac.

Dickon se opri din plivit și, îndreptîndu-se de spate, începu să povestească, în timp ce ochii îi sclipeau șugubăț:

— Domnișorul Colin se lasă cărat afară în cărucior și-l ceartă pe John, valetul, că nu-i destul de grijuliu cu el. Își dă multă silință să pară foarte neajutorat, iar fruntea nu și-o 'nalță decît cînd e sigur că nimeni din casă nu-l poate vedea. Iar cînd îi careva pe-aproape, mai ales cînd îl așază-n cărucior, geme și se vaită. Domnișoara Mary abia-și ține risu' cînd el geme și se supără, arătîndu-se altfel tare miloasă: «Bietu' Colin! Săracu' de tine! Te-o fi hurducat așa de rău? Chiar așa de tare să te doară oasele?...» Necazu-i doar că uneori nu se mai poate ține, iar cînd ajung în grădină, hohotesc amîndoi de-și dau sufletu' și trebuie să-și înfunde pumnii-n gură, ca să nu-i audă grădinarii, dacă se nimerește vreunul pe-aproape.

— Apăi, de ce fac mai mult haz, de-aia le e mai bine! spuse doamna Sowerby, rîzînd și ea. Îi mai sănătos pentru copii să facă haz după pofta inimii decît să înghită la doftorii în fiecare zi lăsată de bunul Dumnezeu! Ăștia doi or să se-ngrașe, fără doar și poate.

— Au și-nceput! zise Dickon. Ce mai poftă de mîncare au, că nu mai știu cum să și-o potolească fără a da de bănuit! Domnișorul Colin se teme să mănînce pe săturate, ca nu cumva oamenii să-și zică d'apăi ce fel de boală o mai fi asta! A vrut ea, Domnișoara Mary, să-i dea lui și partea ei, da' el a zis c-atunci o să slăbească ea, și iar nu-i bună; nu le rămîne decît să se-ngrașe amîndoi.

La auzul atitor socoteli încurcate, doamna Sowerby se porni să rîdă atît de tare, încît se legăna încoace şi-ncolo şi, în haina ei albastră, părea o floare în bătaia vîntului. Dickon îi ţinea isonul.

— Să-ţi spun ceva băiete! grăi ea cînd putu iar să vorbească. Îi musai să le venim într-ajutor. Cînd te-oi duce la ei mîine-zi, să le duci o doniţă cu lapte dulce, proaspăt muls, şi eu oi frămînta o plăcintă din cele cu coacăze, de vă place vouă atîta. Nimic mai bun ca laptele proaspăt şi aluatul. Aşa o să le mai treacă de foame cît or rămîne-n grădină. P-ormă, cu mîncarea gustoasă de-acasă, le-o fi deajuns.

— Vai, mamă! făcu Dickon plin de admiraţie. Eşti nemaiauzit de pricepută! Totdeauna găseşti calea potrivită să scoţi omu' de la ananghie. Că tare-încurcaţi mai erau ieri! Nu ştiau cum să mai facă rost de ceva de-ale gurii, că simţeau un gol pe dinăuntru!

— Sînt încă prea tineri pentru post şi-apoi, dacă-ncep a se 'nsănătoşi, cum să nu le fie foame! Îs ca puii de lup. Hrana pentru ei îi carne, şi sînge, şi putere, explică doamna Sowerby, după care, cu-acelaşi zîmbet larg ca al lui Dickon, încheie: Ei, că tare mult trebuie că se mai veselesc ei!

Şi-avea dreptate această fiinţă înţeleaptă, care era şi-o mamă minunată. Avea mai mult ca oricînd dreptate cînd socotea că «scamatoriile» copiilor de la conac îi umpleau de bucurie. Colin şi Mary aflaseră în acest joc un uimitor şi nesecat izvor de distracţii. Ideea că ar putea sa dea de bănuit le veni pe negîndite, întîi de la infirmieră, mai nedumerită ca oricînd, apoi de la doctorul Craven însuşi.

— Văd c-ai început să ai mai multă poftă de mîncare, domnişorule Colin, observase într-o bună zi infirmiera. Pînă acum mîncai puţin şi erai tare mofturos.

— Acum nu mai sînt mofturos, răspunse băiatul, dar băgînd de seamă curiozitatea cu care-l privea sora, îl fulgeră deodată gîndul că poate n-ar fi încă momentul să arate că se simte bine; de aceea încearcă s-o dreagă: la urma urmelor, dacă nu mai fac atîtea mofturi, e din cauza aerului proaspăt.

— Da, se poate, zise ea fixîndu-l şi neştiind ce să creadă. Oricum trebuie să vorbesc cu domnul doctor Craven.

— Ştii cum se uita la tine? izbucni Mary cînd rămaseseră singuri în încăpere. Te iscodea de parc-ar fi mirosit că e ceva necurat la mijloc.

— Nu vreau să afle adevărul! hotărî atunci Colin. Şi nimeni nu trebuie să bănuiască nimic! Încă nu e momentul!

A doua zi sosi şi doctorul Craven care se arată şi el nedumerit. Începu să pună tot felul de întrebări, spre marea neplăcere a lui Colin:

— Aflu că-ţi petreci vremea pe-afară! începu doctorul. Ce faci tu acolo, pe unde umbli?

Colin îşi reluă imediat acel aer de demnă indiferenţă faţă de părerea altora, cu care îi obişnuise pe toţi cei din jur:

— Nu vreau să ştie nimeni ce fac şi pe unde mă duc! răspunse el. Merg oriunde poftesc, şi toată lumea are poruncă să nu-mi atingă calea. Nu vreau să mă măsoare nimeni cu privirea! Doar ştii asta!

— Se pare că-ţi petreci toată ziua pe-afară. Nu cred că ţi-ar putea dăuna, nu, nu cred. Sora spuse că mănînci mult mai bine ca înainte.

Poate că-i o poftă de mîncare nefirească! vorbi Colin, de parcă cineva-i şoptise răspunsul la ureche.

— Ei, nu! Nu cred, totu-i să-ţi placă ceea ce mănînci, căută doctorul să-l liniştească. De altfel e limpede că te-ai mai îngrăşat şi-ai căpătat culori mai sănătoase în obraji.

— Dar poate că sînt buhăit, iar culorile sînt din cauza temperaturii! îşi urmă băiatul inspiraţie, căutînd să pară cuprins de-o întunecoasă descurajare. Ştii, mă gîndesc că oamenii care nu-s sortiţi să aibă o viaţă lungă pot adesea să arate altfel decît semenii lor!

Doctorul Craven se mulţumi să dea din cap. Îl apucă pe Colin de încheietura mîinii şi-i suflecă mîneca pipăindu-i braţul.

— N-ai temperatură, spuse el gînditor, iar carnea asta care ai pus-o pe tine e sănătoasă. Ţine-o tot aşa, băiete, şi să ştii că n-o să mai fie cazul să vorbim despre moarte. Tare-o să se mai bucure taică-tu aflînd cum te-ai îndreptat.

— Nu vreau să afle! strigă Colin cu aprindere. Nu vreau, ca pe urmă, cînd mi-o fi iarăşi rău, să se întristeze! S-ar putea să-mi fie rău la noapte. Poate să am şi temperatură! Simt de pe acum că începe să crească. Nu vreau să-i scrii tatei! Vezi că mă superi, şi asta-mi face rău! Mă simt înfierbîntat! Mă irită la fel de tare gîndul că se scrie şi se vorbeşte despre mine ca şi gîndul că sînt măsurat cu privirea!

— Stai blînd, căută doctorul Craven să-l calmeze! Uite, promit că nici o scrisoare nu va pleca de-aici fără ştirea mea. Prea eşti sensibil! N-aş vrea să se strice binele cîştigat.

Şi într-adevăr doctorul Craven n-avea să mai pomenească despre vreo scrisoare către «stăpînul domn Craven», iar pe infirmieră o preveni că nu e cazul să mai aducă vorba de astu în faţa pacientului lor.

— Băiatului îi merge extraordinar de bine! observă el. Însănătoşirea lui pare aproape anormală. Să nu uităm însă că băiatul face acum de bună voie lucruri pe care noi n-am putut niciodată să-l hotărîm să le facă. Şi încă ceva: ţinînd seama de faptul că se-aprinde pentru orice fleac, ai grijă ca nimeni să nu spună ceva care să-l irite.

Dar Mary şi Colin se simţeau tare îngrijoraţi şi, ca urmare, ţinură sfat: trebuia găsită o soluţie care să le apere taina. Aşa s-au trezit ei plănuind cum «să joace teatru»:

— Mă simt nevoit să fac o «criză»! spuse Colin cu părere de rău. Şi n-am chef deloc: nu-s destul de nefericit ca să mă înfurii la culme. Ne-om descurca noi şi altfel. Tu ce crezi? Cum să plîng, să mă zbat şi să ţip cînd nici vorbă de gîlmă, în piept sau în spinare! Cum să mă pot preface cînd, în locul grozăviilor care-mi treceau altădată prin minte, nu mă gîndesc acum decît la lucruri frumoase! Şi totuşi, dacă-i vorba să-i scrie tatei, atunci trebuie urgent să găsim o soluţie.

Vru să mănînce mai puţin însă, din păcate, asemenea hotărîre eroică nu putea să aibă sorţi de izbîndă acum, cînd se deştepta dimineaţa cu o foame

de lup, iar pe măsuța de lingă pat îl aștepta micul dejun: piine de casă și unt proaspăt, ouă tari fierte în coaja lor albă ca neaua, gem de zmeură și lapte covăsit. Mary își lua întotdeauna micul dejun împreună cu vărul ei. Cînd se aflau amîndoi la masă — mai ales dacă printre bunătăți se numărau și feliuțe de costiță sfîrîind și răspîndind un miros îmbietor de pe platoul de argint înfierbîntat pe care fuseseră așezate — se priveau cu disperare:

— Mary, cred că-n dimineața asta o să mîncăm tot! ofta Colin în cele din urmă. Poate să lăsăm ceva la prînz și mult mai mult încă la cină.

Niciodată însă copii nu ajungeau să lase resturi pentru bucătărie, unde farfuriile lor, bine curățate, dădeau mult prilej de vorbă.

— Tare-aș vrea ca feliile de costiță să fie ceva mai groase, se plînse odată băiatul. Și o singură chiflă de persoană e prea puțin.

— E destul pentru cineva care trage să moară, răspunsese Mary prima oară cînd îl auzise, dar nu și pentru unul care are de gînd să trăiască. Apoi adăugase: Cînd simt uneori prin ferestrele deschise miresmele dulci ale ierburilor parfumate din bălți, aș fi în stare să înfulec și trei chifle la rînd!

Ce izbucnire de bucurie și uimire a fost așadar în dimineața cînd, după ce copii trebăluiseră vreo două ore, Dickon s-a îndreptat spre o tufă deasă de trandafiri, scoțînd de-acolo două căldărușe de cositor. Una cu lapte gros și proaspăt, pe deasupra căruia plutea caimacul, cealaltă cu gogoși de casă, umplute cu dulceață de cocăze, înfășurate atît de bine într-un ștergar vărgat alb cu albastru, încît nici nu se răciseră. Colin și Mary nu mai conteneau cu laudele:

— Ce gînd minunat din partea doamnei Sowerby! Ce bună și drăguță este! Și ce lapte delicios!

— Sigur că și doamna Sowerby cunoaște Magia, ca și Dickon, hotărî Colin. De-aceea i-a dat prin gînd ce să facă pentru noi, fiindcă și ea simte Magia, e o făptură magică, vrăjită. Să-i spui, Dickon, că-i sîntem recunoscători, că-i mulțumim din inimă! Lui Colin începuseră să-i placă vorbele mari, le gusta și le cultiva, de-aceea urmă: Spune-i că s-a arătat plină de bunătate față de noi și că-i rămînem îndatorați!

După care, uitînd de politeturi, băiatul se apucă să înfulece gogoși și să bea din clădărușa cu lapte, sorbind cu înghițituri lungi, cum ar fi făcut orice copil flămînd după vreo două ore de la micul dejun și după alte două ceasuri de zbenguială prin aerul tare al mlaștinilor.

Așa a început un șir întreg de asemenea întîmplări. Pînă cînd cei doi copii și-au dat seama că doamna Sowerby, avînd paisprezece guri de hrănit, cu greu putea să-i mai sature și pe ei în fiecare zi. Atunci au rugat-o să primească ceva bănuți cu care să le cumpere de-ale gurii.

Apoi Dickon a făcut o descoperire încurajatoare. Anume că în păduricea din parc, dincolo de grădină, acolo unde îl găsise Mary odată, cîntînd din fluier pentru făpturile lui, se afla o adîncitură în pămînt, ca o albioară, destul de mare pentru ca băiatul să poată construi un mic cuptor de piatră, bun de copt cartofi sau ouă. Ouăle în spuză fuseseră un lux necunoscut pînă atunci, iar cartofii copți, serviți fierbinți, cu sare și cu unt, se dovediră delicioși, adevărată gustare de împărat din țara zînelor și pe deasupra foarte sățioși. Și-apoi cartofi

și ouă puteai cumpăra și minca oricit, fără să-ți fie teamă că rupi de la gura a paisprezece inși infometați.

In fiecare dimineață însorită, magia acționa asupra «credincioșilor» ei de sub prunul care, după baldachinul florilor, le oferea acum, un altul, de frunziș verde și des. Lucrurile se desfășurau mereu la fel: ceremonia încheiată, Colin își făcea, cu sfințenie, plimbarea prin grădină, un exercițiu foarte bun pentru picioarele lui plăpinde; și peste zi băiatul își mai încerca din timp în timp noile lui puteri. Se întărea văzînd cu ochii, se simțea din ce în ce mai sigur pe el, străbătînd de fiecare dată o distanță mereu mai mare. În același timp, și încrederea lui în Magie creștea. Și cu cît se simțea mai în putere, cu atît își sporea «experiențele». Dar Dickon a fost acela care i-a dezvăluit cea mai folositoare «experiență» dintre toate.

— Ieri, le istorisi el copiilor după ce lipsise o zi întreagă, ieri am fost la Thwaite, pentru maică-mea. Lîngă hanul *La leul albastru*, iacătă-l pe Bob Haworth. Asta-i cel mai voinic flăcău din mlaștini: îi campion la trîntă, poate sări mai sus decît oricare altul și-i neîntrecut la aruncarea barosului. Acu' cîțiva ani a ajuns pînă în Scoția cu întrecerile lui. Pe mine mă știe de cînd eram țînc și totdeauna mi s-a arătat prieten, așa că am îndrăznit să-i pun niște întrebări. Lumea zice că-i un atlet adevărat ș-atunci m-am gîndit la mata, domnișorule Colin și i-am zis: «Cum ai ajuns tu, Bob, să ai mușchii ăștia de oțel? Ai făcut ceva anume ca să-i ai atît de tari?» Și el mi-a zis: «Păi sigur, băiete, a trebuit să fac ceva. S-a întîmplat că un bărbat voinic, care-a dat o reprezentație la Thwaite, mi-a arătat și mie cum să-mi întăresc brațele și picioarele și fiecare mușchi din trup». Ș-atunci l-am întrebat: «Oare un băietan firav ar putea să se întărească făcînd la fel, Bob?» Iar el a pufnit în rîs: «Nu cumva ăi fi fiind tu acel băietan firav?» La care i-am zis: Nu, da' știu eu pe unu', un domișor ridicat după o boală lungă, și tare-aș vrea să aflu cîteva din tertipurile tale, ca să-l învăț și pe el. Sigur că n-am pomenit nici un nume, da' nici el nu m-a-ntrebat nimic. Da' îi prietenos nevoie mare, cum zisei, așa că s-a ridicat în picioare și mi-a arătat de bună voie unele mișcări; eu le-am făcut după el pînă le-am deprins.

Colin îl urmărea cu atenție.

— Poți să mi le-arăți și mie? strigă el cu aprindere. Vrei?

— Păi se-nțelege, răspunse Dickon, gata să-și înceapă demonstrația. Da' Bob mi-a zis că-i musai s-o luăm pe-ncetul, cu mare grijă să nu obosești. Îi musai să te odihnești după fiecare exercițiu, să stai și să tragi adînc aer în piept și să nu-ntreci măsura cu nici un chip.

— O să am grijă, îl asigură Colin. Arată-mi! Arată-mi! Dickon, să știi că ești băiatul cel mai plin de Magie de pe pămînt!

Dickon luă, în iarbă, poziția de drepți și începu cu mare sîrguință un număr de exerciții simple pentru punerea mușchilor în mișcare. Colin privea la el cu ochii mari. Întîi izbuti cîteva exerciții șezînd, după care încercă ușurel altele stînd în picioare. La rîndul el, Mary începu să-l imite. Pînă și Smolitul, care urmărise cu privirea aceste performanțe, păru a se însufleți și, părăsind creanga pe care stătuse cocoțat pînă atunci, începu să țopăie neobosit în jurul lor, supărat că nu-l poate urma întru totul.

Din momentul acela, exercițiile au inceput să facă parte din indatoririle zilnice, in aceeași măsură ca și «experiența» de Magie, a lui Colin. Și el, și Mary ajunseră să execute tot mai multe exerciții și tot mai corect; de-aceea, pofta lor de mincare avea să crească pină intr-atit incit, fără panerul cu provizii ascuns in fiecare dimineață de Dickon in tufișul de trandafiri, copiii a fi fost pierduți. Noroc de bunătățile pregătite de doamna Sowerby și de cuptorașul din pădure! Datorită lor, doctorul Craven, infirmiera și doamna Medlock au putut fi iarăși păcăliți. Nimic mai ușor decit să ciugulești din micul dejun și să nu te-atingi de cină, cind te-ai indestulat cu ouă prăjite, cu cartofi copți, cu lapte spumos și proaspăt, cu turtițe de ovăz, cu gogoși, cu miere din flori aromitoare și castroane pline de caimac.

— Aproape că nu mănincă nimic! spunea sora despre cei doi copii. O să moară de foame dacă nu-i hotărim să se hrănească mai zdravăn. Și totuși, uitați-vă la ei cit de bine arată!

— Sigur, uitați-vă la ei! exclama doamna Medlock cu năduf. Păi, doar din cauza lor pătimesc de moarte. Sint niște drăcușori, amindoi! Citeodată, mănincă de zici că plesnesc, iar a doua zi intorc nasul a scirbă din fața celor mai bune bucate inchipuite pentru ei de bucătăreasă. Ieri n-au vrut să guste nici măcar o-mbucătură din puiul ăla așa de bun, n-au vrut să-ntingă in sosul lui nici măcar o fărămiță de piine! Biata femeie, care se chinuie să născocească pentru ei anume o prăjitură, cind s-a trezit cu ea neatinsă, doar că n-a plins! Se teme că va fi trasă la răspundere dacă mor copii de foame.

Veni și doctorul să-l examineze indelung și cu mare atenție pe Colin. Chipul lui se intunecase; era nelinișlit după ce stătuse de vorbă cu infirmiera, care-i arătase tava neatinsă de la micul dejun, păstrată anume. Ingrijorarea ii crescu și mai mult cind se așeză pe canapeaua lui Colin, ca să-l consulte. Cum avusese niște treburi la Londra, nu mai văzuse băiatul de vreo două săptămini. Cind copiii se insănătoșesc, ciștigă repede in greutate. Nuanțele de ceară dispăruseră de pe peilea lui Colin, care se colorase intr-un trandafiriu cald; ochii lui atit de frumoși priveau limpezi, iar adinciturile de sub ei, de la timple și din obraji se umpluseră. Șuvițele de păr des și intunecat incepuseră să se incirlionțeze, umbrindu-i fruntea mătăsoasă și strălucind de căldura vieții. Buzele i se impliniseră, capătind o culoare normală. De fapt, in toată ființa lui nu găseai nimic din copilul anemic, suferind de-odinioară. Doctorul Craven își sprijinise bărbia in palmă și chibzuia.

— Știi, Colin, imi pare foarte rău s-aud că nu mănînci. Te rog să nu se mai intimple. Ai să pierzi tot ce-ai ciștigat pină acum — și-ai ciștigat uimitor de mult! Mincai așa bine pină mai ieri!

— Ți-am spus eu atunci că pofta de mincare nu era normală, răspunse băiatul.

Mary, care ședea pe scăunelul ei in apropiere, scoase deodată un sumet ciudat, pe care incercă să și-l stăpinească, sfirșind prin a se gîtui aproape.

— Ce s-a-ntimplat? intrebă doctorul Craven intorcind ochii spre ea.

Fetița își lua un aer foarte serios:

— Ceva intre strănut și tuse, raspunse cu o demnitate ofensată: ceva care mi s-a pus in gît.

— Nu m-am mai putut stăpini, îi explică lui Colin după plecarea doctorului. Știi, am izbucnit fiindcă deodată mi-am adus aminte de ultimul cartof uriaș pe care l-ai mîncat astăzi și de gura pe care ai căscat-o ca să mușți din plăcinta aceea gustoasă, umplută cu dulceață și unsă cu caimac.

Să fie oare posibil ca acești copii să capete de mîncare pe ascuns? o întreba doctorul Craven pe doamna Medlock.

— N-ar avea cum, decît poate săpînd un tunel în pămînt sau strecurîndu-se nevăzuți printre copaci. Toată ziua și-o petrec în grădină, unde în afară de ei doi, nu întîlnesc suflet de om. Iar dacă au poftă să mănînce altceva decît ce li se trimite de la bucătărie, n-au decît să-mi spună.

— Mă rog! spuse doctorul Craven. Atîta vreme cît le merge bine, chiar fără a mînca prea mult, n-avem a ne bate capul. Băiatul e cu totul altul!

— La fel și fata! vorbi doamna Medlock. A-nceput să fie de-a dreptul drăguță de cînd s-a mai împlinit și și-a pierdut aerul acela uricios, mohorît. Are un păr des și sănătos. Ba chiar a căpătat culori în obraji. Era o copilă întunecată și arțăgoasă, iar acum îi la fel cu domnișorul Colin, și rid amîndoi de zici că-s nebuni. Poate că de-aia s-or fi îngrășat!

— Poate că de-aia! încheie discuția doctorul. Lasă-i să rîdă!

XXV

Cortina

Grădina tăinuită înflorea, înflorea, şi fiecare dimineaţă aducea noi minuni. În cuibul măcăleandrului apărură ouă, iar perechea Pieptarăşului stacojiu le clocea, ţinându-le de cald cu penele de pe piept şi cu aripile ocrotitoare. La început, se arătase tare nervoasă, pînă şi soţul el arunca în jur priviri bănuitoare. În acele zile, Dickon nici nu se apropiase măcar de colţul retras al grădinii; a trebuit să aştepte ca prin anume şoapte misterioase să transmită micilor făpturi siguranţa că în grădină nimic supărător nu li se poate întîmpla — credinţa că nu se află nimeni acolo care să nu preţuiască miracolul trăit de ele — imensa, gingaşa, teribila, sfîşietoarea frumuseţe şi măreţie a ouălor

Dacă ar fi fost o singură persoană în grădină care să nu știe că dacă s-ar atinge fie și numai de un ou, spărgindu-l sau îndepărtîndu-l din cuib, întreaga fire s-ar înșuruba într-un vîrtej uriaș și s-ar prăbuși în spațiu, înghițită de neant — dacă ar fi fost o singură făptură care să nu simtă asta, nici un dram de bucurie n-ar mai fi rămas în vazduhul aurit al primăverii. Însă toți cei din grădină cunoșteau această lege a firii și o respectau, iar măcăleandrul și perechea lui au înțeles și ei cum stăteau lucrurile.

La început, păsăruica îi urmărea plină de neliniște pe Mary și pe Colin. Din cine știe ce motiv tainic, ea pricepea că nu trebuie să se teamă de Dickon. Încă din prima clipă în care-și ațintise bumbișorii negri-strălucitori ai ochilor asupra băietanului, măcăleandrul înțelesese că n-are de-a face cu un străin; îl socotea mai degrabă un fel de pasăre uriașă, fără pene, fără cioc. Și care pe deasupra cunoștea limba măcălendrilor (o limbă aparte cu neputință de confundat). Să-i vorbești măcăleandra unui măcăleandru este ca și cum ai vorbi franceza unui francuz. Dickon îi vorbea de fiecare dată măcăleandra, așa că bolboroseala pe care o folosea copilul cînd se adresa celorlalți oameni nu însemna nimic: măcăleandrul era de părere că acea boloboroseală era de trebuință pentru că oamenii nu-s destul de deștepți ca să priceapă graiul inaripatelor. Și mișcările lui erau de măcăleandru. Niciodată nu te luau prin surprindere, făcîndu-te să tresari, sau devenind chiar primejdioase și amenințătoare. Pe de altă parte, cum orice măcăleandru se putea înțelege cu Dickon, prezența băiatului nu avea de ce să-l tulbure.

Totuși pentru început era nevoie să-i privești cu prudență pe ceilalți doi. Întîi și-ntîi, făptura-baiat nu intra în grădină pe picioarele lui. El era adus într-o cutie cu roate și învelit în blănurile unor viețuitoare ale pădurii — ceea ce părea suspect. Pe urmă, cînd ajunse să se țină pe picioare și să se miște de colo-colo, o făcea într-un chip foarte ciudat, chiar neobișnuit, părînd să aibă mereu nevoie de ajutorul celorlalți. Măcăleandrul luase obiceiul să se ascundă într-un tufiș, pîndind de-acolo neliniștit, cu căpșorul aplecat cînd într-o parte, cînd în alta. Se temea ca nu cumva acele mișcări încetinite să prevestească vreo săritură ca de pisică. Așa se strecoară pisicile, tiptil-tiptil, cînd se pregătesc de atac. Măcăleandrul se sfătuise cu perechea lui îndelung, vreme de cîteva zile, pe urmă însă hotărî să nu-i mai pomenească despre asta, căci o sperietură ar fi putut dăuna ouălor.

Cînd în sfîrșit Colin începu să se miște singur și chiar ceva mai repede, inima păsării se mai ușură. Dar vreme îndelungată încă — sau poate numai măcăleandrului i s-a părut a fi astfel — băiatul rămase pentru el un izvor de neliniște. Nici nu putea fi altfel, deoarece el nu se purta ca ceilalți oameni. Părea să-i facă mare plăcere mersul, însă avea un fel de a se așeza jos, unde zăcea un timp înainte de-a se ridica din nou ca să-și reia mersul.

Într-o bună zi măcăleandrul își aminti că la fel pățise și el atunci cînd părinții lui îl învățaseră să zboare. Se avînta în cîte un zbor scurt, după care simțea că trebuie să se odihnească. Așa s-a dumirit el că și băiatul din grădină încerca acum să «zboare», adică să meargă. Îndată îi împărtăși perechii lui această noutate, iar cînd îi spuse că și puișorii din ouăle lor vor face la fel după ce vor ieși din găoace, ea se liniști de tot. Ba chiar i se deșteptă interesul

şi-l făcea mare plăcere să-l privească pe băiat, de la marginea cuibului, deşi era sigură că din ouşoarele ei vor ieşi nişte pui mult mai isteţi, care-şi vor învăţa lecţia mult mai uşor. Pe urmă îşi zise plină de îngăduinţă că oamenii sînt firește mai proşti şi mai greoi decît locuitorii ouşoarelor, că mulţi oameni nu vor ajunge niciodată să înveţe a zbura cu-adevărat. De-aceea nu-i întîlneşti niciodată mişcîndu-se prin înălţimi sau stînd în vîrful unui copac!

După un timp, băiatul cel împiedicat la mers începu să se mişte ca şi ceilalţi doi, dar tustrei copiii făceau tot felul de treburi neobişnuite. Se aşezau jos, sub copaci, şi-şi mişcau braţele şi picioarele; era ceva care nu semăna nici a fugă, nici a mers, nici a odihnă. Se porneau la astfel de treabă de mai multe ori pe zi, iar măcăleandrul nu era în stare să-şi lămurească perechea de ce făceau ei aşa. Se mărginea s-o încredinţeze că locuitorii ouşoarelor nu aveau să se bălăbănească astfel niciodată, cît despre băiatul care ştia măcăleandra ca pe apă, dacă şi el se purta la fel, însemna că nu putea fi nici o primejdie pentru păsăruici. Fără îndoială că nici Pieptăraşul stacojiu, nici soaţa lui nu auziseră vreodată de Bob Harworth, campionul la trîntă; habar n-aveau de gimnastica menită să întărească muşchii pentru a-i face asemenea unor corzi de oţel. Măcălendrii sînt alcătuiţi altfel decît fiinţele omeneşti, muşchii lor funcţionează din prima clipă aşa cum trebuie şi continuă să se dezvolte normal. Cînd eşti silit să zbori pentru a-ţi cîştiga fiecare firimă de hrană, atunci muşchii tăi nu se pot «atrofia» (atrofiere vrea să spună slăbire a muşchilor din cauza lipsei de exerciţiu).

Cînd băiatul umbla, alerga cu ceilalţi doi peste tot, cînd săpa şi plivea, cuibul din colţul grădinii se legăna într-un vis de pace şi mulţumire. Să fii încredinţat că ouşoarele tale sînt în siguranţă, precum comorile din piviţele unei bănci, iar pe deasupra să poţi privi fără urmă de îngrijorare la tot felul de lucruri nemaipomenite, iată o ocupaţie din cele mai plăcute. Ba chiar, pe vreme urîtă, mama ouşoarelor simţea cu părere de rău lipsa copiilor din grădină.

Dar nici chiar în zilele mohorîte Mary şi Colin nu ştiau ce-i acela «plictis». Fapt este că Mary avusese o idee strălucită într-o dimineaţă de ploaie măruntă şi deasă, în timp ce Colin începea să simtă neastîmpărul unei şederi prelungite pe sofa, şedere la care era totuşi obligat de frica să nu se dea de gol.

— Acum că sînt un băiat ca oricare altul, îşi împărtăşi el gîndurile verişoarei lui, picioarele, braţele şi tot trupul îmi sînt atît de pline de Magie, încît mi-e greu să le mai stăpînesc. Vor întruna să se mişte. Dimineaţa cînd mă trezesc şi-i încă foarte devreme, cînd păsărelele abia-şi dreg glasul şi toată suflarea pare gata să izbucnească în urale — pînă şi pomii şi toate celelalte al căror glas nu-l putem prinde — simt că-mi vine şi mie să sar din pat strigînd şi chiuind! Îţi închipuie-ţi tu ce s-ar întîmpla atunci!

Mary pufni într-un rîs nestăpînit.

— Infirmiera ar da buzna în camera ta, iar doamna Medlock ar năvăli şi ea în fuga mare! Şi amîndouă ar fi sigure c-ai înnebunit şi ar trimite după doctorul Craven, îl răspunse ea.

La rîndul său, Colin izbucni în rîs. Îşi putea uşor închipui cum ar fi arătat toţi în asemenea împrejurări, cît de îngroziţi ar fi de o asemenea ieşire, cît de uimiţi văzîndu-l în picioare.

— Aş vrea să se-ntoarcă tata acasă, spuse el pe urmă. Aş vrea să-i povestesc eu totul. Numai la asta mă gîndesc. Nu mai pot s-o duc mult aşa; nu mai suport să zac în pat şi să mă prefac bolnav, cînd arăt aşa bine. Aş fi vrut să nu plouă azi!

Atunci în mintea cumetriţei Mary încolţi ideea.

— Colin, începu ea tainic. Ştii tu cîte încăperi are casa asta?

Bănuiesc că în jur de o mie, sună răspunsul.

Ei, păi sînt vreo sută în care n-a intrat nimeni pînă acum, vorbi Mary. Pe-o zi de ploaie ca asta, am cercetat multe din ele. Nimeni n-a ştiut, deşi doamna Medlock era mai-mai să mă afle atunci: mă rătăcisem la întoarcere şi nimerisem în capătul coridorului tău. Asta a fost cînd te-am auzit plîngînd pentru a doua oară.

Pe sofa, Colin se ridică în capul oaselor:

— O sută de încăperi în care n-a mai intrat nimeni! spuse el uimit. Păi asta ar semăna cu grădina tăinuită! Ce-ar fi să mergem să le explorăm? Tu poţi împinge căruciorul, nimeni n-o să ştie unde sîntem.

— Păi la asta m-am gîndit şi eu! încuviinţă Mary. Nimeni n-ar îndrăzni să ne urmărească. Sînt acolo nişte galerii de-a lungul cărora ai să poţi alerga. O să ne facem şi exerciţiile de gimnastică. Pe urmă, ştii, am descoperit şi o mică încăpere mobilată ca în India, cu o vitrină plină de elefanţi de fildeş. Şi mai sînt încă felurite alte camere.

— Sună! zise Colin.

Cînd intră infirmiera, băiatul îi împărtăşi poruncile lui:

— Să mi se aducă aici căruciorul! ceru el. Domnişoara Mary şi cu mine mergem să vizităm aripa nelocuită a conacului. John o să mă împingă cu căruţul pînă la galeria cu tablouri, pentru că sînt şi cîteva trepte de suit. După aceea, să fim lăsaţi singuri pînă trimit eu să-l cheme.

De-atunci zilele ploioase şi-au pierdut mohoreala. După ce John împinse căruciorul pînă în pragul galeriei cu tablouri, părăsindu-i apoi cum i se poruncise, copiii se priviră încîntaţi. Mary se încredinţă că valetul coborîse cu adevărat, întorcîndu-se la ceilalţi slujitori, apoi Colin ieşi din cărucior.

— Am să trag o fugă de la un cap la altul al galeriei, spuse el. Pe urmă am să sar de cîteva ori, iar la urmă o să facem exerciţiile lui Bob Haworth.

Aşa şi făcură, ducînd la capăt tot ce-şi propuseseră, şi încă multe altele. Priviră portretele, descoperind şi chipul uriţel al fetiţei îmbrăcată în brocart verde, cu papagalul pe degetul întins.

— Trebuie că toţi cei de aici sînt rudele mele, zise Colin. Au trăit cîndva, demult. Fata cu papagalul este, bănuiesc, una din stră-stră-mătuşile mele. Seamănă cu tine Mary — nu aşa cum eşti azi, ci aşa cum arătai la început. Acum te-ai împlinit şi eşti mult mai plăcută la vedere.

— Asta se poate spune şi despre tine, i-o întoarse Mary şi se porniră amîndoi pe ris.

Cercetară şi încăperea mobilată ca în India şi se jucară cu elefanţii de fildeş. Găsiră şi iatacul cu pereţii îmbrăcaţi în mătase grea trandafirie, şi perna cu gaura acum părăsită de şoricel; puii se făcuseră mari şi plecaseră, lăsînd gol culcuşul vechi. Vizitară aşa numeroase încăperi, făcînd mai multe descoperiri decît făcuse Mary în primul ei pelerinaj. Dădură peste alte coridoare, cu alte cotituri; alte trepte; alte picturi vechi care le-au plăcut; erau şi o seamă de obiecte stranii a căror întrebuinţare n-o cunoşteau. A fost o dimineaţă deosebit de plăcută dar şi neobişnuită: se simţeau ca şi cum s-ar fi plimbat într-o casă în care mai vieţuiau şi alţi oameni, dar care însă erau la mare depărtare, ceeu ce i-a încîntat.

— Îmi pare bine că am venit aici, spuse Colin în cele din urmă. N-am bănuit niciodată că trăiesc într-un loc atît de ciudat şi încercat de ani. Îmi place. O să-l mai cercetăm ori de cîte ori va fi urît afară. Să vezi cum vom descoperi alte colţuri şi alte lucruri nemaipomenite!

În dimineaţa aceea s-au ales, pe lîngă altele, şi cu o poftă de mîncare de zile mari, aşa că după ce s-au întors în odaia lui Colin nu s-au simţit în stare să trimită prînzul neatins la bucătărie.

Cînd infirmiera a luat tava cu farfuriile goale, a coborît direct la oficiu, la doamna Loomis, bucătăreasa, să i le arate.

— Ia priveşte! îi spuse dînsa. Să ştii că asta-i casa minunilor, cel mai mare mister sînt copiii ăştia doi!

— De-o înfuleca aşa în fiece zi, spuse şi tînărul John, valetul cel voinic, apoi n-o fi de-a mirare dacă domnişoru' nostru o să crească-n greutate încă de două ori pe cît era acu' o lună! Cred c-ar fi bine să-mi caut din timp un alt serviciu, nu cumva să mi se vatăme şalele.

În după-amiaza aceleiaşi zile, Mary observă o schimbare în odaia lui Colin. De fapt o observase din ajun, dar nu zisese nimic, gîndindu-se că poate se datora unei simple întîmplări. Şi azi rămînea tăcută, cu privirile aţintite la tabloul de deasupra căminului. Portretul putea fi văzut acum, căci draperia care-l acoperea de obicei ca o cortină era dată deoparte. Aceasta era schimbarea.

— Ştiu la ce te gîndeşti! vorbi Colin, după ce fetiţa cercetă atent tabloul. Întotdeauna ştiu la ce te gîndeşti. Te întrebi de ce e trasă «cortina», dar să ştii că de-acum înainte aşa o să rămînă.

— De ce? făcu Mary.

— Pentru că nu mă mai supără s-o văd rizînd. Acum două nopţi m-am trezi în bătaia lunii şi-am simţit odaia plină de vrajă; Magia făcea ca totul să pară atît de minunat, încît nu mai aveam astîmpăr. M-am ridicat şi m-am dus la fereastră. Odaia mea era scăldată în lumină, iar luna arunca o rază asupra

cortinei, ceea ce m-a indemnat să mă îndrept spre cămin şi să trag şnurul. Ea se uita drept în jos la mine, de parcă rîdea de bucurie că mă vede acolo, în picioare. Mi-a plăcut s-o privesc. Mi-a plăcut s-o văd aşa, rîzînd tot timpul. Cred că şi ea trebuie să fi fost o fiinţă magică.

— Ştii ce mult semeni cu ea acum? spuse Mary. Aşa de tare îi semeni, încît uneori mă întreb dacă nu cumva eşti întruparea ei băieţească.

Ideea păru să-l impresioneze pe Colin. Se gîndi puţin, după care şopti:

— Dacă-i aşa, dacă-i adevărat că sufletul ei s-a întrupat în mine, înseamnă că tata o să mă iubească!

— Şi-ai vrea să te iubească? îl întrebă Mary.

Înainte mi-era ciudă că nu mă iubeşte. Dacă ar începe să ţină la mine şi aş simţi că-i sînt drag, aş fi gata să-i vorbesc despre Magie. Poate că asta l-ar înseninа.

XXVI

«Iacă, Maică-mea!»

Credința copiilor era de nezdruncinat. După ritualul descîntecului, Colin mai ținea uneori dimineața un fel de lecții despre Magie.

— Îmi place să vă dau explicații, spunea el, pentru că atunci cînd o să fiu mare și-o să fac descoperirile mele științifice atît de importante, o să trebuiască să și vorbesc despre ele. Acum mă pregătesc. Deocamdată lecțiile mele nu pot fi decît scurte, căci și eu sînt încă mic; și-apoi nu vreau ca Ben Weatherstaff să se simtă ca la biserică și să adoarmă.

— Cel mai bine cu vorbirile astea, își dădu părerea Ben Weatherstaff, ai fi ca un flăcăiandru să fie-n stare să spună apăsat tot ce poftește fără ca altul

să-ndrăznească să-i întoarcă zisele. Da' nu m-aș da în lături să țin și eu o vorbire din cînd în cînd.

De cîte ori Colin se arăta sub copacul lui, bătrînul Ben îl ațintea cu ochi lacomi și nu-și mai lua privirile de la el. Îl măsura de sus în jos, plin de-o dragoste critică. Nu-i prea păsa de «vorbirile» copilului; îi cerceta picioarele, din ce în ce mai drepte și mai solide; îi cerceta chipul băiețesc, din ce în ce mai sănătos; bărbia, odinioară ascuțită, obrajii trași, se împliniseră acum, se rotunjiseră; iar ochii îl sclipeau jucăuși și-atît de asemănători cu alții, care obișnuiau să-l privească pe grădinar cu zece ani în urmă. Uneori Colin prindea privirile îndulșate ale bătrînului și-atunci se întreba la ce s-o fi gîndind acesta, ba chiar o dată, cînd Ben părea cufundat în gînduri, îi spuse:

— Tu ce crezi despre asta, Ben Weatherstaff?

— Păi, cred, ba chiar m-aș prinde, c-ai cîștigat trei-patru kile săptămîna asta. Mă uit la pulpele și la umerii matale, domnișorule. Mi-ar plăcea să văd cum te-ai cățăra pe-o scară dublă.

— Asta-i din cauza Magiei, dar și datorită gogoșilor, laptelui și celorlalte bunătăți pregătite de doamna Sowerby, spuse Colin. Știi, experiența noastră științifică a izbutit.

În dimineața aceea, Dickon întîrziase prea mult ca să mai poată apuca «vorbirea» lui Colin. Cînd băiatul intră în sfîrșit în grădină, obrajii îi ardeau de-atîta alergătură, iar mutrișoara lui scăpăra mai veselă ca oricînd. Cum aveau mult de plivit după ploaie, s-au apucat cu toții de treabă. Ca de obicei, după căderea unei ploi călduțe și dese, era de lucru, nu glumă. Umezeala atît de folositoare florilor însemna o binefacere și pentru buruieni, care creșteau repede, dînd, care fire de iarbă, care muguri. Aceste buruieni se cereau îndepărtate, mai înainte ca rădăcinile lor să se înfigă adînc în pămînt. Acum Colin era în măsură să plivească la rînd cu ceilalți, iar «vorbirea» și-o putea ține chiar în timp ce lucra.

— Magia dă roade mai bune atunci cînd tu însuți faci treabă, observă el în ziua aceea. Atunci o simți bine în oase și-n mușchi. Trebuie să citesc cîte ceva despre mușchi și despre oase, dar am să scriu o carte despr Magie; îmi adun material. Descopăr mereu cîte ceva.

Deodată băiatul își aruncă brusc săpăliga și-și îndreptă spatele. Tăcuse timp de cîteva minute, frămîntat parcă de «vorbirile» lui, așa cum i se întîmpla de multe ori. Cînd îl văzură aruncîndu-și cît colo unealta și ridicîndu-se, Mary și Dickon crezură că băiatul se află sub puterea cine știe cărui gînd grozav. Colin se înălță cît era de lung și-și întinse brațele în sus cu un aer triumfător. Obrajii i se îmbujoraseră, iar ochii lui ciudați se măriseră și mai mult de focul unei bucurii, căci deodată înțelesese pe deplin.

— Mary! Dickon! strigă el. Ia uitați-vă la mine!

Copiii se opriră din treabă ca să-l privească.

— Vă mai aduceți aminte de prima zi în care m-ați adus aici? îi întrebă el.

Dickon îl cercetă pe băiat cu toată atenția. Obișnuit fiind cu făpturile lui, putea pătrunde mai bine ca oricine, dincolo de ceea ce vedeau alții, lucruri pe care nu le mărturisea. Și de data asta înțelese că se petrecuse ceva deosebit cu Colin:

— Păi da, domnișorule, răspunse el. Cum să nu ne-aducem aminte.

Mary rămase tăcută, privindu-și vărul cu luare aminte.

— Uite, chiar în clipa asta, vorbi Colin, îmi cercetam mîinile plivind cu săpăliga și mi-am adus aminte cum erau atunci, și am sărit în picioare, să văd dacă-i adevărat că acum is bine. Și-i adevărat! M-am făcut bine — m-am făcut bine!!

— Păi da, sigur că te-ai făcut bine! întări Dickon.

— Sînt bine! M-am făcut bine! strigă băiatul, înroșindu-se la față.

Și înainte își dăduse oarecum seama de lucrul acesta; îl simțise și sperase să fie așa, dar abia acum se pătrunsese de o nemărginită credință, de-o împlinire atît de puternică încît nu putuse să n-o împărtășească și prietenilor lui.

— O să trăiesc veșnic — veșnic — veșnic! dădu el mare glas ... O să fac mii de descoperiri cu privire la oameni și la celelalte făpturi și la tot felul de lucruri, întocmai ca Dickon! Și n-am să mă opresc niciodată de la Magic. Sînt bine, sănătos. Mă simt bine! Aș vrea să înalț un imn de mulțumire, de bucurie!

Ben Weatherstaff, care lucra la o tufă de trandafiri din preajma copilului iubit, își întoarse ochii spre el:

— Apoi potrivită ar fi Doxologia, mormăi el, dîndu-și cu părerea că această cîntare întru mărirea Sfintei Treimi s-ar cuveni acum, deși trăise așa bătrîn fără a înțelege prea bine ce-i cu Doxologia și fără să simtă în el vreo umbră de cucernicie.

Colin, care nici el habar n-avea despre Doxologie, dori, cu mintea lui de cercetător, să se lămurească.

— Ce-i ala Doxologie? întrebă el.

— Mă prind că Dickon știe și poate să ți-o cînte, răspunse Ben Weatherstaff.

Cu zîmbetul care fermeca toate făpturile pămîntului, Dickon dădu explicațiile cerute:

— E o cîntare din timpul Sfintei Liturghii, vorbi el. Maică-mea crede că și ciocîrlia o cîntă atunci cînd zboară în zori spre înaltul cerului.

— Dacă spune ea, atunci e vorba de o cîntare deosebit de frumoasă, hotărî Colin. Eu n-am fost niciodată la biserică: am fost prea bolnav. Cîntă, Dickon! Vreau să aud și eu.

Dickon rămase ca întotdeauna, natural și fără moșturi. Îl înțelegea pe Colin mai bine chiar decît se înțelegea Colin pe sine. Era la el ceva instinctiv, i se părea atît de firesc, încît nu găsea că ar fi ceva deosebit în asta. De-aceea își scoase șapca privind în jur cu un zîmbet senin.

— Știi, îl vesti el pe Colin, îl musai cînd cînți asemenea cîntare să te descoperi; la fel să faci și mata, și Ben, și-l musai să vă ridicați toți în picioare.

Colin își scoase și el bereta, iar soarele străluci încălzindu-i capul cu păr des în timp ce-l urmărea atent pe Dickon. Ben Weatherstaff își îndreptă cu greu genunchii, ridicîndu-se și descoperindu-și capul pleșuv; chipul lui bătrîn era umbrit parcă de ciudă, ca unul care nu pricepe de ce trebuie să facă atîtea sforțări.

În picioare, printre pomi și tufe de trandafiri, destoinic și simplu, Dickon își începu cîntarea, cu un glas limpede și puternic, tinerese:

Slava Tatalui, Cel ce umple pămîntul de daruri
Slava Lui înalță de-aici ale firii făpturi!
Slava Lui, colo Sus, și Tie, Sfîntă Jertfă din ceruri,
Slava Tatalui, Fiului și Sfîntului Duh
de-a pururi, Amin.

După ce băiatul termina de cîntat, Ben Weatherstaff rămase un timp îndîrjit, cu fălcile încleștate, dar privirea ațintită asupra lui Colin i se încetoșă. Fața copilului era gînditoare și luminată de prețuirea clipei.

– E-o cîntare cît se poate de frumoasă, zise el. Mi-a plăcut; pare a spune tocmai ce-am simțit eu cînd am vrut să dau glas mulțumirii pentru cele înfăptuite de Magie. O clipă Colin tăcu, plimbîndu-și gîndurile pe căi enigmatice: Poate că de fapt e vorba de unul și același lucru. Cum am putea numi exact totul? Mai cîntă o dată, Dickon! Hai să încercăm și noi, Mary: vreau să cînt și eu! Cum începe oare? «Slavă Tatălui, Cel ce umple pămîntul de daruri...»?

Și imnul se înalță din nou, iar Mary și Colin își uniră glasurile cît mai melodios cu putință, în timp ce vocea lui Dickon creștea sonoră, minunată; la cel de-al doilea vers, Ben Weatherstaff își drese și el glasul, pentru a se avînta odată cu cel de-al treilea, cu atîta putere că sună cam sălbatic. Cînd ajunseră la Amin, Mary observă pe chipul bătrînului aceeași lumină pe care o mai văzuse în ziua cînd Ben își dăduse seama că tînărul stăpîn nu-i ghebos; bărbia-i tremura, ochii ațintiți asupra lui Colin clipeau des, iar obrajii ca pergamentul erau umezi.

— Apăi, nicicînd n-am priceput eu mare lucru din cîntarea aia, Doxologia, vorbi el răgușit. Da' acu' pricep. Ai mai cîștigat ceva în greutate săptămîna asta, domnișorule Colin, să știi c-ai mai cîștigat!

Tocmai atunci băiatul își întoarse privirile spre portița din zid; deodată, ochii i se măriră și pe chip i se întipări uimirea:

— Uite că vine cineva! strigă el repede. Cine intră aici? Cine?

Împinsă încetișor, portița de sub perdeaua de iederă făcuse loc unei femei. Intrase tocmai în momentul în care cîntecul ajunsese la ultimul vers, și rămăsese liniștită ascultînd, și privind. Pe fondul verde al perdelei de iederă, într-o haină albastră și lungă, stropită de lumina soarelui strecurat prin frunzișul pomilor, se desprindea un chip plăcut, surizător și proaspăt; părea desprins dintr-o poză în culori pastelate, asemenea pozelor din cărțile lui Colin. Ochii minunați ai femeii, plini de dragoste, păreau că îmbrățișează totul, grădina, copiii, chiar și pe Ben Weatherstaff sau făpturile lui Dickon, ori cel mai mic boboc înflorit. Deși se ivise pe neașteptate în grădină, nimeni n-o ,socotea ca pe un oaspete nedorit. Ochii lui Dickon se aprinseră ca două luminițe:

— Iacă, Maică-mea! strigă el și-o porni în goană prin iarbă.

Colin se îndreptă și el spre dînsa; la fel și Mary. Amîndoi își simțeau inima bătînd mai repede.

— E Maică-mea! le strigă iar Dickon cînd se întîlniră toți la jumătatea drumului. Știam că dorești s-o vezi, domnișorule! De-aia i-am spus cum poate da de portița tainică de sub iederă.

Colin, cu un fel de măreție, dar totuși îmbujorat de sfială, îi întinse mîna doamnei Sowerby, în timp ce ochii nu i se mai săturau privind-o.

— Încă de cînd eram bolnav voiam să vă văd! îi spuse băiatul. Pe dumneavoastră, pe Dickon și grădina tăinuită. Iată ce doream să văd mai întîi și mai întîi.

Cînd băiatul își înălță capul spre ea, doamna Sowerby se schimbă brusc la față. Se îmbujoră la rîndul ei, colțurile gurii i se mișcară ușor, iar ochii i se acoperiră de o ceață străvezie:

— Ei, dragă băiete! izbucni cu un tremur în glas. Ei, dragă băiete! repetă ca și cum nu mai știa să-ți găsească vorbele; nu spunea «domnișorule Colin», ci «dragă băiete», tot astfel cum i s-ar fi adresat lui Dickon dacă ar fi citit pe chipul lui ceva care ar fi mișcat-o peste măsură.

Lui Colin îi plăcu felul acesta de a i se adresa.

— Sînteți mirată că mă vedeți sănătos? o întrebă el.

— Păi sigur că da, fu răspunsul ei; da' mai e ceva: semeni așa de bine cu mama matale! Și asemănarea asta a făcut să-mi sară inima-n piept.

— Credeți, spuse iar Colin cam încurcat, că asemănarea asta o să-l bucure pe tata?

— Da' se-nțelege, dragă băiete! îl liniști ea, bătîndu-l ușurel pe umăr. Acu-i musai să se-ntoarcă acasă, musai!

— Susan Sowerby, zise și Ben Weatherstaff, apropiindu-se. Ian te uită la picioarele băiatului! Abia acu' două luni erau ca două bețe, cu ciorapi cu tot; ș-am auzit oamenii spunînd ba că-s strîmbe, ba că-s în coate de vacă, ba și una și alta. Ian te uită la ele acu'!

Susan Sowerby se porni să rîdă cu un rîs melodios:

— Mini-poimini, or să fie picioare bune și zdravene, adevărate picioare de băietan! spuse ea. Numa' să se joace el, să trebăluiască-n grădină cît o pofti și să mănînce bine, să bea lapte dulce pe săturate și, har Domnului, picioare ca ale lui n-o să se afle în tot ținutul Yorkshire!

După asemenea vorbe, își puse amîndouă mîinile pe umerii cumetriței Mary, privind ca o adevărată mamă la fetișoara ce se înălța spre ea.

— Și mata la fel, domnișoară! îi zise. O să crești tot așa de voinică precum Lizabeth-Ellen a noastră! Mă prind c-ai să fii la fel ca maica matale. Marta noastră zice c-a auzit-o pe doamna Medlock grăind despre ce frumusețe de cucoană era maica matale. O să fii ca un trandafir roș cînd ai să te faci mare, draga mea copilă. Domnu' să te binecuvinteze!

Nu aminti, bineînțeles, că atunci cînd Marta venise acasă în ziua ei liberă și descrisese copila uriță și trasă la față, proaspăt sosită din India, ea, Susan, spusese că n-are nici o încredere în cele auzite de doamna Medlock. «Păi cum, Doamne iartă-mă, crezi că o frumusețe de femeie ca asta poate da naștere unei copile urîte?» stăruise ea, îndărătnică.

Mary n-avusese timp să se studieze cu atenție și să ia aminte în ce fel se schimbase. Își dădea seama doar că parcă era alta, că părul i se îndesise și-i creștea foarte repede. Dar amintindu-și de plăcerea cu care se uita, pe vremuri, la Stăpîna Doamnă, gîndul că ar putea să-i semene cîndva o bucură.

Susan Sowerby dădu roată grădinii, pentru a i se arăta fiecare tufiș, fiecare copac revenit la viață. În rînd cu ea, de-o parte și de alta, păşeau Colin și Mary. Copiii ridicau ochii spre ea, cercetîndu-i chipul trandafiriu atît de atrăgător, uimiți de încîntarea ce se deștepta în ei cînd o priveau — simțeau cum inima le era cuprinsă de căldură și încredere. Li se părea că ea îi poate înțelege tot așa de bine pe cît își înțelegea Dickon «făpturile». Doamna Sowerby se oprea aplecîndu-se spre flori și vorbindu-le ca unor copii adevărați. Smolitul o urmă un timp, croncănînd de vreo două ori, apoi i se așeză pe un umăr, tot așa cum se așeza și pe umărul lui Dickon. Cînd copiii îi povestiră cum își învăța măcăleandrul puii să zboare, ea rise, un rîs dulce, potolit, de mamă înțeleaptă:

— Bănuiesc că pentru ei îi tot atît de greu să-i învețe a zbura cît mi-a fost mie să-i învăț pe copii a umbla și încă, mi-ar fi fost și mai greu dacă ar fi avut aripi în loc de picioare!

Pentru că părea atît de minunată, cu firea ei de om simplu care-și petrece viața într-o căsuță dintre mlaștini, i se vorbi în cele din urmă și despre Magie:

— Dumneata crezi în Magie? o întrebă Colin, după ce-i pomenise de fachirii din India. Aș vrea să crezi.

— Da, băiete, cred! fu răspunsul. Îi drept că niciodată n-am știut ce nume poartă — da' ce-are a face numele? Mă prind că-ntr-un fel îi spun franțujii, în altu' nemții. Da', faptu-i că aceeași lucrare face să-ncolțească semințele și să lumineze soarele, iar pe mata te face un flăcăiandru sănătos; este aceeași lucrare, lucrarea lui Dumnezeu. Cu ea nu merge treaba așa cum merge cu noi, bieți nebuni care credem că numele nostru-i de mare ispravă. Faca-se ca Marea lucrare a lui Dumnezeu să sălășuiască veșnic în mata, să te binecuvinteze. Să nu-ncetezi niciodată să crezi în Marea Lucrare a lui Dumnezeu și să știi că-ntreaga lume-i plină de ea — da' de spus, poți să-i spui cum ăi pofti. Întru slava ei cîntai matale cînd am intrat în grădină.

— Mă simțeam atît de fericit! mărturisi Colin, privind-o cu ochii lui ciudați, atît de frumoși, larg deschiși. Parcă dintr-odată eram altul; îmi simțeam brațele și picioarele tari, și puteam săpa, și mă puteam ridica! Am simțit nevoia să sar în sus și să țip de bucurie, audă-mă cine-o vrea!

— Ei, Magia, cum îi spui mata, te-a auzit cîntînd. Te-ar fi auzit orice ai fi cîntat întru slava ei, căci ceea ce prețuiește e bucuria inimii. Ei, dragă băiete, cine poate ști de-adevăratelea numele Semănătorului de Bucurii? vorbi ea din nou, bătîndu-l ușurel pe umăr.

În dimineața aceea, doamna Sowerby le pregăti un paner plin cu bunătăți, pe care Dickon îl scoase din ascunzătoare, la vremea cînd soarele începuse să se facă simțită. Se așezară cu toții sub copacul baldachin. Doamna Sowerby îi privea înfulecînd: făcea mare haz de asemenea poftă de mîncare. Era plină de veselie și copiii rideau de istorioarele ei. Le povestea în limba aceea bolovănoasă din Yorkshire și-i învăța cuvinte noi. La rîndul ei, aproape că se înecă de rîs ascultîndu-i pe copii, care-o puneau la curent cu greutățile înfruntate pentru a-i face pe ceilalți să creadă că domnișorul Colin a rămas același înfiorat supărăcios.

— Știi, nu ne putem stăpîni rîsul cînd sîntem împreună, îi explică băiatul. Și, vezi bine, asta nu arată deloc a boală. Și oricît ne-am străduí, veselia noastră

tot izbucneşte, ceea ce bineînţeles nu poate decît să dăuneze planurilor noastre!

— E ceva care-mi trece prin minte foarte des! intră şi Mary in vorbă. Iată, mă trezesc deodată închipuindu-mi-l pe Colin cu faţa ca o lună plină. Încă nu arată aşa, dar se rotunjeşte pe zi ce trece, şi la gîndiţi-vă că-ntr-o bună zi va ajunge ca o lună plină! Ce ne facem atunci?!

— Ei, Doamne iartă-ma, văd eu că voi, copii, aveţi de tras din greu ca să vă prefaceţi! spuse Susan Sowerby. Da' asta nu mai ţine mult. Stăpînul domn Craven o să se-ntoarcă degrabă acasă!

— Ce te face să crezi? o întrebă Colin.

După ce murmură ceva in sinea ei, Susan Sowerby il răspunse:

— Mi se pare mie că ai suferi ingrozitor dacă un altul decît mata i-ar spune toată tărăşenia. Ţi-ai petrecut nopţi intregi stînd treaz şi plănuind în fel şi chip, nu?

— Păi cum altfel? se înflăcără Colin. In fiecare zi imi închipui alte şi alte imprejurări în care să-i povestesc cum s-a întîmplat. Mai nou, mi-am pus in gînd să intru-n fugă în camera lui de lucru.

— Apoi să ştii că l-ar sări inima din loc! il asigură Susan Sowerby. Mi-ar plăcea să-l vaz chipul in clipa aia, băiete! Tare mi-ar plăcea! Îi musai să se-ntoarcă acasă, musai!

Un alt lucru pe care l-au pus la cale stînd de vorbă a fost plimbarea pe care copiii voiau s-o facă în căsuţa dintre mlaştini. Atunci au plănuit ei totul. Să meargă cu trăsura pînă acolo, străbătînd băltile şi să rămînă să prinzească afară, pe iarbă. Copiii de la conac să-i întîlnească pe cei doisprezece fraţi şi surori şi să vadă grădina lui Dickon. Şi să nu se întoarcă acasă pînă ce nu vor cădea de oboseală.

În cele din urmă, Susan Sowerby se ridică; voia să treacă pe la conac s-o vadă pe doamna Medlock. Era de altfel timpul ca şi Colin s-o pornească spre casă. Înainte însă de-a lua loc în cărucior, băiatul se apropie de Susan, privind-o ţintă în ochi cu o dragoste nemărginită; apoi, intinzînd mina, o trase de haina ei albastră:

— Ştii, eşti chiar aşa cum... chiar aşa cum mi-am închipuit că ai putea fi... Aş vrea să fii mama mea, aşa cum eşti mama lui Dickon!

La asemenea vorbe, Susan Sowerby se aplecă pe loc spre băiat, cuprinzîndu-l in braţe şi strîngîndu-l cu căldură la piept, ca şi cum ar fi fost unul din fraţii lui Dickon. Apoi îşi şterse repede ochii, alungind din ei ceaţa lacrimilor şi-i spuse:

— Ei, copil drag! Să ştii că aici, în grădină, se află şi maica ta — sînt sigură de asta! Nu poate fi altunde decît aici! Iar tatăl tău îl musai să se-ntoarcă la tine — musai!

XXVII

În grădină

În fiecare secol de la începuturile lumii, s-au făcut descoperiri minunate. În ultima sută de ani, s-a întîmplat ca acestea să fie mai numeroase ca niciodată. Întîi şi-ntîi au părut atît de neobişnuite încît oamenii nici n-au îndrăznit să spere în realitatea lor, pentru ca abia mai tîrziu să se încredinţeze că sînt aievea; iar cînd faptul a fost stabilit, toată lumea a început să se minuneze cum de aceste descoperiri nemaipomenite n-au fost făcute cu cîteva secole mai devreme. Printre cele mai recente descoperiri se numără şi aceea că simplul gînd al omului are o încărcătură, o putere asemănătoare cu puterea unei baterii electrice şi că el se poate dovedi fie la fel de folositor ca lumina soarelui, fie

la fel de dăunător precum otrava. A-ți lăsa mintea pradă unui gînd urît sau rău poate fi tot atît de primejdios ca scarlatina. Dacă îngădui un astfel de gînd să-ți întunece sufletul, s-ar putea să te chinuiască toată viața.

Cită vreme cumetrița Mary s-a lăsat pradă unor reflecții amare privitoare la ceilalți oameni, cită vreme nimic n-o atrăgea, n-o interesa, fetița n-a încetat să fie bolnăvicioasă, plictisită, plină de răutate. Pe nesimțite însă, împrejurările i-au devenit prielnice. Iar aceste împrejurări aveau s-o conducă unde se afla și binele ei. Cînd gîndurile i-au fost furate de pasărea cu pieptăraș stacojiu, cînd s-au îndreptat către căsuțele pline cu copii, către grădinarii bătrîni și arțăgoși, către modestele slujnicuțe din Yorkshire, către minunile primăverii și grădinile părăsite ce revin la viață văzînd cu ochii, către copilul mlaștinilor cu făpturile lui îmblînzite atunci din mintea ei s-au șters închipuirile urîte care-ți îmbolnăvesc ficatul și-ți tulbură digestia, făcîndu-te să devii galben și prăpădit.

Cită vreme Colin se ferecase de bună voie în odaie, hrănindu-și mintea doar cu spaimele și boala lui, plin de mînie împotriva oamenilor care l-ar fi privit, nefăcînd decît să se gîndească ore în șir la oase strîmbe și la o moarte timpurie, el nu putea fi decît un mic ipohondru, adică un bolnav închipuit, supărăcios, chiar pe jumătate nebun, care n-are habar de strălucirea soarelui sau de splendoarea primăverii; nici nu bănuia că s-ar putea însănătoși că, dacă ar încerca, ar ajunge să stea drept în picioare. Mai tîrziu, cînd gîndurile luminoase au început să le alunge pe cele urîte cu care se hrănise pînă atunci, viața și-a reluat cursul în trupul lui, sîngele a început să-i circule sănătos prin vine, iar puterile au început să-i crească așa cum cresc apele pe vreme de inundație. «Experiența» lui științifică s-a arătat a fi practică și fără complicații, neavînd nimic de-a face cu vrăjitoria. Oricine poate trăi ceva de-a dreptul uimitor dacă încearcă, atunci cînd mintea îi e cuprinsă de gînduri negre, dureroase, să înlăture aceste gînduri și să aibă înțelepciunea de a-și aminti la timp că trebuie să le gonească, pentru a lăsa liberă cale unor gînduri senine, reconfortante. Căci e cît se poate de adevărat că două lucruri deosebite nu pot ocupa același loc deodată:

Acolo unde îngrijești de-un trandafir,
băiete,
Urzica nu și găsește loc măcar de-un fir.

În timp ce grădina tăinuită revenea la viață și, odată cu ea, și cei doi copii, un bărbat călătorea prin îndepărtatele fiorduri pline de frumusețî ale Norvegiei, prin văile și munții Elveției. Bărbatul cu pricina hoinărea astfel de zece ani, măcinat de gînduri negre și cu inima frîntă de durere. Curajul îl părăsise și nu căutase niciodată să pună altceva în locul acestor gînduri. Fie că plutea pe lacurile albastre, fie că ședea lungit pe costișe de munte smălțuite de gențiane, de asemenea albastre, fie că se lăsa îmbătat de mireasma florilor ce parfumau văzduhul, deznădejdea nu-l părăsea o clipă. Aflat în culmea fericirii, fusese lovit de năpastă; atunci plumbul amărăciunii îl învăluise, iar el își lăsase sufletul pradă acestei neguri, respingînd cu îndîrjire orice rază de lumină. Își părăsise casa și îndatoririle. În timpul călătoriilor sale, părea atît de copleșit încît le

făcea rău şi celor din jur, otrăvind parcă aerul cu mihnirea lui. Mulţi îl socoteau pe jumătate nebun ori îl bănuiau că ascunde în suflet amintirea unei crime de neiertat. Era un bărbat înalt, adus de spate, veşnic încruntat, iar datele înscrise în filele registrelor de la hotelurile unde se nimerea să tragă erau «Archibald Craven, Misselthwaite, Yorkshire, Anglia».

Din ziua în care cumetriţa Mary intrase în biroul lui, iar el îi îngăduise să «ia în stăpînire o palmă de pămînt», călătorise mult, străbătînd lumea în lung şi-n lat. Vizitase cele mai încîntătoare locuri din Europa, unde însă nu întîrziase mai mult de cîteva zile. Alegea colţurile cele mai liniştite şi mai îndepărtate. Escaladase culmile ascunse în nori ale munţilor, privind alte culmi mai joase, atunci cînd răsăritul soarelui le scălda în lumină ca în ziua cînd Dumnezeu crease lumea.

Şi totuşi lumina nu păruse că-l atinge şi pe el, pînă într-o zi cînd, pentru prima oară în ultimii zece ani, băgă de seamă un lucru ciudat. Se afla într-o vale minunată din Tirolul austriac. Colindase atît de mult acele locuri încîntătoare, că oricare altul s-ar fi simţit descătuşat. El însă străbătuse un drum lung fără ca sufletul să-i se fi scuturat de neguri. În cele din urmă îl ajunse oboseala şi se aruncă la pămînt, pe un covor de muşchi, lîngă un pîriu, să se odihnească. Unda limpede a pîriului alerga veselă pe făgaşul ei îngust, printre ierburile umede. Din cînd în cînd, apa suna uşurel a ris. Omul privi păsările care-şi cufundau capul în apă să-şi potolească setea, înainte de a-şi scutura aripile şi a-şi lua iar zborul. Pîrîul părea o fiinţă vie, iar glasul lui subţire făcea ca liniştea din jur să pară şi mai adîncă. O pace tainică stăpînea întreaga vale.

Cum şedea aşa, urmărind curgerea cristalină a apei, Archibald Craven îşi simţi deodată mintea şi toată fiinţa cuprinse de-o mare linişte. Se întrebă atunci dacă nu cumva era pe cale să-l fure somnul, dar nu, nu dormi. Rămase nemişcat şi, privind apa ce strălucea în razele soarelui, zări ceva care nu era decît o mare albastră de nu-mă-uita: florile creşteau atît de aproape de apă încît pe frunzele lor luceau picături argintii; privindu-le, îşi aminti că mai văzuse ceva asemănător cu ani în urmă şi se gîndi cu drag la farmecul acestor flori modeste şi la minunea de albastru pe care o creau petalele lor. Pe neşimţite, acest gînd simplu îi năpădi mintea şi, punînd stăpînire pe el, îndepărta negurile. Era ca atunci cînd o primăvară blîndă îşi revarsă binefacerile peste o mlaştină stătută, crescînd pînă ce-l seacă de tot apele întunecate. Bineînţeles că valea devenea din ce în ce mai liniştită, iar el se lăsa cuprins de farmecul acelei gingaşe străluciri albastre. Nu ştia cît timp rămăsese aşa ori ce i se întîmplase, dar în fine se întinse, ca după un somn lung şi se ridică încet de pe covorul de muşchi, trăgînd încet şi cu nesaţ aer în piept şi minunîndu-se de el însuşi. Părea să se fi dezlegat ceva în adîncul fiinţei sale, eliberîndu-l pe neşimţite.

— Ce să fie? şopti el ca pentru sine, şi-şi trecu mîna peste frunte. Mă simt ca renăscut!

Mărturisesc, scrîind aceste rînduri, că nu ştiu destul despre nenumăratele minuni incomplet cercetate pentru a explica cele petrecute cu el atunci. Nici eroul lor nu pricepea nimic, dar avea să-şi amintească de ciudăţenia acestei clipe cîteva luni mai tîrziu cînd, fiind la conac, află cu totul întîmplător că exact în ziua

aceea, intrind in grădina tăinuită, Colin strigase plin de înflăcărare: «O să trăiesc veşnic-veşnic-veşnic!»

Archibald Craven îşi păstrase acea seninătate neobişnuită pînă seara, cînd îl cuprinsese un somn sănătos, odihnitor, cum nu mai avusese de mult. Dar liniştea lui sufletească nu ţinu mult, căci nu ştia cum s-o facă să dureze. Noaptea următoare deschise din nou larg porţile gîndurilor negre, grăbite să dea năvală. Totuşi, oricît de ciudat ar părea, a mai cunoscut după aceea clipe — uneori chiar jumătăţi de oră — cînd povara lui întunecată îl părăsea, fără să ştie cum şi de ce; clipe în care simţea că e o fiinţă vie, că trăieşte cu adevărat. Încet-încet, fără vreun motiv aparent, începu şi el să renască, odată cu grădina tăinuită.

Cînd vara aurie lăsă locul toamnei ruginii, Archibald Craven ajunse pe malurile lacului Como. Acolo regăsi el farmecul unui vis. Îşi petrecea zile întregi plutind pe oglinda albastru al apelor sau hoinărind prin verdeaţa deasă şi gingaşă a dealurilor ce străjuiau lacul pînă cînd, sleit de oboseală după atîta plimbare, simţea că-l biruie somnul. Iar de la un timp dormea chiar mai bine, căci visele urîte nu-l mai chinuiau ca înainte.

Poate că sînt pe cale să-mi recapăt forţele! îşi zicea.

Începuse într-adevăr să-şi recapete forţele şi deoarece, măcar pentru cîteva ceasuri, gîndurile lui erau acum complet diferite, i se vindeca şi sufletul. Începuse să-şi amintească de Misselthwaite, socotind că ar fi poate vremea să se întoarcă acasă. Uneori închipuirea îl purta nedesluşit şi spre băiat: se întreba ce va simţi de astă dată cînd, apropiindu-se de patul străjuit de stîlpi de lemn, se va apleca să vegheze somnul copilului cu chip cizelat în fildeş, cu gene mari şi negre adumbrind ochii închişi. La gîndul acesta, inima i se strînse.

Într-una din minunatele zile petrecute pe malul lacului ajunse atît de departe, încît îl prinse noaptea pe drum; luna plină se înălţase sus de tot, iar pămîntul era învăluit de umbre argintii cu luciri de purpură. Lacul, plaja şi pădurea erau stăpînite de o liniştе vrăjită, aşa încît nu se mai îndură să intre în vila în care locuia. Se îndreptă spre un mic chioşc, aflat la marginea apei sub o boltă de verdeaţă şi se lăsă într-un fotoliu, respirînd adînc mireşmele divine ale nopţii. Se simţi din nou cuprins treptat de acea seninătate ciudat de binefăcătoare, pînă ce în fine îl fură somnul.

N-a ştiut nici cînd a adormit, nici cînd a început să viseze, căci visul îi părea atît de alevea încît nu-şi dădea seama că visează. Mai tîrziu, îşi aminti ce treaz şi ager i se păruse că era. Aşa cum stătea, respirînd parfumul trandafirilor tîrzii şi ascultînd clipocitul apei la picioare, a auzit deodată un glas strigîndu-l. Era un glas plăcut, limpede şi fericit, dar tare îndepărtat. Deşi părea că vine de cine ştie unde, se auzea atît de clar de parcă i-ar fi vorbit chiar de lîngă el.

— Archie! Archie! Archie! răsună glasul; apoi iarăşi, mai suav, mai limpede decît prima oară: Archie! Archie!

Tot în vis se făcea că sărise în picioare, fără să tresară însă. Glasul era adevărat şi lui i se părea firesc să-l audă:

— Lilias! Lilias! îi răspunse dînsul. Lilias, unde eşti?

— În grădină, răsună glasul ca un flaut de aur.

Cu asta visul se sfîrşi. Dar bărbatul nu se deşteptă, ci îşi continuă somnul adînc toată noaptea aceea incitătoare. Cînd se trezi în sfîrşit, dimineaţa strălucea luminoasă, iar un slujitor stătea alături, privindu-l. Era un slujitor italian care, la fel cu ceilalţi din vilă, nu se mai mira de curiozităţile acestui stăpîn străin. Nimeni nu ştia cînd pleacă să se plimbe, cînd se întoarce acasă, cînd adoarme, cînd măsoară grădina în lung şi-n lat, ori cînd poftеşte să petreacă o noapte întreagă pe lac. Omul ţinea în mînă o tavă de argint, pe care se afla un teanc de scrisori, şi aştepta liniştit ca domnul Craven să le ia. După ce slujitoul se îndepărtă, Archibald Craven rămase cu scrisorile în mînă, privind lacul. Liniştea aceea ciudată îi stărui în suflet, şi mai era ceva: simţea o mare uşurare, de parcă nenorocirea de odinioară nu s-ar fi întîmplat; era ca şi cum s-ar fi schimbat ceva. Îşi aminti visul, visul acela atît de aievea.

— În grădină! repetă el minunîndu-se. În grădină! Dar poarta grădinii e încuiată, iar cheia, îngropată adînc în pămînt.

După un timp, cînd se uită la scrisori văzu că una, pusă deasupra celorlalte, era din Anglia şi-anume din Yorkshire. O mînă de femeie scrisese adresa, dar scrisul îi era necunoscut. O deschise prea puţin interesat de persoana expeditorului, dar de la primele cuvinte îşi încordă atenţia:

Stimate Domnule,

Sînt Susan Sowerby, cea care a avut odată îndrăzneala să vă oprească din plimbarea dumneavoastră prin mlaştini. Atunci era vorba de domnişoara Mary. Acum, iar îndrăznesc. Vă rog, Domnule: eu, să fiu în locul dumneavoastră, m-aş întoarce acasă. Sînt sigură că dacă vă-ntoarceţi, vă aşteaptă o bucurie şi — vă rog să mă iertaţi — cred că Doamna dumneavoastră v-ar cere să vă-ntoarceţi, dacă ar fi aici.

Prea supusa dumneavoastră slujitoare,

Susan Sowerby

Domnul Craven mai citi o dată scrisoarea, înainte de-a o pune la loc în plic. Apoi se gîndi iar la visul lui.

— Mă voi întoarce la Misselthwaite! îşi zise dînsul. Da, mă voi întoarce, şi încă repede.

Porni aşadar prin grădină spre vilă, unde porunci lui Pitcher să pregătească bagajele pentru Anglia.

În cîteva zile avea să ajungă în Yorkshire; în timpul îndelungatei călătorii cu trenul, se pomenea gîndindu-se la fiul lui, aşa cum nu se gîndise niciodată în cei zece ani de cînd venise copilul pe lume; fuseseră ani în care el, tatăl, se străduise din răsputeri să-l uite. Acum, fără voie îl năpădeau amintirile... Zilele negre în care bătuse cîmpii, nebun de durere că băiatul trăia, în vreme ce mama lui murise. La început, refuzase să vadă copilul; cînd în fine se duse în odaia lui, în faţa ochilor îi apăruse o biată fiinţă firavă, căreia nimeni nu-i dădea multe zile. Dar spre mirarea celor chemaţi s-o îngrijească, mica făptură se agăţa treptat de viaţă pînă cînd, în cele din urmă, toţi rămaseră încredinţaţi că, dacă va trăi, copilul nu va putea fi decît diform şi cocoşat.

Firește domnul Craven nu voia să fie un părinte rău, dar nici n-avea simțăminte paterne. Pe de-o parte, angajase medici și infirmiere să vegheze asupra copilului, îl înconjurase cu tot luxul pe care i-l puteau asigura banii; pe de altă parte însă, își alungase din minte pînă și amintirea copilului, izolîndu-se în propria-i durere. Prima oară cînd se întorsese la Misselthwaite, după o absență de un an și mai bine, o ființă micuță, fragilă și indiferentă la tot ce-o înconjura îl măsurase cu ochi mari, cenușii, mărginiți de gene dese și negre: ochi asemănători și totuși teribil de diferiți de alții luminoși pe care-i iubise peste măsură. Nemaiputînd suporta privirea lor, se îndepărtase, palid de moarte. După aceea, nu se mai dusese la băiat decît rareori și doar cînd acesta dormea, și tot ce știa despre el era că sigur e-un infirm cu o fire nestăpînită, cu istericale ce-l puteau duce în pragul nebuniei. Mai știa că primejdia unor crize de furie din cele mai dăunătoare nu putea fi ocolită decît făcîndu-i-se pe voie, împlinindu-i-se cele mai mici dorințe.

Acestea nu erau amintiri care să te bucure dar, în timp ce trenul alerga prin defileuri muntoase și prin cîmpii aurite, omul care se simțea renăscînd începu să-și depene gîndurile după alt tipic; erau acum gînduri grave, insistente.

— Poate că am greșit în tot acest timp. Zece ani înseamnă mult. Poate că e prea tîrziu să mai fac ceva — prea tîrziu! Unde mi-a fost capul?

Singur că «prea tîrziu» era semnul unei Magii răufăcătoare. Așa i-ar fi spus Colin. Dar domnul Craven nu știa nimic despre Magie — fie ea bună sau rea. Îi mai rămînea să învețe asta. Se întreba și dacă Susan Sowerby, caldă și iubitoare cum era, nu-și luase îndrăzneala să-i scrie cînd băgase de seamă că băiatului îi merge mai rău, ori poate că-i bolnav de moarte! De nu s-ar fi aflat sub vraja acelei liniști ciudate care pusese stăpînire pe el, poate că s-ar fi simțit acum mai nenorocit ca oricînd. Dar liniștea asta îl hrănea cu un fel de curaj, un fel de speranță. Astfel, în loc să mai lase cale liberă gîndurilor sale negre, încerca să creadă în mai bine.

— Să fi socotit oare Susan Sowerby că aș fi în stare să-l ajut pe băiat, să-i stăpînesc nervii? se întreba el. O să mă duc s-o văd, în drum spre Misselthwaite! hotărî dînsul în cele din urmă.

Dar cînd, străbătînd mlaștinile, s-a oprit la căsuța ei, cei șapte-opt copii care se jucau acolo s-au grămădit în jurul trăsurii, și după șapte-opt saluturi din cele mai cuviincioase, i-au adus la cunoștință că Mama plecase încă din zori, de cealaltă parte a bălții să dea o mînă de ajutor unei femei care aștepta un prunc.

— Și Dickon al nostru, au urmat ei foarte dornici să arate că sînt la curent, îi la conac. Lucrează mereu acolo, într-una din grădini — așa-și petrece el mai multe zile din săptămînă.

Domnul Craven privi grupul de copii vînjoși cu obraji rotofei și rumeni și chipuri surîzătoare, plini de sănătate și care-ți bucurau ochiul. Răspunse așadar zîmbetelor prietenoase și, scoțînd din buzunar un ban de aur, i-l dărui lui «Lizabeth-Ellen a noastră», ca fiind cea mai în vîrstă dintre ei.

— Dacă-l împărțiți la opt, o să aveți fiecare cîte o jumătate de coroană, le explică dînsul.

Apoi, printre zîmbete, plecăciuni şi saluturi la fel de cuviincioase, Archibald Craven se îndepărtă, lăsînd în urmă pe micuţii fericiţi care, de bucurie, se înghionteau şi săreau în sus.

Călătoria prin ţinutul mlaştinilor cu vegetaţia-i insolită s-a dovedit o mîngîiere pentru el. De ce oare aceste splendori îi dădeau de astă dată sentimentul că se întoarce acasă, sentiment pe care fusese sigur că nu-l va mai încerca? De ce, de astă dată, trăia din plin frumuseţea pămîntului şi-a cerului, admira florile purpurii ce aprindeau depărtările, cuprins de căldura inimii ce se apropie de vechiul cămin, de vatra care de şase sute de ani era a celor de acelaşi sînge cu el? Măsura acum cît de mult se îndepărtase de această vatră în ultimul timp, iar gîndul la numeroasele încăperi ferecate şi mai ales la copilul întins pe patul cu stîlpi de lemn şi perdele de brocart îl cutremura. Să fie oare cu putinţă ca acest copil să se schimbe cît de cît în bine, aşa ca el, tatăl, să-şi stăpînească încrîncenarea la vederea lui? Cît de aievea fusese visul acela, cît de minunat şi limpede glasul care-i strigase: «În grădină! În grădină!»

— O să încerc să găsesc cheia, îşi spuse. Trebuie să descui portiţa. Trebuie, deşi nu înţeleg bine de ce.

Cînd ajunse la conac, slujitorii care-l primiră cu ceremonia obişnuită băgară de seamă că stăpînul arăta mult mai bine şi că nu se îndreaptă de îndată spre încăperile retrase unde locuia de obicei, slujit de Pitcher. Intră în bibliotecă şi trimise după doamna Medlock. Ea sosi cam tulburată: era curioasă şi surprinsă în acelaşi timp.

— Cum îi merge domnişorului Colin, Medlock? o întrebă el grăbit.

— Păi să vedeţi, domnule. E altfel decît de obicei... ca să zic aşa...

— Cum adică? Mai rău?

— Adică, domnule, încercă dînsa să-l lămurească, nici doctorul, nici infirmiera, nici eu nu prea îl înţelegem, nu ştim ce-i cu el.

— Ce vrei să spui?

— Să vă spun drept, domnule, treburile cu domnişorul Colin s-ar putea să fie a bine, după cum s-ar putea să fie a rău. Pofta de mîncare i se schimbă de la un ceas la altul... iar purtările lui...

— E mai ciudat — mai ciudat decît înainte? o întrebă domnul Craven, îmbinîndu-şi neliniştit sprîncenele.

— Asta-i cuvîntul, domnule! E ciudat, mult mai ciudat faţă de cum era. De pildă, sînt zile cînd nu mănîncă aproape nimic şi pe urmă, aşa deodată, începe să-nfulece cît şapte, după care se potoleşte şi trimite mîncarea neatinsă la bucătărie. Altceva: poate vă amintiţi, domnule, că nici nu voia s-audă să iasă la aer. Cînd încercam să-l scoatem împotriva voinţei lui, începea să tremure ca o frunză bătută de vînt; se zbuciuma în aşa măsură că doctorul Craven spunea că nu vrea să fie făcut răspunzător că-l forţează. Ei bine, domnule, la puţin timp după o criză de plîns din cele mai puternice, cu care ne-a băgat pe toţi în sperieţi, uite-l că cere să iasă în grădină! Şi-aşa a hotărît ca în fiecare zi domnişoara Mary şi Dickon, fiul lui Susan Sowerby, un băietan voinic, să-l plimbe prin grădină cu căruciorul, Dickon fiind destul de puternic pentru treaba asta. Şi deodată a căpătat o slăbiciune pentru domnişoara Mary şi pentru Dickon,

cu făpturile sălbatice pe care le-a îmblînzit el. Să mă credeţi, domnule, acum nu mai e zi de la Dumnezeu pe care să nu şi-o petreacă afară!

— Şi cum arată băiatul?

— Dacă ar mînca normal, aş zice că s-a-ngrăşat, domnule. Dar cum mănîncă pe-apucate, tare ne temem să nu fie doar umflat, puhav. P-ormă, din cînd în cînd îl auzim, cînd e doar cu domnişoara Mary, că rîde într-un chip ciudat. Cînd a mai rîs el înainte? Dacă îngăduiţi, trimit după doctorul Craven, vine îndată. Aşa mirat ca acuma n-a fost dînsul niciodată.

— Unde-i domnişorul Colin? întrebă iar domnul Craven.

— Păi în grădină, domnule, unde să fie? Îi tot mereu în grădină, dar nimeni, nici un suflet de om n-are voie să calce pe-acolo cînd e dînsul — nu vrea cu nici un chip să fie văzut.

Domnul Craven abia dacă mai dădu atenţie ultimelor ei cuvinte:

— În grădină! zise el şi, după ce-o lăsă pe doamna Medlock să plece, rămase locului repetînd de mai multe ori: În grădină!

A fost nevoie de-o sforţare ca să se dezmeticească şi să revină pe pămînt; o clipă mai tîrziu părăsi încăperea. Străbătu acelaşi drum pe care-l făcuse şi Mary cîndva, pe aleea cu arbuşti, printre dafini şi straturile de flori ce înconjurau fîntîna. Acum apa fîntînii ţîşnea în mijlocul curcubeului strălucitor al florilor de toamnă. O luă de-a dreptul peste peluză, ajungînd pe aleea cea lungă mărginită de zidul cu iederă. Nu se grăbea; păşea rar, urmărind atent poteca. Simţea cum fire nevăzute îl trag spre locul acela, părăsit de multă vreme, şi nu înţelegea de ce. Pe măsură ce se apropia de ţintă, îşi încetinea mersul. Cunoştea locul portiţei, chiar dacă iedera o ascundea vederii, în schimb nu mai ştia unde ar putea fi cheia, îngropată cîndva în pămînt.

Aşa încît rămase locului, nemişcat, cercetînd împrejurimile; deodată tresări, ascultînd atent şi întrebîndu-se dacă nu cumva visează.

Iedera atîrna deasă peste portiţă; cheia era îngropată cine ştie unde, sub tufe; de zece ani încoace nimeni nu trecuse pragul grădinii părăsite — şi totuşi din grădină veneau zgomote! Alergătură, tropăituri de picioare care păreau că se fugăresc în cerc pe sub copaci; zgomote ciudate; glasuri înăbuşite, chicoteli înfundate, chiar ţipete gîtuite! Risete de făpturi tinere, risete nestăpînite de copii care se străduiesc să nu fie auziţi dar care, atunci cînd insufleţirea creşte, dau frîu liber veseliei. Pentru numele cerului, vis să fie ăsta? Pentru numele cerului, şi-a pierdut oare minţile şi aude ceea ce e imperceptibil pentru urechea omului? Oare asta a vrut să spună glasul acela îndepărtat şi limpede?

Iată şi clipa cînd glasurile, care au uitat că nu trebuie să se lase auzite, izbucnesc gălăgioase. Iată că picioarele tinere, care tropăie din ce în ce mai repede, se apropie de portiţa grădinii; răsuflări pripite şi adînci le însoţesc, şi hohote de rîs nestăvilit. Cineva zmuceşte portiţa şi o trinteşte puternic de zid; perdeauna de iederă e aruncată cît colo: un băieţel dă năvală, fără să-l observe pe cel încremenit afară, stană de piatră — şi, în elanul lui, aproape îi cade în braţe.

Domnul Craven întinde braţele, tocmai la timp pentru a înlătura urmările ciocnirii, şi-l prinde din zbor pe-alergătorul buclucaş care a nesocotit piedica ce-i stătea în cale. Dar cînd, uimit, îndepărtează puţin de la sine povara neaşteptată, simte că i se taie răsuflarea.

În fața ochilor lui se afla un băiat înalt și frumos, plesnind de sănătate, cu obrajii aprinși de-atîta fugă. Scuturîndu-și părul des, căzut pe frunte, el ridică spre noul venit doi ochi cenușii, ciudați, dar luminați de-un ris copilăresc și umbriți de gene lungi și negre. Privirea aceea, atît de asemănătoare cu alta de demult, i-a tăiat răsuflarea domnului Craven.

— Cine? Cine ești tu? îngăimă.

Nu la asta se așteptase Colin, nu asta plănuise. Nu se gîndise nici o clipă că așa se va petrece întîlnirea. Și totuși: să se arunce în brațele părintelui său, ca învingătorul unei curse — poate că era o întîmplare dintre cele mai fericite! Își îndreptă spatele. Mary, care ieșise din grădină, alergînd pe urmele băiatului, se gîndi în clipa aceea că vărul ei se străduia să pară mai înalt decît era — mai înalt cu cîțiva centimetri buni.

Tată! Tată! Sînt Colin. Așa-i că nu-ți vine să crezi? Nici mie! Dar să știi, sînt Colin!

Ca și doamna Medlock, Colin n-a înțeles ce voia să spună în acele clipe tatăl lui prin șoaptele-i grăbite:

«În grădină! În grădină!»

Dar continuă să explice:

Da! Grădina a făcut minunea — grădina, și Mary, și Dickon cu făpturile lui, și Magia! Nimeni n-a aflat nimic. Am păstrat taina cu mare grijă, să fii tu primul care s-o afli! Tată, sînt bine! Pot s-o întrec pe Mary la fugă! Mă fac atlet!

Vorbea pripit, îmbujorat la față, plin de vioiciunea sănătoasă a copilăriei Cuvintele se învălmășeau de graba cu care voia să i se destăinuie. În inima domnului Craven tresări o bucurie neînchipuită.

Întinzînd mîna, Colin își apucă tatăl de braț:

— Nu-i așa că-ți pare bine, tată? Spune, nu-i așa că te bucuri? Ai să vezi: o să trăiesc veșnic — veșnic — veșnic!

Domnul Craven își lăsă amîndouă mîini pe umerii băiatului, țintuindu-i locului. Cîteva clipe nici nu îndrăzni să deschidă gura.

— Du-mă în grădină, fiule! rosti el în cele din urmă. Și povestește-mi totul!

Și-așa s-a făcut că au intrat ei în grădină.

Era un loc singuratic, în care ardea văpaia aurului și a purpurei, liliachiul și stacojiul parcă de foc, toate culorile aprinse ale toamnei; crinii tîrzii, albi sau cu pete de rubin, se îngrămădeau în cerc. Domnul Craven își amintea foarte bine cînd fuseseră plantați primii crini, tot într-o toamnă, splendoarea lor tîrzie redeșteptînd-o în închipuirea lui pe-a celor de odinioară. La fel și trandafirii tîrzii; florile lor se cățărau, atîrnau sau se tîrau prin fiecare colțișor. Lumina soarelui îngălbenea și mai tare copacii, așa încît ți se părea că te afli într-un templu suflat cu aur. Nou venit rămase tăcut; tot așa de tăcut ca și copiii atunci cînd pătrunseseră odinioară în cenușiul iernii ce-nvăluia atunci grădina. Privea de jur-împrejur.

Credeam că-i moartă! vorbi el în cele din urmă.

— Și Mary a crezut așa la început, îi spuse Colin. Dar, uite, grădina a înviat, a revenit la viață!

S-au așezat apoi cu toții sub copacul lor, în afară de Colin, care dorea să-și depene povestea stînd drept, în picioare.

«E cel mai ciudat lucru pe care l-am auzit vreodată», gîndea Archibald Craven în sinea lui, ascultîndu-şi bălatul care, cu o însufleţire copilărească, căuta să-i explice cum decurseseră lucrurile. Taină şi Magie; făpturi ale singurătăţilor; întîlniri fantastice la miez de noapte; primăvara; mîndria ştirbită care l-a dicase pe copilul-rajah dintre perne pentru a-l înfrunta pe bătrînul Ben Weatherstaff; neobişnuita asociere între făpturi cu două şi cu patru picioare, cu pene şi fără pene, în vîrstă şi tinere, mai cu seamă tinere. Tertipurile şi marea taină, mai cu seamă Marea Taină, păstrată atît de greu şi cu atîta grijă păstrată! Cel înaintea căruia se depănau aceste întîmplări a rîs pînă la lacrimi; dar i s-a întîmplat să-şi simtă ochii umezi şi fără să aibă motiv de rîs. Atletul, Cercetătorul, Savantul, Inventatorul era un pui de om ghiduş, fermecător şi sănătos.

— Ei, dar acum s-a terminat cu tainele! îşi încheie el povestirea. Nu mai e nevoie de ele! Şi chiar dacă toţi cei care mă credeau infirm gata să-mi dau duhul, se vor speria de moarte cînd vor da ochii cu mine, în căruciorul ăsta n-am de gînd să mă mai aşez niciodată! O să merg acasă alături de tine, tată!

*

Rareori treburile lui Ben Weatherstaff îl îndepărtau de grădină, dar de astă dată bătrînul îşi făcu drum la bucătărie, ducînd nişte legume proaspete. Fiind invitat de doamna Medlock la un pahar cu bere, în sala slujitorilor, s-a putut afla de faţă — după cum îşi făcuse el socoteala — cînd la conacul Misselthwaite s-a petrecut cel mai important eveniment din timpurile noastre.

Una din ferestrele încăperii ce dădea spre ogradă prindea în ramă el şi o parte din peluza înverzită. Doamna Medlock, ştiind că Ben Weatherstaff venea din grădină, se gîndi că poate o fi dat ochii cu stăpînul lor şi că — cine ştie! — o fi fost de faţă chiar atunci cînd s-a întîlnit cu domnişorul Colin.

— Ai văzut cumva pe vreunul din stăpîni, Weatherstaff? întrebă ea curioasă.

Ben luă halba de la gură, ştergîndu-şi buzele cu dosul mîinii.

— Ahă, i-am văz't, răspunse el plin de înţeles.

— Pe-amîndoi? urmă cu întrebările doamna Medlock.

— Păi cum, pe-amîndoi! îi întoarse vorba grădinarul. Mulţam de bunătate, coană! Da' m-aş mai simţi în stare de-o gulerată!

— Amîndoi, împreună? zise doamna Medlock şi, dornică să afle noutăţile, îi umplu halba fără să se codească.

— Împreună, coană, păi cum? Şi dintr-o înghiţitură Ben sorbi jumătate din cea de-a doua halbă de bere.

— Cum era domnişorul Colin? Cum arăta? Şi-au vorbit?

— De vorbit n-am auzit ce vorbeau: eram cocoţat pe scară şi priveam în grădină, peste zid... eram prea departe ca să aflu ce se zicea. Dar' să ştii una de la mine, coană: s-au întîmplat acolo, afară, nişte treburi de care voi, ăştia din căşi, habar n-aveţi! Da' nu-i nimica, o să le aflaţi cît de curînd.

Bătrînul nu mînţise: la nici două minute după ce dăduse pe gît restul de bere, strigă, îndreptînd solemn halba spre fereastra cu pricina, cea care lăsa să se zărească un petec de peluză printre tufişuri:

– Ia-n vezi colo, de vrei să afli! Oare cine vine tăind peste pajiște?

Urmind sfatul ce i se dădea, doamna Medlock își ridică privirile; de uimire, scoase un țipăt scurt și bătu din palme. Slujitorii și slujincele din încăpere se repeziră la fereastră, făcind ochii mari.

Stăpinul din Misselthwaite străbătea peluza, sprinten cum mulți dintre ei nu-l mai văzuseră. Iar alături, fără să se lase mai prejos, cu capul dat pe spate și ochii rizători, la fel de voinic și drept ca orice băietan din Yorkshire, călca domnișorul Colin.